

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W3CN10646	ImageGroup:	I3CN10649
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	བསྐྱོན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་བརྒྱུལ་ལན་སྐུལ་བཟང་ མགྲུལ་རྒྱན bstan bcos mngon par rtogs pa'i rgyan 'grel ba dang bcas pa'i brgal lan skal bzang mgul rgyan
Author:	བྱམས་པ་བཀྲ་ཤིས་ byams pa bkra shis
Descriptor:	copy made available from the library of tibetan works and archives; ltwa acc. no. D33584, D33585
Original Publication:	dga' byang dpe mdzod khang gi deb phreng /;58, 59
Place:	Mungod, K.S.
Publisher:	dga' ldan byang rtse dpe mdzod khang /
Date:	2014
Volume:	2
Total Volumes:	2
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006.

༐།བསྐྱེད་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
 རྒྱུ་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་བཀའ་
 ལན་སྐལ་བཟང་མཁུལ་རྒྱུ་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

《སྒྲ་ཆ》

མཛད་པ་ལོ། ར་མཁས་མཆོག་བྱ་མས་པ་བཀྲ་ཤིས།

དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

དེབ་ཐེང་ང་དགུ་པ།

GADEN JANGTSE LIBRARY

2014

༡༡། །བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལྗེལ་བ་དང་
བཅས་པའི་བཀལ་ལན་སྐལ་བཟང་མགུལ་རྒྱན་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

[[མཛད་ཆ]]

མཛད་པ་སོ། །ལམ་ལས་མཆོག་བྱམས་པ་བཀྲ་ཤིས།

དགལ་ལྡན་བྱང་ཅེ་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

དེབ་ཐེང་ར་དགུ་བ།

GADEN JANGTSE LIBRARY

2014

བྱི་ལོ་ ༡༠༡༩ ཟླ་ ༡ ཟླ་ ༡༥ ཉིན་དཔང་ཞིངས་དང་ཕོ་ར་
དེ་བ་གྲངས། (༡༠༠༠)

དགའ་ལྷན་བྱང་ཆེ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་
འདོན་སྤྲོད་བྱས།

First Edition= 1000/ Copies {2014}

© Copyright by:~

Gaden Jangtse Library

Published by:-

GADEN JANGTSE LIBRARY

**Lama Camp No.1 P.O. Tibetan Colony
581411 Mundgod Distt Karwar [K.S.]**

INDIA

Ph:- (0091-8301) 245757-246280

E-Mail:- gajanglibrary@yahoo.co.in

ཆེད་བརྗོད།

༡༡། ཁྱེད་ལ་མ་དགའ་ལྟོས་ཀྱི་ཆེ་མོས་བསམ་ནས་སྤྱིར་བྱ་ཆེད་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བྱ་ཆེད་
 རང་ཉིད་ཀྱི་ཆ་འཛིན་སྟེན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡིག་ཆ་ཆེད་བ་མོད་གངས་དགའ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་
 དཔར་ཅི་འདྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་དག་ལྷན་མོགས་གང་ཡོང་བའི་སྤྱི་ཉེ་འདོན་ཐེངས་གཅིག་ཏུ་དཔར་
 བསྐྱེད་གནང་འཆར་ལ་དཔར་འདེབས་ཀྱི་ཐོན་དུལ་མ་སྟེན་འགྲུར་རོགས་རམ་དགོས་སྒྲོར་བཀའ་
 ཐེབས་བཞིན། མོ་རྩལ་ཅམ་ནས་བྱ་ཆེད་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོར་ལྷན་ཉེ་ཆོས་དང་ཐང་ཐེང་
 གིས་སྒྲན་མེད་པའི་བཀའ་བྱིན་ཀྱིས་ཞོགས་འཆོ་བའི་གན་པོ་ཆ་བ་བམོད་ནམས་སྒྲུལ་མཆན་
 བཟ། རོན་ལྟོས་བདག་གིས་བྱ་ཆེད་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་བྱིན་ཆ་གས་ཅམ་ཞིག་བསམ་པའི་རང་ཉིད་
 ཀྱི་གོ་སྐལ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་བསམས་ཤིང་སྤྱིར་ཡང་དཔེ་མཛོད་འདིར་མོ་རྩལ་ལྟོས་འགའི་
 ཡར་ཐོན་ནས་ད་བར་བཀའ་བསྐྱེད་གཞུང་ལྷན་སྤྱི་མཁའ་སྤྱི་ཡོད་ཀྱིས་ཐེངས་སྤྱི་ཉེ་འདོན་སྤྱི་
 བའི་སྤྱི་དང་བའི་སྤྱི་ཡིགས་ལ་གང་ཡོང་ལྷན་ཆེད་ཀྱིས་མ་སྟེན་ཐེན་སྒྲོར་ནར་མར་ལྷན་
 དང་ལྷན་ཐེན་མ་ཐང་དུ་མེན་ཡང་ཆེབས་ཆེ་བའི་སྟེན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡིག་ཆ་ཆེད་དཔར་
 སྟེན་ཀྱི་ལས་འཆར་ཉེ་དཔེ་ཐེང་དང་པོ་ནས་དགའ་བའི་བར་ཀྱི་འགྲོ་ཐོན་ཆ་ཆེད་དང་། གཞན་ཡང་
 བྱ་ཆེད་གི་དཔེ་བསྐྱེད་སྤྱི་ནས་བསྐྱེད་མཛོད་གསར་བར་ཀྱི་འཛིན་རིམ་བཅུ་བཞིའི་རྒྱུག་སྤྱན་གས་

སྤྱིད་ཀྱི་ཁར་བྱུང་ཙ་འཛིན་རིག་གནས་བསྐྱབ་གཞི་ཆ་ཚང་བའི་སློབ་དེབ་དེབ་སྡེང་དང་པོ་ནས་བཅུ་
 བའི་བར་གྱི་འགྲོ་གྲོན་ཡོངས་རྫོགས་ཏེ་བསྟོན་ཏེ་ཉིན་སྟོར་ ༡༥.༦༠.༠༠༠/༠༠ ཐམ་བ་དགའ་དང་
 སྟོག་སྐྱུམ་གྱིས་སྟོན་པ་འགན་འཁུར་དང་ལེན་ཞུས་པ་ལགས་ན།

རང་དང་རང་ཉིད་ལ་འབྲེལ་བ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱག་བསམ་རབ་དཀར་
 གངས་རིའི་མདངས་ལས་བརྒྱལ་བའི་སྤང་བྱུང་དགེ་བའི་ཚོགས་རབ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ཉི་ཤེས་བསྐྱེད་
 བ་འདི་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་རྣམས་གང་དུ་བསྟོར་བའི་ཚུལ་ནི། རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པ་རིན་
 པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། གྲེ་བྲག་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་སྒྲ་མ་ཤར་ཡལ་ལ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་
 བསྐྱེད་པ་གསེར་སྤྱང་བཙོ་མ་ལྟ་བུའི་རིང་ལུགས་སྟོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉུང་རྒྱུ་རྒྱས་
 ལ་ལུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་དེ་འཛིན་ཀྱི་གཙུག་རྒྱུ་ཡལོངས་ཡསྐྱབས་མགོན་
 བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་བདག་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དོན་གྱི་སྤྱད་དུ་མཆོད་ནས་སྟོས་ན་ཡེ་ཐུག་
 འཇམ་དཔལ་དག་དབང་སྟོབས་ལེ་ཤེས་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སྤྱད་གསུམ་དབང་བསྐྱར་མཆོངས་
 པ་མེད་པའི་སྤྱེད་པལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་ཀྱི་གཙོས་བསྐྱེད་འཛིན་གྱི་སྤྱེས་ཆེན་དམ་པ་གང་ན་
 སུ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་མེ་མི་ཤིགས་གཡུང་དུང་དོ་རྩེའི་ཁམས་སུ་བརྟན་ཅིང་། རྒྱབས་ཆེན་
 མཛད་བཟང་སྟོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཉུང་ཁུབ་པ་དང་། རི་སྤྱོད་ནས་མཁའ་མཐར་ཁུབ་ཀྱི་མ་གྱུར་
 ཉམ་ཐག་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལས་སྤྱར་དུ་བྲོལ་ཏེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེན་ཀྱི་
 རྒྱལ་སར་རིག་པ། གཞན་ཡང་རི་སྤྱོད་དུ་ཡའཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་

ཞལ་གྱི་བྱམ་བཟང་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པ་ལས།

དགེ་འདིས་མཆོན་ནས་དུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི། །བདག་གཞན་དགེ་བའི་ཙ་བ་ཇི་
 ལྷོད་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྦྱེ་ཁིང་སྦྱེ་བ་རུ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི། །ཤེས་
 གྱི་ཁེ་འདོད་པ་དང་གྲགས་པ་དང་། །འཁོར་དང་ལོངས་སྟོད་རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེའི་རྒྱུར། །སྐད་ཅིག་
 ཅམ་ཡང་ནམ་ཡང་མ་སློན་པར། །ཐུ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཁོ་ནའི་རྒྱར་འགྱུར་ཅིག །ཞེས་ཇི་སྐད་བསྟོ་
 བར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོངས་ཀྱན་བདག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟོའོ། །

ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད།

༡༡། །བརྟག་སྤྱབ་རིགས་པ་དང་ཡོད་ཚད་མ་ནོར་བའི་ལམ་སྟོན་མཛའ་བ་བཤེས་གཉེན་སྒྲིགས་
བམ་དུ་ལུས་ཤིང་། ལུས་ཀྱི་ཚོལ་སྐྱབ་རྩལ་ཤུགས་དང་གྲུང་པའི་འགྲུལ་ཤུགས་ཀྱི་བགྱི་བ་ཤ་ཐང་
དུ་འགྲུལ་བསྐྱོད་མི་དགོས་པར་འདི་སྤང་འདི་པ་ཆེ་ཡི་མི་ཆོས་ཀྱི་ལྷ་ཐོག་གམ་ལངས་ཕྱོགས་ཀྱིས་
ངོས་ནས་བཤད་ན་ནམ་ཡང་མིའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱབས་ཆེ་བའི་བྱ་གཞག་སྐྱབ་ལུགས་ཅིག་དང་། རིང་
སོང་ཆོས་ལུགས་པའི་ངོས་ནས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་སར་འཁྲོ་ལུགས་ཤིག་ནམ་
ཡང་ཡང་དག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཞིག་དང་བན་ཐོགས་པའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་བྱེད་བ་གང་གི་
ཐོག་ནས་བྱང་བདེན་གནས་ལུགས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་འབྲེལ་བཤད་བྱ་ཚུལ་ཞིག་གཏན་ནས་ལྷག་མེད་
པ་ནི་འགན་རྒྱངས་ཉེ་མིའི་ཁ་ནས་ནམ་ཡང་བཤད་ཆོག་པའི་སྐྱད་ཆ་ཞིག་རེད།

དེས་ན་སྤྱི་ཆོགས་དང་། རྟེན་ཁག་སྤེར་ཚུགས་སོགས་མང་ཉུང་སྟུང་མང་འདུས་པའི་སྤྱི་སྤེར་
གང་ཞིག་གི་ངོ་ཐོག་ནས་གསོན་པོའི་སྟོག་དང་གི་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བར་མ་ཆད་པའི་བདག་སྟོན་
རྒྱན་འཛིན་གྱིས་འདི་ལྟར་མི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་དུ་མའི་བརྒྱད་རིམ་ནང་ཆད་ཐུན་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྒྱགས་
ཕྱེར་སྒྱུར་པའི་སྤྱན་མོང་དང་། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་རིགས་
པའི་གནད་ཀ་ཅད་དོན་དུ་བརྒྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲིགས་བམ་རིམ་པོའི་གཏོན་དང་

མཉམ་བ་རང་མེད་ཁ་བ་གངས་ཅན་པའི་གཅེས་ལོར་དང་མི་རིགས་ཀྱིས་ཤུལ་བཞག་ཅིག་ཏུ་གཤོང་
དམར་པོད་པས་ནས་ཡང་ཁས་འཆེ་བྲགས་ཤིང་བྱུང་པའི་གནས་སྐངས་དངོས་དངོས་ཟེན་ཟེན་འདི་
བྱུང་བ་རེད།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་ནས་ཡང་གསལ་བཤད་དང་བདེན་དབང་བྱས་པའི་མགོ་ནག་ཅམ་གཟན་པོད་
པའི་སེམས་སུ་གསལ་བྱི་ལེར་རྟོགས་འོངས་པའི་གནས་ལ་ཉི་མཱ་སྐར་གསུམ་དང་། ས་ལ་སེ་འབྲས་
དགེ་གསུམ་ཞེས་སྟོན་པའི་བ་དན་དོན་དམ་སྲིད་པའི་ཅེ་མོར་གཡོ་བའི་དགེ་ལྡན་རིང་ལུགས་འཛིན་
པའི་འགོ་ཁྲངས་བསྟན་པའི་འབྱུང་གནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱལ་པའི་ལུང་གིས་ཟེན་བ་འབྲེག་རི་
པོ་ཆེ་དགའ་ལྡན་ནམ་བུར་རྒྱལ་པའི་སྤྱིང་གི་སྤྱིར་གཏོགས་ནང་ཆོན་ལ་རྒྱལ་པའི་སྤྲས་པོ་སེམས་
བ་ཆེན་པོ་རྟོར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དབལ་བཟང་གིས་གཞི་བཅུགས་པའི་བྱང་ཅེ་མོས་བསམ་ནོར་
སྤྱིང་བྲ་ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འདུས་སྡེ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཆོས་ལོ་རྩེ་བརྒྱ་མང་པོའི་དུས་ལུན་ནང་
སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་ཐོག་ནས་ཞིབ་མོའི་ནམ་དུས་དུས་བཅད་ཞིབ་མཐར་ཕྱིན་པའི་
བདེན་དོན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཐིག་སྒྲུད་ཆད་དུ་བཟུང་། ལྷོ་རྒྱལ་འཆོ་བ་སེམས་ནས་བྱུང་། བདེན་དོན་
སྟོབས་ལུགས་ཀྱི་རིགས་བཅོད་དུ་བཀྱར་ཏེ་ནམ་ཡང་གཞར་ཡང་ནང་དོན་གཙུག་ལག་སྟོབ་གཉེར་
ཀྱི་བསྟེ་གནས་ཞིག་གི་རོ་བོ་ལས་ཡོ་འབྲེག་མེད་པར་འཛིན་བ་དང་སྟེལ་རོ་གཞོང་མི་དགོས་པའི་
གདེངས་སྟོབས་ཐོབ་པ་ལོ་རྒྱུས་སུ་བྲགས་པའི་གནས་སྐངས་འདི་དོན་ཀྱིས་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད། དེ་
ལྟར་དམིགས་ལུལ་དང་ལྷ་བ་རྣལ་མ་བཅས་པ་བྲིམས་ལུགས་ཀྱི་གཞི་དུ་མི་ལོ་བརྒྱ་མང་དུ་མ་

བཀལ་བའི་རིང་སོང་དུས་ཀྱི་འཁོར་མོར་ཐོས་བསམ་བསྒོམ་བའི་རིང་ལུགས་ཆེས་སྒྲ་ན་མེད་པ་
 ཉན་ཏན་དུ་ཡུན་གྱི་ཡང་དག་པར་བསྐྱངས་པས་གོ་ལོ་ཐོས་མེད་འདྲ་འབྲེལ་མིང་སྐྱམ་གྱི་གཟུགས་
 བརྟན་ཙམ་དུ་ནམ་ཡང་མ་སོང་བར་དོན་འགྱུར་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་དགཉིས་ཀ་སྟེན་
 བའི་མཁས་བྱུ་བརྟེན་ལྟ་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་སྒྲུབ་པ་ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོགས་བཞེན་
 མང་དུ་ཁྱོན་པས་གང་གིས་བདེ་བར་གསལ་བའི་རྒྱ་བས་སོ་ཆེད་ལམ་བཟང་སྟེ་གཞུང་ཆེན་པོ་ད་
 ལུང་ནམ་གངས་ཀྱི་རེས་བའི་རང་རང་སྟུན་མེན་ཁྱད་པར་གྱི་འོ་པོ་འཛིན་བའི་གཞུང་མཆོག་ཅ་
 འཛིན་བཞེད་པ་ཅན་དུ་གྲགས་པ། སྟུན་མོང་མེན་པའི་གྲ་ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ལམ་བསྐྱབ་གཞིའི་
 རྩོམ་དེ་བའི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་སྟེང་པོ་བརྗོད་དོན་བསྐྱབ་སྐྱངས་ཐབས་ཀྱི་མིག་འབྲས་སྟར་
 གཅེས་སྤྱད་རྒྱན་འབྲེང་ཉམས་བཞེས་དང་།

གཟུགས་ཅན་གསུང་པོད་མཐོང་བ་སྟེགས་བམ་དུ་བཞུགས་པ་ཡང་དུས་ཀྱི་སྔ་བྱི་དང་དཔར་
 འདེབས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་མི་གཅིག་པའི་དབང་གི་ཡིག་འབྲུ་དག་གསལ་དང་། རྒྱ་ཆ་བཟང་ངལ། དབྱིབས་
 གཟུགས། ཁ་དོག་ཆེ་ཆུང་གི་ཆད་གཞི་སོགས་མི་གཅིག་པ་སྟོ་ཆོགས་ཀྱི་བར་ཁྱད་རེས་ཅན་ཞིག་
 དུ་བཞུགས་སུས་འདི་དག་དུས་ཆོད་དང་། རིན་ཐང་། དགོས་མཁོ། འཕེལ་ཁྱོགས་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
 སོགས་དང་མ་བསྟུན་ཐབས་མེད་ཀྱིས་སྤར་གྱི་ཡིག་ཆར་བཞེད་པ་ཡོངས་གྲགས་བྱང་རེས་མཐའ་
 དཔྱོད་སོགས་གསུང་པོད་གཉིས་ཙམ་ཞིག་པོད་ཀྱི་དུས་འགྱུར་ཆེན་མོའི་གཡས་གཡོན་གང་ཞིག་
 ཉན་རྒྱུ་འི་ལྟ་བུས་ཡོངས་ཁྱབ་མཐོང་བ་སྟོད་ཡུལ་ལས་པོར་སོང་བ་པོད་ཐབས་དཀའ་ཡང་གང་

ལྷན་དུས་ཚོད་ཀྱི་བཞུར་རྒྱུན་གཉེར་རིས་ཀྱི་རྒྱབས་འོག་ཏུ་ཐིམ་བ་ལྟ་བུས་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོང་
 བུས་ཁལ་ཡང་ལག་སོན་སྐལ་བ་མ་ལྟན་བ་ལུད། གཞན་གང་དག་བཞུགས་ཤིང་ལག་པར་སོན་བ་
 མ་ཐའ་དག་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་ཀྱིས་བྲུ་ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་གལ་ཆེད་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུན་རིང་གི་རྒྱབས་ཆེན་
 ཤེས་རིག་གི་ཡིག་ཆང་ཡང་དག་པར་སྤང་ཞིང་། འཆད་ཉན་ཐོས་བསམ་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་སམ་སྤྱི་
 ཁུངས་འཆོལ་བའི་བྱང་ཁྲག་ལྟ་བུར་བསམས་ཏེ་སྤར་ཡོད་ཁར་རྒྱ་བསྐྱེད་སྟོན་འདེབས་ཀྱིས་ཡར་
 ལྷན་ལེགས་བསྐྱེད་དུ་མ་རུས་ཡུང་རིན་ཆེན་དམ་བ་གོང་མའི་སྒྲ་མེད་ཐུགས་བརྩུད་ཀྱི་གདམས་བ་
 རང་ཅག་ཚུ་བྱར་མིག་གི་སྐལ་བར་སོ་ཉིད་རྣམ་པར་བཞུགས་བཞིན་བ་འདི་དག་དང་མི་མངོན་ཞལ་
 ཀྱིས་སྤྱིང་ནས་མི་བཟོད་བས།

དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་དང་རུས་བྱགས་ཡོད་ཆད་བཞོལ་ཏེ་བྱབ་ཆོད་ཕྱོགས་ཆོད་ཀྱིས་
 ལེགས་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཁལ་དུ་བཟོ་ལྟ་དང་ཁ་དོག་འབྲ་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱ་སྐྱས་བཟང་ཞིང་སྐབས་
 བདེའི་བྱད་ཆོས་ཐོན་པའི་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་ཆོད་པའི་འཛིན་སྐྱོང་དགོས་གལ་མི་ཐོག་འདིའི་
 འགན་དུ་ཡོ་འཁྱོག་མེད་བར་བབས་པའི་ལས་དོན་ཅིག་ཏུ་བསམས་ནས། རྒྱབས་ཆེན་ཀྱི་མི་གཞི་
 སྐལ་ཆོགས་གཞུང་རྩར་བུས་པའི་ཨ་མའི་བུ་ཆོད་སྟོ་ཕོས་སྟོབས་ཀྱིས་ཆས་པའི་དགོས་དོན་གཞུང་
 ལམ་དུ་བསྐྱེགས་བ་བྲུ་ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་བྱན་མིན་ཡིག་ཆ་འམ་ཡོངས་གྲགས་གོ་བདེར་སྟོབ་དེ་བ་
 ཏུ་འཁོད་བ་ཁ་བྱང་མི་གཅིག་པའི་སྤྲེགས་བམ་པོད་གངས་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་འདི་བསྐྱར་དུ་
 དཔར་ཅ་སྤྲིག་སྐྱོར་ཀྱིས་དཔར་སྐྱན་ཁུས་བ་ཡིན། སེམས་བསྐྱེད་ལག་ལེན་དུ་བཏབ་པའི་ཐོག་མའི་

ལས་འཆར་འགོ་འདྲུགས་ཉིན་མོ་ནས་བཟུང་མི་ལོ་ཕྱིལ་པོ་གཉིས་ལྷག་གི་དུས་ཀྱི་གོ་སར་མ་དཔེ་
 དང་དབྱེད་བསྐྱར་དཔེ་དེབ་ཁག་འཛོལ་བསྟུང་དང་། དཔར་ཅ་འདྲུག་སྒྲིག་ ལྷག་དོན་ལྷ་དག་ཐད་ཅ་
 འཛིན་མ་དཔེར་གོང་ལྷས་ལྷར་དཔར་འདེབས་ཀྱི་གཞི་རྒྱུན་དང་དུས་ཚོད་རིང་སོང་ལན་མང་འཕོ་
 ལྷར་གྱིས་སྒྲིན་ཆ་ལྷ་བྱས་ཆིག་དོན་མང་གས་སུ་དེ་ཅམ་དག་གསལ་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་གིན་ཏུ་
 ཆེ་བ་ནས་དཔེ་མཛོད་རང་ནས་ལྷ་དག་དགོས་ངེས་རིམ་ཅན་མང་དག་བཟུང་གོས་སྒྲིམ་མེད་ཁར་
 དོགས་གནད་འགངས་ཅན་འདི་ཡིན་འཕྲུན་ཐག་མ་ཆོད་པ་ཡང་མང་བས་དེ་རིགས་ལ་མ་དཔེ་ཇི་
 ཡིན་གྱི་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་ཤོག་ངོས་དང་། ཡིག་ཐེང་། ཆིག་འབྲུ་བཅས་ཟུར་འདོན་གྱིས་ཐོག་མའི་
 འཆར་གཞི་གཞིར་བཟུང་བྱ་ཆར་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་གི་མངའ་དབང་འབྱོར་བ་ལ་སྐྱབས་
 གནས་ལ་མཁའ་ཆེན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་བསྟན་འཛིན་ཀྱན་གྱི་གཙུག་རྒྱུ་དུ་ལྷར་བ་ངེས་དོན་
 ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ལ་ཇེ་བཅུན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་ཉིད་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་
 གི་ཞལ་སྤྱ་ནས་ཇི་དགེའི་བཀའ་སློབ་དགོངས་སྒྲོར་སྐྱབས་འདུག་གསོལ་འདེབས་ལྷས་དོན་བཞིན་
 རྒྱ་ན་མེད་པའི་འུགས་ཆའི་རྒྱབ་སྒྲོར་གྱི་མཐུ་ལས་བྱ་ཆར་རིན་པོ་ཆའི་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་གྱི་
 གཞི་རྒྱུ་འཛིན་པའི་ཡོངས་ཁབ་གཙུག་གི་ཅོད་བཅ་དུ་ལྷར་བ་རྒྱལ་བསྟན་ཐོས་བསམ་འཛིན་པ་
 དཔལ་གྱི་དབང་བྱུག་གམ་ངེས་དོན་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྒྲིམ་བུར་བཞུགས་པ་ད་ཡོད་གནད་འཛོམས་
 པའི་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་ལྷན་ཡོངས་ཇོགས་གདན་ལྷས་ཐོག་དོགས་གནད་འགངས་ཅན་ཆིག་ཐོར་བཀོད་
 པ་གང་དག་རྣམས་དབྱེད་སྒྲོབས་དག་ལྷས་ནན་ཏན་གྱིས་མཐའ་མའི་གཏན་འཕེབས་སུ་ཐག་གཅོད་

ཡིས་སྐར་ཡི་ཡུལ་བཞེས་བཟང་པོའི་ཡུལ་ས་ལྷ་ལེམ་ས་བར་ཡུལ་པ་བཀའ་འོན་ལྷ་མེད་ཏུ་བསྐྱུར་ནས།

ལྷག་དོན་དཔེ་མཛོད་འདིར་དུས་དང་རྒྱལ་པོ་གི་དཔྲེ་བ་མེད་པར་སྤྱོད་པས་དུས་ནས་བ་ཐོམ་ས་
 ཅད་དུ་ཆོས་དང་ཟང་མེད་གི་བཀའ་འདྲིན་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྒྲ་མེད་དུ་ཅི་
 དག་ར་སྒྲོལ་དང་བསྒྲོལ་བར་མཛད་པའི་མདོ་སྤྱད་པས་གང་གི་ཆར་གདེང་ཅན་སྒྲོལ་ས་པས་སྒོལ་བ་
 གཞན་ཤིང་མི་འཛོག་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་དོན་འགྱུར་གི་དཔེ་པའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཉོ་
 ལན་ལྷུ་པ་གྱུར་གནས་བཞུགས་ཆ་བ་དུ་རྒྱར་དཔེ་བཤེས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་ནས་དོན་
 ལྷན་མཆོག་ནས་བྲུ་ཆར་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་དུག་རྒྱུགས་སྒྲོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྒོལ་དེ་བ་དཔེ་ཆོགས་དེ་བ་
 མེད་བརྩའི་འགོ་བློན་ཡོངས་རྫོགས་དང་།

ལྷག་དོན་ལས་འཆར་འདིའི་རྒྱ་ཁྱོན་གཙོ་བོ་ཡང་དགེ་བའི་བསེས་གཉེན་མཆོག་ནས་བསྐྱར་
བཞེས་དང་དེ་འཕྲོས་ཁོང་གི་རོགས་ཆོག་ས་ནས་ཀྱང་སྤྱད་གྲུ་མཉམ་འདེགས་ཀྱིས་མདོར་ན་དཔལ་
འདེབས་ལྷ་ལྷེ་ཁག་གི་འཕྲོ་ཕྲོན་ཡོངས་རྫོགས་ཤིན་ཏུ་ཐོན་ཆེ་བ་ནང་གཉོང་བཀའ་འདིན་སྐྱེད་དུ་
བསྐྱེདས་བར་མཛད་པ་སོགས་ལེགས་བྱས་རྒྱ་ཆེན་གྱི་དོན་དངོས་གནས་ལུགས་འདི་དག་ནི་མེ་
བཞུག་འདོད་དོན་མངལ་དུ་སྦྱུམ་པ་ཙམ་གྱི་ནམ་ཤེས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། སྦྲེས་ནས་མིང་བཅུགས།
མིང་དང་ཀླང་པ་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལུས་པོ་ཐེག་པའི་ཆད་སྤྲན་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེའི་གལ་དུ་ཡང་དག་
པར་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའི་བཀའ་འདིན་ཏེ། ཐོག་མ་ལས་འཆར་འདིའི་སེམས་བསྐྱེད་མཐོང་བ་མེད་པའི་
རིམ་པ་ནས། སྦྱོར་བ་དཀའ་ཆེགས་ཀྱི་ལས་དོན་བརྒྱུད་རིམ་གང་ཞིག་སྦྲེ་མཐའ་དག་བརྒྱུད། ད་

ལྷ་དངོས་སུ་གཟུགས་ཅན་མཐོང་རེག་མངོན་སུམ་སྟོན་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་འབྲས་བུ་སྒྲེགས་བམ་
 དུ་འཕོས་པའི་རྒྱ་ཆེན་མཐུན་འཁྱུར་རོགས་རམ་གྱིས་བཀའ་བློན་འདི་དག་ནི་དཔེ་མཛོད་འབྱུར་
 འཕྱོར་ཞིག་གི་ལས་གནས་ཀྱི་འགན་འཁུལ་སྤྲེལ་བར་བབས་པའི་འགན་འཛིན་འབྱུར་འཕྱོར་ཞིག་
 གིས་འགན་འབྱུར་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ཐོག་ནས་བཤད་ན་བསམ་བཞིན་ལས་འདས།

དེས་ན་གཞན་དོན་དུ་ལྷག་པའི་བསམ་བཞེས་ཡོད་ཆད་གྱིས་བཤད་ཤེས་པའི་སྟན་སྟན་
 བཟིན་བཟིན་གྱི་སྟན་དག་སྟེ་མགྲིན་བར་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལས་ཡོངས་སུ་སྟོལ་ཞིང་དོན་དམ་ལག་
 ལེན་དུ་བཏབ་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་སྟོར་བར་ཞུགས་པའི་འབྲས་ཀླགས་སུ་ལམ་སྟོན་གྱི་བཀའ་བཟང་
 དཔེས་ཆོར་མཉམ་གཤིན་དང་འབྲེལ་གཏོང་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རིང་གྲུང་པོ་ཆེའི་སྒྲ་ཞགས་
 ལྷར་རབ་ཏུ་རྒྱུང་བར་མཛད་པའི་དགེ་བཤེས་ལགས་ཀྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་གཙོ་བོ་མཛད་པའི་རོགས་
 ཆོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཡོངས་ལ་གྲ་ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འདུས་སྟེ་སྦྱི་དང་། གཞན་ཉེ་ཤེས་རིག་གི་
 རྒྱགས་བྱེས་མཁོ་བ་དོན་གཉེར་ཐོས་བསམ་སྟོབ་གཉེར་བ་ཡོད་ཆད་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཉེ་དམིགས་
 བསལ་སེམས་ཁོང་ནས་བཙོས་མིན་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་།

བྱས་ལ་བསགས་པའི་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྣམ་པར་དགེ་བ་སྒྲན་མེད་པ་འདིས་ཐད་ཀར་འབྲེལ་
 ཐོགས་ཡོངས་ཀྱི་མཆོན་མཐའ་ཡས་སྟེ་མེད་པའི་རྩོ་བོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆེན་
 ལྷར་དུ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རུ་བསྟོ་བ་དང་། ཆབས་ཅིག་ཞུ་དག་སོགས་དགོས་འབྲེལ་མེད་དུ་མི་རུང་
 པའི་ལས་ཞུགས་བྱེད་པོ་ཡོད་ཆད་ཀྱིས་ལྷག་བསམ་དག་པས་ཡང་ཡང་བསྐྱར་བསྐྱར་གྱི་འུགས་

དག་འབད་བས་གཟུབ་ཅིང་དོ་དོ་ཉན་ཉིག་ཏུ་ཡོད་ཚད་བསྐྱེད་ནའང་ཚད་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཚད་
 མེད་པའི་ལེགས་ཆ་གཉིས་ནམ་ཡང་ཆ་མི་སྟོམས་པའི་གནས་ལུགས་འདིས་ཤེས་དང་མི་ཤེས་པའི་
 བར་ནས་འཛོན་དང་མི་འཛོན་པའི་ཐོག་ནས་མདོར་ན་ཞར་དང་ཞོར་འཕྲོས་སོགས་སུ་འགལ་འཁྲལ་
 འཕྱུག་པའི་སྟོན་ཆ་གང་དང་ཅི་ཡང་འབྱུང་བར་གཤོན་མི་ཟ་ལ་དག་པ་མཐར་གནས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་
 དང་དེ་བས་ཤིན་ཏུ་ཁ་ཐག་རིང་བས་རྒྱ་ཆེ་དཔྱོད་ལྡན་གཟིགས་པ་ནོ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ལྔར་ནམ་
 དག་བསམ་པ་དག་པས་དགོངས་སེལ་ངེས་པར་ཞུ་རྒྱུ་དང་། སྤང་ཆར་ཉེས་སྟོམ་ལེགས་པ་གསོ་
 པའི་སྤྲོན་མཆོག་གི་དཔལ་དུ་འབྲེན་པར་འོས་པའི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་གང་ཞིག་ནམ་ཡང་སྟོལ་རྒྱུ་
 ལེགས་པར་མཐུན། མཐུན།

ཞེས་དཔེ་མཛོད་འགན་འཁུར་སྐབས་ཐོག་མིང་འཛིན་པ་ཏར་གཤོང་དགེ་མིང་འཇམ་དཔལ་

སྤྱན་བས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༢༥ ལ། །

ཨང་།	དཀར་ཆག་	ཤོག་གྲངས།
------	---------	-----------

- ༡) ཆེད་བརྗོད།.....i
- ༢) ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད།.....iv

སྐབས་གསུམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།

- ༡) སྒྲོར་འགོད་དང་མཐའ་དབྱེད་བ།.....1
- ༢) རང་ལུགས་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་བ།.....13
- ༣) སྤྱིད་མཐའ་དང་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་བཤད་བ།.....14
- ༤) རང་ལུགས་ལ་སྤྱིད་མཐའ་དང་ཞི་མཐའ་འཛོག་ཚུལ་སོགས་བཤད་བ།.....31
- ༥) འབྲས་ལྷུང་ལ་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས་བཤད་བ།.....36
- ༦) རང་ལུགས་དང་དེ་ལ་ཚུད་སྒྲོང་།.....39
- ༧) མི་མཐུན་སྒྲོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བཤད་བ།.....40
- ༨) རང་ལུགས་དང་དེ་ལ་ཚུད་སྒྲོང་།.....43
- ༩) གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བཤད་བ།.....44
- ༡༠) རང་ལུགས་དང་དེ་ལ་ཚུད་སྒྲོང་།.....46
- ༡༡) མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།.....49

ཨང་།	དཀར་ཆག	ཤོག་གྲངས།
༡༣)	གཞི་ཤེས་སྒྲོར་བའི་མཉམ་ཉིད་བཤད་བ།.....	50
༡༩)	རང་ལུགས་ལ་གཞི་ཤེས་སྒྲོར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སོགས་ བཤད་བ།.....	52
༡༩)	སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཞོད་བརྟུན་གྱི་ བཤད་བ།.....	53
	སྐབས་བཞི་བའི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།	
༡)	སྒྲོར་བ་འགོད་བ།.....	61
༢)	རྣམ་ཐོགས་སྒྲོར་བ་བཤད་བ།.....	62
༩)	རང་ལུགས་ལ་རྣམ་ཐོགས་སྒྲོར་བའི་མཆན་ཉིད་སོགས་དང་དེ་ལ་ ཚོད་སྟོང་།.....	65
༩)	སེམས་དབའི་རྒྱད་ཀྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་བཤད་བ།.....	66
༡༠)	རང་ལུགས་ལ་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད་སོགས་བཤད་བ།.....	75
༡༠)	གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བཤད་བ།.....	77
༡༡)	གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བཟེན་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་འདོད་ཚུལ་བཤད་བ།.....	80

ཨང་།	དཀར་ཆག	ཤོག་གྲངས།
༡) སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།.....		88
༢) རང་ལུགས་ལ་སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དེ་ལ་ཚད་སྤྱོད་།.....		94
༣) ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ།.....		95
༤) རང་ལུགས་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདི་མཚན་ཉིད་དང་ཚད་སྤྱོད་།.....		99
༥) རྣམ་མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ།.....		100
༦) རང་ལུགས་ལ་རྣམ་མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་འདི་མཚན་ཉིད།.....		103
༧) ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་འདི་རྣམ་མཐུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སོ་བདུན་ བཤད་པ།.....		103
༨) བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་འདི་རྣམ་མཐུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སོ་བཞི་ བཤད་པ།.....		110
༩) ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་རྣམ་མཐུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སོ་དགུ་བཤད་པ།.....		120
༡༠) སྦྱོར་བ་སྦྱོམ་པ་པོའི་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་བཤད་པ།.....		134
༡༡) བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཉི་ལྔ་བཤད་པ།.....		136
༡༢) སྦྱོར་བ་འདི་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི་བཤད་པ།.....		138
༡༣) སྦྱོར་བ་འདི་སྦྱོན་ཞེ་བྱུག་བཤད་པ།.....		143

ཡང་།	དཀར་ཆག	ཤོག་གྲངས།
༡༡) སྐྱོར་བའི་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།.....		144
༡༢) རང་ལུགས་ལ་མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱ་མཚོན་ཚུལ་སོགས་བཤད་པ།.....		151
༡༣) གཞི་ཤེས་སྐྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།.....		155
༡༤) ལྷ་བ་བརྩ་བཞི་བཤད་པ།.....		159
༡༥) ལམ་ཤེས་སྐྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཞི་བཤད་པ།.....		167
༡༦) རོ་མོ་ཉིད་མཚན་བརྩ་བླག་བཤད་པ།.....		171
༡༧) ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།.....		173
༡༨) རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བཤད་པ།.....		174
༡༩) སྐྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་བསྟན་ཚུལ་བཤད་པ།.....		177
༢༠) ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་བཤད་པ།.....		186
༢༡) སྐྱོར་ལམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།.....		196
༢༢) སྤིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོར་བ་བཤད་པ།.....		203
༢༣) ཞིང་དག་པ་དང་ཐབས་མཁས་སྐྱོར་བ་བཤད་པ།.....		206
༢༤) བདུད་བཞི་དང་དེ་དག་བཙོམ་ཚུལ་བཤད་པ།.....		208

ཨང་།	དཀར་ཆག	ཤོག་གྲངས།
------	--------	-----------

སྐབས་ལྔ་པ་དང་བྱུག་པ་བདུན་པ་བཅས་ཀྱི་ནཱ་གཞག་བཤད་བ།

༡)	སྦྱོར་བ་འགོད་བ།.....	219
༢)	ཅེ་སྦྱོར་གྱི་མཆན་ཉིད་འདོད་ཚུལ་བཤད་བ།.....	221
༣)	སྦྱོར་ལམ་དོད་ཅེ་སྦྱོར་སོགས་བཤད་བ།.....	223
༤)	ཤེས་སྒྲིབ་གཞུང་རྟོག་བཤད་བ།.....	229
༥)	ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་བཤད་བ།.....	235
༦)	བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་འཛིན་ཚུལ་བཤད་བ།.....	239
༧)	ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཤད་བ།.....	242
༨)	མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་བཤད་བ།.....	247
༩)	སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་བཤད་བ།.....	250
༡༠)	བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྦྱོར་བཤད་བ།.....	253
༡༡)	བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་བཤད་བ།.....	257
༡༢)	ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྒྲོ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་བཤད་བ།.....	259
༡༣)	མཐར་གྱི་སྦྱོར་བ་བཤད་བ།.....	261
༡༤)	སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཤད་བ།.....	264

ཨང་།	དཀར་ཆག	ཤོག་གྲངས།
	རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	
༡)	རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲིབ་བཤད་པ།.....	270
༢)	ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བ་དང་རྣམ་བྱང་སྟོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྲག་ཏུ་ བཤད་པ།.....	274
༣)	རྒྱུ་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་ལུགས་བཤད་པ།.....	282
༤)	ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྟོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།.....	284
༥)	སོ་སའི་དབྱེ་བསྒྲུབ་བཤད་པ།.....	288
༦)	འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཕྲུག་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ།.....	301
༧)	མ་རིག་བ་སྒྲིའི་རྣམ་གཞག་ལ་བྱུང་མཐའ་སོ་སའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།.....	306
༨)	གཉིས་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།.....	310
༩)	རང་ལུགས་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དངོས་བཤད་པ།.....	313
༡༠)	འདུ་བྱེད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་ངོ་བོ་གང་ཡིན་བཤད་པ།.....	315
༡༡)	གསུམ་བ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།.....	324
༡༢)	བཞི་བ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།.....	329
༡༣)	ཡན་ལག་ལྔ་བ་དང་དྲུག་བ་བདུན་བ་བཅས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོགས་བཤད་པ།.....	330

ཡང་།	དཀར་ཆག་	ཤོག་གངས་།
------	---------	-----------

༡༤)	ཡན་ལག་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཚོད་བ་སྒྲིང་བ།.....	331
༡༥)	ཡན་ལག་བརྒྱད་བ་དང་དགུ་བ་བཅུ་བ་བཅས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོགས་བཤད་བ།.....	337
༡༦)	བཅུ་གཅིག་བ་སྟེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་བ།.....	339
༡༧)	བཅུ་གཉིས་བ་ཀྱི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་བ།.....	341
༡༨)	ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་བསྟུ་ཚུལ་བཤད་བ།.....	343
༡༩)	ཡན་ལག་གི་གངས་ངེས་དང་འཕྲེན་ཚུལ་འབྲས་ཚུལ་སོགས་བཤད་བ།.....	345
༢༠)	ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་ཚུལ་བཤད་བ།.....	348
༢༡)	རང་ལུགས་ལ་ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་ཚུལ་དང་དེ་ལ་ཚོད་སྒྲིང་།.....	351
༢༢)	ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ས་མཚུངས་ཚུལ་བཤད་བ།.....	357

སྐབས་བརྒྱད་བའི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།

༡)	སྒྲིང་བ་འགོད་བ།.....	361
༢)	འབྲས་བྱ་གྲུབ་བའི་དུས་མཚའས་བཤད་བ།.....	363
༣)	འབྲས་བྱ་ཆོས་སྐྱའི་རྣམ་གཞག་ལ་དབྱེད་བ།.....	369
༤)	ངོ་བོ་ཉིད་སྟེ་བཤད་བ།.....	372

ཨང་།	དཀར་ཆག་	ཞིག་གངས་།
༥)	ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱ་གསུམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་མིན་དབྱེད་པ།.....	380
༦)	ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་བཤད་པ།.....	383
༧)	འཕགས་པ་གྲོལ་སྤེས་སྐྱབས་འདིའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོའི་སྐྱ་འདོད་ཚུལ་ བཤད་པ།.....	386
༨)	འོངས་སྤྱོད་རྩོགས་སྐྱ་བཤད་པ།.....	395
༩)	སྐྱལ་སྐྱ་བཤད་པ།.....	398
༡༠)	སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་བཤད་པ།.....	400
༡༡)	དབར་བྱང་སྟོན་ཆོག་།.....	410

༡༡། སྐབས་གསུམ་པའི་མཐའ་དབྱེད་ཇི་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་ རྒྱལ་མཆན་གྱི་གསུང་རྒྱན་བཞུགས་སོ།

༡༡། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་བ་མེད་བར་ལམ་ལེགས་བར་ཡོངས་སུ་ཤེས་བ་
མེད་བས་ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད། ཅེས་པའི་སྐབས་སུ།

སྦྱོར་འགོད་དང་མཐའ་དབྱེད་པ།

༡༡། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཞི་
ཤེས་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཆན་ཡོད་དེ། སྦྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་སྦྱན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བས་
བསྐྱུས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་མ་ཐོབ་བར། སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་
རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་མི་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་
ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། མཁས་བ་ཁ་ཅིག་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཉི་ཆེ་བའི་མཁྱེན་བ་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ།
སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡང་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་

མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁའ་བ་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་
 འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁའ་བ་ཆོས་ཅན།
 མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁའ་བ་དེས། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 དེས་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། རང་རྒྱལ་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་
 ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་འཕགས་
 ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
 དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་བྱིར། རྟགས་གསལ་སྟེ།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་ ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་
 རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་
 བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་བྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་
 ན། ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་འཕགས་པས་གཉིས་སྟོང་བསྟོན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་
བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཙོམ་པས་གཟུང་འཛིན་ཇུས་
གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྣམ་པར་ཐར་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་
ཞིག་གིས་ལྟག་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་སྟོམ་པར་
བྱེད་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁེན་པ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཁོན་ཉིད། ཅེས་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཁོན་ཉིད་དེར་
ཐལ། མཛོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ། འདོད་ན། དེ་བྱང་སེམས་མཛོང་ལམ་པས་ཐེག་དམན་
གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་སྟོམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། བྱང་སེམས་མཛོང་ལམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཙོ་བོར་སྟོམ་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མཛོན་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཛོང་ལམ་པས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་
བའི་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟོམ་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། དེས་ཐེག་དམན་
གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་བསྟོམ་བའི་ཞིག་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན། མ་ཁུབ་སྟེ། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་
མཛོན་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། དེས་དེའི་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཙོ་བོར་

སྒྲོམ་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བརྒྱང་བའི་བྱིར་དུ་འཁོར་
 བ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེས་དེའི་བྱིར་དུ་འཁོར་བར་
 སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེས་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་
 བ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཁོ་ན་རྗེས་སུ་བརྒྱང་བའི་བྱིར་དུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། དེ་ལས་ངོ་མཆོང་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་
 བས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བརྒྱང་བའི་བྱིར་དུ་སྤྱོད་ཉིད་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་
 བྱེད་པར་ཐལ། དེས་དེའི་བྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པའི་བྱིར། རྟགས་
 ཁས། འདོད་ན། དེས་དེའི་བྱིར་དུ་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེས་དེའི་བྱིར་དུ་ཤེས་སྤྱོད་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེས་དེའི་བྱིར་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་གཞན་དོན་དུ་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པ་ཡིན་ན་གཞན་དོན་གཙོ་
 བོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་
 མཐོང་ལམ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། མཆོན་ཉིད་དེ་ལྟར་འཛོག་བ་དང་།
 ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་ན་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ།
 སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ།

མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་བྱང་ལེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པས་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་བར་
 ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་
 ཐོས་མཐོང་ལམ་པས་གཙོ་བོར་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་
 བོར་སྒྲོམ་བར་བྱེད་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་
 ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་བར་བྱེད་པའི་འཕགས་
 རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་
 སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་བར་
 བྱེད་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་
 ལམ་པ་དེས་གཙོ་བོར་རང་དོན་དུ་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 གྱིས་གཙོ་བོར་རང་དོན་དུ་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་བར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོང་ཉིད་
 རྟགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་དེས་གཙོ་བོར་རང་དོན་དུ་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ། རང་དོན་དུ་
 གཙོ་བོར་སྟོང་ཉིད་མི་སྒྲོམ་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་

པ་དེས་རང་དོན་དུ་གཙོ་བོར་སྤྱོད་ཉིད་སྒྲོམ་པར་ཐལ། དེས་ཁོ་རང་རྗེས་སུ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་
 དུ་གཙོ་བོར་སྤྱོད་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་རྗེས་སུ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་
 དུ་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་གྱི་
 ཐེང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་
 དང་། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་གང་རུང་དེ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་
 ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་
 དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་གཉིན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། སྤྱི་མ་དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཡིན། ཕྱི་མ་དེ་ཡང་། གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། བྱང་

བ་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་
རྒྱུད་ཀྱི་མཐུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྲ་མ་
དེ་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་ན་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་ན་ལམ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅེངས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ།
ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་
ཟེན་བས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་དམན་
འཕགས་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་ན། མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་
ཡིན་ན་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
མཐུན་པ་ཡིན་ན་གཉེན་པོ་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་ན་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐེག་
དམན་སྟོབ་པ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་

ཕྱིར། ཟེར་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། ཟེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དབང་བཅས་པའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་
 ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན། ལམ་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན། རྣམ་མཁྱེན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཟེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། ཟེག་ཆེན་ཀུན་
 རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་རྣམས་སྟེ།

ཁ་ཅིག་གཞི་ཤེས་ལ་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་དང་། མི་མཐུན་པའི་གཞི་ཤེས་གཉིས་སུ་
 ཡོད་ཟེར་ན། མི་མཐུན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་དང་། ཞེས་སོགས་ཕྱོགས་སྒྲ་སྒྲས་པ་ལ་
 དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་
 ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་དེ་
 ལ་དེ་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་སྟེ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས། ཞེས་པའི་
 གཉེན་པོ་དེ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་རིགས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཞེས་པའི་མི་མཐུན་པ་དེ་བདེན་འཛིན་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 མཚན་འཛིན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
 འདོད་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ། མཚན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཟེག་དམན་

འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཚུགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྲབ། མི་
 མཐུན་ཚུགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་
 ཁྲབ། ཅེས་གསུངས། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
 གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྲབ་པ་སྤྲུལ་ལ་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་
 ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ལམ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་
 གི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་སྟིང་པོ་རྒྱན་ལས།
 བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་དོན་ནི། གཞི་དང་ལམ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་པ་ན་
 བདེན་པར་ཞེན་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་དོན་ཏེ། སྤར་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཐོས་བསམ་གྱིས་
 གྲུང་གཏན་ལ་མ་ཐབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ།
 མི་མཐུན་ཚུགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉེན་པོ་ཚུགས་ཀྱི་
 གཞི་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་འདིའི་ལན་ལོག་ཏུ་འཆད།

ཁ་ཅིག་ མི་མཐུན་ཚུགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
 གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཟེར་ན། སྐབས་གསུམ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་བའི་
 ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་

བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་བའི་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཅ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམས་གསུམ་བས་མི་མ་སྤྱན་
ཕྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས་དངོས་གྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
རྣམས་གསུམ་བས་གཞི་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགྲ་དངོས་གྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་བསྟན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ། མ་བྱུབ་ན། དེར་ཐལ། རྣམས་གསུམ་པའི་དངོས་གྱི་བསྟན་
བུའི་གཙོ་བོར་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་རྣམས་གསུམ་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། གཉིན་
པོ་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཅས་ཟེར་ན། གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
བྱིར། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། རྣམས་གསུམ་བས་གཞི་ཤེས་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་
པའི་བྱིར་ཉ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བརྒྱད་བསྟན་བུའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་ཉག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། རྣམས་གསུམ་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་
བོར་གྱུར་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཟེར་ན། མི་ཉག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་
གྱིས་སྟོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་
བྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་

གྱི་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མ་ཡིན་པས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་མ་བསྟན་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་
གྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་དེ། སྐབས་གསུམ་པའི་
དངོས་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱིས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་
གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
ཟེར་ན། འདིའི་ལན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཐལ་འགྱུར་བྱི་མ་ལ་མ་བྱེད་མེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་སོ་
རྒྱུ་ལས། བྱི་མ་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་གྱིས་བཀར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་
གསུངས། དེ་མི་འཐད་དེ། ལམ་བསྐྱེགས་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་མི་
རྟགས་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་ནས་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་མི་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
ལམ་བསྐྱེགས་ལས། དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱིས་ཀྱང་སྒྲོམ་པར་
བྱ་མེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་རང་མཚན་པ་ཉམས་སུ་
སྟོང་ན། གཞན་དོན་ལྟ་ཞོག་རང་དོན་ཡང་བྱ་བར་མི་རུས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་ལེགས་
བར་གཤོམ་དགོས་པའི་བྱིར། བྱང་ས་ལས། འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་

དབའ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལས་འབྱུང་འབྱུར་གྱིས་ཀྱང་སྐྱོ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་ལམ་
བསྐྱེགས་ལས་བཤད་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ཅ་བར་མ་ཁྲབ་ཅིང་། རྣམ་བཤད་སྤྱིར་པོ་རྒྱན་ལས་ནི་བྱི་མ་མཐོང་
ལམ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་
མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བསྟན་ཀྱང་། མི་
རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་བ་ལྟར་ལེན་གྱིས་སྒྲོམ་བར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
མ་བསྟན་བ་ལྟར་དེའི་དོན་ཡིན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོག་ལྷན་སྟོར་བ་
རྣམས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་བ་ལྟར་ལེན་གྱི་སྒྲོན་སྒྲོམ་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་བ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་མི་སྒྲོམ་

བྱས་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་བས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་བསྒྲོམ་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒྲོམ་བར་ཐལ། དེས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་བ་ལྟར་ལེན་
གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒྲོམ་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒྲོམ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེས་ཉོན་ཐྱིབ་སྤང་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལམ་
དེ་གོམས་བ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་ཞེས་པའི་དོན། ལམ་དེ་འབད་ཚུལ་ཆེན་པོས་སྒྲོམ་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ལམ་དེ་འབད་ཚུལ་ཆེན་པོས་སྒྲོམ་ན་ལམ་དེ་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་སྒྲོམ་མི་དགོས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ བཤད་མ་ཐག་པའི་ལམ་བསྐྱགས་ཀྱི་དོན་མ་གོ་བ་ལ་བཞེན་ནས། བྱང་
 སེམས་ཚོགས་སྒྱུར་བས་ཉོན་མྱི་བ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྒོན་དུ་མ་
 སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་བ་དེ། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་བ་ལས་དབང་པོ་རྒྱལ་བར་
 ཐལ། དེས་ཚོགས་སྒྱུར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་དུ་མར་ཉོན་མྱི་བ་སྤང་
 བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤང་བ་ལ་འབད་ཀྱང་། མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཉོན་མྱི་བ་
 བྱང་བར་མ་སྤངས། བཙོན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་འབར་བའི་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་བས་ཆེ་གསུམ་
 ལ་ཉོན་མྱི་བ་བྱང་བར་སྤངས་པའི་བྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་ཆོག་པར་མི་
 རུས་པའི་ཐལ་འགྲུར་དོ། །

རང་ལུགས་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་

སོགས་བཤད་པ།

༡༡། །རང་ལུགས་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་ ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
 རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་བསྟུན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་
 སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཆོན་བ་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། གཉིན་
 པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས། ས་མཚམས་ནི་འཕགས་

པའི་གང་ཟག་མཐའ་དག་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད། ཚོད་པ་སྒྲོང་པ་ལ་ཁོན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
 རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་པ་མེད་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
 རིགས་སུ་མི་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱད། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་
 སུ་གནས་པའི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་མཆོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱད་གྱི་མཆོན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་ཤེས་གྱི་མཆོན་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཆོས་ཅན་སྟོན་ཅན་ཡིན་ནོ། །

སྲིད་མཐའ་དང་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་བཤད་པ།

༡༡། །ཚུར་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། སྒྲོར་བ་དང་། མཐའ་
 དབྱེད་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་རྟག་སོགས་བརྩ་བྱུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 གྱིས་ཟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། སྲིད་མཐའ་
 འགོག་པར་བྱས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཆོན་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། ཞི་མཐའ་འགོག་པར་བྱས་པའི་སྣང་རྗེས་ཟེན་
 པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཆོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་ཞི་གཉིས་གྱི་བར་ན་དོན་དམ་པར་
 མི་གནས་ཏེ། སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཆོན་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་རྒྱད་ལ་

ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཟིན་པའི་
ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདིའི་སྟོང་བ་ལ་གཉེན་ཕྱོགས་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྲིད་མཐའ་ལ་མི་
གནས་ཏེ། སྲིད་མཐའ་འགོག་པར་རུས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཞི་
མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། ཞི་མཐའ་འགོག་པར་རུས་པའི་སྟོང་རྗེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་མི་གནས་ཏེ། སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་
གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་
ལན་བདུན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པར་ཐལ།
སྲིད་མཐའ་འགོག་པར་རུས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། དེར་ཐལ། གང་
ཐག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་
ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། དེས་པའི་
རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། འདོད་པར་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་རིགས་མ་ཐུན་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་ལེན་པར་དེས་
པའི་གང་ཐག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་ནི། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
མཁྱེན་པ་དེ་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེས་སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་

དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
 རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་
 གྱི་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས་དེས་སྤིང་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ།
 གཉེན་པོ་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས་དེས་སྤིང་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྟོབ་ལམ་ན་སྟོ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་
 ཅན། སྤིང་ཞི་གཉིས་གྱི་བར་ན་གནས་པར་ཐལ། སྤིང་ཞི་གཉིས་གྱི་དབུས་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤིང་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱང་འཕགས་གྱི་རྒྱད་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱད་གྱི་སྟོང་ཉིད་མངོས་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་
 རྒྱད་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་བ་ཁས། རྟགས་བྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། ཉན་
 ཐོས་འཕགས་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཀའ་བ་ཁ་ཅིག་བྱང་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་གཞི་
 ཤེས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་རྒྱད་ལ་ཉེ་

བཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། སྲིད་མཐའ་ལ་
 མི་གནས། ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས། སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་
 ཞི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་དོན་དམ་པར་མི་གནས་ཏེ། སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ཞིག་དབྱེད་ན། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་
 འདོད། ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བྱེད་
 རིགས་པར་ཐལ། སྟོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་སྟེ་
 བ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་
 རྣམས་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་བར་འདོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཞེས་
 པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་མི་རྟག་
 སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྟོང་ཆེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་
 པའི་ནང་ནས། ལག་ཇེས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བཞག་ན། ཞེས་སོགས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
 པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་ཡིན། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོར་

བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་སྟོན་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་
མ་ཡིན་པའི་བྱང་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་མཁའ་ས་བ་ཁ་ཅིག་ ལམ་ཤེས་གང་ཞིག་ འདིར་བསྟན་སྲིད་མཐའ་འཁོག་
པར་རྒྱས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བློ་བ་དེ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
མཆོད་ཉིད། ལམ་ཤེས་གང་ཞིག་ འདིར་བསྟན་ཞི་མཐའ་འཁོག་པར་རྒྱས་པའི་སྲིད་རྗེས་བློ་
བ། སྲིད་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད། ཅེས་གསུངས། བྱང་སེམས་
མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ།
མཆོད་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ། སྲིད་མཐའ་འཁོག་
བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོད་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་འཁོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐབས་བྱང་པར་ཅན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། པར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཐེག་དམན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་

པ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། སྤྱིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
མཆོད་ཉིད། ཐེར་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་
པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོད་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་
རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོད་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག གཞི་ཤེས་ལ་ཤེས་པས་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་། སྤྱིང་
རྗེས་ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་གཉིས་སུ་ཡོད། ཅེས་ཟེར། བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིང་རྗེས་ཞི་མཐའ་ལ་མི་
གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་
རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། སྤྱིང་རྗེས་ཞི་མཐའ་
ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱིང་རྗེ་

ཆད་མེད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་མེ་ཆད་མེད་དེ་གཞི་ཤེས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྙིང་མེ་ཆད་
 མེད་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྙིང་མེ་ཆད་མེད་བསྒྲུབ་
 བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཐེག་དམན་
 འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་བྱལ།

ཁོན་རེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྙིང་མེས་ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་
 པར་ཐལ། ཤེས་པས་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་
 སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བརྟུ་བྱལ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་
 ཤེས་པས་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག་གཞི་ཀྱན་རྫོང་ལ་ལྟོས་ཉེ། སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་
 རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱལ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོ་ཚྭ་གས་ཀྱི་
 ལམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་པས་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ལུས་ཉེ། གཉེན་པོ་ཚྭ་གས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱམས་པའི་
 གསུང་རབ་ལས་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པར་
 ཐལ། གཉེན་པོ་ཚྭ་གས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཁོན་རེ། གཉེན་པོ་ཚྭ་གས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེས་གང་ཞིག་གཉེན་པོ་ཚྭ་གས་

གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། ཟེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆོས་
 ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་ཡིན་པར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་ཞིག་ཅེ་སྒྲོར་ཡིན་
 པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཁས། གཞན་ཡང་། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། ཞེས་པའི་གཞུང་
 འདིས་ཤེས་པས་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
 བསྟན་པར་ཐལ། ཤེས་པས་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉགས་
 ཁས། འདོད་ན། སྒྲིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་སྒྲིང་རྗེས་ཞི་མཐའ་ལ་
 མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན་བཀག་ཟེན། གཞན་ཡང་། ཤེས་པས་
 སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཤེས་པས་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་
 ཤེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་ཤེས་པས་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་
 གནས་པའི་ལམ་ཤེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
 སྐབས་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། གཉེན་པོ་རྩོགས་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན་གཉེན་པོ་
 རྩོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་རྩོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་བྱིར།
 ཉགས་ཁས། ཅུ་བར་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། གཉེན་
 པོ་རྩོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་རྩོགས་དང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་
 པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཁས། འདོད་ན། ཟེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་

པའི་ཕྱིར། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གང་ཞེ་ན།

ཁ་ཅིག་སྲིད་མཐའ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འབྱུག་པའི་གཞི་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལས་ཉོན་གྱི་
 དབང་གིས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆ་དེ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན། དེ་ནི་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་དང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་
 སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆ་བདེན་བྱུང་དེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང་། ལས་ཉོན་
 ཀྱི་དབང་གིས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་བྱེད་པའི་ཆ་དེ། བྱང་སེམས་ལ་
 ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན། དེ་ནི་དངོས་པོར་དམིགས་བ་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན།
 ཞེ་མཐའ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འབྱུག་པའི་གཞི་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་
 སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཆད་ཅམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་དེ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞེ་མཐའ་དང་།
 དེ་ནི་སྒྲིང་ཐེས་པ་རོལ་གྱི་མཐའ་ལྷུང་ན་ལས་འདས་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་འབྲེལ་མྱང་
 འདས་བདེན་བྱུང་དེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞེ་མཐའ་དང་། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་
 བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཆད་ཅམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་བྱར་བྱེད་པའི་
 ཆ་དེ་བྱང་སེམས་ལ་ལྟོས་པའི་ཞེ་མཐའ་ཡིན། དེ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་བ་ཉིད་ཀྱི་
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན། ཞེས་ཟེར། འདི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལས་ཉོན་
 ཀྱི་དབང་གིས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱང་
 སེམས་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་བྱང་སེམས་ལ་ལྟོས་པའི་
 སྲིད་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་

ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། ལམ་བསྐྱེགས་ལས། མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་གོམས་བ་སྦྱར་
ལེན་གྱིས་བྱང་བསྐོམ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། གསལ་བ་སོང་།
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་བ་ལ་དུས་གསུམ་མཉམ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཉན་ཐོས་
ལ་སོགས་བ་ཞེས་སྦྱས་བ་ལ་དགོས་བ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་སོ་དང་དངོས་སོ་མེད་པར་
དམིགས་བ་ཉིད་གྱིས་འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་ལ་གནས་བ་ཡིན་པར་ཤེས་བར་བྱའོ། ཞེས་
པའི་སྲིད་མཐའ་དེ། བྱང་སེམས་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཞི་མཐའ་དེ།
བྱང་སེམས་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ལ་བྱེད་རིགས་བ་གང་ཞིག་ བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་བ་བྱང་
སེམས་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་བསྒྲིག་དུ་མེད་དོ། །

གཞན་ཡང་། མྱོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་བྱང་སེམས་
ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྲིད་པར་སྦྱེ་བ་ལ་
མཐའ་གཅིག་དུ་དོར་བྱར་བྱེད་པའི་ཆ་དེ། བྱང་སེམས་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་སོར་དམིགས་བ་ཉིད་གྱིས་འཁོར་བ་གནས་
བ་ཡིན་པར་ཤེས་བར་བྱའོ། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་
གནས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ དེའི་སྐབས་ཀྱི་སྲིད་མཐའ་དེ་བྱང་སེམས་ལ་ལྟོས་པའི་
སྲིད་མཐའ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མྱོང་གིས་མྱོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་མ་རྟོགས་བ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་བ་ལ་དུས་གསུམ་མཉམ་
བ་ཉིད་ཤེས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྫོགས་ཐོར་ཞོག་ལ་ལྟོས་ཤིག་ ཡང་

གྲུགས་སྤྲོ་སྤྲོ་བ་པོ་འདིས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་
 གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་སྤྲོ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཉོན་ཐོས་
 མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་
 སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་ ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་
 ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་སྟེ། སྲིད་
 དང་ཞི་བར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་དེའི་ཐད་གྱི་རིག་ཀར་གཞིགས་ཤིག་ ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་
 དམན་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོ་དེ་ལ་ཉོན་ཐོས་དགྲ་བཙུམས་པའི་
 འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རེས་ལས་ཉོན་གྱིས་འཐངས་པའི་
 འཁོར་བ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན། དེ་ལ་གནས་པ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་
 མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཡིན་བུས་པ་ལ།

ཁོ་ན་རེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉོན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ལས་ཉོན་
 གྱིས་འཐངས་པའི་འཁོར་བ་ལ་གནས་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་
 པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས། ཉགས་དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གང་རུང་ལ་
 གནས་པ་གང་ཞིག་ དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐེག་
 དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་
 གྱི་ཉོན་ཐོས་སློབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉོན་ཐོས་དགྲ་བཙུམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ། ཅ་བར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་འཁོར་

བ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང་། ཟུང་འདས་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན་ཟེར་ན། དོན་དམ་
ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་
བ་བདེན་གྲུབ་དང་ཟུང་འདས་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང་། ཟུང་
འདས་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན་གྲུས་པ་ལ་ཁོན་རེ། འཁོར་བ་བདེན་
གྲུབ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་མ་ཡིན་པར། དེ་བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒོ་རྟག་པའི་མཐར་འཛིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བ་བདེན་
གྲུབ་ཡོད་པའི་མཐའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་
ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཁོན་རེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་
ཐལ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་
ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང་། ཟུང་འདས་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན་ཟེར་
ན་ཅ་བར་མ་བྱལ། རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། རྟག་ཆད་གྱི་
མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། ཁོན་རེ། སེམས་ཅན་པ་དེ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་
ཞིའི་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ཆོས་

ཅན། སྲིད་ཞི་བདེན་གྲུབ་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩབ་སྟེ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང་། བྱང་འདས་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་རྩབ་སྟེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱང་ཇེ་ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱང་ཇེ་ཡིན་པར་ཐལ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱང་ཇེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩབ་སྟེ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱང་ཇེ་ཞེས་པའི་དམིགས་པ་མེད་པ་དེ་བདེན་མེད་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འོན་ཀྱང་། ཉགས་མ་བྱུབ་ན། དེར་ཐལ། འཇུག་པའི་ཁྲི་ཀ་ཆེན་ལས། དམིགས་པ་མེད་པ་ནི་མཚན་འཛིན་གྱིས་གཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཞེན་ལུལ་མེད་པར་བདེན་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས། ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྲིད་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ། ཤེས་བས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། གཞི་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་འགོག་

ཕྱིད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ་སྤྱིང་རྗེས་ཞི་ལ་
མི་གནས་པའི་ལམ་ཞེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དུ་རྟེན་པ་བཤད་
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱང་འདས་དེ་སྤྱིད་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་སྤྱིད་
མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་དཔན་ཀྱི་བྱང་འདས་དེ་སྤྱིད་མཐའ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱིད་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞི་
མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེའི་མཆན་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱིད་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། འཁོར་པའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། འཁོར་པའི་ཕྱི་མཐའ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག་ འཁོར་པའི་ཕྱི་མཐའ་འཁོར་པའི་མཐའ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འཁོར་པའི་ཕྱི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པས་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་བྱུང་ན། འཁོར་པ་ལ་མཐའ་མེད་པར་ཐལ། མ་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་
མ་བྱུང་སྟེ། ཆོག་ཙམ་ལ་ཚོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་
ཀྱི་སྤྱིད་མཐའ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་འཁོར་པའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་འཁོར་པའི་ཕྱི་མཐའ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག་ སྐབས་
འདིར་བསྟན་ཀྱི་འཁོར་པའི་ཕྱི་མཐའ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་འཁོར་པའི་མཐའ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན།
དེ་ལ་མཐའ་མེད་པར་ཐལ། མ་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་མཚུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག་འཁོར་བ་དེ་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་མཐའ་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག་མྱང་འདས་འཁོར་བའི་མཐའ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་ཁས། འདོད་ན། མྱང་འདས་དེ་
 མྱང་འདས་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲལ། འདོད་ན། སངས་རྒྱལ་
 འཕགས་པ་མྱང་འདས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱལ་
 འཕགས་པ་ཞི་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འཁོར་བ་ཡིན་ན་
 འཁོར་བའི་མཐའ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
 མྱང་འདས་ཐོབ་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། ཉགས་སོང་། འདོད་ན། མྱང་འདས་ཡིན་ན་མྱང་འདས་
 ཀྱི་མཐའ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་རྒྱན་
 རིང་ཐོར་ཉིང་མཆོམས་སྒྱོར་བ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་ཡིན། དེ་ཡང་འབྲེལ་
 བར། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚུར་རྩོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་ཉག་པའི་མཆོན་ཉིད། ཅས་པས་བསྟན།
 སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་ཞེན་པ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་ཡིན།
 དེ་ནི་འབྲེལ་བར། དངོས་ཐོར་དམིགས་པ་ཉིད་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་
 བྱུང་། ཞེས་པས་བསྟན། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་ཅམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་སྐབས་འདིར་
 བསྟན་གྱི་ཞི་མཐའ་ཡིན། དེ་ནི་འབྲེལ་བར། སྤྱང་རྗེས་པ་རྩོལ་གྱི་མཐའ་མྱང་ན་ལས་འདས་པ་
 ཆད་པའི་མཆོན་ཉིད། ཅས་པས་བསྟན། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་ཅམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་
 མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྱང་བྱར་ཞེན་པ་དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཞི་མཐའ་ཡིན། དེ་ནི་འབྲེལ་

བར། དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤངས་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱལོ། ཞེས་པས་བསྟན་ཅེས་གསུངས། དེ་རྣམས་ལ་དབྱེད་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་
བ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྤྱིད་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་དོར་བྱར་ཞེན་པ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྤྱིད་མཐའ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་བ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཚུར་རོལ་གྱི་མཐའ་ལ་གནས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐབས་འདིར་
བསྟན་གྱི་ཚུར་རོལ་གྱི་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་
རྒྱན་ལས། ཚུར་རོལ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ལྟོས་པ་སྟེ། ཚུར་རོལ་ན་ཡོད་ཀྱི་འཁོར་བ་ཆད་པའི་
པར་རོས་ན་མེད་པའི་དོན། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་བ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཚུར་རོལ་གྱི་མཐའ་
ལ་གནས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་བ་འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་བྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་པ་རོལ་གྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་རྒྱན་རིང་པོར་
ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྤྱིད་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཚུར་མཐོང་ཐ་མལ་བ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་ཞེན་
པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྤྱིད་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་
བ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་

ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་ཞེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་རང་ལམ་དུ་སྤྱིད་མཐའ་འགོག་པར་རྒྱས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྤྱིད་མཐའ་འགོག་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་སྤྱིད་མཐའ་འགོག་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་སྤྱིད་མཐའ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྱིད་མཐའ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པ་དེས་ཀྱང་སྤྱིད་མཐའ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཀྱང་དེ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་སྤྱིད་མཐའ་སྤངས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་སྤྱིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འཁོར་བ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱིད་མཐའ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་སོ། །

རང་ལུགས་ལ་སྲིད་མཐའ་དང་ཞི་མཐའ་འཛོག་ཚུལ་

སོགས་བཤད་བ།

༡༢། །རང་ལུགས་ནི། གཞི་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་
 རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས། ཤེས་བས་སྲིད་ལ་མི་གནས་
 པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཐུན་བ་ལྟ་བུ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་
 ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ། སྤྱང་ཇེས་ཞི་ལ་མི་
 གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན། རྒྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱང་
 ཇེ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འཁོར་བ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་
 ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འཁོར་བ་ལ་གནས་བ་དེ་སྐབས་
 འདིར་བསྟན་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ནི།
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚུལ་རོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་རྟག་པའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་བས་བསྟན། དམན་
 པའི་ཐུང་འདས་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན། དམན་པའི་
 ཐུང་འདས་ལ་གནས་བ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ལ་གནས་
 པའི་དོན་ཡིན། དེ་ནི་སྤྱང་ཇེས་པ་རོལ་གྱི་མཐའ་ཐུང་ན་ལས་འདས་བ་ཆད་པའི་མཆན་ཉིད།

ཅེས་པས་བསྟན། འཁོར་བ་བདེན་བྱུང་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་
མཐའ་ཡིན། འཁོར་བ་དོར་བྱུང་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་
པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ནི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལ་
གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། དམན་པའི་མྱང་འདས་སྐྱང་བྱར་བདེན་
པར་བྱུང་བ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞེ་མཐའ་ཡིན། དམན་པའི་མྱང་
འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྐྱང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་
ལ་ལྟོས་པའི་ཞེ་མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་། ལམ་སྒྲིག་ལས། སྲིད་ཞིའི་
མཐའ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྲིད་པར་ཉིང་མཚམས་སྒྲུར་བ་སྲིད་པའི་མཐར་
ལྷུང་བ་ཡིན་ལ། སྲིད་པར་སྒྲུབ་ཅམ་ཆད་པ་ལས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་ཞེ་མཐའ་དང་། དེ་ཐོབ་
པ་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །སྲིད་པ་དེ་ཉིད་རིགས་ཅན་གསུམ་པོས་འགོག་ལ། ཞི་
བའི་མཐའ་དེ་ནི་བྱང་སེམས་འབའ་ཞིག་གིས་སྤོང་སྟེ། སྲིད་མཐའ་སྤྲུམ་བུ་གསུམ་སྟེང་རྩེ་
དང་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ལུས་སྐྱངས་ཏེ་མྱང་འདས་སྐྱུང་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དོན་དམ་
ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྷུང་བ་ནི། སྲིད་ཞི་ལ་དོར་བྱུང་སྐྱང་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་
བ་ཡིན་ལ། དེ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་ཅིང་།
ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་
མཐར་ལ་ལྷུང་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

ཙོང་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་དེ་གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་
 དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
 ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱིད་མཐའ་མེད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མེད་པར་ཐལ། དེ་འགོག་བྱེད་
 ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་བ་ཁས། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མེད་པར་བྱེད་
 པའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་མཁྱེན་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མེད་པར་བྱས་པའི་
 ཕྱིར་ཉེ། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྦྲར་མི་སྦྱེ་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 ལ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
 སྦྲངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་འགོག་བྱེད་
 ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། དེའི་གནོད་བྱེད་ནི། བདག་མེད་མཐོང་བས་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བདེ་བ་ཅན་ཉེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་བ་ཆོས་ཅན། ལས་ཉོན་གྱིས་
 འཕངས་པའི་འཁོར་བ་ལ་གནས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་
 སྤྱིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་བ་ཁས། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་
 བསྟན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱིད་ཞིའི་མཐའ་གང་རུང་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག་ སྐབས་

འདིར་བསྟན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
 ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉག་ས་བྱུང་སྟེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་
 སྟོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་
 དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་རྟེ། དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་
 ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་།

ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཞི་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། དམན་
 པའི་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་བྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན། མིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་ཅན་གྱིས་
 ཐོབ་པའི་མུང་འདས་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་རྟེ། གཟུགས་བྱི་
 རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཆད་པའི་མུང་
 འདས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན་ཀྱང་། དམན་པའི་མུང་འདས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་
 པའི་ཞི་མཐའ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པ་ཆད་པའི་མུང་འདས་ལ་གནས་པར་
 ཐལ། དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དང་སྤྱིང་མེད་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་
 སྐྱེ་བ་གཉིས་རྒྱན་ཆད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། རྣམ་པ་ཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས།
 ཆད་མཐའ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཆད་པར་མ་ཟད། སྤྱིང་མེད་དང་། སྟོན་ལམ་གྱི་
 དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཆད་པས་ཐོབ་པའི་མུང་འདས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྟོས་ཤིག

ཁོ་ན་རེ། མིད་པ་ཐ་མའི་ཉན་ཐོས་སྟོན་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ལྷན་པས་འདིར་བསྟན་གྱི་
 མིད་པ་ལ་གནས་པར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འཁོར་བ་ལ་གནས་པའི་བྱིར། བྱུང་

བ་ཁས། འདོད་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་རྟག་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ།
 རྟེན་ལས། རྟག་མཐའ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱིས་ཉིང་མཆོམས་སྒྲུར་ནས་རྒྱན་རིང་པོར་འབྲུག་པའི་
 རོན་ཡིན་གྱི། དེ་རྟག་དངོས་ཀྱི་མཐའ་ནི་མ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་
 ཟེ། དེ་རྟག་མཐའི་སྒྲ་བཤད་སྟོན་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་པའི་བྱིར། ལུང་འདས་བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་
 མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། ཡོད་
 མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་པའི་བྱིར། ཁྱབ་བ་ཁས། འདོད་ན། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་
 ཏུ་འཇིན་པའི་སྐྱོད་ཡོད་པའི་མཐར་འཇིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཡོད་
 པའི་མཐར་འཇིན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། རོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་མེད་
 པར་ཐལ། རོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་བ་བདེན་
 གྲུབ་རོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང་ལུང་འདས་བདེན་གྲུབ་རོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་
 མཐའ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་ཅ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
 མེད་པར་ཐལ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་མེད་པའི་བྱིར། ཁྱབ་བ་ཁས།

འབྲས་ལུམ་ལ་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ལེས་བཤད་པ།

༣༡། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྒྲོན་སྒྲུབ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ། སྒྲོར་བ་དང་། མཐའ་
དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་སྒྲོངས་པའི་ཉན་ཐོས་སྒྲོབ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་ལུམ་
ལ་རིང་བའི་གཞི་ལེས་ཡིན་ཏེ། གཞི་ལེས་གང་ཞིག་སྒྲིང་མེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་
གྱིས་བཅིངས་པའི་བྱིར། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་ལུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ལེས་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་
ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཐུན་པ་གང་ཞིག་སྒྲིང་མེ་ཆེན་པོ་
དང་སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལེས་རབ་གྱིས་ཟེན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་མི་རྟག་སོགས་བརྟུ་བྱུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ལེས་
གང་ཞིག་སྒྲིང་མེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་དེ། འབྲས་ལུམ་ལ་
རིང་བའི་གཞི་ལེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་སྒྲིང་མེ་ཆེན་པོ་དང་སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ལེས་རབ་གྱིས་ཟེན་པ་དེ། འབྲས་ལུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ལེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་སྒྲོངས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་
བརྟུ་བྱུག་དོན་སྤྱི་ལྟུང་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་

ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྟོངས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མི་
རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དོན་སྦྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་པའི་བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པའི་རྒྱད་
ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་གཉིས་
པ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་
ཐོས་དག་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་པའི་བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གཞི་ཤེས་གང་ཞིག་ འབྲས་ལུམ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མཁས་མ་ཡིན་པ་ལ་
ཞུགས་པ། འབྲས་ལུམ་ལ་རིང་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་ འབྲས་ལུམ་སྐྱབ་
པའི་ཐབས་མཁས་ལ་ཞུགས་པ་འབྲས་ལུམ་ལ་ཉེ་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དེ་འབྲས་ལུམ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མཁས་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམ་ཆོས་བད་དཀར་ལས། བྱང་སྟོང་
ཆེན་པོས་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ། རྣམ་འབྲེན་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ། ཞེས་བཤད་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་པའི་
བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཡིན་

བའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གཞི་ཤེས་གང་ཞིག་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་
པ་དེ། འབྲས་ལུས་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་
དང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཐེན་པ་དེ། འབྲས་ལུས་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་
ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཐེར་ན། མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གླེན་ཤེས་
ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་བྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་དེར་
ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་ཡོད། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྒྲ། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་ལེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་བྱི་མ་དེར་
ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་དང་དེ་ལ་ཚྩད་སྟོང་།

༡༡། །རང་ལུགས་ནི། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་དེ་འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁུན་བ་གང་ཞིག་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དང་པོའི་ས་མཆོམས་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་མི་སྟོབ་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པའི་ས་མཆོམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། དང་པོ་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག་གཉིས་པ་དང་གཉིན་པོ་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག་

ཚྩད་པ་སྟོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙེམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙེམ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙེམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན། འདིར་མ་བྱུང་། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རང་རྒྱད་ལ་སྟེ། ཁ་མའི་གང་ཐག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས། ཐེག་ཆེན་

ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་ཐེག་ཆེན་ལམ་
དུ་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱིར་བ་སོང་།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་
ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཡོད་པར་འབྱུང། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བཤད་པ།

༡༡། རྒྱུགས་སོགས་སྤང་པོ་སྤྱོད་ཉིད་དང། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱོད་བཤད་
མཐའ་དབྱེད་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་མ་སྤྱོད་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་བཙུན་ཅན། མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག་ ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་དང་བྲལ་པའི་
བྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་གཞི་ཤེས་གང་ཞིག་ མཚན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་དེ་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་ མཚན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་དེ།

གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད། ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་བྱུང་བའི་ཉན་ཐོས་
 དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཕྲུག་ཁ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དང་པོ་
 དེར་ཐལ། མཆོད་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མཆོད་ཉིད་གཉིས་པ་
 ལ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ།
 མཆོད་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གཞི་ཤེས་གང་ཞིག་ཐབས་ཤེས་བྱུང་བར་ཅན་དང་བྲལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་ཐབས་ཤེས་བྱུང་བར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པ་གཉེན་པོ་
 ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་མཆོད་ཉིད། ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་
 བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་
 ཅན། མཆོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོད་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་ལམ་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེས་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་གྱིས་དེ་མ་
 ཐོབ་པར་ཐལ། བྱང་ཐེག་ཆེན་སོ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་

གྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། རེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བ་དེ་རེག་ཆེན་
 གྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་པའི་
 བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་གྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། རེག་ཆེན་གྱི་འགོག་བདེན་
 ཡིན་པར་ཐལ། རེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་གྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་རེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་རེག་ཆེན་ལམ་
 དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་གཉིས་བ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
 རྟགས་དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་ལུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། རེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། བྱང་
 རྒྱུ་ལ་ཉེ་བའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན། རེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གཞི་ཤེས་གང་ཞིག་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་དང་བྲལ་ཞིང་། བདེན་འཛིན་གྱིས་
 བཅིངས་པ་དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་བྱང་རྒྱུ་གྱི་
 སེམས་དང་རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པ་དེ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས་
 གྱི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན། ཕྱི་མ་གོང་དུ་བཀག་ཟིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་
 རྟོང་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་རེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་རྒྱད་གྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན།

མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་རྣམས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་དང་དེ་ལ་ཅོད་སྒྲིང་།

༡༡། །རང་ལུགས་ནི། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག་ ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བྲལ་བ་དེ། མི་
མ་སྐྱེན་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་
ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག་ ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཐོན་པ་དེ། གཉིས་
པོ་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཅོད་པ་སྒྲིང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྒྲིང་
པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙོས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མི་
མ་སྐྱེན་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲུ། གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།
མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་འཕགས་
པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་དེ་སྒྲིང་དཀའ་ན། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག་
ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཙེངས་པ། མི་མ་སྐྱེན་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་
ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། གཅིག་ཤོས་སྤར་སྤར་འཛོག་སྟེན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་མེད། །ཅེས་

སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་
 ལུས་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་བ་ཆོས་ཅན། གཉིན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་
 ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་བ་གང་ཞིག་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་
 པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་བྱིར། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཟུགས་སོགས་ལྷུང་བོ་སྤྱོད་ཉིད་དང་།
 ཞེས་པའི་སྐབས་བཞིན་བྱེད་དོ། །

གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།

༡༡། །གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་
 མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་
 བ་ལ་བརྩམས་ཏེ། གཟུགས་སོགས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སོགས་
 བརྩམས་ཏེ་བྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གཞི་ཀྱན་རྩོམ་པའི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་ཁྱད་
 པར་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་། རྟོན་དམ་པའི་སྤྱོད་ལུགས་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་
 གཉིན་པོར་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
 ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་
 རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་བྱུང་སྟེ།
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཆོས་ཙན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཙན། དོན་དམ་པའི་སྟོང་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གཞི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྟོང་ལུགས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་བྱང་པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་སྟོང་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་གང་རུང་གི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱུང་། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཙན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་སྟོང་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོས་ཙན་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཙན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། སྐབས་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཙན་གྱི་ལམ་བཤད་པ་ནི། གང་གིས་ཟིན་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྒྲོར་བའི་མཚན་བྱེད་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཙན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་

ཐག་གི་བདག་མེད་མདོན་སྤུངས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་
 དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་བྱིར། མ་བྱལ་ན། དེར་ཐལ། གཞི་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྟོང་ལྷགས་གྱི་རོ་
 བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
 རིགས་སུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

རང་ལྷགས་དང་དེ་ལ་ཅོད་སྟོང་།

༡༡། །རང་ལྷགས་ནི། གཞི་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྟོང་ལྷགས་གྱི་རོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་བྱིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་། རོན་དམ་པའི་སྟོང་ལྷགས་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་གང་རུང་གི་གཉེན་
 པོར་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཞི་ལེས་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་
 གྱི་སྒྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཅུ་ཡོད། ས་མཆོམས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་ས་
 བཅུའི་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་
 གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་བྱལ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟོང་ཉིད་
 རོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་བཞིན། གཞུང་འདིའི་བསྟན་བྱའི་
 གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
 པས་བྱལ། དཔེར་ན་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་

སྐྱོར་ལམ་བཞིན། གཞུང་འདིའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་བ་ཡིན་ན།
གཞུང་འདིའི་འུགས་བསྟན་གྱི་སྐྱོར་བ་ཡིན་དགོས། གཞུང་འདིའི་འུགས་བསྟན་གྱི་སྐྱོར་བ་
ཡིན་ན། གཞུང་འདིའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱོར་བ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། བདེན་འཛིན་
གྱིས་བཅངས་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་སྐྱོར་ལམ་དེ་གཞུང་འདིའི་འུགས་བསྟན་གྱི་སྐྱོར་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

ཚོད་བ་སྐྱོར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱང་ཇེ་ཆེན་པོ་ཆོས་
ཙན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་གྱི་སྐྱོར་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་
དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་རུང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་
ཙན་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཙན་དེ་སེམས་ཙན་
བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཙན་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཙན་གྱི་སྐྱོད་དེའི་
གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ་སྟེ། སེམས་ཙན་བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱང་ཇེ་ཆེན་པོའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཙན།
རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་དོན་གཉེར་གྱི་

སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་
 བར་ཐལ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཡེ་
 ཤེས་ཆོས་སྐྱ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུག། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྫེས་དཔག་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་
 ཆད་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་མ་རྫོགས་དང་རབ་རྫོགས་དང་། ཁྱེས་སོགས་
 ཀྱི་སྐབས་སྟུ། སྦྱོར་བ་དང་མཐའ་དབྱེད་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་བཤད་སྟེང་པོ་རྒྱན་ལྟར་
 བ། གཞན་དབང་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་བརྟེན་དུ་མ་
 རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྟེང་པའི་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་བདེན་
 མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་
 བརྟེན་ནས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་རུས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་
 པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤང་ལྟར་ན། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་ཆོས་ཅན། མ་རྫོགས་པ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆད་མས་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 ཆད་མས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར།

མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༡༡། གཉིས་པ་ནི། འདིར་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་ན། ཡོངས་གྲུབ་མ་
ཡིན་པ་གང་ཞིག་དངོས་མེད་དུ་དམིགས་པ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཀུན་བཏགས་ལ་
སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀུན་བཏགས་དང་།
རྣམ་གྲངས་པའི་དེ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདག་གཉིས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་
བྱ་ལྟ་བུ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྦྱེས་པ་གཞན་དབང་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དག་པའི་གཞན་
དབང་དང་མ་དག་པའི་གཞན་དབང་གཉིས། རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོངས་གྲུབ་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། འབྱུང་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དང་། ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པའི་དེ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ལྟ་བུ།

ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་དག་
གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་སྒྲིབ་རྣམ་
པར་དག་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
མ་བྱལ། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་

ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་
 བར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་ཉོགས་པར་དཀའ་བའི་ཀྱི་དག་གི་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་པའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་འཕོག་བདེན་ཆོས་ཅན། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་པ་མཐར་
 ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པ་ཐལ་འགྱུར་བྱི་མ་ལ་ཁས།

ཁོ་ན་དེ། ཀྱི་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོངས་སུ་བྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱི་དག་གི་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་ཀྱི་
 དག་གི་དམིགས་པ་ཡང་མེད། གློ་བུར་ཀྱི་དག་གི་དམིགས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 མ་ཁྱབ་སྟེ། ཀྱི་དག་གློ་ལམ་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་ཀྱི་དག་གློ་ལམ་ཡིན་
 པ་ཡང་མེད། གློ་བུར་ཀྱི་དག་གློ་ལམ་ཡིན་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཐལ་
 འགྱུར་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རྩས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། ལུང་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

གཞི་ཤེས་སྒྲུར་བའི་མཉམ་ཉིད་བཤད་པ།

༡༡། །གཞུགས་ལ་སོགས་ལ་རྒྱུ་མེད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྲུར་བ་དང་མཐའ་
 དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་ལེམས་ཀྱི་སྒྲུར་བའི་
 མཉམ་ཉིད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། །གཞུགས་སོགས་བདག་མེད་དུ་ཉོགས་པའི་བྱང་ལེམས་ཀྱི་སྒྲུར་

བའི་མཉམ་ཉིད་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་ནི། ཁ་ཅིག་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་མཚན་
མཚོན་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་
བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་
ལམ་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བའི་མཉམ་ཉིད་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བའི་འཛིན་སྤངས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་
ཉིད་དེའི་བྱིར། རྟགས་བྱབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་
གཞི་ཤེས་སྒྲོར་བའི་འཛིན་སྤངས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སེམས་དཔའི་
རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་
རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་དང་མཚན་མཚོན་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་
ཞེན་འགོག་པའི་སྒྲོར་བའི་འཛིན་སྤངས་དེ། སྒྲོར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་བ།

རང་ལུགས་ནི། གཞིའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་དང་མཚན་མཚོན་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དབའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བསྟན་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད། ས་མཚན་མས་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

ཚྲོང་སྦྲོང་ལ། ཁ་ཅིག་སྦྲོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྦྱོར་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་
རྒྱད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ ལམ་ཤེས་བཟོད་བཅུ་བྱུག་བཤད་པ།

༡༡། །སྤྱག་བསྐལ་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྲིབ་བ་དང་མཐའ་
དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་བྱུག་ཆོས་
ཅན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟགས་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། །ཁ་ཅིག་
སྒྲིབ་བྱལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟགས་དེ་སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་
པའི་རྟགས་པ་མངོན་དུ་སོང་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན།
མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྒྲིབ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེ་ཐལ། མཚན་ཉིད་
དེའི་བྱིར། རྟགས་སྒྲ། འདོད་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་བྱུག་ཏུ་གྲངས་མ་དེས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་བྱིར། རང་ལུགས་ནི། སྒྲིབ་བྱལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་

བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཡང་ན། འདའ་བའི་མཐོང་ལམ་ཤུགས་ལ་འཕེན་པར་བྱེད་
 པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འདའ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ་
 དེའི་མཆན་ཉིད། དབྱེན་བཅུ་གྲག་ཡོད།

ཅོད་སྒྲིབ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་སྤྲུལ་པ་དེར་
 ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་དང་རྟོག་པའི་གཞི་མ་སྟན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཆོས་བཅོད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 བྱ། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཅོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་གྲག་སྐབས་འདིར་བསྟན་
 པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྲུལ་
 བསྐྱེད་ཆོས་བཅོད་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་མ་ཡིན་དགག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། རོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་འབྱུང། ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཆོས་བཅོད་དེ་འདའ་བའི་
 མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདའ་བའི་
 ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། འདའ་བའི་ས་དགུ་མེད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཆོས་བཅོད་ཆོས་ཅན། འདའ་

བྱའི་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་བྱེད། མ་གྲུབ་ན། དེ་
དེར་ཐལ། འདྲ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡོད་པའི་བྱེད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་རྩལ་སེམས་
དཔས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དགག་བཞག་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་གཞུང་འདི་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་
པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་བ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་བ་
ལྟར་ལེན་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་མེད་པར་ཐལ། གཞུང་འདི་མི་
རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་བ་ལྟར་ལེན་ཀྱིས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་བྱེད། ཐུབ་སྟེ། ཉི་ལྔར་ལས་
ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་ལ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་མེད་པའི་བྱེད། ཞེས་བཤད་པའི་བྱེད། ཅ་རྟགས་
མ་གྲུབ་ན་དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ། གཞན་ཡང་། གཞུང་འདིའི་བྲགས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་དེ། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་བྱེད་པའི་བྱེད། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། གཞུང་འདིའི་བྲགས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་
བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་བས་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདྲ་བར་བྱ་བའི་མདོན་རྟོགས་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་བྱེད། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ལམ་ནི་
བྱང་རྩལ་སེམས་དཔས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱི། མདོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས།
ཞེས་བཤད་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱེད།

ཁ་ཅིག་གཞུང་འདི་སློམ་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སློམ་ལམ་
 དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སློམ་བྲལ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་དེ་བྱང་སེམས་སློམ་ལམ་བས་མངོན་དུ་བྱ་
 པའི་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། ཁྲབ་སྟེ། མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་
 མ་ཡིན་པས་སློམ་པའི་ལམ་ནི་མ་བསྟན་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེས་མངོན་
 དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སློམ་ལམ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བདག་གི་ཁྱ་
 མ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག་གཞུང་འདི་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱད་ཀྱི་སློམ་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་
 པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་དང་། སློམ་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སློམ་ལམ་
 དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་མི་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནམ་བཤད་སྟོང་པོ་
 རྒྱན་དང་འགལ་བའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱད་ཀྱི་སློམ་ལམ་དེ་སྐབས་འདིར་
 དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སློམ་ལམ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་སློམ་ལམ་
 ཡིན་པའི་བྱིར།

དེས་ན་སློམ་ལམ་ཡིན་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་ལམ་ཡིན་པས་ཁྲབ་
 སྟེ། སློམ་ལམ་ཡིན་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་སློམ་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།
 དེ་ཡིན་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སློམ་ལམ་ཡིན་
 ན་སྐབས་འདིར་བསྟན་རྒྱུའི་སློམ་ལམ་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། སློམ་ལམ་ཡིན་ན་སྐབས་འདིར་
 རྒྱགས་ལ་བསྟན་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར། རོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། ནམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས།

སྐབས་གསུམ་པར་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ལོ། །ཞེས་དང་། མངོན་རྟོགས་དྲུག་གི་
གོ་རིམ་ལ་ལོག་རྟོག་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། སྐབས་དང་པོ་དྲུག་གར་སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་
བསྟན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡོད།
སྐབས་འདིར་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་མེད་གསུངས་པ་རྣམ་བཤད་སྟེང་པོ་རྒྱན་དང་མི་འགལ་
ཞིང་སྒྲོང་བདེ་བ་ཡིན། དེ་ཞིག་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་དབྱུང་ན། ཡང་དག་མཐའ་དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡང་དག་མཐའ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ན་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་
རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་འབྱུང། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་དེ་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་
པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་དེ་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་མ་ཁྲབ་ན་
སྟར་བཞིན་འགྲིག

གཞན་ཡང་། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱང་
སེམས་འཕགས་པས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། དེས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
པ་རྣམས་རིམ་བཞིན་སོང་། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། སངས་འཕགས་ཀྱིས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།
དེ་དེར་ཐལ། དེས་གང་ཐག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་
འདོད་ན། མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་

འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་འདིར། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་མ་བསྟན་རྟོ། །ཞེས་འབྲུང་མི་རིགས་པར། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་མི་སྟོན་རྟོ། །ཞེས་འབྲུང་རིགས་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་བ་དེའི་བྱིར། ཅ་རྟགས་མ་བྱུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཉན་ཐོས་སོགས་ལ་ཡང་རི་ལྟར་ཡོངས་སུ་མཐོང་པའི་དོན་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་བ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པས་གྲོ་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་ཞེས་བ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཅིག་ལ། དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། ཞེས་པའི་བར་ལ་འཆད་དགོས་པའི་བྱིར། ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅིག་འཆད་རིགས་པའི་བྱིར། སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་བ་ཡང་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ་སོ། །ཡང་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ན་སྐབས་འདིར་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་དགོས་གསུངས་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལྷགས་ལ། ཞེས་བ་ནས། དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། ཞེས་པའི་བར་འདིར་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་བར་

དེར་བསྟན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲེན་པའི་ཕྱིར། འདྲེན་ན། དེ་ལྟར་ཀྱན་ཤེས་ཉིང་
ལྷགས་ལ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། །ཞེས་པའི་བར་འདི་སྒྲོམ་ལམ་སྟོན་
བྱེད་ཀྱི་མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་གཞུང་ཆེག་ཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ མི་རྟག་སོགས་བརྩ་བྱག་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲེན་
ན། མི་རྟག་སོགས་བརྩ་བྱག་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་
ལམ་ཅིག་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་སྟོན་རིགས་པར་ཐལ། འདྲེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ན་མེད་པས་བྱབ་ཟེར་ན།
མི་རྟག་སོགས་བརྩ་བྱག་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་སྟེ། གཞུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། མི་རྟག་
སོགས་བརྩ་བྱག་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛོང་ལམ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ན། སྐབས་འདིར་
མི་རྟག་སོགས་བརྩ་བྱག་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཅིག་སྟོན་རིགས་
སྒྲོམ་པའི་དོགས་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞུང་འདི་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིའི་དོན་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་འདྲེན་ན་སྟོན། །སྐབས་འདིར་རྣམ་བཤད་སྟེང་པོ་རྒྱན་ལས་ནི་ཕྱི་མ་མཛོང་
ལམ་ལས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟེན་རྟོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཚུང་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་མི་རྟག་

སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲོམ་
ལམ་སྟོན་རིགས་པར་ཐལ། ལྷག་པ་འདིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
བྱང་སེམས་གྱི་མངོན་རྟོགས་བསྟན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། ལྷག་པ་གཉིས་པར་བྱང་སེམས་གྱི་
མངོན་དུ་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་བསྟན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་མངོན་སུམ་དུ་
བྱ་བའི་སྒྲོམ་ལམ་བསྟན་པ་བཞེན་ཞེས་ཟེར་ན།

གཉིས་པ་ནི། ལྷག་པ་འདིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་
གྱིས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱན་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་
སེམས་འཕགས་པས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་མི་སྒྲོམ་
པའི་བྱིར། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་སེམས་
འཕགས་པས་ཤེས་མཐོང་གིས་བསྟན་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་གྱི། བྱང་
སེམས་འཕགས་པས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ལེགས་པར་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༡༡། སྐབས་བཞི་བའི་མཐའ་དབྱེད་ཇི་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་
དབལ་བཟང་པོའི་གསུང་རྒྱན་བཞུགས་སོ།

སྟོར་བ་འགོད་པ།

༡༡། །ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྟུ།
སྟོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཐེན་གསུམ་
ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དང་སྐབས་འདིར་མཐེན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ལ་རྩོས་སྟོན་མེད་
དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཐེན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་བསྟན། སྐབས་འདིར་མཐེན་
གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་མཐེན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་
བསྟན་ནས་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐེན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་ནས་
བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པས་མཐེན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་
པ་བསྟན་ནས་སྟོམ་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐེན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་
པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོན་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་ཀྱིས་མཐེན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་
པ་བསྟན་པར་ཐལ། སྟོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་གཉིས་པར་མཐེན་གསུམ་

གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ། འདོད་ན། སྐབས་གཉིས་པར་
 རྣམ་མཁུན་མཆོད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་དང་
 བོ་ལས་ལོགས་སུ་སྐབས་གཉིས་པ་བཅུ་མས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 ཟེར་ན། མ་བྲལ་མཆམས་ལ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་
 གྱིས་རྒྱན་གྱི་ལུས་རྒྱས་བསྟུས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བཤད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་
 ཕྱིན་པ་ནི་ཞེས་སོགས་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་བཅོ་ལྔ་ས་རྒྱན་གྱི་ལུས་རྒྱས་བསྟུས་གཉིས་ཀྱི་
 སྒྲོན་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྲལ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་བསྟུས་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་
 པ་ཉིད་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེས་རྒྱན་
 གྱི་ལུས་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་ཐོགས་སྒྲོར་པ་བཤད་པ།

༡༡། །གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་མཁུན་
 གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟུས་ནས་སྒྲོམས་པའི་སེམས་དབང་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་ཐོགས་སྒྲོར་པའི་
 མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་ཐོགས་སྒྲོར་པ་ཡིན་ན་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་མ་ཐོབ་
 པས་བྲལ་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅེ་སྒྲོར་ཡིན་ན་མཁུན་གསུམ་
 གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་བྲལ་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་སྒྲོར་ཡིན་ན་དེ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པས་

ཁྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འབྲུག། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པར་ཐལ། ཅེ་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་པ་ཁས། དེར་ཐལ། སྦྱོར་ལམ་
ཅེ་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱེད་ནས་སྦྱོར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར། རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་པའི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆོས་
བཟོད་ཆོས་ཅན། མཆོད་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོད་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སྦྱོར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྦྱོར་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་རུབ་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་དེ་ལམ་
ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སྦྱོར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མིན་ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
དེས་ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སྦྱོར་པར་ཐལ། དེས་སྦྱོར་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱོར་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྦྱོར་ཉིད་སྦྱོར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་
ཏེ། རྣམ་བཤད་སྦྱོང་པོ་རྒྱུ་ལས།

ཁ་ཅིག་ དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་སུ་སྦྱེན་པ་བསྦྱོར་བྱ་གང་ཡིན་མི་མཐུན་པ་
སོ་སོར་འདོད་པ་ལ་ནི་སྦྱོང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྦྱོར་
བྱར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་སྦྱོར་བྱར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ་མི་རྟག་པ་སྦྱོར་པར་འདོད་

བ་དེས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་ཁས་མི་ལེན་ན་གཞི་སྟོར་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱུས་སྒྲོམ་གྱི་དོན་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་
 ཅ་གསུམ་བདེན་སྟོང་སྟོས་བྲལ་དུ་ཞི་ལྷག་རྩུང་འབྲེལ་གྱི་སྟོར་བས་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་དུ་
 བསྐྱུས་པ་མཐུན་གསུམ་བསྐྱུས་སྒྲོམ་གྱི་དོན་ཡིན་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་
 བོ་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་སོགས་རྣམ་རྟོགས་སྟོར་བས་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ལ་
 སོགས་བར་འདྲིན་པ་མི་མ་བུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་མི་རྟག་
 བ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པས་བ་ནི་
 མཆོན་ཉིད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་རྩུང་འབྲེལ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་དུ་
 རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མཐུན་གསུམ་བསྐྱུས་སྒྲོམ་གྱི་
 དོན་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཉེ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་
 སེམས་ཆོགས་ལམ་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་དང་། དེས་ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་སྟོར་ལམ་རྟོད་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་སྟོས་བྲལ་དུ་
 བསྐྱུས་ནས་སྒྲོམ་པ་མཐུན་གསུམ་བསྐྱུས་སྒྲོམ་གྱི་དོན་ཡིན་གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
 བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྲལ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་

མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་རང་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། ཡང་དག་དང་པའི་
རྗེས་འབྲང་བ། །རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་སྤང་བྱས་
ཏེ། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཤེས་ཚེ་ལ་བཙོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་རྣམ་རྟོགས་སྒྲོང་པའི་མཚན་ཉིད་ སོགས་དང་དེ་ལ་ཚད་སྤྱོད།

༡༡། །རང་ལུགས་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱུས་ནས་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེན་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། རྣམ་རྟོགས་སྒྲོང་པའི་མཚན་ཉིད། དེའི་ན། བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙམ་
གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒྲོང་བས་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་
བསྐྱུས་པ་མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་བསྒྲོམ་གྱི་དོན་ཡིན། ཚུད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་
གྱི་སྒྲོང་བ་ཐོབ་པ་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་དགོས་པར་ཐལ། མཁྱེན་
གསུམ་བསྐྱུས་བསྒྲོམ་གྱི་དོན་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་རྒྱབ་གྱི་སེམས་ལ་སྤོང་བ་
སྐྱེ་བ་ལ་དེ་ཐོབ་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་རྒྱབ་ལམ་རིམ་ལས། མི་
རྟག་བ་དང་། འཁོར་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བྱང་རྒྱབ་གྱི་སེམས་སྒྲོང་བ་ལ་ཡིད་འགྱུར་པའི་

ཁྱོད་བ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཞི་གནས་ལ་རག་ལས་བ་ཏུ་ཅང་ཐལ་ཆེས་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
བ་མི་འཐད་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་བ་ལ་མ་བྱལ་པོ། །

སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་ཕྱོགས་

ཤེས་རྣམ་བཤད་པ།

༡༡། །གཞི་ཤེས་བ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
མཐེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་བཤེགས་བར་ཤར་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཛིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་
གསུམ་ཡོད་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ། རྣམ་མཐེན་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་
གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་བྱེ་བྲག་རྣམ་པའི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། གང་ཐག་
གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་བྱལ་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ གཞི་ལམ་ཤེས་པའི་བྱེད་པར་གང་ཞིག་ རྣམ་ཐོགས་སྐྱོར་པའི་བསྒྲོམ་བྱར་
གྱུར་པ། རྣམ་པའི་མཆན་ཉིད། གཞིའི་བྱེད་པར་གང་ཞིག་ རྣམ་ཐོགས་སྐྱོར་པའི་བསྒྲོམ་བྱར་
གྱུར་པ། དོན་རྣམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཤེས་པའི་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་གང་ཞིག་

རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བའི་བསྐྱོམ་བྱར་བྱུར་བ། ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཤེས་རྣམ་གང་ཞིག
 བྱང་བྱ་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཤེས་རྣམ་
 གང་ཞིག་དོར་བྱ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ། མི་མ་སྦྱན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤེས་
 རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཞེས་ཟེར་ན། གཞི་ཆོས་ཅན། གཞིའི་བྱང་པར་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་རྣམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་པར་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་བྱང་པར་ཀྱི་ཆོས་
 སུ་གྱུར་བའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། མ་གྲུབ་
 བ་དེར་ཐལ། ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་ཐད་དུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མཆན་
 ཉིད་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མི་མ་སྦྱན་ཕྱོགས་
 ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། དོར་བྱ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པར་ཐལ། སྦྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བའི་ཟག་བཅས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ན། དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱད་པ་ལན་བདུན་པའི་མཁེན་པ་དེ་སྦྱག་
 བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེ་སྦྱག་བདེན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་

བའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་སྤྱག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྒྲོར་ལམ་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སྤྱག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་
 ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་
 གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སྤྱག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཟག་
 བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

ཁ་ཅིག་བྱང་པར་གྱི་ཆོས་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་རྩྭ་ཅན། རྣམ་
 མཁྱེན་གྱི་བྱང་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲལ་ན། མཚན་ཉིད་ལ་
 དོན་གྱིས་དངོས། མ་ཁྲལ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་རྟེ། དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་གི་བྱང་ཆོས་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲལ་ན། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པར་བྱད། མ་ཁྲལ་ན།
 གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པར་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་
 མི་རུས་རྟེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གང་ཟག་གི་
 བདག་གི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་གི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲལ་ན་དེར་
 ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲལ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྣམ་
 པ་ཤར་བའི་སྒྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་མཁྱེན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་

མཆེན་གྱི་བྱང་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དེར་
ཐལ། དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཆོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་
མི་ལུས་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་མཆེན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་རྣམ་མཆེན་
གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ལུས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ལུས་པའི་རྣམ་པ་ཡོད། ལུས་པ་ལུས་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཆེན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཆེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྣམ་མཆེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཆེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྣམ་མཆེན་གྱི་དོན་རྣམ་ཡིན་ན་རྣམ་མཆེན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། རྣམ་མཆེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་རྣམ་མཆེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
དངོས། འདོད་ན། རྣམ་མཆེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞི་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མཆེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། མཆེན་གསུམ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། མཆེན་གསུམ་ཡིན་པ་ཡོད། རྣམ་མཆེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། རྣམ་མཆེན་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཆེན་གསུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ།
མཆེན་གསུམ་གྱི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མཆེན་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་
རང་གི་བཟུང་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཆེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟེན། གཞན་
ཡང་། ལམ་བཤེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། ལམ་བཤེན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་མཆེན་གྱི་རྣམ་

བ་ཡིན་ན། རྣམ་མཁུན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འདོད་ན། སྤྱག་བསྐྱལ་བདེན་
 པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། སྤྱག་བསྐྱལ་བདེན་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། སྤྱག་བསྐྱལ་བདེན་པའི་བྱང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོང་བ་དང་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཏེ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་སོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་མཁུན་ཉམས་
 སུ་སྟོང་པའི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁུན་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེའི་འཛིན་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ཀྱང་། སངས་
 རྒྱུ་མ་འཕགས་པའི་མིག་ཤེས་རྣམ་མཁུན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་བྱུབ་མཐའ་ལ་ཁས།
 གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་ཉམས་སུ་སྟོང་པའི་རང་རིག་
 ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེའི་འཛིན་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། རྣམ་མཁུན་གྱི་དོན་རྣམ་ཡིན་ན། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པས་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཟེར་ན། འདིའི་ལན་ལོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

ཁ་ཅིག་རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློན་ས་རང་གི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སློབ་དོགས་ལ་
གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཁྱུགས་ཀྱི་མཁུན་བ་དེ། འདིར་བསྟན་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆན་
ཉིད། དེའི་སློན་ས་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁུན་བ་དེ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
བའི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་དོན་ཡིན། དེའི་སློན་ས་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
མཁུན་བ་དེ་འདིར་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་དོན་ཡིན། ཟེར་
ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་
ཐལ། འདིར་བསྟན་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་ཡུལ་
ཆོས་ཅན། དེའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
འདོད་ན། དེའི་ཡུལ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེའི་ཡུལ་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་དོན་དམ་བདེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྱུབ་ཟེན།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དབྱ་བ་ཙམ་པའི་ཉྐྱགས་པ་སློན་ཏུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། ཉགས་གྱུབ་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་འབྲ་བ་དེ་གཞི་ཤེས་
ཡང་མ་ཡིན། ལམ་ཤེས་ཡང་མ་ཡིན། རྣམ་མཁུན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཏེ། སྐབས་

འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེས་རྣམས་ལ་གསུམ་སོ་དེར་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གུན་མཁུན་
 ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱིས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། མཆོན་
 ཉིད་གསུམ་བཤད་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་ཏེ། གུན་མཁུན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་
 ཕྱིར། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་རྣམ་མཁུན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེས་མཁུན་གསུམ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་
 ཏེ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་པ་ནས། སུམ་ཅུ་ཅད་ལྷ་དག་ཏུ་བཞེད། །ཞེས་པའི་
 པར་གྱིས་གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་མཁུན་གསུམ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བསྟན་
 བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན། རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྤྱད་པ་བསྟུལ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལམ་
 ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོས་པའི་རྟོགས་པ་ཕྱོན་དུ་སོང་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་གསུམ་བཤད་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་ཏེ།
 ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་ཕྱོན་དུ་མ་སོང་པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཞུགས་
 ཀྱི་མཁུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མཆོན་མེད་རབ་ཏུ་སྤྱིན་ལ་སོགས།
 །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་ཡིན་ན་
 དང་སོ་ཉིད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་འདི་ལ། །ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་

འདོད། །ཞེས་འདི་ལ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཉེན་སྦྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་
ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་
པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་སྦྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་སྤྱད་པས་ལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱི་དངོས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་
ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རྣམ་པ་ལ་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཡོད་པའི་དོན་རྣམ་བསྒྲོམ་བྱ་ཡིན།
ཤེས་རྣམ་བསྒྲོམ་བྱ་མིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་།

ཁ་ཅིག་ཤེས་རྣམ་བསྒྲོམ་བྱ་ཡིན་དོན་རྣམ་བསྒྲོམ་བྱ་མིན་ཞེས་ཟེར། འདི་འགོག་པ་
ལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱུན་ལས། དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་བསྒྲོམ་བྱ་གང་
ཡིན་མི་མཐུན་པ་སོ་སོར་འདོད་པ་ནི་སྟོང་པོ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་བསྒྲོམ་བྱར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་སྒྲོམ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ་ཞེས་སོགས་
གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ལུགས་དང་པོ་དེ་མི་འཐད་དེ། མི་རྟག་པ་སྒྲོམ་པའི་གང་ཐག་ཡིན་

ན། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སྒོ་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོ་
 ཡང་བསྒོམ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། མི་རྟག་པ་བསྒོམ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ།
 འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་བསྒོམ་ན་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་སྒོམ་པས་བྱབ་པའི་
 བྱིར། གཞན་ཡང་། མི་རྟག་པ་བསྒོམ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིང་ཉིད་བསྒོམ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ།
 སྤྱིང་ཉིད་བྱང་འཕགས་ཀྱི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག རྣམ་པ་ཡིན་ན། ཤེས་རྣམ་ཡིན་དགོས་དོན་རྣམ་ཞེས་བྱ་བ་མི་སྤྱིད་ཅིང་
 གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་ཐ་སྐྱད་ཀྱང་མི་འབྱུང་ཞེས་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ་རོང་ལྷི་ཀུ་བ་ན་ལེ།
 དེ་ནི་མི་རིགས་རྟེ། ལུའ་རྣམ་ཅན་ནི་ཐ་དད་པས། ཁྲོའི་རྟོག་པ་ཐ་དད་བྱིར། ཞེས་གསུངས་
 བས་དོན་རྣམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་ལས། རྣམ་པ་གང་དག་དང་། རྟགས་གང་
 དག་དང་། ཞེས་པའི་རྣམ་པའི་སྒྲུབ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཀྱང་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་
 ཀྱང་། འདིར་བསྟན་པ་ནི་ཤེས་རྣམ་ཁོ་ན་སྟེ། མི་མཐུན་སྒྲོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གསུངས་པའི་
 བྱིར་དང་། མདོ་ལས། མ་མཆིས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
 དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྒྲུབ་གསུངས་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་།
 མདོར་བསྟན་དུ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་
 ཉིད་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་བྱིར་ཟེར། ལུགས་སྡེ་མ་མི་འཐད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་
 རྣམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུགས་
 གཉིས་པ་ཡང་མི་རིགས་རྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་དོན་རྣམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙ

གསུམ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། ཤེས་རྣམ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་མངོན་ཉགས་རྒྱུ་གྱི་དོན་རྣམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་
ཅ་གསུམ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་རྣམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་
གྱི་རྣམ་བཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་
ཐལ། མདོ་ལས་རྣམ་པ་གང་དག་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་རྣམ་པའི་སྤྲུལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་ཁུས་ཏེ། འདི་ནི་སེམས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་

མཆོན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ།

༡༡། །རང་ལུགས་ནི། མཆོན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་
གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱུང་དེ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་
མཆོན་ཉིད། ཡང་ན་དེ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་སྒྲོམ་བྱེད་གཉེན་པོའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། བརྒྱ་
བདུན་བརྒྱ་ཅ་གསུམ་ཡོད། ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས། རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་
ཡོད། ཅོད་པ་སྤོང་བ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཆོན་ཉིད་དེ། །ཞེས་པའི་རྣམ་པ་དེ་
མཆོན་བྱ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་

ནམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འཛོག་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཅ་བར་
 རྟམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། ཞེས་དང་། ཉི་སྒྲུང་ལས། བྱེ་བྲག་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་གི་
 གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། རྟག་པར་འཛིན་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་
 བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་རྟམས་རྟམ་པ་ཉིད་དུ་རྟམ་པར་
 བཞག་པ་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཞེས་དང་། དོན་གསལ་ལས། རྟམ་པ་ཉིད་དུ་རྟམ་པར་བཞག་པ་ནི་མཚན་ཉིད་དེ།
 ཞེས་དང་། སྒྲིང་པོ་རྒྱན་ལས། རྟམ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཆད་པ་ནི་སྐབས་འདིར་རྟམ་པའི་
 ད་བྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་འདིས་ཅི་བྱེད་མ་ཤེས་པས་གཞུང་གི་དོན་ལོག་པར་བཤད་
 བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཤེས་པའི་རྟམ་པ་དེ་དག་གྲང་
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས། སྟོན་མེད་དེ། རྟམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་
 དེ། །ཞེས་པའི་རྟམ་པ་མཚོན་བྱ་ལ་བྱེད་པར་ཁས་སྒྲུངས་ན་སྟོན་དེ་འཇུག་གྲང་དེ་ལྟར་ཁས་
 མ་སྒྲུངས་པའི་བྱིར། སྐབས་འདིར་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྟམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འཛོག་པ་སྐབས་
 སུ་མ་བབ་པའི་བྱིར། སྟོན་མེད་དེ། རིགས་པ་མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་རྟམ་པ་ལགས་
 པར་ཤར་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་མེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་
 པའི་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད། གཉེན་པོར་འཛོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟམ་པ་དེ་ནི་རིགས་བསྟར་ན་
 རྟམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རིགས་མེད་འདིའི་དོན་བསྟར་ན། རང་
 གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་པར་རུས་པའི་མཁྱེན་པ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་གཉེན་ཕྱོགས་

ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འདོམས་པར་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་ཡེ་
ཤེས། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་།
སྐབས་འདིར་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འདོག་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། གཞུང་འདི་ཤེས་རྣམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཤེས་རྣམས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་གཅིག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བཤད་པ།

༡༡། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བརྒྱུད་ཏེ། གཞི་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་
དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་དེ་ལ་ཉེར་བདུན་ཡོད་ཏེ། བདེན་པ་དང་
སོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བཅུ་གཉིས་དང་། ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་
གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་
པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཞི་
ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་
ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་
འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་

ཀྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འཁྱར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། གཞི་ཤེས་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག གཞི་ཤེས་ཀྱི་དཔྱེགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་
འདོགས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་སུ་དཔྱེགས་པ་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་
རྣམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། གཞི་ཤེས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་
སྤངས་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཙུག་ གཞི་
ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་ལམ་མ་ཞུགས་
ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱུད་ལྡན་
ཀྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་
ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་ཤེས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་
ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པ་གང་ཞིག གཞི་ཤེས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་
རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་སྒྲོག་པར་མི་བྱས་པའི་ཐལ་འགྲུར་རོ། །

ཁ་ཅིག དམན་པའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་པའི་ཕྱིར་དུ་གཙུག་པོར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་

བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཐུན་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། མོང་དུ་བཀག་
 ཟེན་ཅིང་། སྐར་ཡང་སྒྲོན་བྱེད་ན། དམན་པའི་རིགས་ཅན་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་
 བའི་སྤྲེང་ཇེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱལ་ཏེ།
 ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཐུན་པ་དེ་
 སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན། སངས་འཕགས་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱལ་ཏེ། གཞི་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་དེ་ལ་
 བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་དང་ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་
 ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་
 བྱི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བྱེ་བྲག་གི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཐག་པ་མེད་པ་དང་
 ཐག་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་
 རྟོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་མཆོན་ཉིད། ཡང་ན། གཞི་ཤེས་སྒྲོར་
 བའི་བསྒྲོམ་བྱའི་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཐུན་པ་གང་ཞིག ཐེག་དམན་གྱི་

རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད། བྱས་པ་ལ། མཁས་པ་
ཁ་ཅིག་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །ཞེས་པའི་རྣམ་པ་མཚོན་བྱ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ།
སྐབས་འདིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཛིག་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་པ་
ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །ཞེས་པ་ཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ལན་སྤར་
བཏབ་ཟིན་ནོ། །

གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བཤེན་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་

འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

༡༡། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་
དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བཤེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་
དེ། ཉོན་སྤྱི་བ་ཀྱི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་གཅིག་གཟུགས་ཕྱི་
རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྟོན་ལམ་ཟག་བཅས་གཅིག་
གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཐོང་ལམ་
ཟག་མེད་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་
པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྟོན་མེད་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རང་བྱུང་
འཕགས་པའི་མཛོན་རྟོགས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བཤེན་གྱི་རྣམ་པ་

ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་བའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་གཅིག་ཤེས་
 ཐྱིབ་གཟུང་རྟོག་གི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་བའི་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་གཅིག་ཤེས་ཐྱིབ་གཟུང་
 རྟོག་གི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་བའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་བའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་མེད་པར་
 ཐལ། ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་ན་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་འབུད། ཤེས་ཐྱིབ་གཟུང་རྟོག་གི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་བའི་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་མེད་
 པར་ཐལ། ཤེས་ཐྱིབ་གཟུང་རྟོག་གི་དངོས་གཉེན་ཡིན་ན་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་ཐྱིབ་གཟུང་རྟོག་གི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་བའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་
 མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་
 མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་ཐྱིབ་
 གཟུང་རྟོག་གི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བདེན་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་གང་ཞིག་བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་གང་ཞིག་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། བདེན་
 འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་
 གཞོད་བྱེད་གང་ཞིག་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན། བདེན་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན།

དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང། དེ་བདེན་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོང་
 ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱང་མེས་མ་གྱི་སྒྲོར་ལ་མ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་
 དེ་བདེན་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། བོད་དུ་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 ཉོན་སླིབ་གྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྒྲོར་བ་དེ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། འོག་ཏུ་འགོག།

ཁ་ཅིག་གཞི་ཤེས་གྱི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཉོན་སླིབ་ཀྱི་གཉེན་
 བོར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་གཅིག་ཤེས་སླིབ་གཞུང་རྟོག་གི་གཉེན་བོར་གྱུར་པའི་
 སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་གཅིག་ཤེས་སླིབ་གཞུང་རྟོག་གི་གཉེན་བོར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་ཟག་
 མེད་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྒྲོར་བ་ལྷ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། གཞུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཤེས་སླིབ་གཞུང་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ།
 སྒྲོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞུང་
 བ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྒྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། གཞུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྒྲོང་བ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉོན་སླིབ་གྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན་གཞི་ཤེས་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། སྒྲོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་པའི་རྒྱན་
 མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉག་ས་གྲུབ་ཏེ། དམན་ལམ་མཛོན་

དུ་མ་མོང་པའི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དེས་སྦྱིབ་གཉིས་ཅིག་ཀར་དུ་སྟོང་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། གུན་བརྒྱས་ལས། དེས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་ཅིག་ཀར་
 སྟོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྣམས་ཉེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་
 ལུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོན་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་ཡོང་བའི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན།
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་སྲིབ་གྱི་
དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་འགལ་དུ་
ཞུགས་པའི་སྟོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིར་ན་མ་ཁྲལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོབ་ལམ་ན་
སྟོ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉེས་ཅིག་ཆར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
སྲིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ་མཚམས་ལ། གང་ཟག་གི་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་
དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་འགལ་བར་ཐལ།
དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པ་ཁས། རྟགས་བྱུང་ཉེ། དེའི་
དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་
ཅན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་དེར་
ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀྱང་བརྟགས་གྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་

གཞན་ཡང་སྐབས་གཉིས་པའི་ རྣམ་པ་གད་སྟོང་པོ་རྒྱལ་པས། འདེད་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་སྟོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་
རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིབ་པ་གཉིས་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་ས་པོན་ཟད་པར་བཅོམ་
ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འདེད་བར་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་
མངོན་འགྱུར་དུ་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྐབས་འདིའི་རིགས་ སྤང་བའི་ས་པོན་ལ་དངོས་
སུ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཡང་། བཟེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་
པ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞུགས་པའི་སྟོ་འདོགས་རི་སྟེང་པ་དེ་སྟེང་གྱི་གཉེན་པོར་དེའི་དམིགས་
རྣམ་གྱི་ལོག་སྟུགས་འདྲིན་པའི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་ཞི་སྒྲག་བྱུང་བཤེལ་གྱི་སྟོ་ནས་སྟོམ་པར་བྱ་

བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་ཡིན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱིར་མི་འོང་དེས་འདོད་ཉོན་སྤང་བ་
 ལ་དགག་བ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་སྤང་བ་ལ་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཐོབ་མི་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་སྦྱིབ་སྤང་བ་ལ་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཐོབ་མི་དགོས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་སངས་རྒྱས་
 འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་རྒྱན་
 མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉོན་སྦྱིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་
 པའི་སེམས་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་སྦྱིབ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 ཀྱིས་ཉོན་སྦྱིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་བསྟོམ་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། ཉོན་སྦྱིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་བའི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བསྟོམ་བའི་གཙོ་
 བོར་བྱེད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་མཐོང་ལམ་སྟོན་བསྟུན་
 ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་

ཀྱན་བཏགས་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀྱན་
བཏགས་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤངས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་རིམ་པ་
བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་སྤང་བྱི་སྦྱོར་བ་ལ། རང་རྒྱལ་སྦོལ་བ་འཕགས་པ་དེས་ཤེས་སྤྱིབ་གཟུང་
རྟོག་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཤེས་སྤྱིབ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་
བཅོམ་པས་ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཉོན་སྤྱིབ་
ཀྱི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་གཅིག་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་གྱི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་གཅིག་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་གཅིག་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་ཏེ། འཛིན་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན་ཆོས་
ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་ལྷབ་པ་ཡོད་དེ། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་དང་འཛིན་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་ལ་ཕྱ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་

མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱབས་ལ་བླ་རགས་ཀྱི་
 བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་བདག་འཛིན་དུ་མཆོངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་
 རྒྱལ་སློབ་པ་འཕགས་པས་གཞུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྐྱབས་བྱའི་གཙོ་པོར་བྱས་ནས་སྤོང་
 བར་ཐལ། སྤོང་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་དག་བཙུང་པས་གཞུང་བ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་སྐྱབས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་
 བར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ་གཞུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གང་ཞིག་ཁྱེད་ཀྱི་དམིགས་ལྟར་
 ཡིན་ན་གཞུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤེལ་བའི་གཞུང་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིར་ཉོན་སློབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་མ་སྤེལ་བར། གཞུགས་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་
 ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉོན་སློབ་མཉམ་བཞག་ཁོ་
 བས་སྤོང་ཞིང་། ཤེས་སློབ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀའི་སྤོང་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། སློབ་
 པ་གཉིས་དང་བྲལ་པའི་ཕྱིར། །རྒྱ་ནི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། ཉོན་སློབ་མཉམ་བཞག་ཁོ་ནའི་སྤོང་ཞིང་། ཤེས་སློབ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀའི་སྤོང་པའི་
 བྱུང་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཉོན་སློབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་དེ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་གང་
 ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། གཞུགས་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་

ཐག་མེད་དེ་རང་རྒྱལ་དང་། བྱང་སེམས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། ཤེས་སྤྱིའི་གཉེན་པོར་
 རྒྱུར་བའི་ལམ་ཐག་མེད་དེ་བྱང་སེམས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཟེར་ན། གཞུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་རྒྱུར་བའི་ལམ་ཐག་མེད་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ཉན་ཐོས་མེད་པར་
 ཐལ། དམ་བཅའ་བར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཉན་ཐོས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཉན་ཐོས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟེན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
 རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྤྱིའི་གཉེན་པོ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བཤུན་མཐུན་དེ་གཉེན་པོའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། དེ་དང་ལྡན་པར་ཐལ། ལམ་བཤེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷུ་ཉེ། དག་གསལ་གཉེན་པོའི་
 ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས། །ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

སྤྱིའི་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༡༡། །སྤྱིའི་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ། །ཁ་ཅིག་སྤྱིའི་བ་གང་ཞིག་གཙོ་བོར་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་
 བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཉོན་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཐུན་
 བ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཤེས་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན། གཞུགས་ཕྱི་རོལ་
 དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་ཕྱི་མའི་བྱུང་གཉིས་བ་དེར་ཐལ། ཤེས་སྤྱིའི་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཤེས་སློབ་ཡིན་པར་ཐལ། སློབ་པ་ལ་ཤེས་སློབ་དང་ཉོན་སློབ་
གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་གང་ཞིག་ དེ་ཉོན་སློབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། དབུས་
མཐའ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཡི་སློབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སློབ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན། ཤར་ནི་སློབ་
པ་ཐམས་ཅད་དེ། ཤེ་ཟད་ནས་ནི་ཐོལ་བར་འདོད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་
གྲུབ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་སྤངས་པར་ཐལ། ཉོན་སློབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ལས་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་པར་ཐར་པ་ཅུང་ཟད་
ཅམ་ཞིག་གིས་ལྷག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རྩ་བར་འདོད་ན། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པ་དེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གཞུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན།
ཤེས་སློབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་སློབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། གཙོ་བོར་ཐར་
པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཙོ་བོར་རང་
རྒྱལ་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ་
ཏེ། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་སློབ་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། གཙོ་བོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་འགྲིག་ གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གཤམས་བྱེད་ཀྱི་སློབ་
པ་མ་སྤངས་པར་ཐལ། གཞུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་

བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྤྱི་བ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་ཐར་བ་མ་ཐོབ་
 བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེས་ཉོན་སྤྱི་བ་མ་ལུས་
 བར་མ་སྤངས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་དེ་ཉོན་སྤྱི་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན་སྤྱི་

ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་བ་བ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གྲངས་མའི་ས་བར་ཐལ། སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱི་བ་བ་
 དེ། སྤྱི་བ་བ་གང་ཞིག་དེ་ཉོན་སྤྱི་བ་ཡང་མ་ཡིན། ཤེས་སྤྱི་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་མ་གྲུབ་
 ཉེ། སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱི་བ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་
 རྒྱུད་པའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་ཁྱོད་སྤངས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་
 བ་དེའི་བྱིར། གསུམ་བ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཉན་ཐོས་
 དག་བཅོམ་པས་ཁྱོད་མ་སྤངས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་བ་དེའི་བྱིར། ཟེར་ན། དམན་པའི་སྤྱི་བ་བ་
 ཡིན་ན། སྤྱི་བ་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱི་བ་བ་ཡིན་ན། སྤྱི་བ་བ་ཡིན་དགོས་
 པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་ཉིད་གཅིག་བྱ་ཞི་
 བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཉགས་གྲུབ་ཉེ། དམན་པའི་སྤྱི་བ་བའི་
 མཚན་གཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ཁུས་ཉེ། ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་བ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་སུ་གྲངས་འཛིན་པར་ཐལ། སྤྱི་བ་བ་ལ་
 ཤེས་སྤྱི་བ་དང་ཉོན་སྤྱི་བ་གཉིས་སུ་གྲངས་འཛིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སྤྱི་བ་པའི་
 དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ། སྤྱིབ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་སྤྱིབ་པ་
སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱལ།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་ཆུབ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་གཉིས་
ལྷ་གངས་ངེས་པར་ཐལ། སྤྱིབ་པ་ལ་དེ་གཉིས་ལྷ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་པའི་བྱང་ལེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་
བྱང་ཆུབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཡང་ཅ་བར་མ་བྱལ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐར་བ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་
ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་བཅོད་པའི་སྤྱིབ་པ་ཡིན་ན། གཙོ་བོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་
བར་དུ་གཙོད་པའི་སྤྱིབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་
པའི་རྟོག་པ་དེ་གཙོ་བོར་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་སྤྱིབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཅ་
བར་མ་བྱལ། ཐར་བ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་ཐར་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་ཐར་བ་
ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་སྤྱིབ་པ་ཡིན་ན། གཙོ་བོར་ཐེག་དམན་གྱི་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་བར་
དུ་གཙོད་པའི་སྤྱིབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། རང་རྒྱལ་སྒོལ་པ་འཕགས་པ་
དེས་ཤེས་སྤྱིབ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། གཞུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་
པ་དེ་ཤེས་སྤྱིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པས་ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱལ་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་སྤྱིབ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་

བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཅུ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་འགྲིག་མ་བྱུང་ན་དེར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ཐར་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅུ་པར་འདོད་ན་སྟེ།

ཁོ་ན་རེ། གཞུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། ཉོན་སྒྲིབ་དུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་དུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་ན་སྟེ།

ཁོ་ན་རེ། བདག་འཛིན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་
སྟུ་གངས་ངེས་པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་གཉིས་སྟུ་གངས་ངེས་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དེ་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན། བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་

རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས། འདོད་ན། བདག་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པར་
 ཐུག། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་
 ཐུག། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྩོམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐུག། ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཁྱོད་
 མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པར་ཐུག། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མཛོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས་རྟགས་སྒྲ། ཞེས་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱུང་ཏེ། བདག་འཛིན་
 ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདི་དག་ཏུ་མཁས་པ་ཁ་
 ཅིག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བརྒྱུད་ཏེ། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་
 ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་བྱ་བ་ཟེར་ན། ཆེས་མི་འཐད་དེ། གཉིས་
 ལྟོང་དོན་སྦྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐུག། དེའི་
 ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཟག་
 བ་དང་བཅས་པ་དང་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། གཉིས་ལྟོང་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐུག། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཏེ། ཟག་པ་མེད་
 པ་གཉིས་ཡིན་པས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་
 ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཉན་ཐོས་

ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་པའི་དོན་བསྐྱེད་པར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི། ཉན་ཐོས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱེ་བྲག་གིས། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་སློབ་གཉིས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ དང་དེ་ལ་ཚོད་སྟོང་།

༡༡། །རང་ལུགས་ནི། ཉོན་སློབ་དང་ཤེས་སློབ་གང་རྒྱུད་གང་ཞིག་གཙོ་པོར་ཐུབ་པ་ཐོབ་
པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་སློབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། ཉོན་སློབ་ཀྱི་མཆོད་ཉིད། དཔེར་
ན། ཅེས་ཀྱི་ཕྱག་དང་། ཉེ་ཉོན་ཉི་ལུ་ལྟ་བུ། དེ་གཉིས་གང་རྒྱུད་གང་ཞིག་གཙོ་པོར་ཐུབ་པ་ཐོབ་
པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་སློབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སློབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། ཤེས་སློབ་
ཀྱི་མཆོད་ཉིད། དཔེར་ན། བདེན་འཛིན་དང་གཟུགས་སྤྱོད་ལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་
བུལོ།

ཚོད་པ་སྟོང་བ་ལ། །ཁ་ཅིག་སྤྱིར་ཤེས་བྱའི་སློབ་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཤེས་སློབ་ཡིན་ན། ཤེས་སློབ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
གཟུགས་སྤྱོད་ལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཤེས་སློབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཁས། འདོད་
ན། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ལས་འདས་པའི་མཆོད་ཉིད་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
ནས་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱི་སྤྱོད་འདས་

ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་ཏེ། འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་ཀྱན་ཆགས་
མཛད་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཆགས་པ་ཡིན་ན། ཆགས་པ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་མཛད་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན། བསྟན་བཅོས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། སྟོང་
ཇི་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ།

༡༡། །རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྟག་བསྐལ་དང། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང། མཐའ་
དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་སྦྱུང་ཅུ་ཅུ་ག་ཡོད་དེ། ཀྱན་འབྱུང་
བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བརྒྱད། ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་
ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བདུན། སྟག་བསྐལ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ལྔ། འགྲོག་
བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བརྒྱ་ལྔ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག ལམ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཆན་
ཉིད། ཟེར་ན། ལམ་ཤེས་དེས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལམ་ཤེས་དེའི་རྣམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་
ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་འམད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
འཇིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱིས་རྟོགས་པར་

བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་
 རྣམ་པར་སྒྲེས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན་
 དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ལྷབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེའི་འཛིན་རྣམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན། དེའི་
 གཞལ་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག ལམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོགས་སྒྲོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་
 འདོགས་འཁོག་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གཅིག་གཞི་གྲུབ་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལམ་ཤེས་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེའི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས།

ཁ་ཅིག ལམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོགས་སྒྲོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་
 འདོགས་འཁོག་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྣངས་སུ་ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ། ལམ་
 ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ལམ་ཤེས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་
 དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་བསྒྲོམ་བྱའི་རྣམ་

བར་ཡུར་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་སྦྱོགས་ཤེས་རྣམ་གང་ཞིག བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་
བཞེད་དོན་ལུན་ཆོགས་སྐྱབ་པར་བྱས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་ལས་
ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཞེས་གསུངས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལས་ཆོས་ཙན། ཟུར་བྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར།
རྟགས་བྱལ་ཏེ། ལས་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཞན་དོན་གཙོ་བོར་སྐྱབ་པའི་མངོན་
རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཙམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་པའི་
བྱང་སེམས་ཆོགས་ལས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་བ་ཆོས་ཙན། ལས་ཤེས་
ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག རང་རྒྱུད་ལུན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཁྱེན་བ་གང་ཞིག ལས་ཤེས་སྟོར་པའི་བསྟོམ་བྱར་
རྒྱར་བ། ལས་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འདི་ལ་སྟོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་ཀྱི་སྟོམ་ལས་ཆོས་ཙན། མཆན་
ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་རྒྱུད་ལུན་ཀྱི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱལ་སྟེ།
བདེན་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མི་འཕན་
དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལུན་ཀྱི་གང་ཟག་ཡང་

ཡིན་སྟངས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
 མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་སློབ་པ་མེད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དམན་ལམ་སློབ་དུ་
 མ་སོང་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་བ་དེ་དེ་འདྲའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གང་ཞིག་དེ་སྟོང་
 ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངུ་པོ་དེར་
 ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་གང་ཞིག་ཁྱོད་གྱི་རྒྱུད་ལ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཡང་དེས་རིགས་འདྲེ།

གཞན་ཡང་། བདེན་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་
 ཐལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་བདེན་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེས་
 ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། དེས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ།

ཁ་ཅིག་མཐུན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་
 པའི་མཐུན་པ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན།
 རྣམ་མཐུན་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཉེ། རྣམ་
 མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་

ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན། རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡིན་
པས་བྱ་བ་ཟེར་ན། ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་
པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་

མཆོན་ཉིད་དང་ཅོད་སྟོང་།

༡༡། །རང་གི་ལུགས་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འཁྱོར་དེ། སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་
ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྟོ་འདོགས་པའི་སྟོ་འདོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་མཆོན་ཉིད། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་
ཐབས་སུ་བྱུར་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྟོར་བ་སྟོན་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
རྒྱད་ཀྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གང་ཞིག་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་
སྟུབ་པར་རུས་པ་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཅོད་པ་སྟོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་

བ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། ཞེས་པའི་རྣམ་པ་མཚོན་བྱ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་
ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འདོག་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་
ན། གཞུང་དེ་སྤྱི་ཐོབ་ཞེན་དུ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཅ་བར་
མ་ཁུབ་པོ། །

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ།

༡༢། །བར་པ་ཉེར་བཞག་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་
དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ལ་
ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབའ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སུམ་ཅུ་ཅ་བཞི། སངས་
རྒྱུས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སུམ་ཅུ་ཅ་དགུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་
པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་
ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་བཞི། སངས་རྒྱུས་ཁོ་
ནའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས། དེ་ཞིག་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་སངས་

རྒྱུ་ཁོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། སྤྱིར་བཤེར་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཇི་ལྟ་
བ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་དེ་སངས་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་རྣམ་མཐུན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་རྣམ་མཐུན་
གྱི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཐུན་གྱི་
རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཐུན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་
པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་རྣམ་མཐུན་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཞེས་གསུངས། བོད་
དུ་རྟོགས་པ་དབྱེད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། བདེན་འཛིན་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་རྣམ་མཐུན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སངས་རྒྱུ་ཁོ་ན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྣོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་
རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་སྣོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་
གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྣོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་སྣོ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཇི་ལྟ་བ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རྣམ་ལུན་དུ་སྐྱེས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་
 པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་སོང་། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློ་ཡིན་ན་རྣམ་མཁུན་
 གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། རྣམ་མཁུན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁུན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་འདོད་ན།
 སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱུང་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སྤྲུལ་ཅུ་ཅད་གྲག་མེད་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་སྦྱོར་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་
 རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
 གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 དོགས་པ་སྒྲགས་སྦྱོར་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དཔྱད། འདོད་ན། བཀག་ཟེལ།

ཁ་ཅིག་ རྣམ་མཁུན་གྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྦྱོ་འདོགས་པའི་སྦྱོ་
 འདོགས་འགོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་
 གྱི་རྣམ་པ་སྦྱོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁུན་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ རྣམ་མཁུན་གྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྦྱོ་
 འདོགས་པའི་སྦྱོ་འདོགས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་འཛིན་སྤངས་སུ་དམིགས་པ་
 དེ། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁུན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་
 མཁུན་གྱི་འཛིན་སྤངས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས།

རང་ལུགས་ལ་རྣམ་མཐུན་གྱི་རྣམ་པའི་མཆན་ཉིད།

༡༡། །རང་ལུགས་ལ་རྣམ་མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཐུན་གྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་
 ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་མཆན་ཉིད། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་
 ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཐུན་གྱི་སྒྱུར་བ་བསྒྲོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཤེས་རྣམ་མཐར་
 སྤྱག་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་སྤུན་ཆོགས་སྤྱབ་པར་བྱས་པ་དེ། རྣམ་
 མཐུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཚེད་སྡོང་སྤར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་གྱི་

ཤེས་རྣམ་སོ་བདུན་བཤད་པ།

༡༢། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྱུར་བ་དང་། མཐའ་
 དབྱེད་པ་གཉིས། དང་སོ་ནི། དངོས་སོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ་བཞི་ཡོད་དེ། ལུས་འྲན་
 པ་ཉེར་བཞག་ ཆོར་བ་འྲན་པ་ཉེར་བཞག་ སེམས་འྲན་པ་ཉེར་བཞག་ ཆོས་འྲན་པ་ཉེར་བཞག་
 རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོས་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་

རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་བརྟགས་ཏེ་སློམ་པར་བྱེད་པའི་བླ་བ་དང་ཤེས་
རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་བླ་བ་ཉེར་བཞག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བླ་བ་ཉེར་བཞག་
རྒྱད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་བྱིར།
འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བླ་བ་ཉེར་བཞག་ཡིན་ན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཐུན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོས་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་
ཉིད་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་བརྟགས་ཏེ་སློམ་པར་བྱེད་པའི་བླ་བ་དང་ཤེས་རབ་གང་རུང་གིས་
བསྐྱས་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཐུན་པ་དེ་བླ་བ་ཉེར་བཞག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེན་བཞི་ཡོད།
ས་མཚམས་ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། དེའི་འོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ལ་
བཙོན་འགྲུས་འབྱུང་བས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།
དང་ཐོ་ནི། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་པའི་ལམ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དགེ་བ་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་
ཡང་དག་སྦྱོང་བ། སྦྱེས་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྦྱེལ་བ། མི་དགེ་བ་མ་སྦྱེས་པ་མི་སྦྱེད་པ།
སྦྱེས་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྦྱོང་པའི་ཡང་དག་སྦྱོང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དགེ་བ་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། དགེ་བ་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེད་བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དགེ་བ་མ་
སྦྱེས་པ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་ཅ་བར་མ་བྱུང་སྟེ།

ཁོ་ན་རེ། དགེ་བ་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེད་བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་
སྦྱོང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། ཚས་སྦྱོང་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་

དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ལས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་སྐྱེ་
 རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དགེ་བ་མ་སྐྱེས་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་སྟོང་བ་
 ཡིན་ན་དགེ་བ་མ་སྐྱེས་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་ལ་བྱ་བ་བཏོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་ཇི་ཆོས་
 ཅན། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་ཇི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་
 ལས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་སྤང་གཉེན་ལ་སྤང་དོར་བྱེད་པར་སྟོང་པའི་བཙོན་འགྲུས་དེ། ཡང་
 དག་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཡང་དག་སྟོང་བ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཁྲགས་ཀྱི་གང་
 ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཡང་དག་སྟོང་བ་ཡིན་
 བ། ལམ་ཁྲགས་ཀྱི་མཁུན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འབུད།

རང་ཕྱགས་ནི། སྤང་གཉེན་ལ་སྤང་དོར་བྱེད་པར་སྟོང་པའི་བཙོན་འགྲུས་སུ་གྱུར་པའི་
 ལམ་ཁྲགས་ཀྱི་མཁུན་པ་དེ་ཡང་དག་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེན་སྤང་ལྟར་བཞི་ཡོད། ས་
 མཚམས་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད།

ཚོད་བ་སྟོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་དགེ་བ་སྐྱེས་བ་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྟོང་པའི་ཡང་
 དག་སྟོང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་སྐྱེས་བ་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྟོང་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་དེ་ཡང་དག་པར་སྟོང་པའི་ཡང་དག་སྟོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འདོད་ན།

ཁྱོད་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རྒྱུ་མ་ཡང་དག་པར་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་
མ་བྱུང་། བཙུན་འབྲུག་དང་ལྷན་པ་ནི་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པས། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྲོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་
བའི་ལམ་ལ་བཞི་ཡོད། འདུན་པའི་རྩ་འབྲུག་གི་རྒྱ་ཁྲི་ལ་དང་། བཙུན་འབྲུག་གི་རྩ་འབྲུག་གི་
རྒྱ་ཁྲི་ལ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྩ་འབྲུག་གི་རྒྱ་ཁྲི་ལ་དང་། སྒྲོད་པའི་རྩ་འབྲུག་གི་རྒྱ་ཁྲི་ལ་རྒྱུ་མ་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ ཉེས་པ་ལྡེའི་གཉེན་པོར་སྒྲོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་དང་ལྷན་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་རྩ་འབྲུག་གི་རྒྱ་ཁྲི་ལ་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རྩ་འབྲུག་གི་རྒྱ་ཁྲི་ལ་རྩ་ཁྲི་ལ་ལྷན་པའི་
ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལྷན་ཉེ།
རྩ་འབྲུག་གི་རྒྱ་ཁྲི་ལ་ཡིན་ན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཐེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ཉེས་པ་ལྡེའི་གཉེན་པོར་སྒྲོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་དང་ལྷན་པའི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཐེན་པ། རྩ་འབྲུག་གི་རྒྱ་ཁྲི་ལ་མཆན་ཉིད། དབྱེན་
བཞི། ས་མཆན་མཆོག་ལམ་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། སེམས་ཡོངས་སུ་
སྒྲོང་བ་བྱས་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྲོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་བ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། མཛོན་པར་རྟོགས་པར་སྒྲོར་བའི་ལམ་ལ་ལྷ་ཡོད་དེ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཆན་
དུ་གྱུར་བའི་དད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ རང་འབྲས་འཕགས་ལམ་སྐྱེད་པ་ལ་རང་དབང་དུ་གྱུར་བའི་

མཁེན་པ་རྣམ་བྱུང་གི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བྱུང་གི་དབང་པོ་རྒྱད་
ལྟ་བུ་གི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དག་སེམས་རྒྱད་ལྟ་བུ་གི་ལམ་མ་ཞུགས་
ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པ་གང་ཞིག དག་སེམས་ཡིན་ན་རང་གི་འཁོར་དུ་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་
འབྱུང་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉུགས་འབྱུང་།

རང་ལུགས་ནི། རང་འབྲས་འཕགས་ལམ་སྐྱེད་པ་ལ་རང་དབང་དུ་གྱུར་བའི་མཁེན་
པ། བྱུང་སྐྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་རྣམ་བྱུང་གི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་
བྱུང་སྐྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་ཡོད། ས་མཚམས་
ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། རྩོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མངོན་པར་
རྟོགས་པར་སྦྱོར་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། བྱུང་སྐྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་
གྱུར་བའི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག རང་གི་མི་མཐུན་སྐྱོགས་ཀྱིས་བརྗེ་བར་མི་རྣམས་པའི་མཁེན་པ་
དེ། རྣམ་བྱུང་གི་སྟོབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བྱུང་གི་སྟོབས་རྒྱད་ལ་ལྟ་
བའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བཙུན་འབྱུས་ཀྱི་སྟོབས་རྒྱད་ལ་ལྟ་བའི་
ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོབས་བྱུག་རྒྱད་ལ་ལྟ་བའི་ལམ་མ་
ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཞི་གནས་རྒྱད་ལ་ལྟ་བའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རང་གི་མི་མ་སྤུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བཞི་བར་མི་རྒྱས་པའི་མཁའ་བ་དེ།
བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་རྣམ་བྱང་གི་སྟོབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔྱེན་ལྡན་
ཡོད། ས་མཚམས་ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་རྣམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

ཁོ་ན་ནི། རང་ཉིད་གཅིག་ཕྱུ་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་ཚོ་མངོན་དུ་བྱེད་ཁ་མའི་ཐེག་ཆེན་
ཀྱན་རྒྱུ་མེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་
སྟེ། བྱང་མེམས་ཚོགས་ལམ་སའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་བྱང་གི་སྟོབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་
མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྟོགས་པ་ལ། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྟོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་ལམ་ལ་བདུན་ཡོད་དེ། དན་པ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་ཡན་ལག་ནས། བཏང་སྟོམས་ཡང་
དག་བྱང་རྒྱུ་ཡན་ལག་གི་བར་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་ བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་དུ་རྟོགས་
པའི་མཁའ་བ་བྱང་རྒྱུ་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་པ་སྤུལ་
ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་
ཀྱི་མཁའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་
འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་
པ་གང་ཞིག་ ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡིན་ན་བྱང་རྒྱུ་ཡན་ལག་ཐོབ་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རང་འབྲས་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁའ་བ་དེ་

བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེན་བདུན་ཡོད། ས་མཚམས་ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཙན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཆོས་ཙན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་རྒྱར་བའི་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་མཐུན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཉག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡོངས་
སྤྱེས་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྟུ། སྒྲོར་བ་དང་མཐའ་དབྱེད་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་
ནས་ཡང་དག་པའི་ཉིང་འཛིན་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་གི་བར་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ བདེན་བཞིའི་གནས་ལྷགས་མངོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་
བར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཙན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན་དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་མཐུན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཙན་དེའི་
ཕྱིར། རང་ལྷགས་ནི། རང་འབྲས་འཕགས་ལམ་གྱི་རྒྱར་རྒྱར་བའི་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་མཐུན་
བ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད་དབྱེན་བརྒྱད་ཡོད། ས་མཚམས་ཚོགས་ལམ་རྒྱུར་
དུ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

ཚུད་པ་སྒྲོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་མ་མཐའི་ས་མཚམས་ཚོགས་

ལམ་རྒྱུད་ཏུ་ནས་འཛོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་ཏུ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རྒྱུད་ལ་ཡང་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་མེད། ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་ཏུ་ལ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་རིགས་
རེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་ཁྲབ་ཏེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཕྱོན་དུ་སོང་པའི་ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་ཏུ་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་

ཀྱི་ཤེས་རྣམ་སོ་བཞི་བཤད་པ།

༡༡། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་གཉེན་པོའི་ལམ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱིར་བ་དང་།
མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདིར་བསྟན་གཉེན་པོའི་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་
ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་།
ཚོད་པ་སྒྲོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་གི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྒོ་འདོགས་ཀྱི་ཞེན་ལུལ་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྒོ་འདོགས་པའི་སྒོ་འདོགས་འཛོམས་
པར་རྟུས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་མཁྱེན་པ་འདིར་བསྟན་གཉེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དཔྱེ་
ན་འདིར་བསྟན་གཉེན་པོའི་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཡོད། ས་མཆོམས་ཚོགས་
ལམ་རྒྱུད་ཏུ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་གང་ཟག་གི་བདག་

མེད་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་
 བྱིར་འདོད་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་
 པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ།

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་ཐར་སློག་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་གཉེན་པོའི་ལམ་ཡིན་པས་བྱུབ་པར་
 ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར་འདོད་ན། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སློ་མཚན་མ་མེད་པ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། འོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་མ་བྱུབ་ན་
 དེར་ཐལ། དབྱུས་མཐའ་ལས། སྦྱོང་བ་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐལ། །མཚན་མ་མེད་དང་འོན་དམ་
 དང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྣམ་གངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་གཞན་ཡང་། རྣམ་པར་ཐར་
 པའི་སློ་སྦྱང་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ལམ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་བྱུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་
 པའི་བྱིར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སློ་སྦྱང་བ་ཉིད་ཡིན་ན། སྦྱང་བ་ཉིད་ཡིན་
 དགོས་པའི་བྱིར་མ་བྱུབ་ན། དེ་ཡིན་ན་སྦྱང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྦྱང་
 པ་ཉིད་ཡིན་པས་མ་བྱུབ་པའི་བྱིར་འདོད་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་བདེན་པས་སྦྱང་པའི་སྦྱང་
 ཉིད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར་མ་བྱུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་
 གསུམ་བདེན་པས་སྦྱང་བ་ལ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཐར་སློག་གསུམ་དུ་འཛོག་རིགས་པའི་བྱིར་
 རྣམ་ཐར་སློག་གསུམ་ཤེས་པ་དང་། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་བའི་དོགས་པའོ། །སྤྱལ་
 པའི་ལམ་ལ་གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་མ་བཞིག་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
 སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱལ་པའི་ལམ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཞུགས་

ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར། གེགས་སེལ་
སྤྲུག་པའི་རྣམ་ཐར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག རྣམ་ཐར་གསུམ་པོ་འདི་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ཡིན་ན་
མི་ཡིན་དགོས་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། རྟེན་ཅན་ལྟག་མ་མི་ལས་
སྐྱེ། ཞེས་མཛོད་ལས་བཤད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། འགོག་སྟོམས་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་
ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མི་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཛོད་ལས། འགོག་པ་དང་པོ་མིའི་ནང་
དུ། ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། མི་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐྱབས་དག་དང་། ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། ལྷག་པ་སོང་།

ཁ་ཅིག གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར་དེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་
ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་
མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདུག་གི་གཞི་
མཐུན་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འདུག་ཡིན་ན། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསལ་བྱེད་
ལས་བཤད་དོ། །

ཁ་ཅིག རང་གི་བདག་རྟེན་དུ་སྒྱུར་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་
བརྟེན་ནས་རྣལ་འབྱོར་བ་རང་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འདུ་གེས་ཏེ་བར་བཞག་སྟེ་བྱི་
རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་བཟང་ངན་སྒྲ་ཆོགས་སུ་ལྟ་བར་བྱེད་པའི་ཉིང་འཛིན་གེས་རབ་

མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། གཞུགས་མེད་གཞུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། སངས་རྒྱུ་ལས་གས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་མེད་གཞུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་ཆོས་ཙན།
མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱ་བ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་ལས་གས་པའི་རྒྱུད་
ལ་གཞུགས་མེད་གཞུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སངས་
རྒྱུ་ལས་གས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་མེད་གཞུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་དེ་ལ་སངས་ལས་གས་
གཞུགས་ཙན་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གཞུགས་སྤྱག་པ་སྤྱལ་བ་ལ་དགའ་བ་དང་གཞུགས་མི་སྤྱག་པ་སྤྱལ་བ་ལ་མི་
དགའ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་གཞུགས་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤྱག་པར་རོ་གཅིག་དུ་མོས་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་མཆོན་པ་དེ་སྤྱག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་
མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། སངས་རྒྱུ་ལས་གས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱག་པའི་རྣམ་ཐར་ཆོས་ཙན། མཚན་
ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤྱག་པར་རོ་གཅིག་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་སྤང་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཡོད་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡིད་མི་ཡོད་གི་གཞུགས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་བའི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་
ནས་སྟོམས་འབྱུག་གི་སྤྱི་བ་པ་ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་ཞིང་སྤྱལ་སྤྱར་སྤྱོད་ཆོགས་པ་སྟོན་པར་
རྒྱས་པའི་རབ་དུ་ཕྱེ་བའི་མཆོན་པ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྤྱལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་
ན། གཞུགས་ཙན་གཞུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གཞུགས་མེད་གཞུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར།

བ་གཉིས། དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་འདས་ལམ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གཞི། གཟུགས་མེད་
བཞི། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། བསམ་གཏན་བཞི་འདས་
ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོར་བ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་བཞི་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་
བྱི་རོལ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་མེད་བཞི་འདས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོར་
བ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གཟུགས་མེད་བཞི་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་བྱི་རོལ་བ་ཡོད་
པའི་བྱིར། འགོག་སྟོམས་འདས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོར་བ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། མཛོད་
ལས། ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་བཅུ་བཞི་དང་། ཀྱན་བརྟམ་ལས། ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་ཉེར་གསུམ་
བཤད་པའི་བྱིར། མཛོད་ལས། མི་ལྟན་བ་ཡི་འདུ་བྱེད་རྣམས། རོབ་དང་མ་རོབ་སྐལ་མཉམ་
དང་། འདུ་ཤེས་མེད་སྟོམས་འཇུག་བ་དང་། རྫོག་དང་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་ནི། མིང་གི་
ཆོགས་ལ་སོགས་བ་ཡང་། ཞེས་དང་། ཀྱན་བརྟམ་ལས། སེམས་དང་ལྟན་བ་མ་ཡིན་པའི་
འདུ་བྱེད་རྣམས་གང་ཞེ་ན། རོབ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་བར་འཇུག་བ་དང་།
འགོག་པའི་སྟོམས་བར་འཇུག་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། འདས་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་
ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱུབ་ན། དེར་ཐལ། མཚུངས་ལྟན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་
བྱུབ་ན། དེར་ཐལ། མཚུངས་ལྟན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། མཚུངས་ལྟན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་

མཐར་གནས་སྟོམས་འབྲུག་དགུ་ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། མཐར་
 གྱིས་ནི། སྟོམས་འབྲུག་དགུའི་བདག་ཉིད་ལ། །ཚས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དེ་འདས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 འགོག་སྟོམས་དེ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་དང་། བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་
 སྟོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེང་གེ་རྣམ་
 བསྐྱིངས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། མ་བྱུབ་ན་དེར་ཐལ། དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་བསྐྱིངས་
 པའི་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་པ་སེང་གེ་རྣམ་བསྐྱིངས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་
 མ་བྱལ། མ་བྱུབ་ན། དེར་ཐལ། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འབྲུག་དགུར། ཞེས་བཤད་
 པའི་བྱིར། ཡང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་དེ་སྟོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
 གཅིག་ལ་སོགས་པ་ཐོར་ནས་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་ལ་ཐུག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲ་
 པའི་སྟོན་པ་འགྲོ་བས་མི་འདྲ་བར་འགྲོ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱུབ་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་
 བྱལ་སྟེ། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱུ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཉོན་མོངས་མེད་ལ། ཚས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུབ་
 པ་ཁས། བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་སེམས་དེ་སྟོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ཐོར་ནས་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་དེ་སྟོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འགོག་སྟོམས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་

གཞན་རྣམས་ཟུར་དུ་འཆད་དོ། །ཤེས་པ་ཡིན་ན་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཞེས་
 སྒྲ་བ་མི་འཐད་དེ། རང་རིག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་
 མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་
 འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག་ མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱང་པོ་ལྡོ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག་ དེ་
 གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡང་མ་ཡིན། ཆོར་བའི་ཕྱང་པོ་ཡང་མ་ཡིན། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡང་མ་
 ཡིན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་སྟེ། གྲུ་སྐུ་མ་པ་
 དང་བཞི་པ་གང་རུང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ལྡན་པ་གྲུབ་སྟེ། གཙོ་སེམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ཀྱི་
 སྒྲོར་བ་ནི། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་སྒྲུས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་དགུ་
 ཡོད་དེ། འདས་ལམ་དུ་གྱུར་བའི་བསམ་གཏན་བཞི། འདས་ལམ་དུ་གྱུར་བའི་གཟུགས་མེད་
 བཞི། འགོག་པའི་སྒྲོ་མས་འདུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལ་སྦྱིན་
 བ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྟེན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྲོར་བ་དང་། མཐའ་
 དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ཆོས་ཅན། བརྟེན་ཡོད་དེ། པར་ཕྱིན་བརྟེན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། སྒྲོབ་ལམ་ན་པར་ཕྱིན་བརྟེན་པར་ཐལ། སྒྲོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
 སྟེ། སྒྲོབ་ལམ་ཀྱི་སྦྱིན་སོགས་སྐབས་འདིའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་

ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་སྟོང་བའི་ལམ་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་སྟོང་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཅ་པར་མ་ཁྲབ།

གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་
པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྟོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་པར་སྟོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན་ཐར་པའི་
ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟགས་འབྱུང་བུས་བ་ལ།

ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་སར་སྟོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྟོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་
ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འདོད་ན། དམན་ལམ་
སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་མིག་
ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་སྒྲིག་འདོད་མི་རུས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྟོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་
ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་

ཞིག་སངས་རྒྱལ་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་སྒྲ། འདོད་ན།
 སངས་རྒྱལ་སྤྱུར་བའི་སྒྲོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོབ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཁས་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྤྱུར་བའི་སྒྲངས་ཉྱགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་
 པར་ཐལ། བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲངས་ཉྱགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པ་སོང་།
 མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱལ་སྒྲོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོབ་ལམ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཟེར་ན། སངས་རྒྱལ་ཉན་ཐོས་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཁྲལ་པ་འཕྱིག་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་

སོ་དགུ་བཤད་པ།

༡༡། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སོ་དགུ་བཤད་པ། རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྲོར་བ་
 དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྒྲོབས་སོགས་ཤེས་རྣམ་
 སོ་དགུ་ཆོས་ཅན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་
 བའི་མཐར་ཐུག་གི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོབས་སོགས་

ཤེས་རྣམ་སོ་དགུ་ཚོས་ཅན། ཐུན་མོངས་པ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་
 སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཐར་ཐུག་གི་མཁུན་པ་གང་ཞིག། སངས་རྒྱུས་ཁོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་སུ་
 གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ཞིག་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ཡིན་ན། སངས་རྒྱུས་ཁོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་ཁྲབ་བར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཇི་ལྟ་བུ་མཁུན་པའི་རྣམ་མཁུན་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་
 གྲུབ་ཤེ། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་བའི་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
 གནས་པའི་མཁུན་པ་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱུད་སངས་རྒྱུས་ཁོ་ནའི་
 རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། སྦྱོབས་སོགས་ཤེས་རྣམ་སོ་དགུ་སངས་རྒྱུས་ཁོ་ནའི་
 རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་སྤྱགས་རྒྱུད་ཀྱི་
 བྱམས་པ་དང་སྤྱིར་ཇེ་ཆེན་པོ་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱུས་ཁོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྣམས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་སྤྱགས་རྒྱུད་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཁུན་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཞིག་རང་གི་རིགས་འདྲ་མཚན་ཉིད་

བ་འཕགས་བ་འོག་མའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་བ་དེ། ལུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པའི་མཆན་ཉིད།
 དེ་གང་ཞིག་རང་གི་རིགས་འདྲ་མཆན་ཉིད་བ་འཕགས་བ་འོག་མའི་རྒྱད་ལ་མེད་བ་དེ། ལུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པའི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། ལྷོ་བས་བཅུ་ཆོས་ཅན། རང་
 གི་རིགས་འདྲ་མཆན་ཉིད་བ་འཕགས་བ་འོག་མའི་རྒྱད་ལ་མེད་བར་ཐལ། ལུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འབ་བ་ཁས། ཉགས་སྒྲ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ལྷོ་བས་
 བཅུདེ་ཉེར་ལེན་མཆན་ཉིད་བ་འཕགས་བ་འོག་མའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མཆན་ཉིད་བ་འཕགས་བ་འོག་མའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་བར་ཐལ། ཁྱོད་
 རྣམ་མཁུན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཞིག་རང་གི་སྡེ་ཆོན་མཆན་ཉིད་བ་འཕགས་བ་
 འོག་མའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་སུ་གནས་བ་དེ། ལུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པའི་
 མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་རང་གི་སྡེ་ཆོན་མཆན་ཉིད་བ་འཕགས་བ་འོག་མའི་རྒྱད་ལ་མེད་
 པའི་རིགས་སུ་གནས་བ་དེ། ལུན་མོང་མིན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འུར་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་འདྲ་བ་ཉེར་གཞག་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་
 གྱིས། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འདྲ་བ་ཉེར་གཞག་དེ། རང་གི་སྡེ་ཆོན་མཆན་ཉིད་བ་
 འཕགས་བ་འོག་མའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་སུ་གནས་བར་འཛོག་རིགས་བར་ཐལ། སངས་
 རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འདྲ་བ་ཉེར་གཞག་དེ། རང་གི་སྡེ་ཆོན་འཕགས་བ་འོག་མའི་རྒྱད་
 ལ་ཡོད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལུན་མོང་བའི་

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་སོང། དེར་ཐལ། ཐུན་མོང་
 པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་
 འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་པོ་དེ། རང་གི་སྡེ་ཆེན་མཆན་ཉིད་པ་
 འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་
 རྒྱུད་ལ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 བྱང་སེམས་ས་དགུ་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སོ་སོ་
 ཡང་དག་རིག་སྒོ་བཟང། །ས་དེ་ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྡེ་ཆེན་མཆན་ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་རིགས་
 སུ་གནས་པར་ཐལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 འཁོར་གསུམ་ཡིན་འོ། །གཞན་ཡང་། ཐུན་མོང་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། ཐུན་མོང་པའི་
 རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པར་བྱད། འདོད་ན།
 ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཉེ། རྣམ་མཁྱེན་
 ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཐུན་མོང་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐུན་མོང་
 པའི་རྣམ་མཁྱེན་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཐུན་མོང་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་བསྐྱབས་ཟེན།

ཁ་ཅིག ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་སྤངས་རྟོགས་མཐར་

ཕྱིན་པའི་ཤེས་ཀྱི་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་ལ་
འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་ཀྱི་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་ལ་ཕྱིན་པ་

རང་ལུགས་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་
སྤྱོད་པས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཤེས་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཞིག་ལེན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་
དེ། སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་ཀྱི་ཤེས་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་དེ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པས་བཅུ་མི་
འཛིན་པས་བཞེ། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་
བརྒྱད། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཀྱི་མཐའ་ལ། རང་གྱུར་གྱི་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་སྤྱོད་ཀྱི་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་སྤྱོད་
ཡོད།

ཆོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞེ་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་ཀྱི་ཤེས་ཀྱི་
ཡིན་པར་ཐལ། ཀྱི་མཐའ་མཐའ་ཀྱི་ཤེས་ཀྱི་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་དེ་ལ་བདུན་པོ་དེར་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིན་པ་
ཁས་ལ། འདོད་ན། ས་དགུ་པའི་རྒྱུད་ལ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞེ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིན་པ་གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་དེ་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་ཀྱི་ཤེས་ཀྱི་ཡིན་པར་ཐལ། ཀྱི་
མཐའ་མཐའ་ཀྱི་ཤེས་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་ལ་སྤྱོད་པ་ལྟར་པའི་བདུན་པོ་དེར་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིན་པ་འདོད་ན། ཐེག་
ཆེན་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་ལ་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིན་པ་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་པའི་ཕྱིན་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་
ལ་ནི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཐའ་མཐའ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པ་དང་།
མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱོད་པས་དེ་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། གནས་དང་

གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནས་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་བར་བཅུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཀུས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་
པའི་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་སྟོབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སྟོབས་རྒྱུད་ལ་ལྷན་
པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བྱང་གི་སྟོབས་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བརྩི་བར་མི་ཀུས་པའི་མཁྱེན་པ་
མཐར་ཐུག་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེན་བཅུ་ཡོད། ངན་སངས་རྒྱས་
སོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཞལ་གྱི་འཆེས་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་
དབྱུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་འཇིགས་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། རང་དོན་སྤངས་རྟོགས་དམ་
བཅའ་བ་ལ་མི་འཇིགས་པ་གཉིས། གཞན་དོན་སྤངས་གཉིན་དམ་བཅའ་བ་ལ་མི་འཇིགས་པ་
གཉིས་སྟེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་
བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་པའི་མཁྱེན་པ་མེད་པར་
ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་སྟོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མེད་

པར་ཐལ། ཁྱིད་རྣམ་མཁུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས།

གཉིས་པ་ལ་རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། ཚྱེད་པ་སྤོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དམ་པའི་
 ཆོས་སྟོན་པ་ལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བག་ཆ་བ་མེད་པའི་རབ་རྩ་ཕྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་གི་མཁུན་པ་
 དེ་མི་འཛིགས་པའི་མཆན་ཉིད། དབྱེན། རང་དོན་སྤང་རྟོགས་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་
 གཉིས། གཞན་དོན་སྤང་གཉིན་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་གཉིས་སྟེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ལ།

ཁ་ཅིག ང་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
 རྒྱས་སོ། །ཞེས་བདག་ཉིད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཆོས་འདི་ཐུགས་སྤྲུལ་ཆུད་ཞེས་ཆོས་
 མཐུན་གྱི་རྒྱལ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལུན་ཆོགས་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་ཞེས་བཤད་ཅིང་།
 འདིའི་ཐད་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་ཁ་ཅིག ལུང་འདི་སྤྲི་འི་བཞིན་དུ་ཁས་སྤང་
 དུ་མི་རུང་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཀ་བ་
 སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ་ཉེ། ཡང་དག་པར་སངས་
 རྒྱས་ཡོད་པར་ཐལ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་འགྲིག
 འདོད་ན། ཡང་དག་པར་བྱལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲངས་དང་ཆོས་ཀྱི་
 མཆན་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྟེ། སྤྱོད་པ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་
 ནི། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། བཤད་བྱ་ལ་ཆགས་ཐོགས་སྤངས་པའི་མཁུན་པ་

གཉིས། འཆད་བྱེད་ལ་ཆགས་ཐོགས་སྤངས་པའི་མཆོན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་བཤད་བྱ་དང་འཆད་བྱེད་ལ་ཆགས་ཐོགས་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་
བྱེ་བའི་མཆོན་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ས་དགུ་བ་བའི་
རྒྱུད་ལ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་གི་བདག་ཆེན་དུ་གྱུར་པའི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་
ནས་བཤད་བྱ་དང་འཆད་བྱེད་ལ་ཆགས་ཐོགས་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་གི་
མཆོན་པ་དེ། རྣམ་མཆོན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་པའི་སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད།
དབྱེ་ན། བཞི་ཡོད། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་
སྟུང་སྟོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ།
དུས་གསུམ་ལ་ཆགས་ཐོགས་སྤངས་པའི་མཆོན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་སྐྱེས་ལ་འགགས་པ་འདས་པའི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན། མང་
པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ། སྐྱེས་ལ་མ་འགག་པ། ད་ལྟར་བའི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན་ད་
ལྟར་གྱི་མི་ལྟ་བུ། སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པའི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན། ལྟོང་
འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ། འདི་ལྟ་དབང་སློང་འགེལ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན། ཟེར་
ན། མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
རྣགས་བྱུང་ཁས། འདོད་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། དུས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
འདོད་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྣག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེ་

ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ།
 འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། སྟོང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ཅན། མ་
 སྐྱེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྲབ་ཁས། འདོད་ན། སྐྱེས་པ་ཡིན་
 པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱམ་པ་ཞིག་པ་
 འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདས་པ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། འདས་
 པའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱམ་པ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་མ་འོངས་པ་དེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། བྱམ་པ་མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རང་ཉིད་དུས་གང་དུ་འཛིག་པ་དངོས་པོ་གང་གི་རང་དུས་ལ་སྟོས་
 ནས་བཞག་དགོས་པའི་སྟོས་པར་གྱུར་བའི་དངོས་པོ་དེའི་དུས་སུ་ཐལ་ཟེན་པ་འདས་པའི་
 མཆན་ཉིད། རང་ཉིད་དུས་གང་དུ་འཛིག་པ་དངོས་པོ་གང་གི་རང་དུས་ལ་སྟོས་ནས་བཞག་
 དགོས་པའི་སྟོས་པར་གྱུར་བའི་དངོས་པོ་དེའི་རང་དུས་སུ་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པའི་མཆན་
 ཉིད། སྐྱེས་ལ་མ་འགག་པ་ཡང་ཡིན་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་རང་དུས་སུ་ཐལ་ཟེན་པ་
 དང་རང་དུས་སུ་མ་འོངས་པའི་ཆོས་གཞན་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པ་ཡང་

ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་དེ་ད་ལྟར་བའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འདས་པ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་ཞིག་པ་དེ་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་དུས་གང་དུ་འཛོག་པ་དངོས་པོ་གང་གི་རང་
 དུས་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་དགོས་པ་ལྟོས་པར་གྱུར་བའི་དངོས་པོ་དེའི་དུས་སུ་ཐལ་ཟེན་པར་
 ཐལ། འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྲལ་ཁས། འདོད་ན། དེ་བྱམ་པའི་དུས་སུ་ཐལ་ཟེན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་རྡོལ་དུ་ཞིག་ཟེན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། བྱམ་པ་མ་འོངས་པ་དེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་
 པ་མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་བྲལ་ཁས། འདོད་ན། དེ་བྱམ་པའི་དུས་སུ་མ་སྐྱེབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པའི་དུས་སུ་ཐལ་ཟེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

བྱམ་པ་སྐྱེད་བཞིན་པ་དེ་བྱམ་པའི་དུས་སུ་ཐལ་ཟེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དུས་སུ་ཐལ་ཟེན་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདས་པ་ཡིན་པ་ཡོད་ཞེས་ཁ་འཆམ་དུ་སྒྲ་བ་མི་འཐད་
 དེ། འི་བ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདས་པ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
 བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་འི་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་
 ཆོས་ཅན། འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་

ཅན། དེས་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གང་ཟག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སློབ་དབང་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 སེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་
 གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། རྩས་དེར་ཞིག་ཐེན་པ་རྩས་དེར་འདས་པའི་མཆོན་
 ཉིད། རྩས་དེར་སྐྱེས་པ་དང་རྩས་དེར་མ་འགགས་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་རྩས་དེར་ད་ལྟར་བའི་
 མཆོན་ཉིད། རྩས་དེར་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་རྩས་གསུམ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག་རྩས་དེར་མ་
 སྐྱེས་པ་དང་རྩས་དེར་མ་འགགས་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་དེ་རྩས་དེར་མ་འོངས་པའི་མཆོན་ཉིད།
 འདས་མ་འོངས་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུག་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་དང་། ཞེས་པ་ལ་སྦྱར་བ་ནི། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་དེ་ལ་བཙུག་ཡོད་དེ། སྦྱོད་པས་བསྐྱུས་པ་དུག་རྟོགས་པས་བསྐྱུས་
 པ་དུག་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འགགས་པ་འོག་མ་རྣམས་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་གྱི་རིགས་རྩལ་ཟད་ཀྱང་མ་འདྲེས་
 པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་གི་མཁྱེན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་
 འདྲེས་པའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། བཙུག་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཤད་པའི་དེ་
 བཞིན་ཉིད་དང་། ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཇི་ལྟ་བུ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་
 དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྤྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱི་མཉམ་པར་བཞག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྤྲོད་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱལ་འབགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
 ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཤིག་ཀྱང་གསལ། གཞན་ཡང་།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་
 བ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྤྲོད་མི་ལྡང་
 བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཞུང་འདིའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་
 མོར་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྲེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་སྐྱོར་བའི་རང་བྱུང་དང་། ཞེས་པར། རྣམ་མཁྲེན་ཆོས་ཅན། རང་
 བྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་འཁོར་མ་ལུས་པ་སྒྲོར་བ་ལ་དབང་སྐྱོར་ཐོབ་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་
 བའི་མཐར་ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་སྒྲོར་བ་ལ་དབང་
 སྐྱོར་ཐོབ་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་
 རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་
 རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཞེས་བཤད་པར། རྣམ་མཁྲེན་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་

གྲུར་བའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སྤུང་མོང་བའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡོད་ཟེར་ན་མི་འཐད་
 དེ། རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་ན་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲུར་བའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་
 ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲུར་བའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འབྲུད། གཉིས་པ་གཞུང་དང་རྟེན་གྲུབ་གསལ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་
 ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་བྲེ་བྲག་གི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉིད་བདུན་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤང་བའི་ཕྱིར།
 བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཉིད་བདུན་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་
 བཅས་ཞེས་བཏགས་ནས་བཞག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉོན་
 སྒྲིབ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་
 སོ་བྲག་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་སུ་བཏགས་ནས་བཞག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བྱང་
 སེམས་འཕགས་པས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤང་བར་ཉོན་མོངས་གཞན་

དོན་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་བརྒྱ་དང་བཅུ་
ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བ་གཉིས་བཤམ་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་
མེད་ཡིན་པས་བྱུང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པའི་
ཟག་བཅས་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་པའི་བྱང་
སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉོན་སྤྱི་བ་
མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་ཆོས་ཅན། སྤང་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་
པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ལུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་
གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག་ རང་རྒྱལ་སྟོབ་པ་འཕགས་པས་ཉོན་སྤྱི་བ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་
སྟོང་ཞེས་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། གཞུང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱལ་ལས། ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོང་བས་དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་ཟག་མེད་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་
ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་ཟག་མེད་ཞེས་བརྗོད་རིགས་ཏེ། ཉན་ཐོས་

རྒྱལ་སྤྱི་ཉེན་སྲིབ་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤྱོད་བའི་བྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་ཟག་བཅས་ཞེས་བརྗོད་རིགས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་སྤྱི་
 ཉེན་སྲིབ་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤྱོད་བའི་བྱིར། ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ཉན་ཐོས་སློབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉེན་སྲིབ་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་
 བོར་བྱེད་བའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་བྱིར།

བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོར་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར།

ཁ་ཅིག་ཤེས་སྲིབ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་སྲིབ་ཉན་ཐོས་དག་
 བཅོམ་པའི་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་
 སྤྱང་བྱ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ།

སྤྱོད་བསྐྱོམ་པ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བཤད་པ།

༡༣༡ །སངས་རྒྱས་རྒྱལ་སྤྱི་ཉེན་སྲིབ་སྤྱང་བྱས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱོད་བཤད་།
 མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་བཅོས་ཅན། དུམ་ཉན་པའི་སྤྱོད་
 རྒྱུད་གི་གང་ཟག་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བསེས་གཉེན་གྱི་མགོན་དང་བཅས་ཤིང་
 སྤྱོད་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་སྤྱི་ཉེན་སྲིབ་སྤྱང་བྱས་པ་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ནང་གི་རྟེན་གཉིས་དང་ལྔན་

པའི་སེམས་དབང་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་ཡུམ་ཉན་པའི་སྟོང་རུང་གི་གང་ཟག་
ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། སྟོར་བ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅམ་པར་གྱུར་པའི་
བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཟེར་ན་ཅ་བར་མ་བྱུང་།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ སྟོར་བ་སྟོམ་པའི་བྱི་ནང་གི་སྟེན་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་སེམས་
དབང་དེ་སྟོར་བ་སྟོམ་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་
པ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོར་བ་སྟོམ་
པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ མཆན་ཉིད་དེ་རྣམ་རྟོགས་སྟོར་བ་སྟོམ་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་མཆན་
ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ་སྟོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག་ རྣམ་རྟོགས་སྟོར་བ་སྟོམ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་
གང་ཟག་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཅན་
དེའི་བྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྟོར་བ་སྟོམ་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་
གང་ཟག་ཡིན་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་བ་ནང་འགལ་རྟེ། སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྟོར་བ་སྟོམ་པ་པོའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་བྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྣམ་རྟོགས་སྟོར་བ་སྟོམ་པ་
པོའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར་རྟེ། རྣམ་རྟོགས་སྟོར་བ་སྟོམ་པ་པོའི་ལམ་མ་
ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན་སྟེ།

རང་ལུགས་ལ་སྐྱོར་བ་སྒྲོམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུན་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་སེམས་དཔའ་
 དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་རྣམ་རྒྱུགས་སྐྱོར་བ་སྒྲོམ་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་མཆན་ཉིད།
 དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱང་སེམས་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་སུ་ཡོད། ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་
 ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་ཉི་ཤུ་བཤད་པ།

༡༣། །གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྐྱོར་བ་དང་།
 མཐའ་དབྱང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། སྐྱོར་བ་རང་གི་
 རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ལྷ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་བརྒྱད། སྐྱོར་བ་རྒྱུགས་པའི་
 ཐབས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་བ་བཞི། འབྲས་བྱ་དང་དུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་གྲུབ་ཏེ། རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་མི་གནས་པའི་སྐྱོར་བ། གནས་བ་བཀག་པའི་སྐྱོར་བ། ཐབ་པའི་
 སྐྱོར་བ། གཉིང་དཔག་དཀའ་པའི་སྐྱོར་བ། ཆད་མེད་པའི་སྐྱོར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒྲོ་ནས་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཆོགས་ཆེན་ལུན་རིང་རྟེན་གས་དཀའི་སྐྱོར་བ། ལྷང་
 བསྟན་ཐོབ་པའི་སྐྱོར་བ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་སྐྱོར་བ། དེས་པར་འབྱུང་པའི་སྐྱོར་བ། བར་ཆད་
 མེད་པའི་སྐྱོར་བ། བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་པའི་སྐྱོར་བ། ལྷུང་པའི་སྐྱོར་བ། གཞན་དོན་གྱི་སྐྱོར་བ་
 རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱོར་བ་རྒྱུགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཞི་ཡོད་དེ། འཕེལ་འཕྱིབ་

མེད་པའི་སྦྱར་བ། ཆོས་དང་ཆོས་མེན་སོགས་མི་མཐོང་བའི་སྦྱར་བ། གཟུགས་སོགས་
བསམ་མི་བྱུང་མི་མཐོང་བའི་སྦྱར་བ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྦྱར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འབྲས་བུ་དང་དུས་ཀྱི་སློན་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་ཟེང་གི་སྦྱར་བ་དང་།
རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱར་བ། ས་མཆོམས་དང་བཅས་པའི་སྦྱར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་སྦྱོས་བྲལ་དུ་
སྦྱོམ་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོག་མཆོག་
ཡུན་རིང་རྟོགས་དཀའི་སྦྱར་བ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་སྐྱག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ།
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྐྱག་པ་དང་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་སྦྱོས་བྲལ་དུ་སྦྱོམ་པའི་ཞི་
ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་
སྦྱར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་དག་བཙོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་སོང་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་
པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་

བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་སྐྱོར་བའི་མཆན་ཉིད། དབྱེན་བཅུ་དགུ་ཡོད། ས་མཆན་མས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 སྐྱོར་ལམ་བོད་ནས་ས་བཅུ་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་དོ། །སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 སྐྱོར་བ་ལ་ཉི་ཤུ། ས་མཆན་མས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

སྐྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི་བཤད་པ།

༡༡། །བདུད་གྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། སྐྱོར་བ་དང་།
 མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། སྐྱོར་བ་སྐྱོམ་
 པའི་སྐྱབས་གྱིས་བདུད་གྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་སོགས་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་
 ཅིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་བ་སྐྱོམ་སྐྱབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་སྐྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆན་
 ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་སྐྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
 ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་སྐྱོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་མཆན་ཉིད་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྐྱོར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྱུར་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན།
 མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉག་ས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་བ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་བ་སྐྱོམ་

སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་དེ། རེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་
བཅུ་བཞི་ཡོད། ས་མཆོམས་རེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ས་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

ཚོད་པ་སྦྱོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག་རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་
དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲལ། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། གནས་
སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། རེག་ཆེན་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་
ཁྲལ་སྟེ། རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་
ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་བ་སོང་། རྒྱུ་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་
ཡུམ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་བ་ཁས། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་
སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་བ་ཁས།

ཡང་ཁ་ཅིག་མཆན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་སྦྱར་བའི་
རེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་སྒྲོམ་སྐབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་
ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོམ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས།

ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་བ་ཐོབ་སྐྱོར་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་སྐྱོར་བ་སྒྲོམ་སྟོབས་
 གྱིས་ཐོབ་བའི་ཕན་ཡོན་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆན་ཉིད། ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་།

ཁ་ཅིག་རང་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་བའི་རྣམ་ཆོགས་སྐྱོར་བ་སྒྲོམ་སྟོབས་གྱིས་
 ཐོབ་བའི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་འདིར་བསྟན་སྐྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་
 རས་རྣམ་ཆོགས་སྐྱོར་བ་སྒྲོམ་བའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་ཞེས་ཟེར། ལྷགས་དང་
 བོ་ལ་རེ་ཞིག་མཆན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་བ་ཐོབ་སྐྱོར་གྱི་གང་ཟག་
 གི་རྒྱུད་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་བ་སྒྲོམ་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་བའི་ཕན་ཡོན་རྒྱུད་ལ་ལྷན་བའི་ལམ་
 མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་བ་ཐོབ་སྐྱོར་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
 གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་བ་སྒྲོམ་བའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྐྱོར་བ་སྒྲོམ་བའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་བ་
 དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་བ་ཐོབ་སྐྱོར་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སྐྱོར་བ་གཉིས་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ལྷགས་གཉིས་པ་ལ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་བའི་རྣམ་ཆོགས་སྐྱོར་
 བ་སྒྲོམ་བྱེད་གྱི་སྒོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་བའི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན་འདིར་བསྟན་སྐྱོར་
 བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་ཆོགས་
 སྐྱོར་བ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ།
 ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་རྣམ་ཆོགས་སྐྱོར་བ་སྒྲོམ་བྱེད་གྱི་སྒོ་དེ་རྣམ་ཆོགས་

སྦྱོར་བ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་ཤིང་གི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་མ་ཁྲགས་ཀྱི་
གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་རྣམ་ཆོགས་སྦྱོར་བ་སྦྱོམ་ཤིང་གི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། འདིར་བསྟན་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ལ་རྣམ་ཆོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་མི་
དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོ་མ་ལམ་གྱི་ཤིང་པ་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་
བ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོ་མ་ལམ་ཐོབ་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། རྣམ་ཆོགས་སྦྱོར་བ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་ཤིང་གི་ཐབས་སུ་གྱུར་བའི་རྣམ་ཆོགས་སྦྱོར་
བ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་ཆོགས་སྦྱོར་བ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དེ་རང་ཐོབ་ཤིང་གི་ཐབས་སུ་གྱུར་
བའི་རྣམ་ཆོགས་སྦྱོར་བ་སྦྱོམ་ཤིང་གི་སྒོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། ལམ་མ་ཁྲགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་རྣམ་ཆོགས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཅ་བར་མ་ཁྲག།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་སྦྱོམ་སྦྱོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཐན་ཡོན་ཡིན་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་མ་
སྦྱོམ་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲག།
ཅ་བར་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་དེ་དེའི་ཡོན་ཏན་དུ་གྲགས་ཀྱང་
ཞིབ་དུ་དབྱད་ན་མི་འཐད་དེ། རྣམ་ཆོགས་སྦྱོར་བ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པ་དང་

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

ཁོན་རེ། རྣམ་རྫོགས་སྒྱུར་བ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་
 ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་མེད་པར་ཐལ། བོད་གི་ས་མཆམས་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བ་མི་རྟག་པ་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བ་མི་རྟག་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་དེར་
 ཐལ། དེ་དེའི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་དངོས་སོ་མཐོང་པ་
 ཡི། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱ་བ། ཤེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། རྣམ་རྫོགས་སྒྱུར་བ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བའི་མན་ཡོན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་བ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བའི་འབྲས་བུ་ཡོད་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་བ། རྣམ་རྫོགས་སྒྱུར་བ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་བྱུང་མཉམ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོན་རེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཐག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་དེ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་ཏེ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། ཅུ་པར་འདོད་བ། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་
 ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་མཚུངས་སོ། །

སྦྱོར་བའི་སྦྱོན་ཞེ་བླུག་བཤད་པ།

༡༡། སྦྱོན་ནི་བཙུ་ཚན་བཞིར་བཅས་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་
དབྱེད་པ་གཉིས། དང་སོ་ནི། སྦྱོར་བའི་སྦྱོན་དེ་ལ་བཞི་བཙུ་ཚན་གྱི་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བའི་འགལ་
ཁྱེན་རང་ལ་བརྟེན་བ་ཉི་ཤུ། རང་གཞན་གང་རུང་ལ་བརྟེན་བ་མ་ཐུན་ཁྱེན་མ་ཚང་བ་ཉི་ར་
གསུམ། སྦྱོར་བའི་འགལ་ཁྱེན་གཞན་ལ་བརྟེན་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་སྦྱོར་བ་སྦྱེ་བ་དང་གནས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་བདུད་ལས་དེ་
སྦྱོར་བའི་སྦྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་སྦྱོན་
ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། སྦྱོར་བ་སྦྱེ་བ་
ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་
པའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བ་སྦྱེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་བདུད་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བ་སྦྱེས་མ་ཟེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སྦྱོར་བ་སྦྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་། རྫོགས་པ་གང་རུང་ལ་བར་དུ་
གཅོད་པའི་བདུད་ལས་དེ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཞེ་བླུག་ཡོད། ས་མཚམས་
ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་ན་ཡོད།

སྒྱུར་བའི་ཤེས་བྱའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ།

༡༡། །གང་གིས་མཆོན་དེ་མཆན་ཉིད་དུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྱུར་བ་དང་།
 མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་བའི་འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་
 ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་བའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ཟིན་བའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལ་མཆན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལམ་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་རྣམ་
 འབྱོར་མཆོན་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་
 བ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་
 ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་བའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཆན་ཉིད་
 ཅེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
 སྒྱུར་བ་དེ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། སྟོང་ཉིད་མཆན་མ་མེད་པ་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་
 བ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཆན་ཉིད་
 ཅེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་མཆོན་པར་
 བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སོགས་རྣམ་
 མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་དེ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལ་མཆན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐྱས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་

སྦྱོར་བ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བསམ་མི་བྱུང་སོགས་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་
 དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། བྱང་ལ་མཆོན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ།
 བྱང་གིས་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱང་པར་དུ་འབགས་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་མཆོན་པར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། བན་བདེ་སྦྱོབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
 འབྱོར་ཆོས་ཅན། བྱང་ལ་མཆོན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། བྱང་གིས་
 གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བརྒྱ་གཞི་ཆོས་ཅན། བྱང་ལ་མཆོན་ཉིད་ཅེས་
 པའི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། བྱང་གིས་སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བ་བརྒྱ་གཞི་མཆོན་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གང་གིས་མཆོན་ཏེ་མཆོན་ཉིད་དུ། །ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། ཞེས་
 སྒྲིམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མཆོན་ཉིད་ནི་རྣམ་
 པ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་གཞུང་འདིའི་དོན་
 སྦྱོར་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱང་
 ལ་བཞི་ཡོད་དེ། བྱང་ལ་ཤེས་མཆོན། བྱང་མཆོན། བྱེད་མཆོན། ངོ་བོ་ཉིད་མཆོན་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཤེས་མཆོན་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ།
 སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་

ཡང་རིགས་འདྲེ། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷག་པ་ཡིན་པ་དུ་མ་
 ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། གཉིས་པ་ལ་ཁ་
 ཅིག་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རིགས་རྩོགས་
 པས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་
 བ། སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྦྱོང་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀྱན་རྩེ་བ་སེམས་སྦྱེད་
 ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན་དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཤེར་
 ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
 འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། རྣམ་བཤད་སྦྱང་པོ་རྒྱན་ལས། ཉན་མོངས་ཉགས་སོགས་ཀྱིས་དཔེན་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་མཆོན་གཞི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་མཆོན།
 སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་བྱང་པར་ཅན་གྱི་
 རིགས་རྩོགས་པས་ཟེན་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མ་བྱལ་ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་གོ་བ་
 རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཆོན་ཉིད། ལུས་རྣམ་
 བཞག་གི་ཤིག་ར་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་པའི་རུས་པ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 སྦྱོར་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེན། ཤེས་མཆོན། བྱེད་མཆོན། བྱང་མཆོན་རྣམས་

སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
 འབྱོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་
 པའི་རྣམ་པ་མཆོན་ཟེང་གི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཤེས་མཆན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་པའི་ཤེས་མཆན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
 འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་ལས་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་
 ཁས། གཞན་ཡང་། ཤེས་མཆན་དེ་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་པའི་མཆན་
 ཉིད་ལ་གསུམ་སོ་དེར་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་མཆན་ཉིད་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྦྱོན་སྲ་མ་དེ་མི་འབྲུག་སྟེ། མཆན་མཆོན་ལ་རྒྱབ་པ་སྟོ་བཞི་ཅེ་བ་གང་
 ལས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མི་རྟག་པ་བྱམ་པའི་སྦྱིའི་མཆན་ཉིད། ལྟོ་ལྟོར་
 བ་བྱམ་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་སྦྱིའི་མཆན་ཉིད་དང་། བྱམ་པའི་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་གཞི་རྒྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀ་བ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་སྦྱི་ཡིན་པར་
 ཐལ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁྱོད་གྱི་ལུགས་ལ་དངོས། གཞན་ཡང་ཐེག་དམན་
 གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤེས་པའི་མཆན་
 ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་མཆན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་ལ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། སྦྱོ་

རྟག་འཛིན་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟག་པ་རིག་པ་སྤྱི་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་
 འབྱུང་ཡིན་པ་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེད་པ་ཁྲིད་ལྟར་ན་དངོས་ཞེས་ཟེར་ན། ཐལ་
 འབྱུང་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བར་མ་བྲལ། མཆོན་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དང་། ལོ་ཅ་བ་ཆེན་
 པོ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ཉི་ཤུ་མཆན་གཞི་ཡིན། དེ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་
 བྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། ཆོས་སྒྲིབ་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མཆོན་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་
 ཉོན་མོངས་རྟག་པ་དང་མཆན་མ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དོན་གཉིས་ཐུན་ཆོག་གས་
 སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱུང་དེ་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བསམ་མི་བྱེད་སོགས་
 བྱང་བར་གྱི། །ཞེས་སོགས་དང་། བན་དང་བདེ་དང་སྒྲིབ་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།
 མཆན་མཆོན་གཞི་གསུམ་དང་། མཆན་ཉིད་མཆན་གཞིའི་སྟེང་དུ་དེས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནི་མཆོན་
 པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། སྟོང་ཉིད་
 མཆན་མ་མེད་བཅས་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྟེན་ནས། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་འཆད། དཔེར་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ཉི་ཤུ་མཆན་གཞི། ཆོས་སྒྲིབ་རྒྱ་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་བར་མཆོན། དོན་གཉིས་ཐུན་ཆོག་གས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དཔའི་རྣམ་
 འབྱུང་ཡིན་པ་ཞེས་མཆོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

འདི་འགོག་པ་ལ་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། སྤར་བཤད་པའི་སྒྲིབ་བ་ཉི་ཤུ་པོ་ཡང་
 མཆན་གཞིར་རུང་མོད་ཀྱི་སྒྲིབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་ཅ་བའི་དགོངས་པ་བཟུལ་བ་ལྟར་
 ན་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་མཆན་གཞི་དང་། མཆོན་བྱ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པར་གསལ་

ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་བརྒྱ་དྲུག་པ་སྟག་གསུམ་གྱི་མཁེན་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་
 ཉིད་བསྟན་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་
 བསྟན་པར་འཆད་པ་སོགས་འཐད་པར་མི་སེམས་ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཐལ་ངག་ཏུ་བྲིལ་
 བ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། མཚོན་བྱ་
 ཡེ་ཤེས་བསྟན་ནས་མཚན་ཉིད་མ་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་
 བྱ་གཉིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་བརྒྱ་དྲུག་གི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་
 མཁེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་མཚོན་པས་དེ་ལྟར་ན་
 བཞི་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་
 པ་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། མཚོན་བྱ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་ནས་མཚན་ཉིད་མ་བསྟན་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། སེམས་དཔའི་
 གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་བསྟན། སྦྱོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་བཅས་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་བསྟན། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་
 མཁེན་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བརྒྱ་དྲུག་གི་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་
 ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མཚོན་པས་ན་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་
 ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པའི་
 རྣམ་པའི་བྱེད་པར་བརྒྱ་དྲུག་གི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དག་མཚོན་

བས་ན་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ལས་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ།
 ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས་རི་ལྗོངས་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
 གི་སྒྲོར་བ་དག་མཚོན་པས་ན། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

ཡང་སྤྱིར་བས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་མཐུན་གསུམ་གྱི་སྒྲོར་བ་མཚན་གཞི། སངས་
 རྒྱུད་བྱེད་ཡིན་པར་མཚོན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐུན་གསུམ་སྒྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་
 ཞེས་པ་སྐབས་འདིའི་མཚོན་ཚུལ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། འདི་འགོག་པ་ལ་རྣམ་པ་བྱུང་སྟེ་པོ་
 རྒྱུན་ལས། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཐུན་གསུམ་སྒྱེད་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་ནས་
 མཐུན་གསུམ་སྒྲོར་བ་སངས་རྒྱུས་སྒྱེད་བྱེད་དུ་མཚོན་པ་སོགས་ཀྱང་འཕགས་སེང་གཉིས་
 ཀའི་འབྲེལ་པའི་ཆོག་དོན་ལ་མི་གསལ་ཞིང་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཚོན་
 ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐུན་གསུམ་སྒྲོར་བ་ཆད་མས་ངེས་ནས་དེ་རྣམ་མཐུན་སྒྱེད་
 བྱེད་དུ་ཆད་མས་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིད། མཐུན་གསུམ་སྒྲོར་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་ན་དེ་རྣམ་མཐུན་གྱི་རྒྱུར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིད།
 ཉགས་འབུད། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་པ་བྱུང་སྟེ་པོ་རྒྱུན་ལས། བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་
 དང་བཅས་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཞན་དོན་ཐུན་ཆོགས་སྒྱེད་བྱེད་ཡིན་ཡང་མཚོན་ཚུལ་དེ་ལྟར་
 དུ་མཚོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤིང་ཕྱིན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་ཅན་དང་མཐུན་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོར་བ་
 ཆད་མས་ངེས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་མཐུན་གྱི་རྒྱུར་ཟག་ཆད་པའི་བྱིད། ཞེས་གསུངས།

རང་ལུགས་ལ་མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱ་མཚོན་ཚུལ་ སོགས་བཤད་བཤ

༡༡། །རང་ལུགས་ནི། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། གསུངས་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
མཚན་གཞི་དང་། མཚོན་བྱ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། རི་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ། ས་མཚམས་
དང་ལྷ། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དཔེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
བཅུ་བྱལ་མཚན་གཞི་ཡིན། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
བསྟན། གཉིས་པ་ལ་སྟེ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྟོར་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་
པའི་སྟོར་པ་ནི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། དེའི་མཚན་ཉིད་ལ་སྟོར་པའི་མཚན་
ཉིད་ཅེས་བྱ། །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྟོར་བ།
ལམ་ཤེས་སྟོར་བ། རྣམ་མཁྱེན་སྟོར་བ། ཉན་རང་གི་སྟོར་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་
སྟོར་བ། གཞན་དོན་སྟབས་པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྟན་པའི་སྟོར་བ་རྣམས་ལ་སྐབས་
འདིར་མཚོན་བྱ་ཞེས་བཤད།

གསུངས་པ་མཚན་ཉིད་ལ། སྟེ་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་ཐོབ་བྱར་
སྟོར་པའི་འབས་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་སྟོར་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ལ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་འབྱུང་བཤེས་པ་སོགས་གཞི་

ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། སྟོང་
ཉིད་མཚན་མ་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་
སོགས་རྣམ་མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
དང་། བསམ་མི་བྱུང་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། བན་
བདེ་སྟོབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ལ་སྤྱིའི་མཚོན་ཚུལ་དང་། བྱེད་བྱུག་གི་མཚོན་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉོན་
མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཙུ་བྱུག་མཚན་གཞི། ལམ་
ཤེས་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་མཚོན། རང་གི་ཐོབ་བྱུར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་
ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ། གཉིས་པ་ནི།
ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཞི་མཚན་གཞི། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བར་
མཚོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་
བ་ལ་དམིགས་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡང་ཡིན་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་

རྟགས་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆན་གཞི་དེ་བསྟན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆན་ཉིད་བསྟན། དཔེན་དང་དཀའ་དང་ངེས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞན་དོན་གྱི་གོ་ཆ་བྱ་དཀའ་བ་སོགས་སྐབས་པའི་སེམས་
 དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ལྟ་མཆན་གཞི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་བར་མཆོན། སྟོང་ཉིད་མཆན་མ་མེད་པ་
 སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་
 བ། དེ་ཡང་དཔེན་དང་དཀའ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆན་གཞི་དང་། སྟོང་ཉིད་མཆན་མ་
 མེད་བཅས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆན་ཉིད་དེ་བསྟན།

མི་མཐུན་ཐོག་པ་མེད་དང་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 གཞི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྲད་བར་སོགས་རྣམ་མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་
 དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བདུན་མཆན་གཞི། རྣམ་མཐུན་གྱི་སྒྲིབ་བར་མཆོན།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སོགས་རྣམ་མཐུན་གྱི་རྣམ་
 པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ། དེའི་མི་མཐུན་ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་མཆན་གཞི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྟེན་ནས་ཞེས་པའི་མཆན་ཉིད་བསྟན།
 ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དཔེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་མཆན་གཞི།
 ཉན་རང་གི་སྒྲིབ་བ་ལས་བྲད་བར་དུ་འཕགས་པའི་སྒྲིབ་བར་མཆོན། བསམ་མི་བྲབ་སོགས་
 ཀྱིས་བྲད་བར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་མཆན་གཞི་དང་། བསམ་མི་བྲབ་སོགས་བྲད་བར་གྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆན་

ཉིད་བསྟན། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་
མཚན་གཞི། གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་བྱེད་ལས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བར་མཚོན།
ཕན་བདེ་སྦྱོབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
ཡིན་པ། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་གཞི་དང་། ཕན་དང་བདེ་དང་སྦྱོབ་
བ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་བསྟན། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་
རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

ལྷ་རབས་བ་ཁ་ཅིག་ ཤེས་མཚན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འདོད་བ་སོགས་ནི་སྐབས་
འདིར་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

ཅོད་པ་སྦྱོར་བ་ལ་ཁ་ཅིག་ བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་ལ་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་ཐོབ་
དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ལ་ཡིད་
འགྱུར་བའི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་ལ། ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
ཟེར་ན་མ་བྱལ།

ཁ་ཅིག་ བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་
ཅན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན།
ཐབས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་
མ་བྱལ་ཏེ། སྦྱིན་པའི་གོ་སྦྱབ་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
བྱིར། རྟགས་བྱལ་སྟེ་ཆོས་ཅན་ཡོད་པའི་བྱིར། སྦྱིན་པའི་གོ་སྦྱབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་བྱིར།

འདོད་མི་ཁུས་ཏེ། སྦྱོན་པའི་གོ་སྐབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ།
 ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་མཆན་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དེ་ལམ་
 ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང། དེ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
 སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང།

གཞི་ཤེས་སྦྱོར་པའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ།

༡༡། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་བཞི་སྦྱོར་པའི་སེམས་དཔའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་བཞི་མཆན་
 གཞི། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་
 ཤེས་པ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན། ཐེག་དམན་
 ཀྱི་རྟགས་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་
 འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་

གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གཞི་ཤེས་
 ཀྱི་སྒྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཉན་
 རོས་ཀྱི་སྒྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲུབ་སྟེ། གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་རོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དེ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྒྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱུན་
 མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་བདེན་
 རྟོར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་
 རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་ཡུལ་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་
 གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
 གཉིས་སྟོང་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་
 དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲུབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
 ཀྱི་སྒྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་རོས་དབྱ་བཅོས་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་
 སེམས་སྒྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་

ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེ་བསྐྱུས་པ་དང་ཕྱིར་ལྷས་དང། ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་
དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་དོན་དམ་པར་འཛིག་པ་མེད་པར་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་དོན་དམ་པར་མེད་པར་མཛོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཆོན་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
བའི་ཤེས་མཆོན་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གཞི་
ཤེས་ཀྱི་དཔྱད་གསུང་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དཔྱད་གསུང་པ་ཡང་ཡིན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་
སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀྱན་ཇོ་བ་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་
གྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཆོན་ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཆོན་ཡིན་པས་ཁྲབ་
ཟེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་

བ་ལ་དམིགས་བ་ཡང་ཡིན། ཐེག་དམན་གྱི་ཉོགས་རིགས་སུ་གནས་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མཐུན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བསྐྱབས་
ཟིན། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་
ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཉ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་བ་ལས།

རང་ལུགས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་འབྱུང་བ་ཤེས་བ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
དམིགས་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་བ་ཡང་ཡིན། ཐེག་དམན་གྱི་ཉོགས་རིགས་སུ་
གནས་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་སེམས་
དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་པའི་མཆོན་ཉིད། རིག་པའི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་
བ་འབྱུང་བ་ཤེས་བ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་བཤང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་བས་བྱུང་བར་
དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་པའི་མཆོན་
ཉིད།

ཚད་བ་སྦྱོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག་ དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་འབྱུང་བ་ཤེས་བ་ཡོད་པར་ཐལ།
མཆོན་ཉིད་དེ་རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་བྱས་ཉ། དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་རྟག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐལ་འབྱུང་གཉིས་
པར་མ་བྱལ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་འབྱུང་བ་ཤེས་བ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་བ་ཡིན་

བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་
ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་གྲུབ་ལོ། །

ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་བཤད་པ།

༡༡། །ཤེས་པ་དང་། གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། སེམས་གཡོ་འདུ་བ་ཀྱི་བཅུ་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་འབྲུལ་གཞི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱུང་ཞིང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སེམས་
དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། དེའི་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་བདག་དང་འཛིན་རྟེན་ཉག་པར་ལྟ་བ་དང་། མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་
དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་
པའི་ཕྱང་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་ཡིན། བདག་དང་འཛིན་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། མཐའ་དང་
མི་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་
བརྟེན་པའི་ཕྱང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན། གྲོལ་བའི་བདག་གྲོངས་པན་ཆད་འབྱུང་བ་དང་མི་
འབྱུང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་མྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པའི་
ཕྱང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན། ལུས་སྟོག་ཇུས་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་ཇུས་ཐད་དུ་ལྟ་བ་དེ་ལུས་

མྱོག་ལ་བརྟེན་པའི་ཡུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པར་
 ལྷ་བའི་ལྷ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྷ་བ་རྣམ་དག་
 ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། དེ་བཞིན་
 དུ། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྷ་བའི་ལྷ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ཡུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྷ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱུབ་སྟེ།
 བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་
 དང་ལྡན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་
 བྱུབ་ན། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པར་ལྷ་བའི་ལྷ་བ་དེ་ལྷ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་པར་
 ཐལ། མ་བྱུབ་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པར་ལྷ་བའི་ལྷ་བ་དེ་ལྷ་བ་རྣམ་
 དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་སྦྱོན་རིགས་འདྲེ།

ལྷ་བ་བྱི་མ་གཉིས་ལ་ཁ་ཅིག་ ལུས་སྟོག་རྩལ་ཐ་དད་དུ་ལྷ་བའི་ལྷ་བ་དེ་ལྷ་བ་རྣམ་
 དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྷ་བ་ལྷ་བའི་ལྷ་བ་དེ་ཡུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་
 དངོས། འདོད་མི་རུས་རྟེ། ལུས་སྟོག་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། ལུས་སེམས་རྩལ་ཐ་དད་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། ལུས་སེམས་རྩལ་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱུབ་ན། ལུས་ཞིག་པ་ན་
 སེམས་ཞིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་བྱུབ་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། སྦྱེ་བ་བྱི་མ་མེད་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ལེགས་པར་མ་བརྟགས་པའི་བབ་ཚེལ་ཡིན་ཏེ། ལུས་སེམས་
 གྱི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཇུས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ལུས་ཤེས་
 པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་ཤེས་པའི་བདག་
 ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་སྤྱི་རེལ་གྱི་རོན་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། ། ལུས་སློག་ཇུས་ཐ་དད་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སློག་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་ལུས་
 གྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རང་ལུགས་གྱི་དགག་པ་སྤྲ་མ་དེ་རྣམས་ད་ལྟ་འགྲོ་བར་གྲགས་ལ།
 ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་དམ་བཅའ་རྒྱལ་ལ་ཞེས་ཏུ་བརྟག་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་བར་དཀའ་
 བས་དབྱད་པར་བྱའོ། །

རང་ལུགས་ལ། སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི། བྱེ་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་
 པའི་ལྟ་བ་བཞི། ལུང་འདས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི། ལུས་སློག་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ཉག་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ། མི་རྟག་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ།
 གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ལྟ་བ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཡིན། གཉིས་པ་
 བློ་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྟན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ། མཐའ་དང་མི་ལྟན་པར་བདེན་
 པར་ལྟ་བ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་
 རྣམས་ཡིན། གསུམ་པ་ནི། སྟོལ་པའི་བདག་སྟོངས་པན་ཆད་འབྱུང་བར་བདེན་པར་ལྟ་བ། མི་
 འབྱུང་བར་བདེན་པར་ལྟ་བ། གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བདེན་
 པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཡིན། བཞེ་པ་ནི། ལུས་སློག་ཇུས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ལྟ་བ། ཇུས་ཐ་དད་ཏུ་

བདེན་པར་ལྟ་བ་གཉིས་ཡིན། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་
 པར་ལྟ་བ་དང་མཐའ་དང་མི་ལྟ་བ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མར་འཇུག་པར་ལྟ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་
 པ་ཐོངས་པན་ཆད་འབྱུང་བར་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། དེ་རྣམས་
 དུལ་ལ་སྐྱབ་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པས་གཡོ་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྲ། གང་ཟག་གི་བདག་དང་
 འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང་། མཐའ་དང་ལྟ་བ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མར་མི་འཇུག་པར་
 ལྟ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་ཐོངས་པན་ཆད་མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་རྣམས་ནི་རྒྱུད་འཕེན་
 གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང་། དུལ་ལ་དགག་པ་ཤས་ཆེ་བའི་སྟོན་སྟེན་འཇུག་པས་ན་འདྲ་བའི་ལྟ་བ་
 ཞེས་བྲ། མཐའ་དེ་རྣམས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་ནི་གཅིར་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། དགག་
 སྐྱབ་ཆ་མཉམ་དུ་འཇུག་པས་བཀྲམ་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྲ། མཐའ་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་བརྟེན་དུ་
 མེད་པར་ལྟ་བ་ནི་གནས་མ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་འགོག་པས་བཅུམ་
 བའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྲ། ལུས་སྟོག་ཟས་གཅིག་དུ་ལྟ་བ་བྱེ་བྲག་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། ཟས་ཐ་དང་དུ་
 ལྟ་བ་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད།

ཅོད་པ་སྟོང་བ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རྒྱུད་འཕེན་པས་སྟོལ་བའི་བདག་ཁས་ལེན་པར་
 ཐལ། རྒྱུད་འདས་ལ་བརྟེན་བའི་ལྟ་བ་བཞི་མཚན་གཞི་དེ་འཐད་བ་གང་ཞིག་བཞི་ཚན་དེའི་ལྟ་
 པ་གཉིས་པ་དེ་རྒྱུད་འཕེན་ལ་སྟོར་རིགས་པའི་བྱིད། འདོད་ན། རྒྱུད་འཕེན་པས་ཐར་བ་ཁས་
 ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་ཅ་བར་མ་བྱལ། ཁ་ཅིག་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་
 པར་བདེན་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ལུལ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་

མཐོང་ལམ་དེ་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྒྲོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པར་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་
གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤོངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྒར་གྱི་དམ་བཅའ་དེ་
རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤི་བ་སྤིང་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཙོམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀའ་ནས། དེ་རང་ཉིད་
གྱི་ལུགས་ལ། རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རང་སྐྱུ་སྤུབ་པའི་རྣམས་
ཡོད་དུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དང་། མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རང་སྐྱུ་
སྤུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་དང་། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་དང་
འཇིག་རྟེན་རང་སྐྱུ་སྤུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རང་སྐྱུ་སྤུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་རྣམས་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་
ལྟ་བ་ཡིན། མཐའ་དང་ལྟན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རང་སྐྱུ་སྤུབ་
པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། མཐའ་དང་མི་ལྟན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་
ཀ་མ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རང་སྐྱུ་སྤུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་ལྟ་
བ་རྣམས་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་འབྱུང་
བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་བ་རང་སྐྱུ་སྤུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་དང་བདེན་

བས་སྟོང་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་མི་འབྱུང་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་བ་
རང་སྐྱེ་སྐྱབ་པའི་རྩས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་དང་། བདེན་བས་སྟོང་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་འབྱུང་
མི་འབྱུང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་བ་རང་སྐྱེ་
སྐྱབ་པའི་རྩས་ཡོད་དུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་ནམས་བྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་
ཡིན།

ལུས་སྟོག་རྩས་གཅིག་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེས་བུ་རང་སྐྱེ་སྐྱབ་པའི་རྩས་
ཡོད་དུ་ལྟ་བ་དང་། རྩས་ཐ་དད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེས་བུ་རང་སྐྱེ་སྐྱབ་པའི་རྩས་ཡོད་
དུ་ལྟ་བ་དེ་ལུས་སྟོག་ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། ཐོག་མར་གཞན་
ལུགས་བཀག་བ་དེ་མི་འཐད་དེ། ཞེས་བ་དེ་གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང་། ཞེས་སོགས་གྱི་
སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་སྟོར་བ་ཡིན་ན་གཞི་ཞེས་གྱི་སྟོར་བ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་གྱི་ཞེན་ལུལ་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་གཞི་ཞེས་གྱི་སྟོར་བ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། རྟགས་
དངོས། འདོད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་སྟོར་བ་ཡིན་ན་གཞི་ཞེས་གྱི་སྟོར་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་དོན་དམ་པར་འཇིག་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་
ཡེ་ཞེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་འཇིག་མེད་བདག་ཉིད་
དང་། ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་གྱི་ཉི་ཀར་སྐབས་འདིར་སྟོང་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་བཤད་པ་ནི་གང་

གིས་ཟིན་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྤྱོད་པའི་མཆོན་བྱེད་ནི་གཞི་
ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཐེག་དམན་གྱི་ཉོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱིད་ཀྱི་རང་ལུགས་དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། གངས་ཅན་དེས་བདེན་
པས་སྟོང་ཞིང་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་པན་ཆད་དུ་འབྱུང་བས་བྱིད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཐོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་བ་རང་
སྐྱེ་བྱུང་བའི་ཇུས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་པན་ཆད་དུ་
འབྱུང་བས་བྱིད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེ་ཐོ་ཐ་མལ་བ་རང་སྐྱེ་བྱུང་བའི་ཇུས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་
འདས་ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ ལྟར་འདས་ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་
མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་གངས་ཅན་གྱི་ཁྱུད་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཁས། འདོད་ན། གངས་ཅན་
དེས་བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་པན་ཆད་དུ་འབྱུང་བས་བྱིད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེ་ཐོ་
ཐ་མལ་བ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གངས་ཅན་དེས་སྐྱེ་ཐོ་ཐ་མལ་བ་
བདེན་སྟོང་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དེ་བདེན་གྱུ་བ་དུ་
ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། ལན་གྱིས་ལྟོག་པར་མི་རུས་པའི་ཐལ་འབྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བརྟེན་པའི་ལ་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པའི་བྱིད་
པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བརྟེན་བཞི་རང་སྐྱེ་བྱུང་བའི་ཇུས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་
ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལྟ་བ་བརྟེན་པའི་ལ་འཛིན་ཚུལ་དེ་འཐད་པར་བྱད། ཡང་
མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་

དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ཟས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་བཞི་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ། གང་
 ཟག་གི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྟན་པ་དང་། མི་ལྟན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་
 ཀ་མ་ཡིན་པར་ཟས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་བཞི། ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་དང་། གྲོལ་བའི་
 བདག་གྲོངས་མན་ཆད་བྱུང་བ་དང་། མི་འབྱུང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་
 ཟས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་བཞི། བྱུང་འདས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ། ལུས་སྟོག་ཟས་གཅིག་དུ་བདེན་པར་
 ལྟ་བ་དང་། ཟས་ཡོད་དུ་བདེན་པར་ལྟ་བ་ལུས་སྟོག་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་
 མི་འཐད་དེ། གནས་མ་བྱ་བ་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་
 བརྟེན་དུ་མེད་པར་ཟས་ཡོད་དུ་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཇིག་
 རྟེན་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྟེན་དུ་མེད་པའི་ཟུང་ཡོད་དུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དེ་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་
 བརྟེན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཞི་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་
 མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཞི་རང་སྟེ་གནས་མ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལྟ་བར་ཁོ་གར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། རང་སྟེ་གནས་མ་བྱ་བ་དེས་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་རང་སྟེ་བྱུང་བའི་ཟས་ཡོད་དུ་
 ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཏེ་སྟོན་གྱི་འཇིག་
 རྟེན་ལ་བྱེད་པར་གསེར་སྟེང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་སྟོན་གྱི་འཇིག་
 རྟེན་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བྱམ་བ་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་
 པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྱག་སྐྱ་བས་བྱམ་བ་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར།

ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཆན་ཉིད་སོགས་ བཞི་བཤད་པ།

༡༡། སྦྱོར་ཉིད་མཆན་མ་མེད་བཅས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞན་དོན་གྱི་གོ་
ཆ་བྱེད་ཀྱང་ལ་སྦྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལྡོ་ཆོས་ཅན།
སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་ཉིད་མཆན་མ་མེད་སོགས་ལམ་
ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ སྦྱོར་ཉིད་མཆན་མ་མེད་སོགས་ལུལ་བཅུ་བྱག་སོ་གང་རུང་གི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་
སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀྱུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ་
མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཐག་ཡིན་
ན་སྦྱོར་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅམ་
བར་གྱུར་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སྦྱོར་ཉིད་མཆན་མ་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་
བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཆན་ཉིད། ཡང་

ན་སྒྲིང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོགས་
 བྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད།

ཅོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག་སྒྲིང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་
 པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་
 ན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། བོད་དུ་ལན་བཏབ་ཟེན་
 རོ། །དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྟེན་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྲོར་བ་དང་། མཐུའ་དབྱུང་
 པ་གཉིས། དང་སོ་ནི། གཞི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་བྱད་པར་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་
 པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། རྣམ་
 མཁྱེན་གྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་
 པ་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
 འབྱོར་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་
 སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་བཅུ་དྲུག་སོ་གང་རུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
 འབྱོར་དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱག་བསྐལ་
 ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་
 ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། རང་ལུགས་ནི། དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སོགས་རྣམ་མཁྲེན་གྱི་རྣམ་པ་
གང་ཡང་རྒྱང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་མཁྲེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་
ཉིད། ཚྲོད་པ་སྦྱོང་བ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་
རྣམ་མཁྲེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
རྣམ་མཁྲེན་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྲེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། བསམ་མི་
ཁྲབ་སོགས་ཁྲད་པར་གྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྟེ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱུང་བ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཙུགས་
ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གྱི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྲད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། བསམ་མི་
ཁྲབ་སོགས་ཀྱི་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ བདེན་གཞིའི་ཆོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་བརྟོགས་པ་
སོགས་ཁྲད་ཆོས་བཙུགས་གི་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཐེག་དམན་
གྱི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྲད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་
ལས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀྱན་རྩེ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། མ་གྲབ་ན། དེར་ཐལ། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཁྲོད་
ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། བསམ་མི་ཁྲབ་སོགས་ཀྱིས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྲད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། ཚྲོད་པ་

སྒྲིབ་བ་ལ་ཁ་ཅིག་ བྱང་སེམས་མཛོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀྱུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན།
མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་བསམ་གྱིས་མི་
བྱལ་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱལ།

ཁོ་ན་རེ། གཞུང་འདིས་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲློར་བ་ཉན་རང་གི་སྒྲློར་བ་ལས་
བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྒྲློར་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། སྒྲློར་བ་དེ་གཞུང་འདིའི་དོན་
སྒྲློར་ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲློར་
བ་ཅམ་ནི་རང་གི་སྒྲོག་བས་ཉན་རང་གི་སྒྲློར་བ་ལས་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་མི་རུས་ཤིང་སྒྲློར་བ་
གཞན་གཉིས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་པོའི་སྒྲོག་བས་བྱུང་པར་ཞུགས་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་དེ་གཉིས་
ཀྱི་བྱུང་པར་འཕགས་ཚུལ་བསྟན་ནས་གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་མ་བསྟན་བ་ཡིན་ཀྱི་རྩས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲློར་བ་ཡང་ཉན་རང་གི་སྒྲློར་བ་ལས་བྱུང་པར་ཞུགས་བ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་
འཕགས་པར་མཆོན་བྱས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཅ་བར་མ་བྱལ།

ཁ་ཅིག་ བྱང་མཆན་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་སྒྲློར་བའི་བྱུང་མཆན་ཡིན་པས་བྱལ་ཟེར་ན།
ཉན་རང་གི་སྒྲློར་བ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་སེམས་དཔའི་དོན་མངོན་རྟོགས་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན་དེར་ཐལ། ཉན་རང་གི་སྒྲློར་བ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་
པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲློར་ལམ་ཀྱི་བྱུང་མཆན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཉན་རང་གི་སྒྲློར་བ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲློར་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་

བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་
བ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སེམས་དཔའི་དོན་མཛོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
དེའི་བྱིར། བན་དང་བདེ་དང་སྦྱོབ་པ་དང། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང། མཐའ་
དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་བརྟུག་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་བྱེད་ལས་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྷན་པའི་སྦྱོར་
བ་ཡིན་ཏེ། བན་བདེ་སྦྱོབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྷན་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་བྱེད་མཆོན་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བའི་བྱེད་
མཆོན་ཡིན་པས་བྱབ་ཐེར་ན། སྦྱོན་ལྔར་གྱི་རིགས་འབྲོས་ལ་དབགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་མཆོན་བརྟུག་བཤད་པ།

༡༡། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཆོན་མ་དང། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་
མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་བརྟུག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྦྱས་སྦྱོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། བྱོད་
སྦྱོར་བར་མཆོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་
མཆོན་དེ་ལ་བརྟུག་ཡོད་དེ། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོན་བཞི། ལམ་ཤེས་སྦྱོར་
བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོན་ལ། རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོན་བདུན་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་དེ་ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
 ཡིན་པར་ཐལ། རོ་སོ་ཉིད་མཆོན་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 བཅུ་བྱལ་དུ་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དབེན་དཔའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ།
 དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱལ་
 རྟེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཉོན་མོངས་
 རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་
 ཀྱིས་དབེན་པས་བྱལ་ཟེར་ན། གཞན་དོན་གྱི་གོ་ཆ་བྱ་དཀའ་བ་སྦྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
 ཀྱི་སྒྲོར་པའི་རོ་སོ་ཉིད་མཆོན་ལུ་སོ་དེ་ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་
 དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་
 རྣལ་འབྱོར་བཅུ་བྱལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལུ་སོ་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་
 གཞི་ཤེས་སྒྲོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་ཏེ། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་
 དབེན་པའི་འདིར་བསྟན་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཆོན་མ་
 དང་། །མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་སོ་དང་། །དབེན་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་
 སུ་བསྟན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། བརྗོད་ཚུལ་ལ་སྒྲིན་
 ཅུང་ཟད་ཆགས་པ་འདྲ་བས་སྒྲིན་གཅད་པར་བྱའོ། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་བཤད་པ།

༡༡། །མཆན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱིར་བ་དང་།
མཐའ་དབྱེད་བ་གཉིས། དང་སོ་ནི། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་བ་དབང་རྣེན་གྱི་མཐེན་པ་ཆོས་
ཅན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཐེན་
རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱབ་པར་མཁས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ རྣམ་མཐེན་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱབ་པར་མཁས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཆོས་མངོན་རྟོགས་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
དུ་འཕྱག་པར་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། བྱུང་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་འདི་ལ་
ཞེས་འདི་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རྣམ་མཐེན་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱབ་པར་མཁས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཆོས་མངོན་རྟོགས་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་
མཆན་ཉིད། ཚུད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཉན་ཐོས་དབྱ་བ་ཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྤོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་
སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱིན་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱབ་པར་མཁས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། དམན་

ལམ་ཕྱོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་ཕྱིན་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱབ་པར་
མཁས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཡང་དང་ཡང་
དུ་ནི། །རང་སེམས་ཀྱང་དུ་འབྱུག་ལྡན་པས། །མྱ་ངན་འདས་ལ་ཕྱོན་དགའི་ཕྱིར། །རྟོགས་པ་
བྱལ་བ་ཡིན་པར་འདོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བཤད་པ།

༡༡། །རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་རྣེས་སོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་
དབྱེད་པ་གཉིས། དང་སོ་ནི། རྒྱུན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་
དེ། ཁྱོད་ལ་དབང་སོ་རྣེས་ཀྱིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ རྒྱུན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་བའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་བར་ཐལ།
དེ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དགོངས་འབྲེལ་གྱི་
འབྲེལ་བར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་སྦྱབ་པ་ཅི་ལ་
ཡང་མ་རག་པར་ཆས་ཤིང་ཅོམ་པ་དག་ཁོ་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱུན་
གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་རྣེས་སོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱུན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སངས་རྒྱུས་སོགས་

དམིགས་དང་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འབྱུང་།

ཁ་ཅིག་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་བའི་འཕགས་པ་ཡོད་ཟེར་ན། དེར་
གྱུར་བའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་
ཉེ། དེ་ཡིན་ན་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་མ་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་འགོ་
བརྟེན་གས་པའི་མཆོན་ཉིད་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་གས་པའི་རིམ་པས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། ཅུ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་
བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འོ་ན། འཕགས་པ་
གྲོལ་སྟེ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱའི་གདུལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
དབང་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཡང་མ་ཡིན། དབང་རྣམས་དང་པའི་རྗེས་འབྲང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལམ་རྗེས་ཤེས་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་
དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལམ་རྗེས་ཤེས་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། མ་
གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རྗེས་ཤེས་པ་ཐོབ་
ནས་དབང་བརྒྱལ་དང་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། དབང་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གང་རུང་མ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། དེ་ཆེད་དབང་པོ་རྣམས་དག། དང་པས་མོས་དང་མཐོང་བས་
ཐོབ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་

ཡང་ཡིན། དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་དབང་རྫོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གང་རུང་ཡང་
ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡང་ཡིན་དབང་
རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་དབང་རྫོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གང་རུང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མཐུན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མཛོད་ཀྱི་ལུང་བྲངས་མ་ཐག་པ་དང་འགལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དབང་རྒྱལ་
ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་མ་བྱུང་ཟེར་ན། དེ་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དད་སོགས་ལུལ་
ལྷ་ལ་མཐས་པས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱལ་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། ། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་ལེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དབང་རྒྱལ་ཡིན་ན་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་
དབང་རྒྱལ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་།

ཁོ་ན་ལེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དབང་རྒྱལ་
དེས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་རང་
རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། འདོད་ན།
དབུ་མ་རྒྱན་ལས། ཡང་དག་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་བ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། རྩོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། སྟོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་ཆོས་
ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་མཉམ་པར་ལྷ་བ་སོགས་བརྩའི་

སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར། གཙོ་པོར་ཐབས་གྱི་ཆས་བྱང་བར་དུ་
བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཆོན་
ཉིད་ཟེར་བ་དང་།

ཁ་ཅིག་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་
མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་
སྒྲ་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་དབྱ་བ་ཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་
དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་རྒྱད་གྱི་ཀླན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཆོན་
བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར། རང་ལུགས་ནི།
གཙོ་པོར་ཐབས་གྱི་ཆས་བྱང་བར་དུ་བྱས་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་
དཔའི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་
མཐུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན།

སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་བསྟན་ཚུལ་བཤད་པ།

༡༢། རྣམ་བཤད་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པའི་དབྱེ་བས། ཞེས་སོགས་གྱི་
སྐབས་སུ། སྒྲོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐབས་དང་པོར་སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་
གསུམ་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་ཅན། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་

པ་ཚོས་ཅན། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོད་གྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་ཅེ་སྟེར་ས་དགུ་
 བ་དང་བཅུ་པའི་དགྲིལ་སྟོད་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲོམ་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒྲོམ་སྟམ་པའི་ལོག་
 རྟོག་བཀག་ནས་ཡོངས་གཙོད་ལ་ཅེ་སྟེར་སྟེར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ཀའི་གནས་སྐབས་སུ་
 སྒྲོམ་དགོས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དྲུག་པར་སྟེར་མཐོང་སྒྲོམ་
 གསུམ་བསྟན་པ་ཚོས་ཅན། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོད་གྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་
 མཐར་གྱིས་སྟེར་བ་ས་བཅུ་པའི་དགྲིལ་སྟོད་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲོམ་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒྲོམ་
 སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་བཀག་ནས་ཡོངས་གཙོད་ལ་མཐར་གྱི་སྟེར་བ་སྟེར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་
 ཀའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་དགོས་པ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་གསུམ་པར་སྒྲོམ་ལམ་བསྟན་པར་ཐལ། སྟེར་བ་དེ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་མ་བསྟན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
 བ་མ་ཁུབ་སྟེ། སྐབས་གསུམ་པར་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་མཐོང་ལམ་བཤད་པའི་རྗེས་དེ་
 མ་ཐག་ཏུ་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་གསུམ་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 སྒྲོམ་ལམ་ལུགས་ལ་བསྟན་ཏེ། རིག་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྒྲོམ་
 ལམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་གཞུང་འདིའི་དོན་ལ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྟེར་མཐོང་སྒྲོམ་
 གསུམ་བསྟན་པ་དང་སྟེར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟེར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་བསྟན་པ་
 ལ་བརྒྱུས་སྟོན་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྟེར་མཐོང་སྒྲོམ་

གསུམ་དེ་སྐྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན། སྐྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་
ནས་བསྟན་པའི་སྐྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་དེ་སྐྱོར་མཐོང་ལམ་སྒྲོམ་གསུམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་རྟོགས་སྐྱོར་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྐྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་རིམ་
པ་བཞིན་དུ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡིན། ཅེ་སྐྱོར་གྱི་སྐབས་
ནས་བསྟན་པའི་སྐྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་རིམས་བཞིན་དུ་ས་དབྱུ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་
ཆེན་པོ་གསུམ་ཡིན། མཐར་གྱིས་སྐྱོར་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྐྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་
རིམས་པ་བཞིན་དུ་ས་བརྒྱ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
སྐྱོར་ལམ་གྱི་སྐབས་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།

དེ་ལྟར་ལོག་ནས་འཆད་པའི་ཅེ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་བསྟན་པ་མཐོང་བ་
དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་རིམ་ལྟར་
བཞིན་དུ་རིམ་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་འདི་དག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་ལྔ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
མོར་གྱུར་པའི་ཅེ་སྐྱོར་ཡང་ཡིན་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་པར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང་
ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། སྐབས་ལྔ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
མོར་གྱུར་པའི་ཅེ་སྐྱོར་ཡང་ཡིན་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྐྱོར་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་ལྔ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་མོར་གྱུར་པའི་སྐྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་དབྱུ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཞུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྷོག་སོགས་ཏྲགས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ་སྤྱིར་
ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་གི་ཏྲགས་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་
གི་ཏྲགས་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་རྒྱུ་གས་སྤྱིར་བའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་
སྤྱིར་ལམ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་ས་བརྒྱད་
པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུང་ཏུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་བ་དང་། ཞེས་
སོགས་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་གི་ཏྲགས་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་
ལྷོག་གི་ཏྲགས་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་རྒྱུ་གས་སྤྱིར་བའི་སྐབས་ནས་བསྟན་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་ས་
བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྲིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ནི་རྒྱུ་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཆེན་པོ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུང་ཏུ་འཁྱུང་ཏུ་སོགས་དགྲུང་གྲངས་དེས་པར་
བསྟན་པར་ཐལ། རྣམ་རྒྱུ་གས་སྤྱིར་བའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོ་འཁྱུང་ཏུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་
ཀུན། ཞེས་སོགས་དོད་ཀྱི་ཅེ་སྤྱིར་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྤྱིར་འཆད་བྱེད་
ཡིན་པར་ཐལ། ཅེ་སྤྱིར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ལམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་ས་དགྲུ་བའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུང་ཏུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་

ཁས། འདྲུག་པ་དང་ནི་ལྷོག་པ་ལ་ཞེས་སོགས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་
 ཐུག་ཅི་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐུག་དེ་ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྲིང་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤང་གསུམ་སྒྲེ་བོ་
 ཉན་ཐོས་དང་། ཞེས་སོགས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྤྱོད་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ས་དགུ་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་འཆད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐུག་ཅི་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ས་
 དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། རྩོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་
 པའི་སྤྱོད་ལམ་དེ་སྤྱོད་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐུག་ཅི་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་
 པའི་སྤྱོད་ལམ་དེ་སྤྱོད་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐུག་ཅི་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་
 པའི་སྤྱོད་ལམ་དེ་སྤྱོད་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཅུ་རྟགས་སྒྲ། འདོད་ན་དངོས། གཞན་ཡང་། འབྲེལ་ཆེན་ལས། སྒྲོབ་པ་བྱིར་མི་ལྷོག་
 པའི་དགེ་འདུན་བཤད་ཅིན་ཏོ། །དེ་ནི་མི་སྒྲོབ་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲོབ་པ་དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་དེའི་སྐབས་ཀྱི་
 མི་སྒྲོབ་པ་དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐུག་ཅི་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་
 པའི་སྤྱོད་ལམ་དེ་སྤྱོད་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐུག་ཅི་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་
 པའི་སྤྱོད་ལམ་དེ་སྤྱོད་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སོ་སྒྲུའི་གནས་སྐབས་ན་བདེན་གཞི་མདོན་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་དེ་སྤྱོད་ལམ་
 ཐུག་ཅི་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱོད་ལམ་དེ་སྤྱོད་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐུག་ཅི་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱིབ་པའི་ས་བོན་སྤྲོང་བའི་དངོས་གཉེན་ཡོད་པར་ཐལ། བག་
ལ་ཉལ་ཀུན་འཛོམས་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སོ་སོ་སྤྱི་བོའི་གནས་སྐབས་ན་མཁུན་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། ཀུན་མཁུན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་
ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐུང་བས་བ་ཁ་ཅིག་ སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་
པའི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་དེ་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ས་བརྩ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
རྣམས་ནི་སྟོན་ཉིད་ནས་སྤང་བར་གྱུར་བའི་ཇི་ལྟར་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་པའི་གནས་
སྐབས་འདི་ལ་སྤྲོང་བར་བསྟན་ཅེས་ན། དེ་ནི་ངེས་པ་མེད། གང་གི་ཕྱིར་དགོངས་པ་ངེས་པར་
འགྲེལ་བའི་མདོ་ལས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་གསུམ་པོ་མི་འཐད་དེ། སོ་
སྤྱིའི་གནས་སྐབས་ན་སྟོན་གསུམ་དག་བ་དང་། ཞིང་དག་བ་དང་། དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་
འཛིན་བསྟོམ་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདོན་སུམ་དུ་ལུང་སྟོན་བ་དང་། བདེན་འཛིན་ཀྱི་རྫོམ་
བ་ཟད་བ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་འཛིན་ཡོད་པར་ཐལ། དག་དང་དེ་དག་མཆོན་མ་
མེད། །ཞེས་བ་དང་། ཉིང་འཛིན་དེའི་བྱེད་པ་ཉིད། །ལུང་སྟོན་བ་དང་རྫོམ་པ་ཟད། །གསུམ་པོ་
པན་ཚུན་འོ་པོ་གཅིག་ ཉིང་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་
པའི་སྦྱོར་ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་བ་ཁས། གཞན་ཡང་། སོ་སྤྱིའི་གནས་

སྐབས་ན་མཉམ་བཞག་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 ཉིང་འཛིན་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཚོགས་
 ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། ཐལ་འབྱུར་བྱི་མ་མི་འཐད་དེ། ལྷུང་དེའི་དོན་
 མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བ་སྟོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྤངས་
 ཟེན་བས་རབ་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་མཐོང་སྤངས་རྟོག་པ་སྟོང་བ་མི་འཐད་
 ཞེས་པའི་ཚོད་པའི་ལན་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རབ་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ས་བརྩ་བ་ལ་བྱེད་པས་ཚོད་ལན་དེ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།
 འགྲེལ་བར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་
 པའི་རྟོགས་པ་འབྱུང་བས་ཞེས་པའི་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ས་བརྩ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ།
 སྐབས་འདིའི་རབ་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ས་བརྩ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་
 བཤད་ལས། རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་ཅེ་མོའི་སྟོར་བ་ཅ་མ་ལ་ཟེར་གྱི་ས་བརྩ་པའི་ཡེ་ཤེས་
 འབའ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རྒྱས་པར་འཇགས་གསལ། སྟོར་བ་
 དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྟོར་ལམ་དེ་སྟོར་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོར་བ་
 དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྟོར་ལམ་དེ་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 འགྲེལ་བར་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ་རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་ཆེན་སོ་རྣམས་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།
 ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་འཛིན་སྤངས་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྟོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྟོར་མཐོང་སྟོམ་

གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་
 བྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བར་རྣམ་བཤམས་ཅད་དུ་བྱད་པར་གྱི་ལམ་
 གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐག་བཟེད་བཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ་ཏེ། ཉན་ཐོས་
 གྱི་ལམ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ཞེས་བརྟགས་ནས་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་དེའི་སྒྲོམ་སྒྲོན་སྒྲོང་བཞེན་ལ་སྒྲོར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྐབས་དང་
 བོ་དུག་དུ་སྒྲོམ་ལམ་ལན་དུག་བསྟན་བཤ་ལ་སྒྲོམ་སྒྲོན་ཡོད་པར་ཐལ། སྐབས་དང་བོ་གསུམ་
 དུ་བསྟན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡང་སྒྲོམ་ལམ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན། སྒྲོར་བ་དང་བོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་
 བསྟན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡང་སྒྲོམ་ལམ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། ཉགས་
 ཕྱི་མ་ཡང་དངོས་འགལ་ཡིན་ནོ། ཁ་ཅིག་སྐབས་དང་བོ་གསུམ་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲོར་མཐོང་
 སྒྲོམ་གསུམ་ཡང་སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན། སྒྲོར་བ་དང་བོ་གསུམ་གྱི་
 སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ཡང་སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་མཆན་ཉིད་པ་
 ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་དང་བོ་གསུམ་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་
 ཆོས་ཅན། སྒྲོར་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
 འདོད་ན། སྒྲོར་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ།
 སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། གཞན་ཡང་། སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་
 གྱི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གསུམ་འགལ་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་

བཤད་པ།

༡༣། །ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་།
མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ལ་
གསུམ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་བ་དབང་ཚོན། བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་བ་དབང་འབྲིང་། དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་དབང་རྩལ་རྣམས་
སུ་ཡོད་པའི་བྱིད།

ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་བ་དབང་ཚོན་ཆོས་ཅན། གླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་བ་རྫོགས་སོགས་རྟགས་
ཞེ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་སེམས་དབང་ཡིན་པའི་བྱིད། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་བ་དབང་
འབྲིང་ཆོས་ཅན། གླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ལ་
བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་བ་རྫོགས་སོགས་རྟགས་ཞེ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་སེམས་དབང་
ཡིན་པའི་བྱིད། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དབང་བརྩལ་ཆོས་ཅན། གླ་མེད་
རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སྒྲར་བཞེན་ཞེས་གསུངས། བྱང་སེམས་
སྦྱོར་ལམ་བ་དབང་ཚོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་

ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་
བ་སྒྲོག་པ་སོགས་ཉགས་ཞེ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་བ་སྒྲོག་པ་སོགས་
ཉགས་ཞེ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔལ་དེ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་མི་སྒྲོབ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་
པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་
གྲུབ་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་ཉགས་མ་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་དེ་སྒྲོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་
པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་བཀག་ཟེན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲུབ་དུ་སོང་བའི་
བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དགས་

ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། མི་སྒྲོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
དགྲ་བཙའ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ག་ཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་བ་ལྡོག་པ་སོགས་ཉྐགས་ཞེ་
བཞི་སོ་གང་རུང་རྒྱད་ལ་ཐོབ་པའི་ཇེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྨྱོད་པ་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་
སེམས་དཔའ་དེ་རྩོགས་བྱང་ལས་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཉྐགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་དགོ་
འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱིར་མི་ལྡོག་གི་ཉྐགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྨྱོར་ལམ་པའི་
ཉྐགས་པ་སྨྱོན་དུ་སོང་པའི་མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་
ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདྲོད་ན། ཇེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་བྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་སྨྱོར་ལམ་པ་དབང་རྫོན་ཡིན་ན་སྨྱོར་ལམ་པ་བྱིར་མི་ལྡོག་གི་
ཉྐགས་ཐོབ་པས་བྱུག། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་པ་བྱིར་
མི་ལྡོག་གི་ཉྐགས་ཐོབ་པས་བྱུག། ཞེས་ཟེར་ན། དམ་བཅའ་སྡེ་མ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྨྱོར་ལམ་
ཟོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྫོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་བྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སྨྱོར་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཇེས་ཐོབ་ལུས་
ངག་གི་སྨྱོད་པ་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་བྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་

ཆོས་བཅོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་འབྱིང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྦྱོད་པ་བྱུང་བར་ཅན་
ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་ན་མཐོང་
ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་ན། ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་
སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྟགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་སྟག་བསྐྱེད་ཆོས་བཅོད་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་པའི་
རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྦྱོད་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། སྟག་བསྐྱེད་ཆོས་བཅོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ གླ་མེད་རྟོགས་བྱུང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་
ཆོགས་ལམ་པ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། གླ་མེད་རྟོགས་བྱུང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་
རྟགས་ཐོབ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་
བཟུང་སྟེ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མ་མཐའི་ས་མཆམས་སྟག་བསྐྱེད་རྟག་བར་མེད་པ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནས་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་བཤད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྟག་བསྐྱེད་ཆོས་བཅོད་དེས་སྟག་བསྐྱེད་རྟག་
བར་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་།

ཁོན་རེ། སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་
 ཆོགས་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་
 སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེས་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ།
 མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ།
 ཆོགས་གསལ་ལས། རང་གི་རྒྱུད་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཞིག་ན་ཐར་པའི་
 ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་པའི་རྩ་བ་འདི་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་བརྗོད་མོད་ཀྱི་རྒྱ་གི་རྟགས་
 པ་དང་འཆོམས་པར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འདི་ལ་མེད་པས་ན་
 དེའི་ཕྱིར། རང་ལ་དངོས་པོ་ངེས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་རྟགས་བརྒྱུད་སྒྲ་བ་ཡང་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཐ་སྙད་གངགས་པའི་གཞིར་མ་གྱུར་བས་ན་འདི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའོ་ཞེས་གང་དུ་ཡང་མ་
 གསུངས་སྟེ་ཞེས།

ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་
 ཐོབ་པ་མེད་པར་བཤད་པ་འདི་སྒྲ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་པར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་བཤད་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་རྣམ་བཤད་སྟིང་པོ་རྒྱན་ལས། གང་ཐག་གི་ཁྱད་
 པར་འགའ་ཞིག་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་ལམ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་ལམ་
 གཞན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྲོ་ཞིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལས་ཉམས་པ་མི་སྲིད་
 པས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ངེས་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་

དང་ལྷན་པར་མི་བཞག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོར་བའི་སྒྲོན་དུ་སྦྱང་རྩེ་དང་། བཟོད་པ་དང་ནི་མོས་
 བ་དང་། །དགེ་ལ་ཡང་དག་སྒྲོད་པ་ནི། །རིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
 བ་ལྟར་སྒྲོར་བ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོ་རོལ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱང་རྩེ་ཆེ་བ་དང་བཟོད་
 བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་
 སོགས་པའི་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲོད་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྷན་པ་
 ཡིན་ཡང་ཕྱིར་མི་ཕྲོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་མི་བཞག་གོ། །དེས་ན་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
 རྟགས་དེ་དག་དང་ལྷན་པས་ན་ཕྱིར་མི་ཕྲོག་ཐོབ་པར་བཞག་ལ། དེ་ལ་དབང་པོ་རྣམས་
 ནི་སྒྲོར་ལམ་རྟོད་ནས་དང་། འབྲིང་པོས་ནི་མཐོང་ལམ་དང་། དབང་པོ་རྩེ་ལྟར་རྟུལ་ཡང་ས་
 བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པར་རྣམས་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་ཕྲོག་
 གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཕྱིར་མི་ཕྲོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་
 ཐལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ལྷན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་
 ཟག་དེས་ཕྱིར་མི་ཕྲོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་རྩོགས་བྱང་
 ལས་ཕྱིར་མི་ཕྲོག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 དེ་རྩོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ཕྲོག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྩོགས་བྱང་ལས་
 ཕྱིར་མི་ཕྲོག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལམ་གཞན་གྱི་བར་མ་ཆོད་པར་རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་
 བྱེད་ངེས་ཀྱི་གང་ཟག་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རྣམ་པ་ཤད་སྟིང་པོ་རྒྱན་གྱི་ལུང་བྲངས་མ་ཐག་པ་དང་འགལ། གཞན་
ཡང་། རྫོགས་བྲང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྲང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་ཚོགས་ལམ་པ་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པས་
བྱུང་བ་གང་ཞིག་ཚོགས་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་
ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྲང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

ཅ་བར་འདོད་ན། རྫོགས་བྲང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་བྲང་སེམས་སྟོར་ལམ་པ་ཡིན་ན་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྫོང་གི་ཡེ་ཤེས་
རྒྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་ཚས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། བྲང་སེམས་སྟོར་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚས་ཅན། བྲང་སེམས་ཀྱི་
སྟོར་ལམ་ཇེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚས་ཅན་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགོ་འདུན་ཡོད་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་
དེ། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་སྟོར་ལམ་པ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱིར་
མི་ལྡོག་པའི་དགོ་འདུན་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགོ་འདུན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་དགོ་འདུན་ཡོད་པར་ཐལ།
ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགོ་འདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གནས་སྐབས་ཉན་
ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་སྟོར་ལམ་པ་དེས་ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་

ཐོབ་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་འདུན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་སྒྱུར་ལམ་པ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་
ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་
ལས་ཕྱིར་ལྡོག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་པ་དབང་རྣམ་དང་དབང་རྟལ་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་
རྟགས་མ་ཐོབ། བྱང་སེམས་མ་ཐོང་ལམ་པ་དབང་རྟལ་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་མ་ཐོབ་ཀྱང་
བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཡིན་ན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་ཏེ། སྤང་བོ་རྒྱན་ལས།
དབང་པོ་ཇི་ལྟར་རྟལ་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་ཐོབ་
པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་མ་སྟོང་པར་ཐལ། ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་
དབང་རྟལ་གྱིས་བྱང་སེམས་མ་ཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་གིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་བྱུབ་ན། ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དབང་རྟལ་
གྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་བྱང་སེམས་མ་ཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་
གིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་སྟོང་པ་གང་ཞིག་ བྱང་སེམས་མ་ཐོང་ལམ་པ་དབང་
འབྲིང་གིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་བྱང་
སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་མ་ཐོང་

ལམ་པ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་བྱང་སེམས་སྐྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མ་ཐོབ་པའི་བྱིད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་བྱང་སེམས་སྐྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ་གང་ཞིག་བྱང་སེམས་སྐྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣམས་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱིད་ཀྱིས་འཁོར་གསུམ། ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་གི་རྟགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་གིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་བྱིད་ཀྱིས་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་རྟགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་ཡིན་པའི་བྱིད་ཀྱིས་

ཁ་ཅིག་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟགས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་ན་སྐྱོར་བའི་སྟོན་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་བྱུང་། རང་ཉིད་འབང་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བསམ་པ་མ་ཐོན་གྱུར་སྟེ་མི་སྲིད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་ཡིན་ན་བསམ་པའི་སྟོན་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པས་བྱུང་བའི་ན། དམ་བཅའ་སྡུ་མ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་དབང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱིད་ཀྱིས་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱིད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་སྐྱོར་ལམ་པ་དབང་རྒྱལ་ཡིན་པའི་བྱིད་ཀྱིས་གཉིས་པ་ལ། བྱང་སེམས་སྐྱོར་ལམ་པ་དབང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིད་ཀྱིས་རྟགས་བྱུང་སྟེ། རང་ཉིད་འབང་ཞིག་གི་

དོན་དུ་གཉེར་བའི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་བ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་སེམས་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་
ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དོར་བའི་སེམས་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར། རོང་རྟིག་བ་ན་རེ། མ་དག་ས་
བདུན་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྱུར་བའི་སྒྲོན་ས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་ཀྱང་བསམ་པའི་སྒྲོན་ས་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་མ་ཐོབ་སྟེ། རང་ཉིད་འབང་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཐར་བ་དོན་གཉེར་དུ་གྱུར་
བའི་བསམ་པ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱད་རྗེ་རྩེ་ཅེ་མོ་ལས། རི་སྲིད་ས་
བརྒྱད་མ་ཐོབ་པ། །དེ་སྲིད་ཐེག་བ་དམན་པས་འཛིགས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་
ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལས་ཉམས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། རང་ཉིད་འབང་
ཞིག་གི་དོན་དུ་ཐར་བ་དོན་གཉེར་དུ་གྱུར་བའི་བསམ་པ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་ཉམས་པའི་བྱང་འཕགས་
ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་མངོན་འགྱུར་བ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་
བ་ལས། ཟེར་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་ཉམས་པ་
སྲིད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལས་ཉམས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྒྱུར་ལམ་བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་དབང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན།
རང་ཉིད་འབང་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཐར་བ་དོན་གཉེར་དུ་གྱུར་བའི་བསམ་པ་མངོན་འགྱུར་བ་སྐྱེ་
བའི་གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་བསམ་པ་མངོན་འགྱུར་བ་སྐྱེ་མི་སྲིད་
པའི་སེམས་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་ཁ་

མའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྤྱིབ་མངོན་འགྱུར་བ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པར་
 ཐལ། ཤེས་སྤྱིབ་མངོན་འགྱུར་བ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ་ཤེས་སྤྱིབ་མངོན་འགྱུར་བ་སྤང་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

སྦྱོར་ལམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་

རྟགས་བཤད་པ།

༡༡། །རང་ལུགས་ནི། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་འགྱུར་བ་ལྟོག་པ་སོགས་
 རྟགས་ཞེ་བཞི་སོ་གང་རྩལ་ཐོབ་པའི་སེམས་དབང་དེ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་དགོ་འདུན་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེན་གསུམ། ས་མཆན་ས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་
 འོད་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། ཚོད་སྦྱོར་གོ་སྐྱེའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་ལྟོག་སོགས་
 རྟགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་འོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་དབང་རྫོན་
 ཆོས་ཅན། རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་
 ཞེན་མངོན་འགྱུར་བ་ལྟོག་པ་སོགས་རྟགས་ཉི་ཤུ་སོ་གང་རྩལ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པའི་སེམས་
 དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་འོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་དབང་རྫོན་གྱིས་
 ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འོད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་

རྒྱུད་ཀྱི་ཐེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ་པར་ཐལ། རྒྱུད་ཀྱིས་སྦྱོར་ལམ་པ་
 ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པ་འབྱུང།
 འདོད་ན། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པས་རྒྱན་མཐའ་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་རྒྱན་མཐའ་ཡེ་
 ཤེས་ཐོབ་པའི་སེམས་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་དབང་རྣམས་ཤོད་ནས་ཕྱིར་མི་
 ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་བྱས་པ་ལ།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་དབང་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་
 པར་ཐལ། རྒྱུད་ཀྱིས་ཤོད་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བྱང་
 སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དབང་རྣམས་དེ་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཅ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། བྱང་
 སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་པར་ཐལ། རང་གི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་སངས་
 རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་
 རྟགས་ཡོད་བྱས་པ་ལ།

ཁོ་ན་རེ། སྦྱོར་ལམ་པ་དེས་རྟགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པར་ཐལ།
 དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྦྱོར་ལམ་པ་ཡིན་ན་རྟགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
 གི་རྟགས་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཅ་བར་མ་བྱུང་། མཐོང་བའི་ལམ་པ་བཟོད་བ་དང་། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྟེ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡི་ཤིས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྱེད་ཚོས་ཅན། གླ་མེད་
རྟོགས་བྱང་ལས་བྱིར་མི་སྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། བཅུ་པ་ཞག་ཤིས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་པཅད་ཀྱང་།
གིས་བྱངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་དག་གི་སྟོང་པ་བྱང་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་སེམས་དབང་ཡིན་
པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རྩོམ་ཞིག་བ་ན་དེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ཤེས་
བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་བ་དབང་འཁྲིང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
དགོ་འདུན་དུ་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་དང་། རྗེས་ཐོབ་ལུས་དག་གི་སྟོང་བ་ཁྱད་
པར་ཅན་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་བ་དབང་འཁྲིང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགོ་འདུན་
དུ་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་བ་དབང་
འཁྲིང་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་བ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ངེས་དགོས་ཞེས་ཟེལ། དེ་ལྟར་ཡང་རྩོམ་ཞིག་ལས།
རྟགས་ཀྱི་ངོ་པོ་ནི་མཉམ་བཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་གཉིས་ཏེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་ཡིད་ཆེས་པར་
བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་འདི་གཉིས་ཁོ་ནར་བད་པའི་ཕྱིར། མཉམ་བཞག་ནི་རྟགས་སུ་མི་བཟུང་
སྟེ། ཅི་ལྟར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་འཇུག་བས་སོ། །ཞེན་དེ་ནི་གཞན་ངོར་
མཉམ་བཞག་ཁོ་ན་རྟགས་སུ་མི་འཇུག་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རྟགས་སུ་མི་འགོད་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ངོར་གདོན་མི་བ་པར་རྟགས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་། རང་
དོན་དང་གཞན་དོན་གཉིས་སུ་ཡང་འཇུག་ཏེ། ཞེས་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཁྲབ་པ་རང་རྒྱུད་

ལ་གཏན་ལ་ཐབ་དགོས་ཏེ། ཞེས་སོགས་འདི་ལྟར་སྒྲ་བ་ལ་བྱེད་རང་གི་ཅ་བའི་བྱ་བ་མཐའ་ལ་
མཐོང་ལམ་ལ་མཉམ་བཞག་གིས་བྱ་བ་པར་སྒྲ་བ་ནང་འགལ་ཏེ།

མཉམ་བཞག་གིས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་བྱངས་པའི་ཆེས་ཐོབ་ལུས་
དག་གི་སྒྱོད་པ་བྱེད་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་
དབང་འབྱིང་ཆོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་
སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་
པའི་རྒྱུད་ལ་ཆེས་ཐོབ་ཡེ་གིས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེས་ཐོབ་ཡེ་གིས་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་ལམ་ལ་མཉམ་བཞག་གིས་མ་བྱ་བ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་
རྟགས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱ་བ་ན་
དེར་ཐལ། རོང་རིག་ལས། མཉམ་ཆེས་གཉིས་ཀ་ལས་གཞན་ལ་རྟགས་སུ་བཟུང་བ་ཉི་ཆེས་
ཐོབ་ཡིན་པས་གིས་བཟོད་ཀྱི་མིང་གིས་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་ཆེས་ཐོབ་ཀྱང་བཤད་དེ། ཞེས་
བཤད་པ་སྒྲ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་སྦང་དུ་བྱང་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཀྱི་འབྲེང་བ་འདི་རྣམས་
ལ་རོང་རིག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལན་གདབ་རྒྱ་འདུག་མི་འདུག་རྟགས་ཤིག་གཞན་ཡང་། བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྱིང་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྱིང་ཆོགས་

པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་ལྷོག་མི་ལྷོག་གི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། མཉམ་
 བཞག་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་
 འབྲིང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་ལྷོག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་གི་རྒྱུད་ལ་རང་ཉིད་
 རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་ལྷོག་གམ་མི་ལྷོག་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་
 དཔའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲ་བའི་ཐེ་ཆོམ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་བྱ་གང་ཞིག་མཐོང་
 ལམ་ཡིན་ན་མཉམ་བཞག་ཡིན་པས་བྱང་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་རྫོགས་པར་མི་རུས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་པོ། །བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་
 དབྱེད་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ཀྱང་
 དེས་ན་སྦྱད་དུ་གཏུལ་བྱའི་དོན་སྐྱབ་རུས་ཏེ། རྟགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་
 འགྲིབ་མེད་ཀྱང་དེས་ན་སྦྱད་དུ་གཏུལ་བྱའི་འདོད་དོན་སྐྱབ་རུས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་དེས་ན་སྦྱད་དུ་གཏུལ་བྱའི་
 འདོད་དོན་སྐྱབ་རུས་ཏེ། རྟགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་དེས་ན་སྦྱད་དུ་
 གཏུལ་བྱའི་འདོད་དོན་སྐྱབ་རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན།

ཁོ་ན་པོ། སེམས་ཅམ་པས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་བདེན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། སྦྱོར་
 བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དེ་བདེན་གྱུར་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་

ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིའི་འབྲེལ་བར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་པོ་ཙམ་གྱི་གདུལ་བུའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་དོན་བྱུང་པར་ཅན་སྤང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རིག་པ་སོགས་སྒྲས་ཆོས་སྒྲིལ་ཡོངས་སྐྱེའི་བདག་ཆེན་དང་། ཡོངས་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྐྱེའི་བདག་ཆེན་གྱི་བྱེད་པ་སྤྱད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེད་ཡོངས་སྐྱེ་སྒྲིལ་སྐྱེ་རྣམས་རིམས་ཅན་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་སྐབས་བརྒྱད་པའི་རིག་ཀ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། བྱང་དེའི་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེས་རང་འབྲས་ཡོངས་སྐྱེའི་བདག་ཆེན་དང་། ཡོངས་སྐྱེས་རང་འབྲས་སྒྲིལ་སྐྱེའི་བདག་ཆེན་གྱི་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐྱེ་བ་དང་ནི་འགག་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་བ་ཆོས་ཅན། རྟོགས་བྱང་ལས་བྱིར་མི་ལྟོག་ཏེ། ཟུང་མོ་རྣམ་བ་བརྒྱད་ཐུགས་སུ་རྩུད་པས་བྱངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྦྱོང་བ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་བ་ཆོས་ཅན། ཟུང་མོ་རྣམ་བ་བརྒྱད་ཐུགས་སུ་རྩུད་པས་བྱངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྦྱོང་བ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་སྒྲོམ་ལམ་བ་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་

ལམ་པ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་
ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། རྗེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཟབ་མོ་རྣམ་
པ་བརྒྱད་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པས་བྱངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་རག་གི་སྟོང་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ་
པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པས་བྱངས་པའི་རྗེས་
ཐོབ་ལུས་རག་གི་སྟོང་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དཔའ་དེ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་པའི་མཆོན་ཉིད།

ཅོད་པ་སྟོང་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ས་གསུམ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དཔའ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་སྒྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་གང་ཞིག། ཁྱོད་བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་པ་
དཔའ་རྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་རུབ་
པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ས་གསུམ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟོགས་པའི་སྟོ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཆོས་ཅན་ཀུན་
རྫོབ་པ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་ས་གསུམ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་
རྟོགས་པའི་རང་རིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཐུགས་སུ་མ་རྒྱུད་ཟེར་ན།
དེ་རྒྱུད་པར་ཐལ། དེས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་མོ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་བཞིན་ཉིད་

ཐུགས་སུ་ཚུད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ལ་བྱུང་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་མོ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཆོག་ཙམ་ལ་འཆེལ་བའོ།

སྤྱི་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་བཤད་པ།

༡༡། །ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་འདྲ་བའི་བྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྲུང་བ་དང་།
མཐའ་དབྱུད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཞི་མཉམ་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་མེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་
སུ་ཡང་བདེན་འདྲིན་མདོན་གྱུར་བ་སྦྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱི་ཞི་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་
མི་ལམ་བཞིན།

ཁོ་ན་ལེ། ལས་འབྲས་མེད་པར་ཐལ། ལས་འབྲས་བདེན་པར་མེད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་
མ་བྱུང་སྟེ། ལས་འབྲས་བདེན་པར་མེད་ན་ལས་འབྲས་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བློན་
ཀའི་ལན་མདོ་ལས་བསྟན་ཅིང་བསྟན་པ་དེར་བློན་ཀ་སྟོང་རུས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་
སྤྱི་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱི་ཞི་མཉམ་ཉིད་
ཀྱི་སྒྲུང་བའི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་པས་ལོངས་སྤོང་ཆོས་ཅན།
མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་

ན། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱལ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་མི་སྟོབ་པའི་
དགོ་འདུན་གྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་སྤིང་ཞི་བདེན་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་སྤིང་ཞི་
མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་པའི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། རྟགས་བྱལ་སྟེ། དག་
སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་གཙོ་མོར་ཆོས་སྐྱུའི་ལག་རྩེས་འཛིག་བྱེད་ཀྱི་
རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་སྤིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་བརྒྱད་པ་པའི་
རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར།
མ་བྱལ་ན་དེར་ཐལ། དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཡིན་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། རང་ལུགས་ནི། སྤིང་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྟོན་ས་རྩེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་བདེན་འཛིན་
མངོན་གྱུར་བ་སྟེ། བའི་གོ་སྐབས་ཐད་པར་བཅོམ་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་སྤིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་
ཀྱི་སྟོར་པའི་མཆན་ཉིད།

ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་མངོན་འགྱུར་བ་སྦྱེ་
བའི་གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རྗེས་ཐོབ་
ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་མངོན་འགྱུར་བ་མི་སྦྱེ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། ས་གཉིས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་གྲང་སེམས་སྟོམ་ལམ་པའི་
རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་མངོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། བདེན་འཛིན་མངོན་འགྱུར་བ་བཅོམ་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་བདེན་འཛིན་མངོན་འགྱུར་
བ་སྦྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་
འཛིན་མངོན་འགྱུར་བ་སྐངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དུ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་
རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་མངོན་འགྱུར་དུ་མེད་པར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་
རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་མངོན་འགྱུར་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པར་བྱད།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དུ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་
པའི་རྒྱད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མངོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ།

ཞིང་དག་པ་དང་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་

བཤད་པ།

༡༡། །སེམས་ཅན་འཛིག་ཉེན་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་།
མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཞིང་དག་པའི་སྦྱོར་
བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྦྱོད་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འབྲུག་པའི་སྦོན་ལམ་ལ་སོགས་
པའི་དགེ་ཅའི་རྣམས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག
དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཞིག གཙོ་བོར་ལོངས་སྤྱིའི་ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་
གནས་པ་དེ་ཞིང་དག་པའི་སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཆོས་ཅན། གཙོ་བོར་ལོངས་སྤྱིའི་ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། ཞིང་
དག་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།
གཙོ་བོར་ཆོས་སྤྱིའི་ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་
སྦོན་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་གང་དུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྦྱོད་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འབྲུག་པའི་
སྦོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་ཅའི་རྣམས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར། ཞིང་
དག་པའི་སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད། ཅོད་སྤོང་རྟགས་སྤྱོད། །ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་ཅན་འདི་ནི། །ཞེས་

སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐབས་མཁས་སྟོར་བ་ལ་བརྩེ་ཡོད་དེ། བདུན་
བཞི་མངོན་གྱུར་བ་ལས་འདས་པའི་ཐབས་མཁས་སྟོར་བ་ནས་ཆད་མེད་པའི་ཐབས་མཁས་
སྟོར་བའི་བར་བརྩེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཞིག་
གཙོ་བོར་སྤུལ་སྤྱིའི་ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་ཐབས་མཁས་སྟོར་བའི་
མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་བྱི་མ་
དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཙོ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱིའི་ལག་རྩེས་
འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འཕྲིན་ལས་སྤྱན་ཆོགས་འབྲུབ་པའི་རྒྱུའི་དགེ་ཅའི་རུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་
པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར། ཐབས་མཁས་སྟོར་བའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་འབད་དེ། ས་བརྒྱད་
པ་ན་འཕྲིན་ལས་སྤྱན་ཆོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ་འབད་ཅོང་རགས་པ་ཞི་བའི་སྒྲོ་
ནས་འཕྲིན་ལས་སྤྱན་གྱིས་འབྲུབ་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར། ཐབས་མཁས་སྟོར་བའི་མཆན་
ཉིད། དབྱེན་བརྩེ་ཡོད། ས་མཆོམས་དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད། ཅོད་བ་སྟོང་བ་ལ་ཁོན་རེ། ས་
བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོར་སྤུལ་སྤྱིའི་ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་ཏེ། སྤུལ་སྤྱིའི་རྩེས་སུ་བྱུང་བའི་ཐབས་མཁས་སྟོར་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤུལ་སྤྱིའི་སྔ་རོལ་དུ་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

བདུད་བཞི་དང་དེ་དག་བཅོམ་ཚུལ་

བཤད་བ།

༡༡། །བར་ཆད་གི་ཆོས་ལས་ཡང་དག་པར་བརྒྱལ་བས་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་བདུད་ལས་
 འདས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ས་བཅུ་བའི་ཡེ་ཤེས་
 ཆོས་ཅན། བདུད་བཞི་མངོན་གྱུར་པ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། བདུད་གིས་བརྒྱ་ཆད་བྱ་བར་
 རུས་པ་སོགས་བར་ཆད་གི་ཆོས་ལས་རྣལ་འབྱོར་གིས་སྟོབས་གི་ཡང་དག་པར་བརྒྱལ་བའི་
 དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་རང་རྒྱུད་ལས་ཉོན་གི་དབང་གིས་བྱུང་
 བའི་ཐག་བཅས་གི་ཕུང་པོ་གང་ཞིག་གཙོ་བོར་དམན་པའི་ལྷག་མེད་ཕུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་
 བར་དུ་གཙོད་པའི་སྦྱིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། ཕུང་པོའི་བདུད་གི་མཆན་ཉིད། སེམས་
 རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་གང་ཞིག་གཙོ་བོར་དམན་པའི་ལྷག་བཅས་
 ཕུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་གི་སྦྱིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་
 བདུད་གི་མཆན་ཉིད། སྟོག་གི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འགགས་པའི་ཆ་གང་ཞིག་གཙོ་
 བོར་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་གི་སྦྱིབ་
 པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་འཆི་བདག་གི་བདུད་གི་མཆན་ཉིད། བདུད་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་
 ཞིག་བདུད་གཞན་གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ལྟའི་བུའི་བདུད་གི་

མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། སོ་སོ་སྤྱི་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། སྤང་བོའི་བདུད་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕྲུལ་སྤྱི་ ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་སྤང་བོའི་བདུད་ནི་ཉེ་
 བར་ལེན་པའི་སྤང་བོ་ལྡོམ་ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོར་
 དམན་པའི་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བོའི་རིགས་སུ་གནས་
 པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་དམན་པའི་ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་
 བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བོའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པའི་
 བདུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་བོའི་བདུད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཙོ་སེམས་ཆོས་ཅན། སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་
 ཞི་བར་བྱེད་པའི་སེམས་རྒྱུད་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕྲུལ་པ་
 ཁས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཉོན་སྤྱི་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཉེ། གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། སེམས་རྒྱུད་
 རབ་དུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སེམས་རྒྱུད་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། ཉོན་སྤྱི་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུམ་པ་དེས་སྤང་
 བོའི་བདུད་བཙུམ་པ་དང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུམ་གྱིས་
 འཆི་བདག་གི་བདུད་བཙུམ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་སོ་དང་གསུམ་པ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཉེ། སྤང་བོའི་བདུད་བཙུམ་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཐག་མེད་ཀྱི་ལས་

ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལྷན་དེ་སྒྲོང་དགོས། འཆི་བདག་གི་བདུད་བཙུང་ན་བསམ་གྱིས་
 མི་ཁྲབ་བའི་འཆི་འཕོ་སྒྲོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། ལྷའི་བྱའི་
 བདུད་ཡིན་པར་ཐལ། བདུད་བཞིའི་ནང་ཆན་གང་ཞིག། བདུད་གཞན་གསུམ་ལས་འདའ་བ་
 ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་མོ་བ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རྩས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་
 ཡིན་ན། འཆི་བདག་གི་བདུད་བཙུང་ན་བསམ་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་
 འཁོར་བར་སྐྱེ་འཆི་སྤངས་པས་ཁྲབ། འཆི་བདག་གི་བདུད་ཡིན་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་
 སྒྲོག་གི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འགགས་པའི་ཆ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉམས་བྱེ་མ་
 དངོས། འདོད་མི་རྩས་ཏེ། འཆི་བདག་གི་བདུད་བཙུང་ན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་འཆི་འཕོ་
 སྤངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། བདུད་བཞི་བཙུང་བའི་ས་མཆོམས་གསེར་གླེང་ལས། ཉོན་མོངས་
 པའི་བདུད་ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཙུང་། འཆི་བདག་གི་བདུད་ལ་ལས་ཉོན་གྱིས་འཆི་འཕོ་བ་ས་
 དང་པོ་ནས་མེད་ཀྱང་ཡིད་ལྷན་གྱི་འཆི་འཕོ་བ་སངས་རྒྱུ་མོ་བ་པར་དུ་མི་ཕྱོག་པས་འཆི་
 བདག་གི་བདུད་དང་། ཕྱང་པོའི་བདུད་སངས་རྒྱུ་མི་ས་ཁོ་ནར་བཙུང་། ལྷའི་བྱའི་བདུད་ཀྱང་
 བདུད་གཞན་གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལས་བར་ཆད་བྱེད་པས་སངས་རྒྱུ་མི་ས་ཁོ་ནར་བཙུང་།
 ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཁྲོ་མར། འཆི་མེད་ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་ལ། འཆི་བདུད་རྒྱ་བ་

མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྐབས་པའི་ཆོས་སྐྱེད་གཤམ་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ། དེ་
རྣམས་སྐྱེ་བཞིན་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ།

བྱང་མེམས་ས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ན། ཉོན་མྱིབ་སྤངས་པས་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་
མི་ལྷོག་གི་རྟགས་ཐོབ་ནས་ལྟའི་བྱའི་བདུད་བཙུང་པར་རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུན་ལས་གསུངས་
པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། འོག་ནས་འཆད་པའི་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱུན་གྱི་ཕྱང་དོན་མགོ་བ་ཁ་
ཅིག་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལས་ཐོབ་ནས་ལྟའི་བྱའི་བདུད་བཙུང་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དམན་པའི་ལྷག་བཙས་ཕྱང་འདས་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
བདུད་བཙུང་སྟེ། ཉོན་མྱིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་
པའི་དགྲ་བཙུང་ཐོབ་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཙུང་སྟེ། ཆའི་འདུ་བྱེད་ཕྱིན་གྱིས་རྫོབས་
པ་ལ་དབང་པའི་ཕྱིར། དམན་པའི་ལྷག་མེད་གྱི་ཕྱང་འདས་ཐོབ་ནས་ཕྱང་པོའི་བདུད་བཙུང་
སྟེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་པའི་ཐག་བཙས་གྱི་ཕྱང་པོ་བཙུང་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་ལྷོག་
གི་རྟགས་ཐོབ་ནས་ལྟའི་བྱའི་བདུད་བཙུང་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་བདུད་གཞན་གསུམ་རགས་པ་བཙུང་སྟེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཙུང་པ་དང་སངས་
རྒྱུས་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་ཞེས་ཟེར་ན། བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཙུང་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་
ཐག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱུས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདུད་བཞི་མ་
ལུས་པར་བཙུང་པ་དང་སངས་རྒྱུས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། ལྷག་མེད་ཕྱང་

འདས་ལ་གནས་པའི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུག་གི་རྟོགས་
 པ་རྩོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེ་བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཙུག་པའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་
 རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུག་གིས་བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཙུག་པའི་ཕྱིར། མ་
 གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེས་ལྷའི་བྱའི་བདུད་བཙུག་ཉན་ཐོས་པའི་བདུད་བཙུག་། འཆི་
 བདག་གི་བདུད་བཙུག་། བྱང་པོའི་བདུད་བཙུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ།
 དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་
 དེར་ཐལ། ཉན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན་སོང་།
 དེར་ཐལ། ཆེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་པ་ལ་དབང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་མ་གྲུབ་ན་སོང་།
 དེར་ཐལ། ལས་ཉན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་བའི་བྱང་པོ་བཙུག་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུས་ཡིན་པར་ཐལ། བདུད་བཞི་མ་ལུས་
 པར་བཙུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྩེ་རྒྱུ་པ་ན་རེ།
 ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ལྷའི་བྱའི་བདུད་བཙུག་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་མཛོན་པར་
 རྟོགས་པ་ཐོབ་པས་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལྷག་བཙུག་མུང་འདས་ཐོབ་ནས་ཉན་
 ཐོས་པའི་བདུད་བཙུག་སྟེ། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་
 ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་ཐོབ་ནས། འཆི་བདག་གི་བདུད་བཙུག་སྟེ། ཆེ་འདོར་ལེན་
 ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཐོབ་ནས་བྱང་པོའི་བདུད་བཙུག་སྟེ། ཉེར་ལེན་

གྱི་ཕུང་པོ་ཐོང་ཞིང་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་རྣམས་སྦྱོར་ལམ་ནས་སྤྱི་ཤིང་
བདུད་ལས་འདའ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་
ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཙོམ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱི་སྒྲེ་འཆི་སྤངས་པའི་
ཕྱིར། ལས་དང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སྒྲེ། དེ་ལ་དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་མེད་ཅེས་བ་ལྟར་ལོ། །ས་
བརྒྱད་པ་ནས་ཕུང་པོའི་བདུད་བཙོམ་སྟེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྦྱ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའི་སོ་སྒྲེ་ཡོད། འཆི་
བདག་གི་བདུད་བཙོམ་པའི་སོ་སྒྲེ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། མངོན་ཤེས་དང་རྩ་
འབྲུལ་སོགས་ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྦྱོམས་
འབྲུག་ཐོབ་པའི་སོ་སྒྲེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་ཐོབ་ནས། འཆི་བདག་གི་བདུད་བཙོམ་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཆི་བདག་གི་བདུད་བཙོམ་ན་བསམ་མི་བྱུང་བའི་འཆི་འཕོ་དེ་སྤངས་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མེད་ཀྱི་ཕུང་འདས་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཕུང་པོའི་བདུད་བཙོམ་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། ཕུང་པོའི་བདུད་བཙོམ་ན་མ་དེག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་
ནས་ཕུང་བའི་ཡིད་ལུས་དེ་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་
ཕུང་པོའི་བདུད་བཙོམ་པར་ཐལ། དེས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྦྱ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་ལས་ཉོན་གྱི་
དབང་གིས་ཕུང་བའི་ཟག་བཙས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་ཕུང་པོའི་བདུད་བཙོམ་པའི་

བྱིར། རང་ལུགས་ནི། རྣམ་པ་གད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས། རེག་དམན་པ་རྣམས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་
ནས་ལྷའི་བྱའི་བདུད་ལས་འདས་ཤིང་། དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ལས་
འདའོ། །གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་འདས་ཏེ། ཆེའི་འདུ་
བྱེད་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ལ་དབང་བའི་བྱིར། སྤང་པོའི་བདུད་ལས་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཐོབ་
པ་ན་འདའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་བྱིར་མི་རྩོག་གི་རྟགས་ཐོབ་ནས་ལྷའི་བྱའི་བདུད་ལས་འདས་
ཞིང་། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་བདུད་གཞན་གསུམ་རགས་པ་ལས་འདའ་ལ། བདུད་བཞི་མ་
ལུས་པར་བཅོམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ རེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ལྷའི་བྱའི་བདུད་
བཅོམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར། དམན་པའི་ལྷག་བཅས་
སྤང་འདས་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཉོན་སྤྱིབ་ཟད་བར་སྤང་པའི་བྱིར།
གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དག་བཅོམ་ཐོབ་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་རགས་
པ་བཅོམ་སྟེ། ཆེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ལ་དབང་བའི་བྱིར། དམན་པའི་ལྷག་མེད་
སྤང་འདས་ཐོབ་ནས། སྤང་པོའི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་
བའི་ཐག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་བཅོམ་པའི་བྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བྱིར་མི་རྩོག་གི་
རྟགས་ཐོབ་ནས་ལྷའི་བྱའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། དེ་ན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་
ཐོབ་པའི་བྱིར། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་བདུད་གཞན་གསུམ་རགས་པ་བཅོམ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་སྤྱར་ཐོབ་པའི་བྱིར། བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་དང་སངས་

ཟུམ་བ་དུས་མཉམ་ཞེས་གསུངས། འདི་རྣམས་ལ་དོགས་བ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ཆད་མས་བྱངས་པའི་དེས་བ་རྟེན་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་བ་ཆོས་ཅན། ལྷའི་བྱའི་བདུད་བཙེམ་བར་ཐལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱབ་བ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྩས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་མ་ཐོབ་བ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོང་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ཆོས་ཅན། འཆི་བདག་གི་བདུད་རགས་བ་བཙེམ་བར་ཐལ། ཆའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་བ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེས་ཆེ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཀྱང་བསྐལ་བ་བརྒྱར་གནས་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་རྩས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཆེན་བསྐལ་བ་བརྒྱར་གནས་ཤིང་། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་བརྒྱད་བ་ཐོབ་ནས་བདུད་གཞན་གསུམ་རགས་བ་ལས་འདའ་ཞེས་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་བ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱང་པོའི་བདུད་རགས་བ་བཙེམ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་བའི་ཟག་བཙས་གྱི་ཕྱང་པོ་བཙེམ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་དེས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྟེ་འཆི་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱད་བླ་མ་ལས། འཕགས་པས་ན་དང་ག་བ་དང་། འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ཅད་ནས་སྤངས། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ཡིན་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་བའི་ཟག་བཙས་གྱི་

ཕྱང་པོ་སྤངས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཕྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་ཡིན་ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་བའི་ཟག་བཅས་གྱི་ཕྱང་པོ་སྤངས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཕྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་བའི་ཟག་བཅས་གྱི་ཕྱང་པོ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཕྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་བའི་ཟག་བཅས་གྱི་ཕྱང་པོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེ་གཉིས་ལུས་ཉེན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཅ་བར་མ་བྱལ། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། བདུད་བཞི་དེ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། བདུད་བཞི་བཅོམ་པའི་ས་མཆུ་མས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདུད་བཞིའི་ནང་ཆོན་གང་ཞིག རང་རྒྱུད་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་བའི་ཟག་བཅས་གྱི་ཕྱང་པོ་དང་། མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་ས་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་གང་རུང་དེ་ཕྱང་པོའི་བདུད་གྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་། མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་ས་དང་ཟག་མེད་གྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་ཡོད་ལུས་ལྟ་བུའོ། །བདུད་བཞིའི་ནང་ཆོན་གང་ཞིག གཙོ་པོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་སྤྱིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་གྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན། ཅ་ཉོན་རྒྱལ་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ། བདུད་བཞིའི་ནང་ཆོན་གང་ཞིག སློག་གི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འགག་པའི་ཆའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། འཆི་བདག་གི་བདུད་གྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སློག་གི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འགག་པའི་ཆ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་འཆི་འཕོ་ལྟ་བུ།

བདུད་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག་ བདུད་གཞན་གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་ཅིང་
འདོད་ལྟའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་དེ། ལྟའི་བུའི་བདུད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན། གཞན་འབྲུག་
དབང་ཁྱེད་ཀྱི་བདག་པོ་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་བདུད་བཞི་བཙུང་བའི་ས་
མཆོམས་ནི། སྤང་བྲངས་པའི་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་གྱི་དོན་རྒྱལ་ཆབ་དམ་པའི་དགོངས་
པ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ལྟའི་བུའི་བདུད་བཙུང་
སྟེ། སྐབས་གནས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ས་པོན་གྱི་དངོས་གཉེན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དག་
བཙུང་བ་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཙུང་སྟེ། ཉོན་སྐྱིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རང་དབང་མེད་པར་
འཆི་བའི་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་འདའ་སྟེ། ཆེའི་འདུ་ཁྱེད་ཁྱིན་གྱིས་རྫོབས་པ་ལ་དབང་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

ལྷག་མེད་ཀྱི་སྤང་འདས་ཐོབ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྤང་བའི་ཟག་བཙས་ཀྱི་
སྤང་པོའི་བདུད་ལས་འདའ་སྟེ། དེ་ཐོབ་པ་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྤང་བའི་ཟག་བཙས་
ཀྱི་སྤང་པོ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་
རྟགས་ཐོབ་པ་ན། ལྟའི་བུའི་བདུད་ལས་འདའ་སྟེ། རྟགས་པའི་སྤང་རྒྱལ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་
པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་དག་གི་ཐ་སྙད་བྱང་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས། ཉོན་
མོངས་པའི་བདུད་རགས་པ་བཙུང་སྟེ། ཉོན་སྐྱིབ་ལལ་ཆེར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་
ནས། སྤང་པོའི་བདུད་རགས་པ་བཙུང་སྟེ། འབད་རྩོལ་རགས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་མ་རིགས་བག་

ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལུས་དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།
 ས་བརྒྱད་པ་ནས། འཆི་བདག་གི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ་སྟེ། འབད་ཚྱལ་རགས་པ་ལ་ལྟོས་
 བའི་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་འཆི་འཕོ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཚབ་དམ་པའི་དགོངས་པ་ས་
 རོག་གི་གཏེར་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཏུ་ཉོགས་པར་དཀའ་བ་ལག་མཐེལ་དུ་སྦྱུ་བུ་ར་བཞག་པ་བཞིན་
 དུ་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་བཤད་སྦྱིང་པོ་རྒྱན་ལས། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་པས་ཀྱང་འབད་
 བས་སྦྱབ་ན། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་
 རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་ནུས་མོད་ཀྱི་ངང་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་བྱབ་པ་ནི། ཉན་རང་དབང་བཅོམ་
 པ་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་
 གསུངས། བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་སྟེ། འཆི་
 བདག་གི་བདུད་བཅོམ་ན། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་འཆི་འཕོ་སྤོང་དགོས། ཡུང་པོའི་བདུད་
 བཅོམ་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཡིད་
 ལུས་དེ་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་བཞི་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་དོགས་དཔྱད་རགས་རིམ་
 ལེགས་པར་བྱབ་པའོ། །

༡༡། སྐབས་ལྔ་པ་དང་ལྔ་པ་བདུན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་
 རྒྱ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོའི་
 གསུང་རྒྱན་བཞུགས་སོ།།

སྐྱོར་བ་འགོད་བ།

༡༡། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ཐོབ་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
 ལ། སྐྱོར་བ་དང་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་རྫོགས་སྐྱོར་བའི་རྒྱུ་ཅེ་སྐྱོར་
 འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྣམ་རྫོགས་སྐྱོར་བ་ལས་ཅེ་སྐྱོར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་
 དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་ཅེ་སྐྱོར་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། གོ་སྒྲུབ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་རྫོགས་སྐྱོར་བ་དེ་ཅེ་སྐྱོར་གྱི་རྒྱ་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཅེ་སྐྱོར་རྣམ་རྫོགས་སྐྱོར་བའི་
 རྒྱུ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐར་གྱི་སྐྱོར་བ་དེ་དེའི་རྒྱུ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ།
 རྣམ་རྫོགས་སྐྱོར་བ་དང་ཅེ་སྐྱོར་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་རྫོགས་སྐྱོར་བ་དང་
 ཅེ་སྐྱོར་གྱི་རིམ་བ་དེ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བ་

དེ་དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་ལྡན་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རིག་པ་དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་ལྡན་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་རྒྱ་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་སྒྲིང་ལས།
 རྣམ་ཀུན་དང་ཅེ་མོ་ནི་རྒྱ་ལྡན་ཡིན་ལ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་རྒྱ་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་
 དང་ཅེ་སྦྱོར་རྒྱ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་ཤེས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཉིར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱ་དང་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཉིར་ལེན་དུ་
 བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྦྲ་ཐེར་ན། དེ་ཤིག་ཙ་བར་མ་བྱལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དེ་ཅེ་སྦྱོར་སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཅེ་
 སྦྱོར་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅེ་སྦྱོར་སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་ཉིར་ལེན་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་
 པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་
 རྒྱ་དང་གྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཐེར་ན། འདི་ལྟར་ན་ལམ་ཤེས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་
 ཐེར་དགོས་སམ་སྟུམ་མོ། །འོ་ན་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་
 སྦྱོར་བའི་རིམ་པ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་སྦྱོར་བའི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་
 ཡང་སྦྱོར་བའི་རིམ་པ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་དང་སྦྱོར་བཞི་བཤད་པའི་རིམ་པའོ། །ཞེས་བཤད་
 པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

ཁ་ཅིག་སྒྲིའི་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་སྦྱོར་རིམ་ཡིན། མཐར་གྱི་

སྦྱོར་བ་དང་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བ་ཡང་སྦྱེ་རིམ་ཡིན། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དང་
མཐར་གྱི་སྦྱོར་བའི་རིམ་བ་ཡང་སྦྱེ་བའི་རིམ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོ་གཉིས་འཐད་ཀྱང་ཕྱི་མ་
མི་འཐད་དེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་མཐར་གྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་
དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དང་སྐབས་བྱུག་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་
མཐར་གྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བ་སྦྱེ་བའི་རིམ་བ་ཡིན་པ་ལྟར་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་ན་དེ། ཅེ་སྦྱོར་དེ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་ཕྱེ་བྲག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་
བའི་ཕྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་གྱི་སྦྱོར་བ་དེ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བའི་ཕྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་ཡང་མ་ཁྲུབ།

ཅེ་སྦྱོར་གྱི་མཆན་ཉིད་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

༡༡། །གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་མཁྱེན་གསུམ་བསྟུས་སྒྲོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལས་ལམ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་
བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་བསྟུས་སྒྲོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོག་ལས་ལམ་འབྲིང་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་མཁྱེན་གསུམ་བསྟུས་སྒྲོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལས་ལམ་རབ་ཏུ་གྱུར་

བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་
 བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 བ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཤེས་
 གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་
 ཅུ་ཅ་གསུམ་ལ་སྒྲོམ་པ་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཆན་
 ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་
 ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་
 དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ཅེ་སྒྲོར་གྱི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་རྟོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་
 ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། མཐུན་གསུམ་
 བསྐྱལ་སྒྲོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་ལམ་ལས་རབ་དུ་གྱུར་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་
 དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྒྲོར་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་སོགས་བཞི་ཡོད། ས་

མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་བྱོད་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

སྦྱར་ལམ་བྱོད་ཅེ་སྦྱར་སོགས་བཤད་ན།

༡༡། མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། ཅེ་སྦྱར་ཐོབ་པའི་རྟགས་རྣམས་པ་བཅུ་གཉིས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་ལམ་ན་
ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་བཟུང་བ་སོགས་རྟགས་བཅུ་
གཉིས་མདོ་ལས་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་རྟགས་བཅུ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྲེད་ཆ་
མཐུན་དང་པོ་དེ། བྱོད་ཀྱི་ཅེ་སྦྱར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ་སྦྱོན་འཕྲེན་པ་ཁ་ཅིག་བསམ་
གཏན་དང་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་བྱོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་
ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མི་ལམ་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་
མི་ལམ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། དེ་ལས་འགྲོད་གཉིད་མི་དགེ་རྣམས། །བསམ་གཏན་
དང་པོ་དག་ན་མེད། ཅས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ལ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་གཉིད་
མེད་ཀྱང་ལུས་བརྟན་པར་བྱེད་པ་དགེ་བར་གྱུར་པའི་གཉིད་ནི་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ས་ཐོབ་

པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་གཉིད་དང་པོ་མེད་ཀྱང་ཕྱི་མ་ཡོད་པར་གསེར་འབྲེང་ལས་བཤད་པ་
 བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབའ་དབང་ཚོན་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ལ་
 གཉིད་མེད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབའ་དབང་ཚོན་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
 པའི་རྟགས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། བྱམས་ལུས་སོགས་དང་སྤྱི་བ་བ་ནི། །ནམ་པ་ལྷ་དང་མི་
 འགྲོགས་དང་། །ཞེས་སྟོར་ལམ་འོད་ནས་གཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བ་བ་ལྷ་དང་མི་འགྲོགས་
 པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་ལས་འགྲོད་གཉིད་མི་དགོ་ནམས་ཞེས་སོགས་བཤད་ན་
 གཟུགས་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ལ་གཉིད་མེད་དགོས་པར་བྱ། འདོད་ན། བྱང་འཕགས་ཡིན་ན།
 རང་རྒྱུད་ལ་གཉིད་མེད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་བརྩ་ལ་མི་ལམ་
 མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་འོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་
 ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅེ་སྟོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་ནམ་
 པ་བརྩ་གཉིས་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་རྗེས་ཐོབ་
 ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་
 ནི། ཅེ་སྟོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་བརྩ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྲེད་ཆ་
 མཐུན་དང་པོ་དེ། འོད་ཀྱི་ཅེ་སྟོར་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཡང་ན། མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་སྒྲོམ་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ལས་རབ་རྟུ་གྱུར་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྲེད་
 ཆ་མཐུན་དང་པོ་དེ། འོད་ཀྱི་ཅེ་སྟོར་གྱི་མཆོན་ཉིད།

ཚེད་པ་སྤྲོད་པ་ལ། ཁོ་ན་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན། མཆོན་
བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཅེ་སྦྱོར་ནས་བགྲངས་པའི་དེས་འབྲེད་ཆ་
མཐུན་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྱལ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཆོས་མཆོག་ཅེ་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ནས་བགྲངས་པའི་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་
བཞི་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ས་བརྩ་བ་དེ། ས་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་བརྩ་བ་ནས་བགྲངས་པའི་ས་དང་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ས་བརྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཁོ་ན་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེས་འབྲེད་
ཆ་མཐུན་བཞི་པ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་དེ་ཐེག་ཆེན་
གྱི་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་ལམ་ཐོབ་མ་སྤྱོད་པའི་
རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པ་དང་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པ་བརྒྱད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པ་ཁས། ཟེར་ན། ས་དང་པོ་དང་ས་བཞི་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཐེག་

ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་དང་དེ་བཞི་བ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྒྲི། འཛམ་
བུ་སྒྲིང་གི་སྒྲུབ་པོ་སྒྲིང། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཅེ་མོའི་སྐྱོར་བ་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དབང་ཆོས་ཅན། བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་སྟེ། ཕྱི་
གཙཱོ་པོར་གྱུར་བའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བརྒྱད། ཉན་གཙཱོ་པོར་གྱུར་བའི་བསོད་
ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བརྒྱད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱུས་མཆོད་པ་
ལས་ལྷག་པ་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཅུ་དྲུག་ཆང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་
ཆ་མཐུན་གཉིས་པ་དེ་ཅེ་མོའི་སྐྱོར་གྱི་མཆོད་ཉིད། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་བཟོད་
པ་ཆོས་ཅན། མཆོད་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོད་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྐྱོར་ནས་བབྱངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ལན་སྔ་
མས་ཤེས། ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། བརྟན་པའི་ཅེ་སྐྱོར་ཡིན་རྟེ། ཐབས་
ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་རྗེས་མཐུན་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། གཞན་དོན་ལ་མི་
བྱེད་པའི་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གསུམ་པ་དེ་བཟོད་པའི་ཅེ་
སྐྱོར་གྱི་མཆོད་ཉིད། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་

དེས་རྣམ་མཁའ་རྒྱུན་རྒྱུན་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱན་རྒྱུན་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཐལ། འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱན་རྒྱུན་པའི་ས་མཚམས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཛོག་རིགས་
 པའི་ཕྱིར། རིགས་མཁའ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་རྟོགས་པར་ཐོབ་ཅམ་གྱི་དག་ས་ལ་
 སྦྱོར་བ་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལ། རྟོགས་པའི་རོ་པོ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་ན་དེ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད། ཅེས་
 གསུངས། དེའི་དོན་ལ་སྤྱོད་པས་ཁ་ཅིག་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ས་
 དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་ཏུ་འཕྱིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་ནས་
 བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་དེ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་མཁའ་
 ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་སྤྲེད་པ། །ཞེས་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་
 བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་དེས་མཁའ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་ཐོབ་པར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མཁའ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྟོགས་པའི་དོན་དེ་མཁའ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་
 རིགས་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་དམ། མཁའ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རོ་པོ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད།

དང་པོ་ལྷ་ར་ན་མཁའ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་རྟོགས་པར་ཐོབ་པ་ཅམ་གྱིས་
 དག་ས་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཏུ་མཁའ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་
 རིགས་རྟོགས་པར་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྷ་ར་ན། ས་དགུ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་
 མཁའ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་ཐོབ་པར་ཐལ། ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་

སྒྱོར་ལམ་ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་དེས་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྫོགས་པར་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་རྣམ་མཐུན་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་པའི་བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བ་དེས་གཞི་ཤེས་
གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་
རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་ཉན་ཐོས་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་
རྫོགས་པར་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་པའི་བྱང་
སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་གྱི་རིགས་རྫོགས་པ་དང་རྣམ་
མཐུན་ཐོབ་པ་དུས་མེ་མཉམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐལ་འཕྱུར་གཉིས་པ་ལ་
མ་ཁུབ་ཤོ། ཁྲིང་བཞི་པ་དང་སྟོང་དག་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྱོར་བཞི། མདོ་
ལས། ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྒྱོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྒྱོར་བསོད་ནམས་མང་
པོས་མཆོད་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་སྒྱེད་པའི་རུས་པ་སྒྲིན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་བཞི་
བར་དཔེགས་པ། ཆོས་མཆོག་ཅེ་སྒྱོར་གྱི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྒྱེས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན། མཆོད་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོད་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་མཐོང་ལམ་སྒྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི།
རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་སྒྱེད་པའི་རུས་པ་སྒྲིན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་

པའི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་བཞི་བར་དམིགས་
པ། ཆོས་མཆོག་ཅེ་སྟོར་གྱི་མཆོན་ཉིད།

ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་བཤད་པ།

༡༢༡ ། འདུག་པ་དང་ནི་ལྟོག་པ་ལ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
མཐོང་སྒྲུབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་
འདུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། དེར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་འདུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་ཡུལ་ཡིན་
པར་ཐལ། སྟོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེའི་སྒྲུབ་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན། དེ་
དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྟོག་པའི་སྒྲུབ་ཡུལ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ལན་སྐབས་དང་
པོར་བཤད་ཟིན།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་ནས་
འདུག་གྱུར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་འདུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད།

ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཐྱོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་
 ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཐྱོག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་
 ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་སྔ་
 མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་བའི་བྱར་སེམས་
 ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེའི་དམིགས་ལུལ་དང་འཛིན་སྣངས་གཉིས་
 སུ་བྱེ་བའི་དམིགས་ལུལ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། གཉིས་
 པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོག་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་
 རིག་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར།
 འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེའི་དམིགས་ལུལ་དང་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་ལུལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་
 དམིགས་ལུལ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོག་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། རྟགས་འབྱུང་།

ཁ་ཅིག་བྱར་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་
 ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད། བྱར་སེམས་ལམ་གྱི་ཐྱོག་
 བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཤེས་སྒྲིབ་ཐྱོག་པ་གཟུང་
 རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱར་

བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་སྤྲུལ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་ཁྲོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་སྤར་བཞིན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྟོག་བྱ་ཁྲོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཇུག་བྱའི་ཚོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྤྱིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད།
རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ལྟོག་བྱའི་ཚོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྤྱིབ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཚོས་ཅན།
མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་
དེ་འཇུག་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་
ཚོས་ཅན། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་ལ་དམིགས་
ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་དེ་ལྟོག་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་

ནུས་ཏེ། དེ་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་གང་རུང་ལ་
 དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་
 གཟུང་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་འབྲས་གང་
 རུང་ལ་དམིགས་ནས་ལྟོག་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ལྟོག་པ་གཟུང་
 རྟོག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་
 ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། ཉག་སྤུང་གྲུབ་སྟེ། རང་
 གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་
 བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྟོང་ཉིད་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་
 འཇུག་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་བསྟོམས་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཅ་བར་འདོད་ན། དེའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་གང་རུང་
 ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཉིད་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་གང་རུང་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། མི་རྟག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་
 འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྟོག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་
 ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་དམིགས་
 ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་འབྲས་གང་རུང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་

ན། མི་རྟག་པ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་འབྲས་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་
བྱའི་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དེ། མཐོང་
སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བྱང་
སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་
པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དེ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་སྤང་
ཤེས་སྤྱིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་
ལམ་གྱི་ལྟོག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལྟོག་བྱའི་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་
སྤྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དེ། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་
ཉིད། རང་གི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་དོར་བྱ་ཡང་ཡིན། དམན་པའི་ལམ་
གྱི་སྤང་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་རྒྱན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྟོག་བྱའི་
གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དེ། འདིར་དངོས་
སུ་བསྟན་པའི་ཤེས་སྤྱིབ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན། ཤེས་སྤྱིབ་འཇུག་པ་
གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན། རང་གི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་
དམིགས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཤེས་སྤྱིབ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན། རང་གི་དམིགས་པར་
གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྟོག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན་སོང་། ཉན་ཐོས་གྱི་ཆོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བར་བདེན་

པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀྱི་བཏགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་བའི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བར་
 བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀྱི་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་བ་ཁས།
 ཉགས་བྱུང་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་དེ་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
 འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱའི་བཟུང་བ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ཕྱོག་
 བྱའི་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀྱི་བཏགས་ཆོས་ཅན།
 མཆན་ཉིད་གསུམ་བ་དེར་ཐལ། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་ཕྱོག་བ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཟུབ་བ་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་ཕྱོག་བྱའི་
 གཟུང་བར་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ཕྱོག་བྱའི་གཟུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་བ་རང་ལུགས་ནི། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་བའི་བྱང་སེམས་ལམ་
 གྱི་འཇུག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྟོན་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱི་
 བཏགས་དེ། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་འཇུག་བ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེན་དགུ་ཡོད།
 རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་བའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ཕྱོག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྟོན་

བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱི་བ་ལྟོག་པ་གཟུང་
རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད།

ཤེས་སྤྱི་བ་འཛིན་རྟོག་བཤད་པ།

༡༡། །སོ་སོ་སྤྱི་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱི་བ་འཛིན་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད། ཁྱོད་ལ་མཐོང་
སྤང་ཤེས་སྤྱི་བ་རྣམས་འཛིན་རྟོག་བཤད་། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱི་བ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་བཤད་གཉིས་
ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་སོ་སོར་
དགུ་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག རང་གི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་
འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་དེ། མཐོང་སྤང་
ཤེས་སྤྱི་བ་འཛིན་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཏུ་གྱུར་པའི་རྣམས་འཛིན་ལ་
དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་དེ།
མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱི་བ་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཏུ་གྱུར་པའི་
གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་ཏུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པས་
རབ་རྩ་བྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་དེ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་སྤང་ཤེས་

སྤྱི་བ་རྒྱས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་བའི་བཏགས་འཛིན་ལ་
དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་རྩ་སྤྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཉི།
མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱི་བ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད།

རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་བའི་སྤྱི་བ་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་
དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་རྩ་སྤྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་དེ།
འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱི་བ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་
ན། ལྷས་སྤྱི་ན་རང་སྤྱུ་སྤུབ་པའི་རྒྱས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པར་
བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་རྩ་སྤྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཆོས་ཅན། རང་གི་དམིགས་
བར་གྱུར་བའི་གང་ཟག་རྒྱས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བདེན་
པར་ཞེན་པས་རབ་རྩ་སྤྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་
སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱི་བ་རྒྱས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་
ན། དེའི་དམིགས་ལུལ་ཡང་ཡིན། གང་ཟག་རང་སྤྱུ་སྤུབ་པའི་རྒྱས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་
པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྷས་སྤྱི་ན་རྒྱས་ཡོད་
དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེ་གང་ཟག་རྒྱས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྷས་སྤྱི་ན་རྒྱས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་ཁྱོད་
ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དང་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ལུལ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་དམིགས་ལུལ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་གང་ཟག་རྒྱས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་ལྷས་སྤྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིས་པ་གཞན་ཡང་། ཤེས་སྤྱིབ་ཇས་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་
ཤེས་སྤྱིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་འགལ་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་འཐད་པའི་བྱིས་
འདོད་ན་སྤར་བཀག་ཟེན། རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཞེས་པས་འཛིན་སྤངས་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ཞེན་པ་གཙོད་ཅེ་ན། དེ་སྐབས་དང་པོར་བཤད་ཟིན་གྱི།

ཁ་ཅིག་ཇས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་
ཏུ་བྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་ཇས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད།
བཏགས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་
བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དེ། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། གང་ཟག་ཇས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་
པར་ཞེན་པས་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་
དེའི་བྱིས་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཇས་འཛིན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དང་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་
ལུལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དམིགས་ལུལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིས་འདོད་ན། ཇས་འཛིན་
ཆོས་ཅན། གང་ཟག་ཇས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིས་འདོད་
ན་སྤྱི་རོང་ཤིག་པ་ན་ཟེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་རང་སྤྱོད་ཐུབ་པའི་ཇས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་
སྤྱོད་མེད་དེ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་
བྱིས་ཞེས་ཟེར་བའི་རང་གི་བྱུང་མཐའ་དང་འགལ་གྱི། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་ཡིད་
མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མེད་པའི་བྱིས་རྟགས་ཁས། འདོད་ན།

ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཉོན་ཡིད་མ་སྤངས་པས་ང་རྒྱལ་སྤྱོད་མོ་འབྱུང་བར་ཁས་སྤངས་པ་དང་
འགལ་ལོ།

ཁོ་ན་ལ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་ཐུག་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་
པ་མེད་པར་ཐལ། སོ་སོ་སྤྱོད་པོ་འཕགས་དབྱེ་བས། །ཞེས་ཐུག་འཛིན་སོ་སྤྱོད་ཉོན་ཅན་དུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་ཐུག་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་སྤྱོད་
ཞེན་ཡུལ་སྤྱོད་ས་སྟོབས་ཀྱིས་ཁེགས་པ་སོ་སོ་སྤྱོད་པོ་མ་མེད་ཅིང་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པས་དེ་
ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་ལ་སྤྱོད་པའི་ཅི་ཚུལ་ཀྱི་ཀར་གསུངས་པ་ནི་
ཉོན་པོ་གི་བཞེད་པ་བསྐྱར་བ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་དང་པོར་བཤད་ཅིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཐུག་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་
ཡོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་དེ། མཐོང་སྤང་ཤེས་
སྤྱོད་ཐུག་འཛིན་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེན་དགུ་ཡོད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
བཏགས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་
བཏགས་དེ། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱོད་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེན་དགུ་ཡོད།

བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འདོན་ཆུང་པ་འདད་པ།

༡༡། ཇི་མ་ཟད་དང་མི་སྤྱེ་བའི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་
མཁེན་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཟད་མི་སྤྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཟད་པ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆེན་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བ་པ་ཟད་པ་དོན་དམ་པར་
མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མི་སྤྱེ་
བ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆེན་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བ་པ་དོན་དམ་པར་སྤྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་ ཇི་མ་ཟད་སྤྱེ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས།
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་
ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཇི་མ་ཟད་སྤྱེ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་
བྱང་ཆེན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འོངས་སྤྱེ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་
བྱིར། འབྲས་བུ་ཆོས་སྤྱི་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཤེས་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ཉན་
ཐོས་དག་བཙུང་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་པར་ཐལ། འོངས་སྤྱེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་
ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས།

མོངས་སྐྱེ་དེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར།
འཕོག་པ་ལ་སྒྲོང་བ་ཉིད་སྐྱེས་པས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་མངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤངས་པ་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱུད་ཆུ་མར་བཅོད་དང་སྐྱེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཆེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐྱལ་སྐྱེ་བྱང་ཆེན་ཏུ་བཤད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་མེད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་
ཁོ་ནར་དེ་དག་ཡང་དག་པའི་ཆིག་དང་དོན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་རང་གིས་སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བས་མཚན་ཉིད་ནི་གྲ་སྒྲུབ་པ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་
གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན། མཐར་
ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལན་མེད་
དོ། །

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཕོག་བདེན་དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་
བྱང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་ཡིན་པའི་
བྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱ་བཙམ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དེ་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་
ཆེན་གཞི་མ་བྱུབ་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རིགས་མཐའི་བྱང་ཆེན་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་སྟོན་

བ་ཡིན་མོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་རྒྱ་སྟོན་པ་ལ་ངེས་
པར་སྒྱར་བ་བྱ་བར་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི། འི་མ་ཐད་སྒྲེ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་
ལྡན་པའི་སྐབས་གནས་མཐར་ཐུག་དེ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་སྒྲུ་གསུམ་
ཡོད།

ཁོ་ན་ལེ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་
ན། ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སེམས་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། སེམས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ཟེར་རོ། །གཞན་གྱི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

ཁ་ཅིག་ དངོས་སྒྲུ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ཁྲུངས་ནས་སྟོན་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པར་བྱམས་མགོན་གྱིས་མཆར་དུ་བཅི་བའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་མ་སྤངས་
དགོས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། སེམས་ཅམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ཁྲུང་བར་
ཐལ། སྒྲོར་བ་དེ་གཞུང་དེའི་དོན་སྒྲོར་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེས་ཀྱན་བཀྲགས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ཁྲུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སེམས་ཅམ་པས་སྒྲིབ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ཁྲུངས་ནས་སྟོན་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་བྱམས་མགོན་གྱིས་མཆར་དུ་བཅི་

པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་གཉིས་བདེན་པར་བྱུང་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་
མ་སྦངས་དགོས་པའི་བྱིད།

རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཤད་བ།

༡༡། ་དེ་ལ་སྒྲེ་བ་དང་འཛིག་པས་སྟོང་བར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སྟུ། གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཆོགས་རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་
གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་སྟེ། སྒྲེ་འཛིག་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིད། བྱུང་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་
ཡིན་ན། སྒྲེ་འཛིག་མི་བྱེད་པས་བྱུང་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། གཟུང་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། འཛིན་པ་བདེན་མེད་
རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། སྒྲོས་བྲལ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་དང་
པོ་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་དང་། གཉིས་པ་སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་བ། །གསུམ་པ་སེམས་ཅམ་རྣམ་
རྟུན་བ། །བཞི་བ་དབུ་མ་བ་ལ་སྟོར། །ཞེས་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུང་བ་ཇས་འཛིན་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་འཛིན་པ་ཇས་འཛིན་མེད་པར་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་བཞི་པོ་དེར་འབྱེད་རིགས་པའི་བྱིད།
འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སྟོན་པོ་སྟོ་སྦྱང་དབང་ཤེས་ལས་ཇས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་དེས་

པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྡོ་སྒྲང་དབང་ཤེས་སྡོན་པོ་ལས་རྩས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་
 གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉ། སྡོན་པོ་སྡོ་སྒྲང་དབང་ཤེས་ལས་རྩས་གཞན་མ་
 ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྡོན་པོ་དང་སྡོ་སྒྲང་དབང་ཤེས་རྩས་གཞན་
 མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ལ་སྤར་ལྟར་བཞིར་བྱེས་ནས་གཟུང་མེད་རྟོགས་པ་ཞེས་
 བ་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། འཛིན་མེད་རྟོགས་པ་ཞེས་པ་འཛིན་པ་རང་
 བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ། གཉིས་པ་རང་
 རྒྱལ་གྱི་ལྷ་བ། གསུམ་པ་སེམས་ཅན་པའི་ལྷ་བ་ལ་སྦྱོར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སེམས་
 ཅན་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་བོའི་ལྷ་བ་ལ་མཐོ་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་
 པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ལ་བཞི་པོ་དེར་འབྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་
 བ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བདེན་མེད་ཚད་མས་གྲུབ་ན་དེས་གཞི་གཞན་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་སྟོ་
 ཁ་ཕྱོགས་ཅན་གྱིས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་ཉ། གང་གིས་དངོས་ཅིག་དེ་བཞིན་
 ཉིད་མཐོང་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེས་འཛིན་པ་བདེན་མེད་དུ་
 ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། དེས་འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཉ། དེས་དེ་བདེན་གྲུབ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་
 ཡོད། ཁེས་པ་སེམས་ཅན་པའི་རང་གཞུང་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སེམས་

ཅམ་སམ་ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་འཛིན་བ་བདེན་མེད་དུ་
 རྟོགས་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་སྤྱིབ་གཉིས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་
 ཉེ། དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་བྱིར་
 ཉེ་བསྟོམ་བྱ་བདག་མེད་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཡིན་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
 ས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 ལྷག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། བདག་མེད་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། བདག་མེད་ཆོས་ཅན། རྟོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན་གོང་དུ་བཀག་ཟིན། བདེན་འཛིན་ཡིན་ན་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བདག་
 འཛིན་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པས་
 བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེས་འཁོར་བ་མ་སྤངས་པར་
 ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱལ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རྟོན་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱལ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་བྱལ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆད་མས་བྱལ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་མངོན་རྟོག་གང་ཞིག་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་གཞི་

ཉེན་བྱེད་པ་དེ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་མཆོན་ཉིད། ཉེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ། དུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་དེ། བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་དེ་རྣམས་སུ་ཡོད། ས་
 མཆོམས་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

ཅོད་པ་སྟོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱང་མེམས་གྱི་
 ཆོགས་ལམ་དེ་བྱང་མེམས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་
 རོ། སྟོན་པོ་དང་དེའི་སྟོང་ག་ ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། སྟོན་པོ་དང་སྟོན་ཕྱིན་དབང་མཛོན་
 ཆོས་ཅན། རྣམ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་
 དེ། སྟོན་འཛིན་གྱི་སྟོ་ཡོད་ན་སྟོན་པོ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་
 ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པོ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་ལ། གཉིས་མེད་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྦྱ་མ་བཞིན།
 འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་སོགས་ལ། ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་
 འདི་ལ་བདག་གཉིས་སྒར་ཡོད་གསར་དུ་བསལ་བར་བྱ་བ་མེད་དེ། དེ་ལ་བདག་གཉིས་ཡོད་
 མ་སྟོང་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བདག་མེད་གཉིས་སྒར་མེད་གསར་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་མེད་དེ། དེ་
 དང་པོ་ནས་བདག་མེད་གཉིས་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་འཕགས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སྟོང་
 ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། གནས་

ལྷགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐབས་བྱུང་བར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་གནས་ལྷགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
 ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུས་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་བར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་པའི་གཞུང་འདི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་རང་
 གཞུང་ཡིན་བྱས་པ་ལ། དེ་ཡིན་ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་རང་གཞུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུད་མའི་གཞུང་ཆོག་དུ་གྱུར་བའི་འདི་ལ་བསལ་བྱ་
 ཅི་ཡང་མེད། ཅེས་སོགས་གྱི་གཞུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་
 ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ། དེ་བཞིན་དུ། ཐེག་བསྐྱུས་གྱི་གཞུང་གི་ནང་ཆོན་དུ་
 གྱུར་བའི། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། ཅེས་པའི་གཞུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 རྟགས་སྤར་བཞིན་ཟེར་ན་མ་བྲལ་གོ།

མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུར་བཤད་པ།

༡༡། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེར་ནི། །ཞེས་སོགས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་
 བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུར་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་
 དངོས་སུ་འཛམས་བྱེད་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་
 མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་དངོས་སུ་འཛམས་བྱེད་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་

དེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆན་
 ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་
 སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་ཅེ་
 སྒྱུར་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རིགས་
 སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་
 མཆན་ཉིད། དེ་ནས་སང་གི་རྣམ་བསྐྱེདས་པའི། །ཞེས་སོགས་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
 ཁ་ཅིག་ མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་དེས་མཉམ་གཞག་ཏུ་སེང་
 གི་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། མཐོང་སྤང་སྐྱེབ་གཉིས་ཀྱི་འཛིགས་པ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་
 ཐོང་ལམ་བས་ཐེས་ཐོབ་དུ་ཉེན་འབྲེལ་ལུགས་མ་ཐུན་དང་ལུགས་མི་མ་ཐུན་པ་ལ་རྟོགས་པ་
 ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་དེ་མཐོང་སྤང་
 སྐྱེབ་གཉིས་ཀྱི་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། སྒྱུར་བ་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། དེས་མཐོང་སྤང་སྐྱེབ་གཉིས་མ་ཐུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་བས་བདེན་
 བཞིའི་གནས་ཚུལ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པར་ཐལ། སྒྱུར་བ་གཉིས་པ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། མཁས་
 བ་ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། སེང་གེ་རྣམ་པར་
 བསྐྱེད་ས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་ས་
 བོན་དངོས་སུ་སྤངས་པའི་སྟོན་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཛིགས་པ་མེད་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་
 ལ་གནས་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་ལ་གནས་
 པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་བཏགས་མ་སྤངས་པར་ཐལ། མཐོང་
 ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། སྤངས་
 བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་ཏེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ས་པའི་
 ཉིང་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་ཇེས་ཐོབ་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་མ་བྱུན་དང་ལུགས་མི་
 མ་བྱུན་ལ་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 རོང་རིག་པ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི། དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་པའི་ཞེས་པའི། དེ་ནས་ཞེས་
 བ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་སྟོམ་ཐེན་པ་དེ་ནས་ཏེ། དེའི་འག་ཏུ་སྟོམ་ལམ་ཅེ་སྟོར་འཆད་ཅེས་པའི་
 དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་སྟོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུངས་པ། ཞེས་བཤད་
 བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 དེ་སྟོམ་ལམ་ཅེ་སྟོར་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉམས་ཁས། མོད་ཀྱལ་གྱི་མཆམས་སྐར་དུ། དེ་ལྟར་

མཐོང་བའི་ལམ་བརྗོད་ནས་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་བསྐྱིདས་
 བའི། །ཞེས་བའི་གཞུང་འདི་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྐྱིདས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་ཟེར་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེར་གྱུར་བའི་
 གཙོ་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་བཤད་པ།

༡༡། །འགྲོག་དང་བཅས་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་དགྲུང་། །ཞེས་སོགས་ལ། གཉིས་ལས། དང་
 བོ་ནི། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཐོད་ཀླལ་གྱི་དངོས་གཞི་སྒྲོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན།
 སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་གྱི་རིགས་སུ་གནས་
 པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་གཉིས་པའི་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་
 པ་སྤངས་པའི་ས་གཉིས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོན་རེ། དེ་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་
 ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ངོས་སྒྲལ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་

དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་པ་གསལ་ལོ། །གཞུང་གི་བསྐྱོན་ཚུལ་སོགས་
 ཟུར་དུ་དཔྱོད། རང་གི་དོས་སྒྲལ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་ས་ཐོན་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མདོན་རྟོགས་དེ། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་
 སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀླུ་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
 དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱལ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མདོར་བསྐྱུས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱུར་པའི་མདོར་
 རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པ་ཅི་རིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱར་
 བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲོམ་སྤང་འཇུག་པ་གཞུང་རྟོག་
 གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཡུལ་
 གྱི་དབྱེ་བས་དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱུང་པ་ལ། ཁ་ཅིག་མདོར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པ་
 ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་དེ། སྒྲོམ་
 སྤང་འཇུག་པ་གཞུང་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་
 ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ།
 མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱལ་སྟེ། ལེགས་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གསུམ་ལ། །གཞུང་པའི་རྣམ་
 རྟོག་འདི་གཅིག་སྟེ། །ཞེས་པའི་དོན་བྱལ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མདོར་རྒྱས་ཀྱི་

གསུང་རབ་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དང་འཛིན་སྦྲངས་ཀྱི་ལུལ་གཉིས་
 སུ་བྱེ་བའི་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མདོར་རྒྱས་
 ཀྱི་གསུང་རབ་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོང་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །ཡམས་ནད་འདི་ནམས་ཟད་ནས་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
 བོ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་མཐའ་
 དག་རང་རྒྱད་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་འགལ་རྒྱུན་དང་བྲལ་ཞིང་
 མཐུན་རྒྱུན་ཆང་བའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་བྱིར། འགལ་རྒྱུན་དང་བྲལ་བའི་དུམ་ནི། ནད་པ་
 རིམས་ནད་ལེགས་པར་བྱང་ནས་དགའ་བའི་དབྱུགས་བྱིན་ཐོབ་པ་བཞིན། མཐུན་རྒྱུན་ཆང་
 བའི་དཔེ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་རྩ་བོ་བཞི་དག་གིས་འདུ་བ་བཞིན་ནོ། །

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་
 སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་མཐའ་དག་རང་རྒྱད་ལ་
 བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་མཐུན་རྒྱུན་ཆང་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་ཡམས་
 ནད་དང་འདྲ་བའི་བདེན་འཛིན་རྟོག་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་
 བ། འོན། དེས་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
 བདེན་འཛིན་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །

བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། བདེན་འཛིན་གཉིས་ལ་སྦྱོང་དཀའ་
 སྒྲིབ་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བདེན་

འཛིན་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཛིན་དང་དེའི་བག་ཆགས་གཉིས་
ལ་སྔོང་དཀའ་སྤེའི་བྱང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་
བ་དང་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་གཉིས་ལ་སྔོང་དཀའ་སྤེའི་བྱང་པར་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱལ།

བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་བཤད་པ།

༡༡། །སྔོང་གསུམ་སྒྱེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་
བསྐྱུས་སྒྲོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་
གང་ཞིག་རང་འབྲས་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་སྒྲིད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་བར་ཆད་མེད་
པའི་ཅེ་སྒྱུར་བསོད་ནམས་མང་པོས་མཆོན་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེའི་འབྲས་
བྱུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་བསོད་ནམས་མང་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱུང་བ་ལ། །ཁ་ཅིག་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བསྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་གང་ཞིག་རང་འབྲས་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་སྒྲིད་བྱེད་དེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་
གྱི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བ་
སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཤེས་

ཀྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིད། འདོད་མི་ལུས་
ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིད།

ཁ་ཅིག་མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་སྒྲོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཞིག་རང་འབྲས་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་སྦྱང་བྱེད་དེ། བར་ཆད་མེད་
པའི་ཅེ་སྟོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ།
མཚན་ཉིད་དེའི་བྱིད། ཉགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དངོས་འབྲས་སུ་གྱུར་བའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་
པའི་བྱིད། འདོད་ན། ལྷན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཁ་ཅིག་མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་
སྒྲོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཞིག་ཤེས་སྒྲིབ་
ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། བར་ཆད་མེད་པའི་སྟོར་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ལྷན་མཐའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ལུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་
བྱ་དེའི་བྱིད། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་བྱིད།

ཁ་ཅིག་དེ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་མེན་ཟེར་ན། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྟོར་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྟོར་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་པར་ཐལ། བར་
ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། བར་ཆད་མེད་
པའི་ཅེ་སྟོར་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་བྱིད། མ་གྲུབ་ན། ལྷན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་བྱིད།

ཁ་ཅིག་ ལྷན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་

ཟེར་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་གྱུར་བའི་མཆོན་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། ལོངས་སྐྱེད་རང་གི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ལས་མ་གྱུར་བར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེད་རང་གི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལས་གྱུར་
བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེད་མཛོད་
བསྐྱས་ན། །རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ལས་འབྱུངས་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་མཆོན་གསུམ་བསྐྱས་སྒོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་བའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་མཐར་
ཐུག་གང་ཞིག་རང་འབྲས་རྣམ་མཆོན་ཉིད་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེད་ཐེད་དེ། བར་ཆད་
མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་
ཚོས་ཅན། ཟུར་བྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱིས་
ཉིད་ལེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྱུར་བའི་རྣམ་མཆོན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་
སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། མཆོན་གསུམ་བསྐྱས་སྒོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་བའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་
འབྱོར་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག་རང་འབྲས་རྣམ་མཆོན་དངོས་སུ་སྐྱེད་ཐེད་དེ། བར་ཆད་མེད་
པའི་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་དོན་གཅིག་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ་རྒྱན་
མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཚོས་ཅན། ཟུར་བྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་

བས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲུ་བ་འགྲིག་ཟེར་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། དངོས་སོ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་
མཁུན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་མཁུན་གསུམ་བསྐྱུས་སྒྲོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་རྣམ་མཁུན་ཉིར་ལེན་
ཀྱི་སྒྲོན་ས་སྐྱེད་བྱེད་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་
རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟུར་བྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
རྟགས་བྱ་བ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་
བའི་རྣམ་མཁུན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉིར་ལེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་
འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་མེད་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་
པའི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་རྣམ་མཁུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་སོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

བསལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ་བཤད་པ།

༡༡། དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡིས་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། སྐབས་འདིར་བརྟན་གྱི་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་ལ་བཅུ་བྱག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྐོན་ས་
བཅུ་བྱག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པ་མངོན་གྱུར་དང་ས་པོན་ཅི་
རིགས་པས་བསྐྱས་པ་དེ། སྐབས་འདིར་བརྟན་གྱི་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན།
བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བདེན་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་མཆན་ཉིད་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་བསལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ་གྱི་
མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་དེ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་
བར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་བདེན་གཉིས་ངོ་མོ་གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་དུ་འདྲུང་མི་རུང་བར་འཛིན་པ་
མངོན་གྱུར་དང་ས་པོན་ཅི་རིགས་པས་བསྐྱས་པ་དེ། སྐབས་འདིར་བརྟན་གྱི་དེའི་མཆན་ཉིད་
ཟེར་ན། བདེན་གཉིས་ངོ་མོ་གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་དུ་འདྲུང་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་
གཉིས་གཞི་མཐུན་དུ་འདྲུང་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་

ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་བདེན་པར་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པར་འགལ་བར་འཛིན་པ་མངོན་གྱུར་
དང་ས་ཐོན་ཅི་རིགས་པས་བསྐྱས་པ་དེ། དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སེམས་ཅམ་པས་བདེན་
པར་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པ་འགལ་བར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དེས་ཀྱན་བཏགས་བདེན་པར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། སྐབས་འདིར་བསྐྱན་གྱི་བདེན་གཉིས་ངོ་ཐོ་གཅིག་ཏུ་འདྲར་མི་རུང་བར་
འཛིན་པ་མངོན་གྱུར་དང་ས་ཐོན་ཅི་རིགས་པས་བསྐྱས་པ། སྐབས་འདིར་བསྐྱན་གྱི་བསལ་
བྱ་ལོག་སྒྲིབ་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན་བཅུ་བྱལ་ཡོད།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅམ་པས་སྐབས་འདིར་བསྐྱན་གྱི་བདེན་གཉིས་ངོ་ཐོ་
གཅིག་ཏུ་འདྲར་མི་རུང་བར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེས་བདེན་གཉིས་ངོ་ཐོ་གཅིག་ཏུ་འདྲར་མི་རུང་བར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། མ་
ཐལ།

ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྣོ་ཅན་གྱི་

ལྷན་ཀ་པ་འདྲ་བ།

༡༡། རྟེན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྣོ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
 སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གཞན་གྱི་དོན་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་བསྐྱབ་པ་དོན་དུ་གཉིས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་
 བས། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལོ་གཞོག་བཅུ་དྲུག་
 བསལ་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་སྣོ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་ལ་དོན་དམ་གྱི་
 སྣོ་ནས་ལན་གདབ་དགོས། དོན་དམ་སྣོ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣོ་ནས་ལན་གདབ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་དང་། རྣམ་མཐེན་གྱི་
 དམིགས་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སྣོ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་
 ཐལ། དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་སྣོ་ཅན་གྱི་ལྷན་
 ཀ་ཡིན་ཟེར་ན། ཐལ་འབྱུང་དེ་གཉིས་དབྱེ་མ་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འབྱུག་པར་ཁས་

ལེན་པའི་དངོས་སྒྲུབ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ལུས་ཏེ།

དེ་འབྲའི་བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་པ་ཡང་མེད། མདོ་སྡེ་པ་ཡང་མེད། སེམས་ཙམ་པ་ཡང་མེད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་པས་རང་ལུགས་ལ་ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་
ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་བྱུམ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཅིང་། དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཁས་
ལེན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། གང་ལ་བཙམ་དང་སྒོ་ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་དེ་སྒོ་མི་འཇུག་
པ། །བྱམ་ཆུ་བཞེན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པས་སྤྱི་མཆན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཅིང་དོན་དམ་པར་མེད་པར་
ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བཏགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཅིང་
དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དབྱུ་མ་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཁས་སྒྲངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། དོན་
དམ་སུན་འབྲིན་པའི་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྤང་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཙན་ཀྱི་
ལྷན་ཀའི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན། ས་བོན་ཆོས་ཙན། སྒོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་
ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྟུ་བུ་སྟེད་པར་ཐལ།
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དབྱུ་མ་པའི་དོན་དམ་ཀྱི་ཁས་སྒྲངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། ཀུན་རྫོབ་སུན་
འབྲིན་པའི་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྤང་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་དོན་དམ་སྒོ་ཙན་ཀྱི་ལྷན་ཀའི་
མཆན་ཉིད། དཔེར་ན། ས་བོན་ཆོས་ཙན། རང་གི་སྟོང་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྟུ་བུ་མི་སྟེད་པ་
ཐལ། སྒོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྟོང་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་

སྐ་གུ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པའི་བྱེད་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །སྐབས་ལྔ་པའི་བཞུགས་ལན་རེ་ཞིག་བཤད་
ཟེན་རྟོ། །

མཐར་གྱི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།

༡༡། །ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། ཅེ་སྦྱོར་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་མཐར་གྱི་སྦྱོར་བ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཅེ་
སྦྱོར་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པས་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་
མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་མཐར་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱ་ཚྭ་གས་ཀྱི་བྱང་མཐའི་སྐད་
ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་དངོས་ལུགས་དུ་
བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་བྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་
ལུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་དེའི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་

བསུལ་ཚོས་བཟོད་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་
ཅན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཀླུ་པ་དངོས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་ལྷལ་འབྱོར་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་དངོས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ ཚོས་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་ས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཀླུ་པ་ལ་བརྟན་
བ་ཐོབ་དོན་དུ་དེའི་ཀླུ་པ་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་ལྷལ་
འབྱོར་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཚོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་ན་མཐར་གྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་ཟེར་
ན། དེ་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཀླུ་པ་ལ་བརྟན་བ་ཐོབ་དོན་དུ་མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་ཀླུ་པ་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་ལྷལ་འབྱོར་
ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་ དེ་ཡིན་ན། མཐར་གྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ།
དེ་ཡིན་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཀླུ་པ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་
དཔའི་ལྷལ་འབྱོར་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཚོས་ཅན།
མཐར་གྱི་སྒྲོར་བ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་དངོས།
འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དངོས་མེད་པོ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་གྱི་སྒྲོར་བ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། སྤྱང་ཉིད་ཉོགས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་
ལམ་ཐོབ་ན་མཐར་གྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། རྣམ་ཐོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན། དེ་
ཐོབ་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ཐོགས་སྦྱོར་བ་དང་། མཐར་གྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བ་
དེ་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྦྱོར་བ་དང་པོ་དང་གསུམ་
པ་ཡང་སྦྱེ་བའི་རིམ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། བྱང་དེའི་དོན། སྐབས་བཞི་
པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་ཐོགས་སྦྱོར་བ་དང་། སྐབས་དྲུག་པའི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཐར་གྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བ་དེ་སྦྱེ་བའི་རིམ་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། བཞུགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཤ་བརྟན་བ་ཐོབ་དོན་དུ་བཞུགས་གསུམ་གྱི་
རྣམ་བཤ་གིས་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་གིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། མཐར་གྱི་
སྦྱོར་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བརྩ་གསུམ་ཡོད། ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་
ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་སྤྱོད་གཉི་བར་དུ་ཡོད། སྦྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། །ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སྟུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཐར་གྱི་སྦྱོར་
བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་བརྩ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་པ་བཞུགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཤ་བརྟན་བ་ཐོབ་
དོན་དུ་བཞུགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཤ་གིས་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་གིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་བརྩ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་

པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་གྱིས་ཟེན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་
ཁྱལ། འདོད་ན། སློབ་ལམ་ན་སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །སྐབས་དུག་པའི་བཀྲལ་
ལན་རེ་ཞིག་རྫོགས་སོ། །

སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།

༡༡། །མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་སྒོམ་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སྟུ། སྦྱོར་བ་དང་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཐར་གྱི་སྦྱོར་བ་བཤད་པའི་
རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཐར་གྱི་སྦྱོར་བ་ལས་སྐད་
ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན་
ཏེ། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་
ཅག་གསུམ་རིམ་གྱིས་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་རྒྱས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
བསྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ལས། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
ལ་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅག་གསུམ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་རྒྱས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཐུང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་དེ་ལྟར་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་བསྐལ་
ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་དུ་མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གོམས་པར་བྱས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། སྐད་
ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེན་བཞེད་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་

སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ས་བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་
 སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་དང་། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་
 བ་དང་། ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་དང་། ས་བརྒྱ་པའི་
 ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཟེར་ན། ས་བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
 ཅན། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲིབ་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་
 ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། རྩབ་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བར། སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྣམ་པར་སྦྱོར་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་
 ཆོས་ཀྱི་སྦྱར་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། མ་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
 ཅན། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། རྩབ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དེ་མཐའ་ཞེས་པ་དང་། འགྲེལ་བར། དེ་བས་བྱུང་བར་དུ་འགྲོ་
 བ་མེད་པས། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི། ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཞི་པོ་པོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་རྣམས་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཅུ་བར་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་
 བེ་རྣམ་པ་བཞི། ཞེས་པ་དང་། འགྲེལ་བར། དེ་ཡང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པས་ཞེས་

བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ། རྒྱལ་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་ཡིན་
 བས་བྱུང། རྒྱལ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་བཞི་ག་ཡིན། བྱས་པ་ལ་
 མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ས་བཅུ་བ་ན་ནམ་པར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་མེད་པར་
 ཐལ། ས་བཅུ་བ་ན་ནམ་པར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱུང།
 མ་བྱུང་ན་དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན། རྒྱལ་མཐའི་སྤྱོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་ལ། རྒྱལ་མཐའི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་
 བ་སོགས་བཞེར་གྲངས་ངེས། ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱལ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་གང་ཞིག་དེ་སྐད་ཅིག་མའི་
 སྐྱོར་བ་བཞི་སོགས་རྩང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་སོ་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་མཐའ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །

ཁ་ཅིག་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་ཡིན་ན། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་མཐའ་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་ཆོས་ཅན། གཉིས་
 སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་ཡིན་ཉེ། གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་
 སྟོང་བ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་གིས་མཐོང་བའི་མཐར་ཐུག་གི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་དོན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་

སྒྲོར་བ་དེ། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་སྟར་མ་ཡིན་ན། སྒྲོབ་ལམ་ན་སྒྲོ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་གཅིག་ཆར་དུ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

རང་ལུགས་ལ། བྱ་ཚྲོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཐུང་མཐའ་གཅིག་ལ་ཟག་མེད་རྣམ་
པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་དེ་དང་རིགས་མ་ཐུན་པ་ཐམས་ཅད་
མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
མཐར་ཐུག་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བའི་མཆན་ཉིད། བྱ་ཚྲོགས་ཀྱི་
ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཟག་མེད་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཆོས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་
ན་དེ་དང་རིགས་མ་ཐུན་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་
གྱུར་བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བའི་མཆན་ཉིད།
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་
གཉེན་དུ་གྱུར་བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། མཆན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བའི་
མཆན་ཉིད། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་
སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་
སྒྲོར་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་བཞི་ཀ་ཡིན། ས་མཆམས་
རྒྱན་མཐའ་ཁོ་ནར་ཡོད། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ་བྱ་ཚྲོགས་ཀྱི་ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ།

ནཱ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་རིམ་གྱིས་དངོས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
 ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་མཐར་ཐུག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མེད་
 པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷན་མཐའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། ལྷན་
 མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་
 མཐར་ཐུག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷན་མཐའི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གཞི་བྱུང་པའི་བྱིར། ལྷན་བ་ལ་སོགས་རེ་རེས་
 །ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

སྦྱོར་བ་འགོད་པ་ནི། ལྷན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མ་
 ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། གང་ཆེ་ཆོས་
 དཀར་ཐམས་ཀྱི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་འགོད་པ་ནི། ལྷན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་དེ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷན་བ་ལ་སོགས་སྦྱོད་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་འགོད་
 པ་ནི། ལྷན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་
 ཡིན་ཏེ། མཆན་ཉིད་གསུམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་ལམ་དང་ནི་དེ་མཐོང་ཉིད། །ཅེས་སོགས་
 ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་འགོད་པ་ནི། ལྷན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་མེད་

པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་བཞི་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐབས་བདུན་པའི་
དཀའ་གནས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་མདོར་བསྐྱས་རེ་ཞིག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༡༡། །ཐབ་མོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཞག་མཁས་པ་དབྱེས་པའི་
འཇུག་ཞལ་ཞེས་བྱ་བ་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་ཅོད་པན་དུ་
གྱུར་བ་རིག་པའི་འགོ་གསེར་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །དེ་ནས་སང་གི་རྣམ་འབྱེད་པའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་
གཞག་བཤད་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གྲག་ཏུ་
བཤད་པ་གཉིས་ལས།

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྦྱིར་བཤད་པ།

༡༡། །དང་པོ་ལ་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྤྱོད་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་གི་ཆ་
གས་ལ་སྟོས་ནས་བྱུང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད། གཞི་བྱུང་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱུང་
སྟེ། གཞི་བྱུང་ན་བརྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་བྱིར་ཉེ། ཆ་གས་ལས།
གང་བྱིར་བརྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་བྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་
པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མེས་བྱ་ཆོས་

ཅན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། འབྱུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། རོན་ཁོ་རང་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཆོག་ལས་ལས་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ལས། གཉིས་པ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ལ་དབྱེ་ན། རོ་ཐོ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟེན་
 འབྲེལ་དང་། ཐ་སྙད་རྣམ་འཛོག་གི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་པོན་ལས་སྐྱ་གྲུ་འབྱུང་
 བ་དང་། མེ་ལས་བྱ་བ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ལ་རི་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུ་རི་འཛོག་པ་དང་།
 རིང་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱང་བྱ་འཛོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། བར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། རྒྱད་
 གྱིས་མ་བསྐྱས་པ་གང་ཞིག་རང་གི་ཆ་ལས་ལ་ལྟོས་ནས་བྱ་བ་པ་དེ། དང་པོ་མཆོད་ཉིད།
 དཔེར་ན། སྙོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཆགས་འཛིག་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། རྒྱད་གྱིས་བསྐྱས་པ་གང་ཞིག་རང་
 གི་ཆ་ལས་ལ་ལྟོས་ནས་བྱ་བ་པ་གཉིས་པའི་མཆོད་ཉིད། དཔེར་ན། བརྒྱད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་
 འཆི་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སོ། །གཞན་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དབྱེ་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་།
 འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཡོད། རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་གསུམ་ལས་མ་བྱུང་བ་གང་ཞིག་རང་
 གི་ཆ་ལས་ལ་ལྟོས་ནས་བྱ་བ་པ། དང་པོ་མཆོད་ཉིད། དེ་དང་རྟག་པ་དོན་གཅིག་རང་གི་རྒྱ་
 རྒྱེན་གསུམ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞིག་རང་གི་རྒྱར་བྱུང་བའི་རྒྱེན་གསུམ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་
 པའི་མཆོད་ཉིད། དེ་དང་དངོས་པོ་དོན་གཅིག་རྒྱེན་གསུམ་ནི། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱུ། མི་རྟག་
 པའི་རྒྱུ། ལྷས་པའི་རྒྱུ་རྣམས་ལ་བྱེད། དེས་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོད་ཉིད་

ཀྱི་ཐུར་དུ་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕྱི་ནང་གི་
 རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འདི་རྣམས་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་སོགས་
 ཀྱི་སྒྲིའི་གཡོ་བ་སྟོན་དུ་གཏང་ནས་བྱས་སྐྱམ་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་བཅད་ནས་དབང་ཕྱུག་
 རྟག་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིའི་གཡོ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་རང་རྒྱ་གཡོ་བ་མེད་
 པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟེན་དུ་ཡང་
 མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་ཞེས་བ་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་
 བ་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱུན་ལས་འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་ཐུར་དུ་མི་རྟག་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་སྟོས་བ་ལ་དགོས་བ་ཡོད་དེ། དེ་
 རྣམས་བདག་རྟག་པ་དང་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་རང་རྒྱ་མི་
 རྟག་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟེན་དུ་
 ཡང་མདོ་ལས། འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདི་སྐྱེ་ཉྩེ་ཞེས་བ་དང་། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་མི་རྟག་
 པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཐུར་དུ་རུས་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་
 བ་ཞེས་སྟོས་བ་ལ་དགོས་བ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་རང་རྒྱ་མི་རྟག་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང་།
 ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་རྣམས་རང་དང་རིགས་མི་
 མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། རྒྱ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་ཐམས་
 ཅད་སྦྱེད་དོ། །སྐྱམ་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་བཅད་ནས། རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་རང་
 སྦྱེད་རུས་ཀྱི་རང་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། མདོ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་དེག་པའི་རྟེན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཅེས་དང་། གྲུན་བརྟམས་ལས། ལྷས་
པའི་རྟེན་གྱིས་འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་དང་དེགས་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་ཞིང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་འབྱུང་བ་ནི། དཔེར་ན། མ་དེག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་
འབྱུང་ཡང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས། འདུ་བྱེད་མི་འབྱུང་བ་དང་། ལྷས་
གྱི་ས་བོན་ལས་ནས་གྱི་ལྷ་གྲུ་འབྱུང་ཡང་། ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་ནས་གྱི་ལྷ་གྲུ་མི་འབྱུང་བ་
བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱིན་ལི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྟོད་བརྩུད་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྟེན་པའམ་སྤང་བའམ། ལྟོས་
ནས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བླ་ཉི་ཨི་ཉི་ས་སྤྱད་བླ་
ཏཱ། ཞེས་པའི་རྒྱ་དེ་སྤང་བ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་སྤྱིར་ཨི་ཉི་ཞེས་པ་འགྲོ་བ་ལ་འཇུག་
ཡང་། བླ་ཉི་སྟོན་དུ་བཏང་བས་འཕྲད་བ་ལ་འཇུག །བླ་ཉི་ཞེས་པ་ཡོད་བ་ལ་འཇུག་ཡང་། ས་
དང་སྤྱད་ཉི་སྟོན་དུ་བཏང་བས་འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་སྤྱོད་བསྐྱུས་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་ནོ། །

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བ་དང་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ བྱེ་བྲག་རྩ་བ་ཤད་པ།

༡༡། །གཉིས་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་ལུགས། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་འདོད་པའི་ལུགས། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་དེ་འདོད་པའི་ལུགས། རྒྱུ་ཆགས་པའི་དེ་འདོད་
པའི་ལུགས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟེན་བ་ཁ་ཅིག་གིས། ཁོ་མོ་ཅག་སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པ་ཡིན་
ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་སྟོག་གཅོད་པའི་ཆེ། དེའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་མོངས་བ་མ་དེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ། སེམས་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་སོ་སོར་རྣམ་བཤད་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་མིང་ག་ལྟགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དྲུག་སྟེ་མཆེད་
དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་རྣམས་འདུས་པ་དེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་ཆོར་བའི་
རྟེན་འབྲེལ། དེ་ལ་ཆགས་པ་སྟེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཀུན་ནས་དགྱིས་
བ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་སྟེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་
རྣམས་སྦྱིས་པ་སྦྱི་བའི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་རྣམས་སྦྱིན་པ་ཆ་བའི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་རྣམས་ཤི་བ་ཤི་

བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པའི། ཁ་ཆེ་གྲེ་བྲག་སྐྱ་བན་ལེ། ཁོ་པོ་ཅག་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་
 བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆེ་སྒྲ་མ་ནས་འདིར་འོངས་འདི་ནས་བྱི་མར་འབྱོ་བའི་ཆེ་ཡན་ལག་བརྒྱ་
 གཉིས་ལྷ་བྱ་ལ་མཆོན་ན། ཆེ་སྒྲ་མ་ནས་འདིར་འོངས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱན་ནས་སྒོར་
 བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ནི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ། ཆེ་སྒྲ་མ་ནས་འདིར་
 འོངས་པའི་ལས་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། ཆེ་འདིར་
 མངལ་དུ་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ།
 ཆེ་འདིར་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱདས་ཏེ། སྟེ་མཆེད་དུག་ཆང་
 བར་མ་དོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། སྟེ་མཆེད་དུག་
 ཆང་བར་དོད་པ་ནས་བརྒྱདས་ཏེ་མིག་དབང་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་རང་
 གི་ཡུལ་འཛིན་པར་མི་རུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་སྟེ་མཆེད་དུག་གི་རྟེན་འབྲེལ།
 ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཏེ་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་པར་རུས་པ་ནས་བརྒྱད་ཉེ། ཆོར་
 བ་བདེ་སྦྱག་བཏང་སྟོམས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཐས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་མི་རུས་པའི་གནས་སྐབས་
 ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ། ཆོར་བ་གསུམ་ཀྱི་རྒྱ་ཤེས་པར་རུས་པ་ནས་བརྒྱད་
 ཉེ། འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་སྟོད་མི་རུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཆོར་བའི་རྟེན་
 འབྲེལ། འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་སྟོད་རུས་པ་ནས་བརྒྱད་ཉེ། འཁྲིག་པ་སྟོད་པའི་ཡུལ་བྱུང་
 མེད་ལ་སོགས་པ་འཆོལ་བ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་མེད་པའི་རྟེན་

འབྲེལ། འབྲེལ་བ་སྟོང་བའི་ཡུལ་འཆོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་སྐྱེ་
 འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱན་ནས་སྟོང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལེན་བའི་རྟེན་འབྲེལ། སྐྱེ་བ་
 ཕྱི་མར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་སོགས་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྟོང་བའི་རྟེན་འབྲེལ། སྐྱེ་
 བ་ཕྱི་མ་མངལ་དུ་ཉིང་འཆམས་སྦྱར་མ་ཐག་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་
 འབྲེལ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ཉིང་འཆམས་སྦྱར་བའི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་
 མར་འབྲེལ་བའི་འདོད་ཆགས་སྟོང་མི་རུས་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་
 རྟེན་འབྲེལ་དེའི་རྒྱ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་ཆར་དེ་ཞེས་བ་གྲོང་མ་ཀྱན་ལ་
 སྟོང་།

ལས་ཀྱན་ནས་སྟོང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་མ་རིག་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་
 འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་མ་རིག་བ་གཙོ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་
 དེ་ལྟར་བརྟེན་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ཕྱོན་བ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཕྱོན་ཞེས་བརྟེན་
 བ་བཞིན་ནོ། །དེ་རྣམས་གྱིས་གཞན་ལ་རིགས་འདྲའོ། །མཛོད་ལས། མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྟོན་
 གནས་སྐབས། །འདུ་ཁྱེད་དག་ནི་སྟོན་ལས་ཀྱི། །རྣམ་ཤེས་འཆམས་སྦྱོར་ཕུང་པོ་ཡིན། །མིང་
 དང་གཞུགས་ནི་དེ་མན་ཆད། །སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་དོད་ཚུན་ཆད་དོ། །དེ་ནི་སྦྱུ་འདུས་ཚུན་ཆད་
 དོ། །རིག་བ་བདེ་སྦྱུ་ལ་སོགས་པའི། །རྒྱ་ཤེས་རུས་བ་ཚུན་ཆད་དོ། །ཆོར་འབྲེལ་ཚུན་ཆད་
 སྟོང་བ་ཡིན། །ལོངས་སྟོང་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཅན་གྱི། །རྟེ་བར་ལེན་བ་ལོངས་སྟོང་རྣམས། །ཐོབ་
 བར་བྱ་ཕྱིར་ཡོངས་རྒྱགས་པའི། །དེ་སྟོང་འབྲས་བྱ་འབྱུང་འགྱུར་བའི། །ལས་ཁྱེད་དེ་ནི་སྟོང་།

བ་ཡིན། ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བ་སྒྲུབ་ཡིན། ཚོར་བའི་བར་ནི་ཤི་བའི་ཡིན། འདི་ནི་གནས་
སྐབས་བར་འདོད་ལོ། གཙོ་བོའི་བྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྐྱབས། ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ། ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་བ་ཡིན་ཏེ།
མ་རིག་བ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཆེ་དང་པོ་དང་། རྣམ་ཤེས་ནས་སྲིད་པའི་བར་བརྒྱད་པོ་ཆེ་
བར་བ་དང་། སྒྲུབ་ཤིང་གཉིས་ཆེ་གསུམ་ལ་ལ་རྫོགས་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། སྒྲོན་
དང་བྱི་མཐའ་གཉིས་གཉིས་དང་། བར་དུ་བརྒྱད་ཡོངས་རྫོགས་ལྡན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་དགོས་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཉིས་སུ་
འདུས་བ་ཡིན་ཏེ། ཆེ་སྒྲ་མ་ནས་འདིར་ཡོངས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཅིག་དང་། འདི་ནས་བྱི་
མར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཅིག་སྟེ། གཉིས་སུ་འདུས་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མ་རིག་བ་དང་
འདུ་བྱེད་གཉིས་ཆེ་སྒྲ་མ་ནས་འདིར་ཡོངས་པའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར། ཆེ་
སྒྲ་མ་ནས་འདིར་ཡོངས་པའི་འབྲས་བུའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་བྱིར། སྲིད་ལེན་སྲིད་བ་གསུམ་པོ་
དེ། འདི་ནས་བྱི་མར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་དང་། སྒྲུབ་ཤིང་གཉིས་དེའི་འབྲས་བུར་འདུས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྒྲུབ་ལ་མ་རིག་བ་དང་འདུ་
བྱེད་གཉིས་རྒྱར་བྱས། རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཆར་
གཅིག་དང་། སྲིད་ལེན་སྲིད་བ་གསུམ་པོ་རྒྱར་བྱས། སྒྲུབ་ཤིང་གཉིས་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་
རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཅིག་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཉིས་པོ་དེ་གང་རུང་གཅིག་གིས་ཆོག་སྟེ། མ་
རིག་བ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་གྱིས་རང་འབྲས་རང་གི་འབྲས་བུའི་རྣམ་སྟོན་རྣམ་ཤེས་ནས་

ཆོར་བའི་བར་འབྱེན་པ་ཡང་སྟེད་ལེན་སྟེད་པ་གསུམ་པོ་ལ་རག་མ་ལས། སྟེད་ལེན་སྟེད་པ་
 གསུམ་གྱིས་རང་འབྲས་རང་གི་ནམ་སྟེན་སྟེ་ག་གཉིས་འབྱེན་པ་ཡང་། མ་རིག་པ་དང་འདྲ་
 སྟེད་གཉིས་ལ་རག་མ་ལས་བའི་བྱིར། དེས་ན་ཆེ་སྤྱི་མ་ནས་འདིར་འོངས། འདི་ནས་བྱི་མར་
 འགོ་བའི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ཆེ་
 སྤྱི་མའི་སྤྱི་མ་ནས་སྤྱི་མར་སྟེས་སྤྱི་མ་ནས་འདིར་སྟེས་བའི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་
 དུ་གྱུར་བའི་སྟེད་ལེན་གང་དུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་འདྲ་
 སྟེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ཆེ་སྤྱི་མའི་སྤྱི་མ་ནས་སྤྱི་མར་སྟེས་སྤྱི་མ་ནས་འདིར་སྟེས་བའི་
 ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་སྟེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ།

དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་སྟེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ཆེ་སྤྱི་མའི་སྤྱི་མ་ནས་སྤྱི་མར་
 སྟེས་སྤྱི་མ་ནས་འདིར་སྟེས་བའི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་ག་ཤེད་རྟེན་
 འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་ག་ཤེད་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ཆེ་འདི་ནས་བྱི་
 མར་འགོ། བྱི་མ་ནས་ཡང་བྱི་མར་འགོ་བའི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་མ་
 རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་སྟེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན།
 ཆེ་འདི་ནས་བྱི་མར་འགོ་བྱི་མ་ནས་ཡང་བྱི་མར་འགོ་བའི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་
 དུ་གྱུར་བའི་འདྲ་སྟེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་སྟེ་བའི་རྟེན་
 འབྲེལ་ཡིན་ན། ཆེ་འདི་ནས་བྱི་མར་འགོ། བྱི་མ་ནས་ཡང་བྱི་མར་འགོ་བའི་ཡན་ལག་བརྩ་
 གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཆེ་སྤྱི་མ་ནས་འདིར་

སྐྱེས། འདི་ནས་བྱི་མར་སྐྱེས་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་སྐྱར་པའི་ཀ་ལིའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་ན། ཆེ་འདི་ནས་བྱི་མར་སྐྱེས། བྱི་མ་ནས་བྱི་མར་སྐྱེས་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་སྐྱར་པའི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་པའི་བར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གང་དུང་ཡིན་པས་
ཁྱབ་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཆེ་སྐྱ་མ་ནས་འདིར་འོངས་འདི་ནས་བྱི་མར་འཕྲོ་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་པོ་དེ་ཡང་རྒྱས་པར་བྱེན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་སྐྱ་མ་ནས་འདིར་འོངས་པའི་
འབྲས་བུ་དེ་ལ། རྣམ་ཤེས་ནས་ཆོར་པའི་བར་ལྷ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདི་ནས་བྱི་མར་འཕྲོ་
པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ཆ་གཉིས་ལ་དེ་ལྟར་དབྱེར་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ནས་བྱི་མར་འཕྲོ་པའི་རྒྱ་
དེ་ལ་སྟེང་ལེན་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱ་མ་ནས་འདིར་འོངས་པའི་རྒྱ་མ་རིག་པ་དེ་ལ་
ཡང་སྟེང་ལེན་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུ་ཆེ་སྐྱ་མ་ནས་འདིར་འོངས་པའི་རྒྱ་ལ་གསུམ། འབྲས་བུ་ལ་ལྷ། འདི་
ནས་བྱི་མར་འཕྲོ་པའི་རྒྱ་ལ་གསུམ་དང་། འབྲས་བུ་ལྷ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་བཅུ་
གཉིས་བསྐྱས་ན། བརྒྱད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་འདི་ནས་བྱི་མར་འཕྲོ་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ཆ་གཉིས་
སུ་ངེས་པ་བཞིན་དུ། ཆེ་སྐྱ་མ་ནས་འདིར་འོངས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་ནས་ཆོར་པའི་བར་
ལྷ་པོ་དེ་ཡང་སྐྱེ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་ལོང་། སྐྱ་མ་ནས་འདིར་འོངས་པའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་
པ་དེ་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འདུ་བ་དེ་བཞིན་དུ། འདི་ནས་བྱི་མར་འཕྲོ་པའི་རྒྱ་སྟེང་ལེན་
གཉིས་པོ་དེ་ཡང་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འདུ་བས་ན། ཆེ་སྐྱ་མ་ནས་འདིར་འོངས་པའི་རྒྱ་
ལ་གཉིས། འབྲས་བུ་ལ་གཉིས། འདི་ནས་བྱི་མར་འཕྲོ་པའི་རྒྱ་ལ་གཉིས། འབྲས་བུ་ལ་གཉིས་

སྤྱོད་པས་བརྒྱད་ནམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་མདོར་
བསྟུས་པ། །བར་མའི་རྗེས་སྤྱད་པག་པ་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། མཛོད་ཀྱི་
ལྷགས་ལ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས། ཆེ་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་རྫོགས་དགོས་པ་མལ་ཆེར་ལ་གྲགས་
ཀྱང་། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས། ཆེ་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་རྫོགས་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པར་སྒྲུབ་སྟེ། ཆེ་
སྤྱོད་མ་ནས་འདིར་སྟེས་པའི་ཆེ། རྒྱ་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་ཆེ་སྤྱོད་མ་དང་། འབྲས་བྱ་རྣམ་ཤེས་
ནས། ཆོར་བའི་བར་ཆེ་འདི་ལ་རྫོགས་པ་གང་ཞིག་ དེའི་རྒྱ་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་ལ་ཡང་
སྟེད་ལེན་སྟེད་པ་གསུམ་ཡོད། འབྲས་བྱ་རྣམ་ཤེས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ལ་ཡང་སྟེ་གཉིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགོ་བ་ལ་ཡང་རིགས་འཕྲོལ།

ཁོ་ན་མཛོད་ལས། སྟོན་དང་ཕྱི་མཐའ་གཉིས་གཉིས་དང་། །བར་དུ་བརྒྱད་ཡོངས་
རྫོགས་ལྟན་ལ། །ཞེས་པ་དང་། བོད་དུ་ཆེ་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་རྫོགས་པར་བཤད་པ་དང་ལག་ལ་
ལོ་ཞེན་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ནི་སྟེ་བ་ལེན་ཐེབས་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས། འདི་ནི་སྟེ་བ་ལེན་
ཐེབས་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། སྤྱར་བཤད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གནས་སྐབས་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུང་པོ་ལྗེའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་པས་ན། དེ་ལྟར་བཛོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་མཛོད་འབྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། མདོ་
སེམས་གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་ཅིང་འདྲུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་དོན་གཅིག་ དེ་ལྟར་བཛོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཛོད་

པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་ཏེ།
 རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐད་དོད་བྱ་ཏེ་ཨི་ཏི་ས་སྤྱད་ལྷ་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱ་ཏེ་ཨི་ཏི་སྤྱད་པ་ལ་འཇུག་
 པའི། སྤྱད་པའི་དོན་རྒྱ་རྟེན་སྤྱད་པ་དང་། ས་སྤྱད་ལྷ་ཏེ་འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་ཅིང་། འབྱུང་བའི་
 དོན་རྒྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ། སེམས་ཙམ་བས་ཁས་མི་
 ལེན་པར་ཐལ། དེས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དེ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེས་རྣམ་
 བྱང་གི་དེ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། དེས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཁས་ལེན་
 པར་ཐལ། དེས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ།
 དེས་ཀྱུན་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས། རྣམ་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཁས་ལེན་
 པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པའི་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་ལེན་བས་ན། དེས་འདུས་མ་
 བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་བཤེན་ཆོས་ཅན། འདུས་མ་
 བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྣམ་བྱང་
 བཤེན་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱན་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་

ལུགས་བཤད་པ།

༡༢། །བཞི་བ་རྒྱན་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ། སྐབས་འདིར་ཡང་ཁས་ལེན་བ་ཡིན། ཡན་
 ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་རྒྱན་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ། ཞེས་བཞོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་
 རྣམས་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས། བྱི་མ་བྱི་མ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞོད་པའི་བྱི་བ། དེ་
 ལ་ཀུན་ནས་རྟེན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་དང་། རྣམ་བུར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 བཤད་པ་དང་། བཤད་བྱའི་ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ས་ལུ་ལྷང་
 བའི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་སྤྱས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་དེས་ཆོས་མཐོང་
 རོ། །སྤྱས་ཆོས་མཐོང་བ་དེས་སངས་རྒྱས་མཐོང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ནི་
 ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདི་ལྷ་སྟེ། འདི་ཡོད་
 བས་ན་འདི་འབྱུང་། འདི་སྦྱེས་པས་ན་འདི་སྦྱེ་སྟེ། གང་འདི་མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད།
 འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱིས་མིང་དང་གཞུགས།
 མིང་དང་གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་སྦྱེ་མཆེད་བྱལ། སྦྱེ་མཆེད་བྱལ་གི་རྟེན་གྱིས་རིག་པ། རིག་
 པའི་རྟེན་གྱིས་ཆོར་བ། ཆོར་བའི་རྟེན་གྱིས་སྲིད་པ། སྲིད་པའི་རྟེན་གྱིས་ལེན་པ། ལེན་པའི་
 རྟེན་གྱིས་སྲིད་པ། སྲིད་པའི་རྟེན་གྱིས་སྦྱེ་བ། སྦྱེ་བའི་རྟེན་གྱིས་ག་ཤི། ག་ཤིའི་རྟེན་གྱིས་སྤྱ་

ངན་དང་སློང་ག་འདོན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཁྲུག་པ་རྣམས་
 འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་སྤང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འབྱུང་བར་
 འབྱུར་རོ། དེ་ལ་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདྲ་བྱེད་འགག་ འདྲ་བྱེད་འགགས་པས་རྣམ་པར་
 ཞེས་པ་འགག་ རྣམ་པར་ཞེས་པ་འགགས་པས་མིང་དང་གཟུགས་འགག་ མིང་དང་གཟུགས་
 འགགས་པས་སླེ་མཆེད་རྒྱག་འགག་ སླེ་མཆེད་རྒྱག་འགགས་པས་རེག་པ་འགག་ རེག་པ་
 འགགས་པས་ཚོར་བ་འགག་ ཚོར་བ་འགགས་པས་སྲིད་པ་འགག་ སྲིད་པ་འགགས་པས་
 ལེན་པ་འགག་ ལེན་པ་འགགས་པས་སྲིད་པ་འགག་ སྲིད་པ་འགགས་པས་སླེ་བ་འགག་ སླེ་
 བ་འགགས་པས་ཁྲ་ལི་འགག་ ཁྲ་ལི་འགགས་པས་བྱ་ངན་དང་སློང་ག་འདོན་པ་དང་། སྤྱག་
 བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཁྲུག་པ་རྣམས་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ སྤྱག་
 བསྐལ་གྱི་སྤང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། གང་འདི་མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདྲ་བྱེད་ཅེས་པ་ནས་འབའ་ཞིག་པ་
 འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྟོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 ལུགས་འབྱུང་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལུགས་སྟོག་དེ་ལུགས་ལ་བསྟན། དེ་ལ་མ་རིག་པ་
 འགགས་པས་ཞེས་པ་ནས། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་སྤང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འགག་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་
 ལུགས་སྟོག་ལུགས་ལ་བསྟན། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཁོར་བར་འཇུག་
 སྟོག་ལ་མོངས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་མོངས་པ་དེ་དང་བལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིད།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ས་ལུ་ལྷང་བའི་མདོའི་འབྲེལ་བ་ལས། གང་དག་འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང་།
 ལྷོག་པ་ནམས་ལ་མོངས་པ་ནམས་མོངས་པ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ལུགས་ལས་འབྱུང་བ་
 དང་། འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ནམ་བར་
 བྱང་བ་ལས་བརྒྱུམས་ཏེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་

བཤད་པ།

༡༡། །དེས་ན་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་མཆན་ཉིད།
 སོ་སོའི་དབྱེ་བསྟུ། གོ་རིམ་ངེས་ཚུལ། ཁངས་ངེས། རྟེན་དུ་འབྱུང་ཚུལ། རང་རང་གི་བྱེད་
 ལས། ཆེ་དུ་ལ་ཚོགས་པ། ས་མཚུངས་ཀྱི་ནམ་གཤག་ རི་ལྟར་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ། བསྒྲོམ་པའི་
 བན་ཡོན་བཤད་པ་དང་བརྟེན།

དང་པོ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་བའི་རྟེན་གསུམ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞིག་ཀྱན་
 ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
 མཆན་ཉིད་ཐེར་ན། མ་དག་པའི་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་
 ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཀྱན་ནས་
 ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྤུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། རྣམ་བུར་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་
 ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་སྤང་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ།
 མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱ་བ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱ་བ་སྟེ། ཀྱན་
 རས་ཉོན་མོངས་ཚྭ་གས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཉེ། ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་དེ་
 སྤངས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེས་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལྷལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས། དག་བཅོམ་པས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་
 སྤངས་ཞེ་ན་ཐམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་གསུམ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞིག འཁོར་བའི་རྒྱ་འབྲས་
 གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཚྭ་གས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ༥ སོ་
 སེའི་དབྱེ་བསྐྱེད་ལ། དབྱེ་བ། བསྐྱེད་ལ། སོ་སེའི་རོ་བོ་ངོས་བརྒྱང་བ་དང་གསུམ་ལས། ཀྱན་ནས་
 ཉོན་མོངས་ཚྭ་གས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ། ཅ་བའི་སློན་ནས་དབྱེ་ན། དེར་སྤྱར་པའི་སྤྱག་ཀྱན་གཉིས།
 ཡན་ལག་གི་སློན་ནས་དབྱེ་ན་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས། ཉིང་ལག་གི་སློན་ནས་དབྱེ་ན། མ་རིག་པ་
 ལ་ཡང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱན་ནས་སློང་བའི་མ་རིག་པ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་
 ཀྱན་ནས་སློང་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ། མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱན་ནས་སློང་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་སོགས་

དུ་མ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་ལ་ཡང་ངན་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་བོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་བསོད་
ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་བོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་སོགས་གསུམ།

བསྐྱ་བ་ལ། ཡན་ལག་བཞེར་བསྐྱ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་བསྐྱ་བ་དང་། རྒྱ་
འབྲས་གསུམ་དུ་བསྐྱ་བ་དང་། གསུམ་ལས། དང་བོ་ནི། ཡན་ལག་བཞེར་འདུ་སྟེ། འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་དང་། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། འབྲུབ་པའི་
ཡན་ལག་དང་བཞེར་འདུ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཚན་གཞི། མ་རིག་བ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་།
རྣམ་ཤེས་གསུམ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། མིང་ག་ཟུགས་ནས་ཆོར་པའི་བར་འཕངས་
པའི་ཡན་ལག་དང་། སྟེང་ལེན་སྟོང་བ་གསུམ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། སྟེ་ཆ་གྲུབ་པའི་
ཡན་ལག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཀྱན་བརྟམ་ལས་ཡན་ལག་མདོར་བསྐྱས་བ་གང་ཞེ་ན། འཕེན་པའི་
ཡན་ལག་དང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་དང་། མདོན་པར་འབྲུབ་པའི་ཡན་ལག་དང་། རྒྱབ་
པའི་ཡན་ལག་གོ། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་བ་དང་འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་
ཤེས་པའོ། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། མིང་དང་ག་ཟུགས་དང་སྟེ་མཆེད་བྱུག་དང་།
རིག་བ་དང་ཆོར་བའོ། མདོན་པར་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། སྟེང་བ་དང་ལེན་བ་
དང་སྟོང་བའོ། རྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། སྟེ་བ་དང་ཆ་ཤིངོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
དེ་ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་བ་དང་། ལས་ཀྱི་ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་བ་དང་། སྟེ་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་བ་དང་གསུམ་དུ་འདུ་པའི་བྱིར། མ་

རིག་པ་དང་སྲིད་ལེན་གཉིས་དང་པོ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་པ་གཉིས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 ཉེན་འབྲེལ་སོགས་ལྷག་མ་བདུན་གསུམ་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དབུ་མ་ཉེན་འབྲེལ་སྤྱིང་
 བོ་ལས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་མོངས། །

གཉིས་པ་བརྩ་བ་ལས་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་མ་བདུན་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡིན། །ཞེས་པ་
 དང་། མཛོད་ལས། ཉོན་མོངས་གསུམ་མོ་ལས་གཉིས་སོ། །གཞི་བདུན་དེ་བཞིན་འབྲས་སུ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཆེད་ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གཞིའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
 རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །འོན་ཀུན་བརྟས་ལས། ཡན་ལག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་
 བསྐྱས་པ་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལེན་པ་གང་
 ཡིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདུའོ། །འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དང་།
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་
 འདུའོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཞིའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདུའོ། །ཞེས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེན་
 འབྲེལ་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདུ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་
 དེ། དེ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོ་གཞི་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སུ་
 འདུ་སྟེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་། འབྱུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། མ་
 རིག་པ་ནས་ཆོར་བའི་བར་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་། སྲིད་པ་ནས་ཀ་ཤིའི་བར་འབྱུབ་
 བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར།

སོ་སོའི་དབྱེ་བ་ལྟ་བུ་བཤད་པ།

༡༡། །སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་བརྒྱུད་བ་ལ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་བ་ལས། དང་པོ་མ་རིག་བ་ལ།
དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་རིག་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཁྲ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
སྤྱུ་རྒྱར་བའི་རིག་བ་མ་རིག་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་སྤྱུར་བའི་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་
དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་བའི་རིག་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཁྲ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
སྤྱུ་རྒྱར་བའི་རིག་བ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ཅ
བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། རིག་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཁྲ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤྱུ་རྒྱར་བའི་རང་སྟོབས་
ཀྱིས་སྒྲོངས་བའི་སེམས་བྱུང་། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་སྤྱུར་བའི་
ཆོར་བ་མ་རིག་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོངས་བའི་
སེམས་བྱུང་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེར་སྤྱུར་བའི་ཆོར་བ་དེ་དེ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་རིག་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཁྲ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤྱུ་རྒྱར་བའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཕྱིར་དང་། །སེམས་བྱུང་

ཉིད་གྱི་དཔྱད་གསུངས་པའི་བྱིར། མོག་པར་དཔྱད་གསུངས་ཉིད་མ་དེག་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་དེ། དེ་ཉོན་མོངས་གྱི་མ་དེག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མ་དེག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཅ་ཉོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གུན་འགྲོ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱལ། མ་བྱལ་ན། དེར་ཐལ། ཆོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱལ་
མཆམས་ལ། འཛིག་ལྟ་ཆོས་ཅན། མ་དེག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུལ་ངེས་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་
བྱལ་ན། དེར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱལ་ན། དེར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་
ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། འཛིག་ལྟ་ཆོས་ཅན། མ་དེག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་མ་དེག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱལ་ན། དེར་ཐལ། དེ་མ་དེག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
མ་བྱལ་ན། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲོལ་ལས། ཉེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག །
འཛིག་ཆོག་ལས་སྒྲིལ་བ་དེ། །དེ་མ་དེག་སྟེ་དེ་ལ་ཆགས། །དེ་ལས་ཞེ་སྒྲང་ལ་སོགས་
འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གུན་བརྟུས་པ་ལྟར་ན། མིག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་མ་དེག་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་
ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། མ་བྱལ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་བྱལ་ན། དེར་ཐལ།
རང་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་མ་དེག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་
ཏེ། གུན་བརྟུས་ལས། འདོད་ཆགས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་སུག་
དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པར་ལྟ་བུ་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་ཇི་སྟེ་བར་མ་དེག་པ་དང་། ཁོང་ཁྱོ་
ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་ཡིན་

བར་ཐལ། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མ་སྤྱན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མ་སྤྱན་ཕྱོགས་
 སུ་གྱུར་བའི་རིག་པ་ཡིན་ན་ཡང་། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 དེ་ཡིན་ན་ཡང་། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་ཡིན་ན། གང་
 ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་ཁྱབ། གཉིས་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་ཁྱབ་
 པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་དང་། འཁོར་
 བའི་རྩ་བར་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་བའི་
 མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བདག་འཛིན་
 འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
 གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་གཞི་བྱེད་པ་ནི། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
 པ་མེད་པར་བཞེད་པའི་དབུ་མ་བ་རྣམས་ཀྱང་བཞེད་ལ། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་ན་
 གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཕྱོག་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་ཟད་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
 མི་ཕྱོག་པ་མིན་པས་འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་མཐར་ཐུག་པ་མ་ལོག་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་ཁྱོལ་བ་མི་
 འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་དེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་བས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་སྤང་བར་ཐལ། ཚོས་གྱི་
 བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེས་འཁོར་བ་སྤངས་པའི་
 བྱིད། གཞན་ཡང་དེས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤངས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སློབ་བས་དེ་སྤང་བའི་གཙོ་
 བོར་བྱེད་པའི་བྱིད། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་གང་
 ཟག་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིད། མ་ཁྲབ་ན་དེ་མེད་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་གིས་དེ་སྤང་བའི་གཙོ་
 བོར་མི་བྱེད་པའི་བྱིད། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། འཁོར་བ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ།
 མ་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིད། ཟེར་ན་འདིར་མ་ཁྲབ། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་སློབ་བས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་
 སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སློབ་བས་དེའི་རྩ་བར་གྱུར་བའི་ཉན་ཐོངས་ཅན་
 གྱི་མ་རིག་པ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ་སྟེ།

འོ་ན་ཁོ་རང་ལ་འཁོར་བ་སྤངས་པ་དང་། དེའི་རྩ་བ་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ།
 འཁོར་བ་སྤངས་ན་དེའི་རྩ་བ་སྤང་དགོས་པའི་བྱིད། འདོད་ན། ལྷག་བསྐལ་སྤངས་པ་དང་དེའི་
 རྩ་བ་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིད། འདོད་ན། ཚོས་གྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་
 བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྷག་བསྐལ་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད། མ་གྲུབ་ན་གང་ཟག་གི་
 བདག་འཛིན་སྤང་ན། ལྷག་བསྐལ་གྱི་རྩ་བ་སྤངས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཚོས་གྱི་བདག་འཛིན་
 ལྷག་བསྐལ་གྱི་རྩ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་ན་འཁོར་བའི་རྩ་
 བ་སྤངས་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིད། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་
 ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིད། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ལྷག་བསྐལ་

སྤངས་བར་ཐལ། དེའི་ཙ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཁུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱག་བསྐལ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བྱུང་བ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱག་བསྐལ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་ཙ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཁོར་བའི་
 གཞི་ཙ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འཁོར་བའི་གཞི་ཙ་མཐར་
 ཐུག་པ་མ་ལོག་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་སྒོལ་བ་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བའི་ཙ་བ་ལ་འཛིན་སྤངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། བདག་
 འཛིན་གཉིས་ཀ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇུག་པའི་ཤིག་ཆེན་ལས། འཁོར་བའི་ཙ་བ་
 མི་མ་ཐུན་བ་མེད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲལ། དེ་ནི་
 འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་འཁོར་བའི་ཙ་བ་མི་མ་ཐུན་བ་གཉིས་མེད་པར་བཤད་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་ཙ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཛིན་ལྟའི་
 ཙ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་པར་སྐབས་འདིར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་སེམས་
 ཅམ་པས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅམ་པའི་ཐད་ཀྱི། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་
 ལ་ངོ་ཐོ་དང་བྱུང་བར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
 འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་འཛིན་ལྟའི་ཙ་བ་བྱེད་པར་བཞེད་ལ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་ཙ་བར་གྱུར་པའི་མ་
 རིག་པ་ཀུན་བཏགས་མེད། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཀུན་
 བཏགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་

བར་འཁེང་བར་བྱེད་པ་ནི། ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ནི།
 གྲུབ་མཐའ་སྦྲེས་བཏེན་གཤམ་ལ་ཡོད་པས། འཁོར་བའི་ཅ་བར་མི་འཐད་པའི་བྱིར། འདྲི་
 དམིགས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏུ་གནད་ཆེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་
 སྤངས་སྤྱི་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྲུབ་པའི་མ་རིག་པ་ཀུན་བཏགས་
 ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ལྷན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྲུབ་
 པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ལས་ལྷན་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཡན་ལག་
 དུ་ཞིག་སྤངས་ཤེས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་པ་སྟེ་གང་ཡང་རུང་བ་རིམ་གྱིས་སྤངས་པ་
 བྱི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པར་ཐལ། སྤྱིད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་འཁོར་བའི་
 ཅ་བར་གྲུབ་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད། སྤྱིད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་
 དུ་གྲུབ་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ལོག་ཏུ་སྦྱབ་ཤོ། །དེ་ལ་སྦྱོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག་
 ཚུར་མཐོང་ལྟས་སྦྱིན་གྱི་ལྷན་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྲུབ་པའི་མ་རིག་པ་
 ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་ཅ་བར་གྲུབ་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
 ནང་ཆོན་དུ་གྲུབ་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་ཅ་བ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་ན་འཁོར་བ་མེད་དགོས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དད་སོགས་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་པོ་ཆོས་ཅན།
 དགེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བའི་ཅ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།

དགེ་བའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བ་ཡིན་ན་དེའི་རྩ་བ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་ན་དགེ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དགེ་བ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན། རང་བཞིན་གནས་རིག་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་ས་ཁས། འདོད་ན། འཁོར་བ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། མཛོད་ལས། དེ་ལས་འགྲོད་གཉིད་མི་དགེ་རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །ཅེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་རང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་དེ། ཡན་ལག་བརྩུག་ཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་ལས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་མ་རིག་པ་

དེ། དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཚུར་མཐོང་ལྟས་སྒྲིན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ཆན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་བ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་
རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་རྒྱ་མི་མཐུན་ཚུགས་སུ་གྱུར་བའི་སེམས་
གྱུར་གང་ཞིག་རང་འབྲས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་བྱེད་པ། དེའི་མཆན་ཉིད། དེ་ཕྱི་ན།
འཕེན་བྱེད་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་ལས་འབྲས་ལ་སྒྲོངས་པའི་
མ་རིག་བ་དང་། འཕེན་བྱེད་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་གང་
ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཐུས་ཡོད་ཀྱིས་སྒྲོང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་བ་གཉིས་
སུ་ཡོད། ཟེར་ན། དེའི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་བའི་ལས་འབྲས་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་རྒྱ་མི་མཐུན་ཚུགས་སུ་གྱུར་བའི་དེ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་རྒྱ་
མི་མཐུན་ཚུགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། མ་

གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་ལས་འབྲས་ལ་
 རྫོངས་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གསལ་འབྲེང་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་དུས་
 ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་ལ་དགོངས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཀྱན་སྒྲོང་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པ་གཅིག་ལུ་
 རྟེ། དེའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་དེ་མཐོང་སྤང་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་
 དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པར་ཐལ། མཐོང་སྤངས་སུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་སུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་ལ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། གྲུབ་མཐས་སྒོ་ཁ་མ་
 བསྐྱར་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་ཐལ། མཐོང་སྤངས་སུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྤངས་ཡིན་ན་སྤང་བུ་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
 ན་མི་འཐད་དེ། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་བའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་
 གཞུགས་ཀྱི་ཕྱར་བོ་ཆོས་ཅན། སྤང་བུ་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གྲུབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེར་གྱུར་བའི་ངན་སོང་བའི་ཕྱར་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་
 གསུམ་ག་མཐོང་སྤངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཀྱན་བཏགས་ལས། ངན་སོང་

བའི་སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྤྲེམ་ཆེད་རྣམས་ནི་མཐོང་བའི་སྤང་བར་བྱ་བ་ལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། གཟུགས་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ཀྱི་སྦྱོན་ནི་དེའི་ནང་ཆོན་དུ་སྒྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་ཞུགས་
ཀྱིས་སྤངས་པར་ཐལ། མཐོང་སྤངས་སུ་སྒྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་དོན་གྱིས་དངོས། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་ས་ལས། རྒྱན་དུ་
ཞུགས་པའི་ཡན་ལག་དུ་ཞེག་སྤངས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། རྒྱན་ཞུགས་དང་རྒྱད་ཐ་དད་དུ་སྒྱུར་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་མཐོང་སྤངས་
སུ་སྒྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱན་ཞུགས་དང་རྒྱད་
གཅིག་དུ་སྒྱུར་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་རྒྱན་ཞུགས་དང་རྒྱད་ཐ་དད་དུ་སྒྱུར་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཤེས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ་པོ། །དེ་དང་རྒྱད་ཐ་དད་དུ་སྒྱུར་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་
ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱན་ཞུགས་དང་རྒྱད་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་དང་རྒྱད་
ཐ་དད་དུ་སྒྱུར་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རྒྱན་ཞུགས་དང་རྒྱད་གཅིག་དུ་སྒྱུར་
བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དང་རྒྱད་ཐ་དད་དུ་སྒྱུར་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་

ཁ་ཅིག་དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ།
 དེ་ཡིན་ན། ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་ཁོ་
 བ་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་མཐོང་སྤང་གི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་བར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་
 བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་
 དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལས་ཡིན་ན། སྒྲོམ་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་བར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི།
 དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན་
 སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་ས་ལས། རྒྱན་
 དུ་ཞུགས་པའི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་བར་ཐལ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་མ་
 རིག་པ་དང་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤང་བའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་བའི་དགེ་
 བར་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་དང་། དེར་གྱུར་བའི་མི་དགེ་བར་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཡོད་དེ།
 འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་བའི་དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་དང་།
 འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་བའི་དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མ་རིག་པ་མེད། དེས་
 ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་
 དགེ་བར་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་དེ། དེའི་ནང་ཚན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་དག་པཅོམ་པས་ཁྱོད་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་གང་ཞིག་ བྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་འཛིན་ཐུགས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་
མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དང་པོ་གང་ཞིག་ བྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། གཙོ་ཐོར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་ཐུགས་གཞན་དུ་
འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འཇུག་པའི་ཤིག་ཆེན་
དུ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལས། ཐེག་དམན་ལ་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པའི་གཟུགས་འཛིན་ཐུགས་
གཞན་དུ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛོག་མི་འཛོག་གཉིས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་
སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛོག་མི་རིགས་
པའི་ཕྱིར། ཉུགས་ཁས། འོ་ན། དེའི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། ལུང་
མ་བསྟན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་
ཉོན་མོངས་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱད། བྱི་མ་

དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། བོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོན་རེ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མ་རིག་པ་མེད་པར་ཐལ། དེས་
 གུན་ནས་སྒྲོང་བའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་མེད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེས་གུན་ནས་
 སྒྲོང་བའི་འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་མེད་པ་གང་ཞིག་ འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བའི་ལས་མེད་
 པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འོན། དེ་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁོ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་
 བ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གུན་སྒྲོང་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་གུན་ནས་སྒྲོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། གུན་སྒྲོང་གི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེ་དགེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྟགས་བྱི་མ་
 རིགས་འདྲེ། ཟེར་ན། མཛོད་ལས། རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དགེ་སོགས་ལས། །རྗེས་འཇུག་བྱེད་
 གྲང་ནམ་གསུམ་འགྲུར། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུའི་གུན་སྒྲོང་དགེ་བས་གུན་
 ནས་བསྐྱངས་ཤིང་། དུས་གྱི་གུན་སྒྲོང་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་གུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་མེད་
 པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁོ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 རང་གི་གུན་སྒྲོང་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་གུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། གུན་སྒྲོང་གི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལུང་
 མ་བསྟན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་དགེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་
 གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། དེ་གུན་སྒྲོང་གི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་རང་གི་གུན་སྒྲོང་དགེ་བས་
 གུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། གྲུབ་པ་རིམ་བཞིན་སོང་།

འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་མེད་

དབྱུང་བ།

༡༡། །ཁ་ཅིག་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེའི་ནང་ཚན་གྱི་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །སྲིད་དང་བྲལ་ལ་ཡང་སྲིད་
མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་
ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་གནས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྡོན་
སོ་སྟེའི་གནས་སྐབས་སུ་བསགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དེའི་དབང་
གིས་འཁོར་བའི་གནས་ལ་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་འབྲེལ་ལས།
འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་གནས་པ་ནི། །བརྟེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེའི་རྒྱུད་ལ་ངན་སོང་གི་རྣམ་སྟོན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་
པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་

ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བ་ཡོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཁྱོད་དག་བཅོམ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་བ་ཡོད་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསར་དུ་གསོག་བ་ཡོད། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་གསོག་བ་
མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གནས་གཙང་དུ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་
སྤེལ་སྒྲོམ་བྱེད་དགོས། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལ་དེ་བྱེད་བ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལ་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་མེད་པའི་བྱིར། ཅ་རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལས་ཀྱི་དབང་
གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟེར་བའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་མ་བྲལ་མཆོམས་ལ། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱིར་མི་འོང་།

ཁ་ཅིག་སྔོན་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ལྟ་བུར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་
གྱི་ལས་བསགས་པ་དེ་ཉིད་བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒྲོམ་གྱིས་གསོས་བཏབ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་
གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡོད་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། དེར་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་འདུ་བྱེད་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་སྐྱེས་པའི་དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་མེད་བ་
ཐལ། དེར་སྐྱེས་པའི་དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་བ་ཡང་མེད། དེར་གྱུར་བའི་འདུ་བྱེད་

ཀྱང་མེད། དེ་འདྲིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་སྐྱེས་
པའི་ལས་ཀྱན་ནས་སྒོང་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་སྒྲ། གསུམ་
པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་སྐྱེས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒྲོས་མ་ཐག་པའི་གཙོ་བོ་ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་རིག་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགལ་ལོ།

ཅ་བར་འདོད་ན། དེར་སྐྱེས་པའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འཕངས་འབྲས་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲིའི་མིང་གཟུགས་ནས་ཚོར་པའི་བར་གང་རུང་མེད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེར་སྐྱེས་པའི་དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ་ས་
མཚུངས་པར་ཁྱོད་རང་གིས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཅ་བར་མ་ཁྲབ་ཟེར་ན། བསམ་
གཏན་གྱི་སྐྱེལ་སྒྲོམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་འབྱར་རུང་གི་
འབྲས་བུ་ཆེ་བ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་
པར་ཐལ། དེར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱན་
ནས་སྒོང་བར་བྱེད་པའི་མ་རིག་པ་དེ་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱན་ནས་
སྒོང་བར་བྱེད་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱན་ནས་སྒོང་བར་
བྱེད་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དེ་ཀྱན་ནས་སྒོང་བ་ཡོད་

ཕར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན་དངོས། གཞན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསགས་པའི་ཆེ་གསར་དུ་བསགས་པར་
ཐལ། ཁྱོད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་གསར་དུ་བསོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
བསགས་པའི་ཆེ་དེ་བསགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བོང་བྱར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མ་བསགས་པར་དེར་སྐྱེ་བ་
མེད་པར་ཐལ། གནས་གཙང་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བོང་བྱར་
སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སྲེད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བོང་བྱར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་
མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་བྱལ། འདོད་ན། མཛོད་འབྲེལ་ལས། ཏར་སྐྱེས་
ཀྱི་ནང་དུ་གང་ཡིན་པ་བོང་བྱ་ནས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དོམ་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ཟེད་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སྲེད་ལེན་
གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཟེད་མོར་སྐྱེ་བ་སྒྲངས་པའི་ཆེ་ཟེད་དུ་སྐྱེ་བ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བར་ཐལ། དེ་ཡོད་འབྲས་བྱ་ཆེ་བར་སྐྱེ་བ་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྤྲེལ་སྟོམ་གྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་
གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་སྒྲངས་པའི་ཆེ་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ལས་བསགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་
བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་དོམ་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ཟེད་དུ་སྐྱེ་བའི་སྲེད་ལེན་
ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཟེད་མོར་སྐྱེ་བ་སྒྲངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། འོ་ན། འོ་མ་དུ་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་ཟེད་དུ་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་
 ཀྱི་ལས་འགལ་བར་ཐལ། དེའི་དོ་མ་དུ་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ཟེད་དུ་སྟེ་འགྱུར་གྱི་སྟེད་
 ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཟེད་མོར་སྟེ་བ་སྤངས་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་ཟེད་དུ་སྟེ་
 བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཁྲབ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོ་མ་དུ་སྟེ་
 བ་འཕེན་བྱེད་ལ་ཟེད་དུ་སྟེ་འགྱུར་གྱི་སྟེད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེར་སྟེ་
 བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འཛིག་ལྟ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ཡིན།
 དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་དང་། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་དོན་གཅིག་
 ས་གང་ནས་སྟོན་ཅེར་སྟེ་བའི་མ་རིག་པ། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན།
 ཟེར་ན། ནང་འགལ་ཏེ། སྟོན་ཅེའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་མེད་
 བར་ཐལ། དམ་བཅའ་བྱི་མ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་
 ཡིན་ན། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་དང་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་གཉིས་
 དོན་མི་གཅིག་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མེད།
 གཅིག་གོས་སྤངས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དེ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
 དགྲ་བཙོམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་
 པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་

གྱི་སས་བསྐྱས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དངོས། དང་པོ་དེར་ཐལ། འདོད་ཉོན་སྤངས་པའི་
 བྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་ཁུབ་ན་འགལ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡོད་པར་
 ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་
 ལྷ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་
 བྱི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དངོས། དང་པོ་དེར་ཐལ། འཇིག་ལྷ་ལྷན་སྦྲེས་འཕགས་རྒྱུད་ལ་
 ཡོད་པའི་བྱིར།

མ་རིག་པ་སྦྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་

འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

༡༡། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། མ་རིག་པ་སྦྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་།
 སྐབས་འདིའི་མ་རིག་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མ་རིག་པ་དེ་ལ་གྲུབ་
 མཐའ་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་ས་མཛའ་བ་བཀག་ཅམ་ལ་མི་མཛའ་
 བ་དང་། བདེན་པ་བཀག་ཅམ་ལ་རྩལ་ཆོག་ཏུ་མི་འཛོག་པ་བཞིན་དུ། རིག་པ་བཀག་ཅམ་ལ་
 མ་རིག་པ་མིན་པ་དང་། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་འགལ་རྒྱུ་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་
 བྱུང་ཚེངས་པ་ཁོ་ན་མ་རིག་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་
 པའི་གཉི་ཐུག་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་སུ་བྱས། དེའི་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་སུ་གྱུར་

བའི་སེམས་བྱུང་ཚོངས་པ་ཁོ་ན་མ་རིག་པར་འདོད། མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྷ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་ཚོངས་པས་ཡུལ་ལ་དཔྱོད་མི་རུས་པའི་རྣམ་པའི་འཇུག་འཇིག་
ལྷ་དེ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས། རང་ཡུལ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྣམ་པའི་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
ཡུང་གིས་ཀྱང་འབྱུབ་སྟེ། འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་ནི།
ཞེས་འཇིག་ལྷ་མ་རིག་པ་དང་། མཚུངས་ལྡན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། མ་རིག་མི་
མཛའ་རྩལ་སོགས་བཞིན། ཀུན་སྒྲོར་སོགས་ཆོག་ཕྱིར་གཤམ་ཏེ། ཤེས་རབ་ངན་བཟུ་མིན་
ལྷ་ཕྱིར། ལྷ་བ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
གསུངས།

མདོ་སྟེ་པས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ལ་རིག་པ་ཡེ་
ཤེས་སུ་བྱས་ནས། དེའི་འགལ་རྒྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཚོངས་པ་མ་
རིག་པར་འདོད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་བྱུང་
ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འོག་པར་དམིགས་ཉིད་མ་རིག་པ། གསུངས་ཕྱིར་གཞན་ནི་
རིག་མ་ཡིན། འགལ་བ་གང་དེ་འདྲིར་བཤད་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་འཇིག་ལྷ་
ཡང་མ་རིག་པ་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས་ཉེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག འཇིག་ཆོགས་ལྷ་ལས་
སྟེས་པ་སྟེ། རྟེན་མ་རིག་སྟེ་དེ་ལ་ཆགས། རྟེན་ལས་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན། འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། འཇིག་ལྷ་མ་རིག་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་

དགོངས་པའི་བྱིན། དཔེར་ན། བ་ལ་ཤ་དང་ལྷན་པའི་ནགས་ཆལ་ལ། བ་ལ་ཤའི་ནགས་ཆལ་
 ཞེས་བ་བཞིན་ནོ། དེས་ན། བྱེ་མངོན་གཉིས་ཀས་མ་རིག་བ་ལ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྦྲེས་
 གཉིས་གཉིས་ཁས་ལེན་གྱང་། བྱེ་བྲག་སྒྲིབས་བས་འཛིག་ལྟ་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བྱེ་བ་ར་ཁས་
 ལེན་ནོ། །ལྟ་བའི་ཀུན་སྒྲོང་ལྟ་ཀ་ཀུན་བཏགས་སུ་ཁས་ལེན་ཅིང་། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་འཛིག་
 ལྟ་སྤངས་བར་ཁས་ལེན་པའི་བྱིན།

འདིར་ནི་རང་ཡུལ་ལ་སྒྲོངས་པའི་རྣམ་བས་འབྲུག་པའི་སེམས་བྱུང་སྒྲོངས་པ། མ་
 རིག་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་བ་དང་། ཉོན་མོངས་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་བ་གཉིས། ཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་རིག་བ་གསུམ།
 རྒྱུའི་སྒོ་ནས་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྦྲེས་གཉིས། གཉེན་བོའི་སྒོ་ནས་མཐོང་སྤང་དང་སྒོ་མ་
 སྤང་གཉིས། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་བ་དང་།
 འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་མ་གྱུར་པའི་མ་རིག་བ་གཉིས། དཔྱེགས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་བ་དང་། ལས་འབྲས་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་བ་གཉིས། འཛིན་
 སྤངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལོག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་བ་དང་། མཛོག་པའི་སྒོར་གྱུར་པའི་མ་རིག་
 བ་གཉིས། བདག་རྒྱུན་གྱི་སྒོ་ནས་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་བ་དང་། དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་
 པའི་མ་རིག་བ་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད། གཉིས་བ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། རོ་བོ་གང་ཡིན་ལ་དབྱེད་
 པའོ། །རང་དང་ཉེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་
 དུ་གྱུར་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པའི་སེམས་བྱུང་སྒྲོངས་པ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་

ཚན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་དོན་
 མི་གཅིག་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་སྤྱི་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིད། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྤྱི་བོ་ལས་
 བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྟེས་སྤྱི་བོ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་མ་
 ཡིན་པའི་སྤྱི་བོ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ། དང་པོ་ཡིན་ལ་གཉིས་
 པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་བོ། རྒྱུད་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ལྟ་
 བུ། བྱི་མ་ཡིན་ལ་དང་པོ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་བོ། ཚེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ལྟ་
 བུ། རོ་པོ་གང་ཡིན་པ་དབྱེད་པ་ནི། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་དེ་ལ་སྤངས་བྱའི་ངོས་
 ནས་མཐོང་སྤང་དང་སྟོམ་སྤང་གི་ཆ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རོ་པོ་སྟོམ་སྤང་ཡིན། དགེ་སོགས་
 གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དེར་གྱུར་བའི་དགེ་བ་མེད། དེ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་
 བྱིད། དེར་གྱུར་བའི་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་མེད་དེ། དེ་ཡིན་ན་སྐྱིབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིད།
 དེར་གྱུར་བའི་མི་དགེ་བ་མེད་དེ། དེ་ཡིན་ན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིད། ལུང་པོ་ལྟའི་
 ནང་ནས་གཞུགས་ཀྱི་ལུང་པོ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ལུང་པོ་མེད་དེ། དེ་ཡིན་ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་
 དགོས་པའི་བྱིད།

དེར་གྱུར་བའི་ཚོར་བའི་ལུང་པོ་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་བའི་ཚོར་བ་ཡོད་པའི་བྱིད།
 གང་ཟག་སྤྱི་བོ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན་སོ་སྟེ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་དེ།
 འཕགས་པ་རྒྱུད་ལ་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྤངས་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་བསགས་
 པ་མེད་པའི་བྱིད་ཏེ། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་ཚུལ་

བཤད་པ།

༡༡། །ཁ་ཅིག་རང་རྒྱ་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་། རང་འབྲས་ཡང་སྤིང་བྱི་མར་
 འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛིན་ཅེས་ཟེར་
 བ། རན་སོང་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
 གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བྱར་
 བྱར་བའི་ཡང་སྤིང་བྱི་མ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
 བ། དེའི་འབྲས་བྱར་བྱར་བའི་ཡང་སྤིང་བྱི་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རན་སོང་བའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་
 བར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཁྱོད་དང་བདེ་འགྲོའི་
 སྤིང་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བྱར་བྱར་བའི་བདེ་
 འགྲོའི་སྤིང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བྱར་བྱར་བའི་བདེ་
 འགྲོའི་སྤིང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བྱར་བྱར་བའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ།
 ཁྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་རང་རྒྱ་མ་རིག་པའི་ཀྱན་ལས་བསྐྱངས་པའི་རང་གི་འཕང་བྱར་བྱར་བའི་
 ཡང་སྤིང་བྱི་མར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་

ན། དེ་ལ་སྐྱོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག ཆོ་དེ་ལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བླ་ཐོབ་པར་ངེས་པའི་སོ་སོ་
སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཔྱལ་བའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
དེར་ཐལ། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་
སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་དཔྱལ་བའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་རྣམ་སྟོན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་
སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཅ་བར་འདོད་ན། དེའི་འཕང་བྱར་གྱུར་པའི་སྲིད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། དག་བཅོམ་པ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། ཆོ་དེ་ལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བླ་ཐོབ་པར་ངེས་པའི་སོ་སོ་
སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཔྱལ་བའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཕང་
བྱར་གྱུར་པའི་སྲིད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དཔྱལ་བའི་སྲིད་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཕང་བྱར་གྱུར་པའི་སྲིད་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དཔྱལ་བའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག རང་རྒྱུ་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐངས་ཤིང་། རང་འབྲས་རང་དང་རྟེན་
འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཉི་པའི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་། ཡང་
སྲིད་བྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཚུར་མཐོང་
ལྟས་སྟོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། ཡང་སྲིད་བྱི་མར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
ཡིན་པར་ཐལ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་ན་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་མེད་དགོས་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོས་བསྐྱས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་
ཀྱི་སྤང་པོས་བསྐྱས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་
ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། ལུས་ངག་གི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་ངག་གི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། སེམས་པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་པར་གྱུར་པའི་ལས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། མཛོད་ལས། སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་སྟེད་ལུས་དང་
ངག་གི་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་ཅན་ཡིན་
པར་ཐལ། མཛོད་ལས། ལུས་རྣམ་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སུ་འདོད། །ངག་རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ངག་
སྟོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱམ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས། སེམས་པའི་ལས་ནི་རང་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ལུལ་ལ་གཡོ་ཞིང་བསྐྱུལ་བར་བྱེད་པས་སེམས་བྱུང་ཡིད་
ཀྱི་ལས་སོ། །བསམ་པའི་ལས་ནི་སེམས་པ་དེས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་
དེ།

དེ་ལ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ནར་
བྱེ་བྲག་སྤྱི་བའི་འདོད་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་དབྱེག་གཉེན་གྱིས་ལུགས་དེ་བཀག་ནས། ལུས་ངག་

གི་རིག་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་འབྲུག་པའི་སེམས་པ་ལ་བཞེད་པའི་ལས་གཉིས་ག་ཡང་སེམས་
པར་འདོད་ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ལུས་ངག་གི་ལས་གཞུགས་
ཅན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལས་དང་གཞུགས་སྤང་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དགེ་བའི་ལས་དང་
གཞུགས་སྤང་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད། མི་དགེ་བའི་ལས་དང་གཞུགས་སྤང་གི་གཞི་མཐུན་ཡང་
ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དུམ་རྒྱས་འཁྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་པོ་དེ་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཉེ། དུམ་རྒྱས་འཁྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་པོ་དེ་དགེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩན་ཐ་མ་ཆིག་རྩུབ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། དེ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ།

རང་ལུགས་ལ་འདུ་བྱེད་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ དངོས་བཤད་པ།

༡༡། །རང་ལུགས་ལ། འདུ་བྱེད་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དངོས་དང་། ལས་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་
སྦྱིར་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རོ་ཐོ་གང་ཡིན་ལ་དབྱང་
པ་ལ། དང་པོ་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་མ་རིག་བས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱངས་ཤིང་རང་གི་འཕངས་སྤར་གྱུར་པའི་ཡང་སྤྲིད་བྱི་མ་འཕེན་བྱེད་གྱི་སེམས་བྱུང་

སེམས་པ་དེ་ཡན་ལག་བརྒྱུག་ཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་
 ཉིད། འོན་ཀྱང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་མ་
 རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ན་མ་རིག་པས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀུན་
 ནས་སྒྲོང་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། ལས་འབྲས་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཀུན་
 སྒྲོང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་
 པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་དེ། འོན་ཀྱང་ཀུན་བརྒྱས་ལས། རྟོན་པ་ཞི་རྒྱུས་པ་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བུ་
 རྒྱུ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པའོ། འབྲས་བུ་རྒྱུ་པར་སྒྲིན་པ་ལ་སྒྲོངས་པ་ནི།
 བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པ་ནི། བསོད་
 ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་
 བ། སྒྲིན་མེད་དེ། བྱུང་དང་ཕོས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་
 བའི་ལས་འབྲས་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་
 གྱུར་བའི་ལས་འབྲས་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་བསོད་
 ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་བའི་ལས་འབྲས་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་
 པ་ཡོད་དེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལས་འབྲས་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་
 མོངས་ཅན་གྱི་ལས་ཡིན་ན། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་
 པས་བྱུང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཡིན་ན། རང་གི་འཁོར་དུ་གྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་

མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། རྫོང་ས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། མ་དད་པ་
དང་མྱུགས་དང་རྟོན། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ལུང་གྱི་མས་ཀྱང་། བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་
དུ་གྱུར་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྫོང་ས་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
ལས་དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་དགོས།
དེ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་མེད། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན། དགེ་བ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་འབྲེང་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ལ་དགོངས་
ཀྱི་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྫོང་ས་པའི་མ་རིག་པ་གཅིག་ལུ་སྟེ།
དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

འདུ་བྱེད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་རྩ་བ་

གང་ཡིན་བཤད་པ།

༡༡། །དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་བའི་བསོད་
ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་གསུམ་ལས།
དང་སོ་ནི། དན་སོང་གསུམ་དུ་འཕྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ། དེ་ལ་ཡང་དན་སོང་གསུམ་དུ་འཕྲེལ་

བྱེད་ཀྱི་ལས་གསུམ་ཡོད། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་བདེ་འཁོར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ། དེ་
ལ་ཡང་འདོད་པའི་མིར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། ལྟར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་གཉིས། དང་
པོ་ལ། སྤྱིང་བཞིའི་མིར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བཞི་ཡོད། གཉིས་པ་ལ་འདོད་ལྟ་རིགས་དྲུག་ཏུ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དྲུག་ཡོད། གསུམ་པ་ནི་ཁམས་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ།
དེ་ལ་ཡང་གཞུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞིར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བཞི་ཡོད།
བསམ་གཏན་དང་པོར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ཡང་། ཚངས་རིགས་སོགས་སུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་གསུམ་ཡོད།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། འདོད་ལྟར་སོགས་སུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསུམ་ཡོད། གསུམ་
པར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ཡང་། དགེ་ལྡན་སོགས་སུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསུམ་ཡོད། བཞི་
པར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ཡང་། སྤྱིན་མེད་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བརྒྱད་
ཡོད། གཞུགས་མེད་དུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ལ་ཡང་། གཞུགས་མེད་སུ་བཞིར་འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་ལས་བཞི་ཡོད། ཡང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ་དབྱེད། དེར་གླུར་བའི་སྐྱེ་གནས་སྤོང་
འགྱུར་གྱི་ལས་དང་། ཡན་གླུངས་གཞན་ལ་སྤོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་། རྣམ་སྤྱིན་འབྲིན་པར་མ་
དེས་པའི་ལས་དང་གསུམ་ཡོད། དེར་གླུར་བའི་མཐོང་ཆོས་སྤོང་འགྱུར་གྱི་ལས་མེད་དེ། ཡན་
ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཆེ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཧྲིགས་པ་མེད་པའི་བྱིར། རོ་པོ་གང་ཡིན་དབྱེད་པ་ལ།
མཐོང་སྒྲུང་དང་སྒྲོམ་སྒྲུང་གི་ཆ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རོ་པོ་སྒྲོམ་སྒྲུང་ཡིན། དགེ་སོགས་གསུམ་

གྱི་ནང་ནས་དེར་ལྷུང་བའི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཡོད་ཅིང་། ལུང་མ་བསྟན་མེད་དེ། དེས་
རྣམ་སྒྲིག་འབྲིན་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། ལུང་པོ་ལྗེའི་ནང་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་པོ་ཡིན། དེ་ཡིན་
ན་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་སོ་སྐྱེས་ཁོ་ནའི་རྒྱད་
ལ་ཡོད། རོ་བོའི་སློན་ནས་སེམས་པའི་ལས་དང་། བསམ་པའི་ལས་གཉིས། དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་
ལས་ནི་སེམས་པའི་ལས་དང་། ལུས་དག་གི་ལས་ནི་བསམ་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། གྲུན་བཏུས་
ལས། ལས་གང་ཞེ་ན། སེམས་པའི་ལས་དང་བསམ་པའི་ལས་ཏེ། ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མདོར་
བསྡུས་པའོ། །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། ལས་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། །སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་
ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་སྐྱེད་ལུས་དང་དག་གི་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལས་ལ་འབྲུག་ཚུལ་གྱི་སློན་ནས་དབྱེ་ན། ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་
ཡོད། དེ་གསུམ་གྱི་བྱུང་བར་ནི། དགེ་མི་དགའི་ལས་གང་བྱེད་ཀྱང་། དང་པོར་འདི་དང་འདི་
བྱེད་ཅེས་ཡིད་ཁོ་ན་ལ་སེམས་ཤིང་། ལུས་དག་ཏུ་མ་ཐོན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་
སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་སུ་འཛོག་སེམས་བྱུང་སེམས་པས་གྲུན་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་ལུས་དག་
ཏུ་ཐོན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལས་ལ། ལུས་དག་གི་ལས་སུ་འཛོག་དེ་ལ་རིག་བྱེད་དང་རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ནར་བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་པས་འདོད་དེ། ལུས་
རྣམ་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སུ་འདོད། དག་རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་དག་སྒྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྐབས་འདིར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། མཛོད་འབྲེལ་དུ་དེར་འདོད་པ་བཀག་ནས་སེམས་པར་
བཞད་ཅིང་། བཞད་པ་ལྟར་མདོ་སེམས་གཉིས་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་ཁས་

ལེན་པར་ལམ་རིམ་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། ལུས་ཀྱི་ལས་ལ་ཡང་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་སོགས་
གསུམ་དང་། དེ་ལས་ལྟོག་པའི་དགེ་བའི་ལས་གསུམ་ཡོད། དག་གི་ལས་ལ་ཡང་རྩོན་སྒྲིབ་
ལ་སོགས་པའི་དག་གི་ལས་མི་དགེ་བ་བཞི་དང་། དེ་ལས་ལྟོག་པའི་དགེ་བའི་ལས་བཞི་དང་།
བརྒྱད་ཡོད། འོན་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྒྱབ་སེམས་སོགས་གསུམ་དུ་ཡོད་དམ། ཞེ་ན། དེ་མེད་
དེ། དེ་གསུམ་ལས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཉོན་མོངས་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
ཡིན་པར་ཐལ། མཛོད་ལས། གསུམ་ལམ་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར།

ལས་ལ་རྒྱུའི་སྟོན་སྒྲུབ་དབྱེ་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དང་། དེ་
གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་གསུམ་ལས། ཉོན་མོངས་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་
ལས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་སུ་འཛོག་ དེ་ལ་འོ་བོའི་སྟོན་སྒྲུབ་དབྱེ་ན། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྐྱུན་
ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་གསུམ་དུ་ཡོད། དེ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་འབྱེན་ཚུལ་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ། མཐོང་ཆོས་
ལྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་། སྐྱེ་གནས་ལྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་ལྟོང་
འགྱུར་གྱི་ལས་དང་། རྣམ་སྒྲིན་འབྱེན་པར་མ་དེས་པའི་ལས་དང་བཞི་ཡོད། ལས་བསགས་
པའི་རྟེན་དེ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་འབྱེན་དེས་ཀྱི་ལས་ལ་མཐོང་ཆོས་ལྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས་སུ་འཛོག་
ལས་བསགས་པའི་ཆེ་བྱི་མ་དེ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་དེ་གཉིས་པར་འཛོག་
བསགས་པའི་ཆེ་གསུམ་པ་པན་ཆད་ལ་རྣམ་སྒྲིན་འབྱེན་པའི་ལས་དེ་གསུམ་པར་འཛོག་
གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ཆང་བའི་བཤགས་པས་འདག་པར་དེས་པའི་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་

བཞི་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་གསུམ། རང་གི་འཕངས་བྱར་གྱུར་བའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རོ་མོ་ཙམ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་བྱེད་པའི་ལས་དང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་དེ་ཉིད་ལ་འབྲུབ་ངེས་སུ་བྱེད་པའི་ལས་ལ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱིས་འཕངས་ཤིང་འབྲུབ་བྱེད་ལས་ཀྱིས་འབྲུབ་པར་བྱས་པའི་རྟེན་དེ་ལ། བདེ་སྤྱད་སོ་སོར་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ལས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་སུ་འཛོགས། དེ་ལ་ཡང་འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་། རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པར་བྱས་པའི་ལས། འཕེན་རྫོགས་གཉིས་ཀ་དགེ་བས་བྱས་པ་དང་། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས་རྫོགས་པར་བྱས་པ་དང་། འཕེན་བྱེད་རྫོགས་བྱེད་གཉིས་ཀ་མི་དགེ་བས་བྱས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། མིའི་རྟེན་ལ་ཆེ་སྤང་བ་དང་། ཉན་མང་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་དབག་ཏུ་མེད་པར་སྤྱོད་བ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་དེ་ལས་ལྷོག་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། དུད་འགྲོའི་རྟེན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །དཔེར་ན། ལོངས་སྤྱོད་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པའི་སྤྱུ་ལྟ་བུ་ལོ། །བཞི་བ་ནི། རན་སོང་བ་ལལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཡིན། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རོ་མོ་འབྲུབ་ངེས་སུ་བྱེད་པའི་ལས་ལ་བྱེད་ཅིང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རིག་རྒྱན་ཕྱི་མ་གཅིག་ལ་འཛོགས། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་འབྲུབ་བྱེད་ལས་ཀྱིས་

འབྲུག་པའི་སྤྱི་བུ་སྤྱི་བུ་པའི་རྟེན་དེ་ལ་བདེ་སྤྱུག་སོ་སོར་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ལ་འཛོག་པའི་
 བྱིན། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གིས་བྱས་གཅིག་འཕེན་པ་ཡོད་ཀྱང་། རྫོགས་བྱེད་གྱི་ལས་
 ལ་ལས་དུ་མ་དགོས་ཏེ། མཛོད་ལས། གཅིག་གིས་སྦྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་ནོ། །ཡོངས་རྫོགས་
 བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིན།

ཐག་བཅས་གྱི་ལས་དེ་ལ་རྣམས་སྤོང་ཕྱོད་ཆུ་ལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེན། བདེ་བ་སྤྱོད་འབྲུར་
 གྱི་ལས་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་འབྲུར་གྱི་ལས་དང་། བཏང་སྒྲོམས་སྤྱོད་འབྲུར་གྱི་ལས་དང་
 གསུམ་དུ་ཡོད། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་གྱི་དགོ་བའི་ལས་དེ། དང་པོ་དྲུག་ མི་དགོ་
 བའི་ལས་དེ་གཉིས་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡན་ཆད་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ལ་གསུམ་
 པར་འཛོག་པ་ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཀུན་སྒྲོང་གི་སྒྲོ་ནས་དབྱེན། རྣམ་
 སྤོང་དཀར་བའི་ལས་དང་། རྣམ་པའི་ལས་དང་། དཀར་རྣམ་འཕྲེས་མའི་ལས་དང་གསུམ་
 ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་དགོ་བས་བྱས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བསམ་སྦྱོར་
 གཉིས་ཀ་མི་དགོ་བའི་ལས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། བསམ་པ་དཀར་སྦྱོར་བ་ནག་པའི་ལས་དང་།
 སྦྱོར་བ་དཀར་ལ་བསམ་པ་ནག་པའི་ལས་ལྟ་བུ། དེ་ལ་ཁམས་དང་བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་
 རྟོ། བསོད་ནམས་གྱི་ལས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་
 དང་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི།
 དན་སོང་གི་རྣམ་སྤོང་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་དང་། དེའི་འབྲུག་བྱེད་གྱི་ལས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་
 རྟོ། ཁམས་གོང་མའི་རྣམ་སྤོང་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་དང་། འབྲུག་བྱེད་གྱི་ལས་མི་གཡོ་བའི་

ལས་སུ་འདོག་དེ་ལ་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་མའི་
 རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་རྣམས་རྣམ་གཡེངས་གྱིས་མི་གཡོ་བས་ན། དེ་ལྟར་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འབྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་དང་། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་རྣམས་རྣམ་སྒྲིན་ཁམས་དང་
 ས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བ་སྟེ། མི་འབྲེན་བས་ན་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བའི་ལས་རྣམས་ལ་གཡོ་བའི་ལས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདོད་བར་སྒྲིན་པ་
 རྒྱབས་པོ་ཆེ་བཏང་བའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སྒྲིབ་བྱུང་སུམ་ཆོགས་པ་དེ། གཏོང་བ་པོ་ཚུ་ལ་
 ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྷན་ན་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་ལ། ཚུ་ལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་
 དབང་གིས་ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་བར་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མའི་རྣམ་སྒྲིན་འབྲུབ་
 བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་གྱི་ལས་རྣམས་རྣམ་སྒྲིན་ཁམས་དང་ས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བའི་དོན་ཡང་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་རྒྱུ་རྒྱུ་དུ་སྟོམ་པའི་རྣམ་སྒྲིན་
 གྱི་འབྲས་བུ་ཆངས་རིས་ཁོ་ནར་འབྱུང་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་
 ལྷུང་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་
 བུ་དེ་གནས་གཙང་ཁོ་ནར་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།

མཛོད་ལས། བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མེན་མི་གཡོ། བསོད་ནམས་འདོད་
 ཁམས་དགེ་བའི་ལས། མི་གཡོ་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི། གང་ཕྱིར་ས་ནི་དེ་དག་ཏུ། ལས་
 རྣམས་སྒྲིན་ཕྱིར་མི་གཡོའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་གྱི་ལས་ནི། ཉན་
 མོངས་པའི་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་མ་ཡིན་པར་མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་སའམ་ཤེས་སྒྲིབ་ཅམ་

ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་། ཀུན་སྒྲོང་གི་ཙོལ་བ་སྤྲོས་ཀྱིས་བའི་སེམས་བྱུང་སེམས་བ་ཞིག་
 ཟག་མེད་གྱི་ལས་ལ་འཛོག་དེ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུག་ས་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་
 དབའ་ཆམས་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་དགོས་པར། རྒྱུད་སྒྲ་ཙེ་འགྲེལ་
 ལ་སོགས་ལས་བཤད་དོ། །ཟག་མེད་དང་ལས་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཟག་མེད་གྱི་
 ལས་སུ་མི་འཛོག་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ཟག་མེད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི། གཡུང་བྱུང་ཕྱིར་
 བ་ཟག་བ་མེད། །ཅེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། དེ་འབྲ་དུས་གཅིག་དུ་ལན་གཅིག་
 བྱེད་པ་ཡང་། འབད་མེད་ཐུན་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་
 ས་དང་། ཟག་མེད་གྱི་ལས་ཀྱང་སྤངས་ནས་སྤང་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་
 སྦྲོམས་པར་འབྲུག་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཁོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན། ཟག་མེད་
 གྱི་ལས་སྤངས་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཙས་དང་ཟག་མེད་གང་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་
 ལས་ནི་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་བའི་སེམས་བྱུང་སེམས་
 པ་དང་། སངས་རྒྱས་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ལས་ལ་དབྱེན། བྱས་ལ་མ་བསགས་པའི་ལས། བསགས་ལ་མ་བྱས་པའི་ལས།
 བྱས་བསགས་གཉིས་ཀ་ཆང་བའི་ལས། བྱས་བསགས་གཉིས་ཀ་མ་ཆང་བའི་ལས་དང་བཞི་
 ལས། དང་པོ་ནི། མི་ལམ་དུ་བྱས་པའི་ལས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྟོག་གཙུག་གྱི་ལས་གྱི་
 སྦྱོར་བ་བྱས་ཏེ་པ་རོལ་པོ་ལ་མཆོན་བསྐྱུན་ཀྱང་པ་རོལ་པོ་མ་ཤི་བའི་ལས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་
 ནི། བསམ་བཞིན་དུ་སྟོག་གཙུག་གྱི་ལས་བྱས་ཏེ་མཐར་ཐུག་བྱུང་བའི་ལས་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི།

སྟོག་གཅོད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཡིད་ལ་བསམ་ཏེ། དེ་མེས་འདུན་པ་ལོག་པའི་ལས་ལྟ་བུའོ། །ཡང་དེ་
ལ་དབྱེ་ན། སྟོམ་པའི་ལས་དང་སྟོམ་མིན་གྱི་ལས་དང་བར་མའི་ལས་དང་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། སྟོམ་པའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ལས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རང་རྒྱུད་ལ་སྟོམ་པ་མཐའ་དག་
སྐྱེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་ཅིང་། སྟོག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ལས་ལྟ་བུ། དེ་སྟེའི་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན་བཞན་པ་དང་བཅོམ་བསྐྱུང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། བར་མ་རབ་བྱུང་
གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་བུ། ཅོད་པ་སྟོང་བ་ལ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་
གཉིས་ཀ་སྤང་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་སྤངས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་
ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་སྤངས་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན།
ལས་སྤངས་པར་ཐལ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཀ་སྤངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མི་མཚུངས་
སོ། །འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ལས་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྟོམ་པའི་ལས་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་ནི། བདེ་འགྲོའི་ཡང་སྲིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། རན་འགྲོའི་ཡང་སྲིད་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་བྱི་མ་དེར་ཐལ། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལས་དེ་གཉིས་ཀ་རེ་རེ་ནས་དེའི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཕངས་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཡང་སྲིད་
བྱི་མ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བདེ་འགྲོའི་སྲིད་པ་དང་། རན་འགྲོའི་སྲིད་
པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བདེ་འགྲོའི་སྲིད་པ་དང་། རན་

འབྲེལ་སྤྲོད་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། བདེ་འབྲེལ་སྤྲོད་པའི་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་གཉིས་ཀའི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ངན་འབྲེལ་སྤྲོད་
 པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁྲལ། འོ་ན། ཁྱོད་རང་ལ། མེ་དུ་གཉིས་ཀའི་དངོས་འབྲས་ཆོས་ཅན། མེའི་དངོས་འབྲས་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་བ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཅུ་བའི་
 ཅུས་ན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཅུ་བའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆོས་
 ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།

༡༡། །གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས་ལས། དང་
 བོ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 ཀྱི་རྒྱས་པ་མ་རྩུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་གང་ཞིག་རྣམ་
 སྐྱོན་བྱུང་མ་ཐེན་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་པ་དེ་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མིར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། མིར་སྐྱེ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅུད་

འཁོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་བག་ཆགས་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན།
 ཏུད་འཁོར་སྐྱེ་བའི་ཆ་རྟེན་ཏུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཏུད་འཁོར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་
 གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་འདོད་པ་གང་ཞིག་ཡིད་གྱི་
 རྣམ་ཤེས་གཅིག་གི་སྟེང་ཏུ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་བག་ཆགས་ཏུ་མ་ཡོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མིའི་རྟེན་ཏུ་དགོ་མི་དགའི་ལས་གྱི་བག་ཆགས་ཏུ་མ་ཡོད་པར་སྲིད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། མིར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དང་། ཏུད་འཁོར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་
 གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། མིར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
 ལས་ཡིན་ན། དགོ་བ་ཡིན་དགོས། ཏུད་འཁོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་ན་མི་དགོ་བ་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། མིར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་
 གྱི་བག་ཆགས་འཛིན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཏུད་འཁོར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་གྱི་བག་ཆགས་
 འཛིན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། མིར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་ཤེས་
 གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཏུད་འཁོར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་ན།
 ལས་དེ་གཉིས་ཀའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། མིར་སྐྱེ་
 བའི་ལས་གྱི་བག་ཆགས་བསྟོས་མ་ཐལ་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་དང་། ཏུད་འཁོར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་
 འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་བག་ཆགས་བསྟོས་མ་ཐལ་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་

པར་ཐལ། མིར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རུད་འཁོར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ནམ་ཤེས་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པར་ཐལ། མིའི་རྟེན་ལ་ལྟར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལན་གྲངས་
གཞན་ལ་སྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས། དེའི་རྗེས་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་སྟེ་
སྐྱེ་བ་བྲངས། དེའི་རྗེས་སྟེ་ལས་དེའི་དབང་གིས་ལྟར་སྐྱེ་བ་བྲངས་བ་དེའི་ཆེ་ན། ངན་
སོང་བའི་རྒྱུད་ལ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྟར་སྐྱེ་བའི་ནམ་ཤེས་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལྟའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཛོན་དུ་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟེན་
འབྲེལ་མཛོད་འབྲེལ་ལས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་གྱི་ནམ་པར་ཤེས་བ་ཞེས་པའི་ནམ་པར་ཤེས་བ་དེ་
གང་གི་བར་དུ་འབྱུང་ཅེ་ན། སྲིད་པ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་
ཐུབ། དེར་འདོད་བ་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མ་འཇུག་བ་དང་། རྟེན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
གཉིས་ལས་གང་དུ་གསོགས་པའི་བསགས་སར་གཏོགས་ཟེར་ན་ནང་འགལ་རྟེ། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་བར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྟོང་འགྱུར་
གྱི་ལས་བསགས། དེའི་རྗེས་སུ་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ། ངན་སོང་
བའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་བར་སྐྱེ་བའི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། མིའི་
རྟེན་ལ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས། དེའི་རྗེས་སུ་ལས་
གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་བྲངས་པའི་ཆེ་ངན་སོང་བ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་
ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་

དང་པོའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་
བསགས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་བར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག
དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་སོང་། འདོད་
ན། དེ་འབྲས་བའི་ངན་སོང་བ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུ་ལྡན་
ཀྱི་གང་ཟླ་གྱི་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངན་སོང་བ་ཡིན་ན། དེ་རྒྱུ་
ལྡན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྣམ་ཤེས་
ཆོགས་བྱལ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་བྱ། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྷེ་དང་།
ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲལ།

གཞན་ཡང་། རང་དུས་སུ་བྱས་པ་མ་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
ན། འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱས་པ་མ་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བྱས་པ་མ་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་རང་དུས་སུ་རང་འབྲས་སྐྱེད་པ་ལ་བྱས་པ་མ་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཀ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་ན། རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲལ་ན། དེར་

ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཡན་ལག་གསུམ་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གསེར་འབྲེང་དང་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ལས། རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མེད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན་མ་བྱལ། གྲུག་ལས་བརྟུས་ལས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་བྱུང་བར་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན།
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དྲེ་དང་འཕངས་
འབྲས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

རང་གི་ལུགས་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་
ཀྱི་བག་ཆགས་སྒྲོས་མ་ཐག་པའི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དོན་
གཅིག་

བཞི་བ་མིང་ག་ཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།

༡༢། །བཞི་བ་མིང་ག་ཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཀྱང་ཡིན། སྐྱེ་མིང་དུ་ཉིང་འཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་དབང་པོ་དུག་ཚང་བར་མ་དོད་པའི་གོང་གི་ཕྱང་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་བར་གྱུར་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཚོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ། ཟུས་སྐྱེས་ལས་གཞན་པའི་མིང་ག་ཟུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དང་ག་ཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཚུར་མཐོང་ཐ་མལ་བ་མངལ་དུ་ཉིང་འཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དབང་པོ་དུག་ཚང་བར་མ་དོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་སོགས་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ག་ཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ། མའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མིར་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཚོར་བ་སོགས་ཕྱང་པོ་བྱི་མ་བཞི་མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ག་ཟུགས། ག་ཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། མིར་ཆགས་པ་དང་མིར་མ་ཆགས་པའི་བྱུང་བར་གང་ཞེ་ན། མི་ལ་གནས་སྐབས་བརྟེ་ཡོད་དོ། །མངལ་གྱི་གནས་

བའི་སེམས་བྱུང་དེ། ལྷག་པ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་
བའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ནས་ཡིད་གྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་བར་དུག་གོ། །རང་དང་རྟེན་
འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་གྱི་འཕངས་འབྲས་ཀྱང་ཡིན། ཚོར་བ་
བདེ་ལྷག་བཟང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཤེས་ཀྱས་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། སེམས་གདུང་བར་མ་ཅི་
རིགས་སུ་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཕུང་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་
གཞི་མ་ཐུན་བར་གྱུར་བའི་སེམས་བྱུང་། བདུན་པ་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་
དབྱེ་ན། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ནས་ཡིད་གྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་
བྱུང་བའི་ཚོར་བའི་བར་དུག་ཡོད།

ཡན་ལག་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཙོད་བ་སྔོང་བ།

༡༡། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷས་སྐྱེས་གྱི་མིང་གཟུགས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་
མཚན་ཉིད་གྱི་ཟུར་དུ་ལྷས་སྐྱེས་ལས་གཞན་པ་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། ལྷས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱིས་སྐྱེད་
མཆེད་དུག་ཅེས་བྱའི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་མི་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ་གོ། །ཁོ་ན་རེ། ལྷས་སྐྱེས་གྱི་
མིང་གཟུགས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཚོས་ཙན། མིང་གཟུགས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེད་

མཆེད་དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེད་
 མཆེད་དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་
 འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཀྱང་ཡིན། དབང་པོ་དྲུག་ཆར་བར་དོད་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ།
 དུལ་དབང་ནས་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་དུལ་གྱི་འཕྱུར་བ་སྐྱོད་མི་ཁུས་པའི་གནས་སྐབས་
 ཀྱི་ཕྱང་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་
 མོངས་ཚྭགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དང་པོ་གང་
 ཞིག་ཕྱི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དངོས། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 རྟུམ་སྐྱེས་ལ་དབང་པོ་དྲུག་ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཟེར་ན། མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་
 མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ནམ་སྟོན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཆོས་ཅན། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྲལ་བ་འགྲིག་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མིང་
 གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་གཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་བའི་བྱིར། འདོད་
 མི་ཁུས་ཏེ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། འཕངས་འབྲས་དང་གྲུབ་འབྲས་འགལ་བར་ཐལ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་
 འབྲེལ་དང་། སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་འགལ་བའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱེ་ན་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་
 འབྲེལ་ཆོས་ཅན། གྲུབ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྲལ་བ་ཁས།
 མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཕངས་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་
 གཏོགས་པའི་ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་གྱི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་

ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་དེ་གསུམ་ཁྱོད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། མིང་གཞུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཚོས་ཅན། འཕངས་འབྲས་མ་
ཡིན་བར་ཐལ། སྒྲུབ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་སྒྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། སྒྲུབ་འབྲས་ཡིན་པར་
ཐལ། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྲིད་ལེན་སྲིད་བ་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་
འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་སྒྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་དེ་
གསུམ་ཁྱོད་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། འཕངས་འབྲས་དང་སྒྲུབ་འབྲས་འགལ་བར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འགལ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ།
སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། མི་ཕེས་སྲིད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། །མ་བརྗོད་སྲིད་བ་ཉིད་བཤད་དོ། །རྒྱ་
ནི་འཕེན་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཐུབ། འོ་ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་དང་། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་མི་འགལ་བར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
གཉིས་མི་འགལ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་ལས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་
ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་སྟོགས་ཡིན་དགོས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྐྱེ་བ་འབྲུབ་བྱེད་
ཀྱི་ལས་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འཕངས་འབྲས་དང་། གྲུབ་འབྲས་མི་འགལ་ཡང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་འགལ་བྲས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་ཆོས་ཅན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྲུབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྤྱི་ཤོ་གཉིས་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་རྒྱ་དག་ཞིག་དེ་གཉིས་ཁྱོད་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྲུབ་སྟེ། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བྲུ་གང་ཞིག་དེ་གསུམ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་གྱི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མི་མཚུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། མྱེད་ལེན་མྱེད་པ་གསུམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་མིང་གཞུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་གང་ཞིག་དེ་རྣམས་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མི་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ། སྤྱི་ཤོ་གཉིས་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་གྱི་བྱི་མ་གཉིས་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་

ལ་སོགས་པའི་ཚོར་བ་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྩལ་སྦྲེས་ཀྱི་སྦྲེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་
ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། སྦྲེ་མཆེད་དྲུག་
གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྦྲེ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྦྲེ་
མཆེད་དྲུག་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཟུབ་སྦྲེ། དེ་དེ་དང་དུས་མཉམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡིན་བ་མེད་པར་ཐལ། མིང་གཟུགས་ཅི་
རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་སྟོས་བ་ལ་དགོས་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་
ཟུབ།

བྱས་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། མིང་
གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་ཟུབ་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་
མེད་ཁམས་ན། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་མིང་
གཟུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་བ་ཁས། དེ་བཞིན་དུ། སྦྲེ་མཆེད་
དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཟེར་ན་ཡང་། རིགས་འབྲེས་མ་ཟུབ་མཚམས། མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་
སྦྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཆོས་ཅན། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོ་དྲུག་ཆར་བར་དོད་མ་ཐག་པའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་སྦྲེ་
མཆེད་དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་མ་ཐག་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཆོས་ཅན།
མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། མིང་ག་ཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱལ། འོ་
ན། མིང་ག་ཟུགས་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན། མིང་གི་ལྷོག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་བྱལ་མཆོམས་
ལ། བྱལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

ཁོན་རེ། མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་ནས་དབང་པོ་དྲུག་ཆང་བར་དོད་མ་ཐག་པའི་
མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་ཆོས་ཅན། མིག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་
རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཡང་། སྐྱར་བཞིན་སྒྲིག་གོ། །

ཁ་ཅིག་གིས། མིང་ག་ཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་སྐྱག་བཅས་མྱང་འདས་
པ་ཡོད་ཟེར་ན། མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་མ་ཐག་པའི་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ལ་གནས་
པའི་སྐྱག་བཅས་མྱང་འདས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་
ཉོན་གྱི་དབང་གིས་མངལ་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་སྐྱག་བཅས་མྱང་འདས་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སྐྱག་བཅས་
མྱང་འདས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གནས་པའི་སྐྱག་བཅས་
མྱང་འདས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེ་སྤང་ལ་གནས་པའི་
སྐྱག་བཅས་མྱང་འདས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱིད་པ་ལ་གནས་པའི་
སྐྱག་བཅས་མྱང་འདས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་བརྩ་བ་བཅས་ཀྱི་

རང་བཙུག་གི་ལུང་ལྟར་གྲགས་པ་བཞད་པ།

༡༣། །བརྒྱད་པ་སྟེང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཞད་པ་ལ། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པའི་
 ཆོར་བ་གསུམ་པོ་གང་དུང་ལ་སྟེང་པའི་སྟོན་ས་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཉོགས་
 པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་པོར་གསོས་འདེབས་པར་བྱེད་པའི་འདོད་ཆགས་
 ལ་སྟེང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་སྒྲིར་སྟེང་པ་དང་འདོད་ཆགས་དོན་གཅིག་སྟེང་པ་ལ་འདོད་
 སྟེང་འཛིག་སྟེང་སྟེང་སྟེང་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བདེ་བ་དང་འཕྲད་པར་འདོད་པའི་
 འདོད་ཆགས། གཉིས་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྱལ་བར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས། གསུམ་ནི།
 རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། མངོན་པ་ཁ་གཅིག་གིས། འདོད་པའི་
 སས་བསྐྱེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་འདོད་སྟེང་། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་
 ལ་འཛིག་སྟེང་། རྟེན་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་སྟེང་སྟེང་དུ་འཛོག་

དགུ་པ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཞད་པ་ནི། སྒྲར་གྱི་སྟེང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་སྤྱག་པར་
 འཕེལ་ནས་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གསོས་འདེབས་པ་ལ་རྩས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སྒྱར་
 པའི་འདོད་ཆགས་ལ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་ དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་སྒྱར་པའི་འདོད་པ་ཉི་
 བར་ལེན་པ། ལྟ་བུ་ཉི་བར་ལེན་པ། ལྟ་བུ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཉི་བར་ལེན་

བ། བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བའི་བར་ལེན་བ་དང་བཞི་ཡོད། དང་པོ་ནི། འདོད་ཡོན་ལྡན་ལ་ཆགས་པའི་
 འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ལྟ་བུ་དུག་ཅུ་ཆ་གཉིས་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ།
 གསུམ་པ་ནི། ཟས་གཙོད་བ་དང་། མེ་ལྡ་བཞེན་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཁྱི་པག་གི་སྒྲིབ་པ་ལ་ཆགས་
 པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། བཞི་པ། བདག་ཏུ་འདྲིན་བ་དང་། ངོ་སྒྲུམས་པའི་ལུས་ལ་ཆགས་
 པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། བཅུ་པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བ་ཤད་པ་ནི། སྤར་བ་ཤད་པའི་སྲིད་
 ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལ་བཞེན་ནས། ཡང་སྲིད་འབྲུབ་པར་བྱེད་པའི་འབྲུབ་བྱེད་
 ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ། བཅུ་པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོལ། སྤྱིར་སྲིད་པ་དང་འཁོར་བུ་དོན་གཅིག་
 སྲིད་པ་ལ་དབྱེ་ན། བར་སྲིད། སྤྱི་སྲིད། སྒོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ། འཆི་སྲིད་དང་བཞི། དང་པོ་ནི།
 ཆེ་སྤྱི་མའི་འཆི་སྲིད་དང་། ཆེ་འདིའི་སྤྱི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་བྱུང་བའི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། མངལ་སྤྱིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། མངལ་དུ་ཉིང་མཆམས་སྤྱིར་མ་
 ཐག་པའི་ནམ་སྤྱིན་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སྤྱི་སྲིད་འབྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་
 ནས། འཆི་སྲིད་མ་བྲུབ་པའི་བར་ཀྱི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ། སྤྱིར་སྒོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། སྤྱི་སྲིད་
 མི་འགལ་ཏེ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འབྲེལ་གྱིར་མི་འོངས་སྤྱི་འདལ་བ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་མཛོན་
 བར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་འདལ་བ་དེས་གཟུགས་ཀྱི་སྒོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པའི་རྟེན་ལ་
 སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་སྲིད་པ་ལ་བཞིར་བྱེ་བའི་དེ་དང་སྤྱི་
 སྲིད་གཉིས་འགལ། དཔེར་ན། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་མི་འགལ་ཡང་། ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་
 སུ་བྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྒོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དུ་མ་ཡོད་

དེ། སྐྱེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མ་སྐུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ། འབྲིག་པའི་བསམ་
 བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ། ཁྱེད་ཀྱི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རྣམས་ཡོད། དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་སྤོང་
 དུམ་ལྷ་བྱ། གཉིས་བཞི། སྤིང་སྦྱབ་ལྷ་བྱ། གསུམ་བཞི། ཤར་ཕྱོགས་མངོན་དགའི་མི་ལྷ་བྱ།
 བཞི་བཞི། སྤོང་ལྷ་བྱ་སྤྱིང་གི་མི་པལ་ཆེར་ལྷ་བྱ།

བརྒྱ་གཅིག་པ་སྦྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།

༡༡། བརྒྱ་གཅིག་པ་སྦྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ། སྤར་བཤད་པའི་སྤིང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་
 དེའི་མ་སྐུས། སྦྱེ་སྤིང་དུ་ཉང་དུ་མཆོམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་
 པོ། སྦྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་བའི་རྩལ་སྦྱེས། རྫོང་གཤེར་སྦྱེས།
 སྤོང་སྦྱེས། མངལ་སྦྱེས་དང་བཞི་ཡོད། འོ་ན། འཕྲོ་བ་གང་ལ་སྦྱེ་གནས་དུ་ཡོད་ཞེ་ན། མི་དང་
 དུད་འཕྲོ་ལ་སྦྱེ་གནས་བཞི་ཀ་ཡོད། དཔུལ་བ་དང་། ལྷ་དང་། བར་དོ་བ་རྣམས་ལ་རྩལ་སྦྱེས་
 གིས་ཁྱབ། ཡི་དྲགས་པལ་ཆེ་བ་ལ་རྩལ་སྦྱེས་གིས་ཁྱབ་ཀྱང་། མངལ་སྦྱེས་ཀྱི་ཡི་དྲགས་ཡོད་
 དེ། མཛོད་ལས། དེར་ནི་སྤོང་ངལ་སྦྱེས་སོ། །སེམས་ཅན་སྦྱེ་གནས་བཞི་དག་ཏུ། མི་དང་
 དུད་འཕྲོ་རྣམ་པ་བཞི། དཔུལ་བ་བ་དང་ལྷ་རྣམས་དང་། སྤིང་བ་བར་མ་རྩལ་ཏེ་སྦྱེས། ཡི་
 དྲགས་མངལ་ནས་སྦྱེ་བའང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་མི་ལ་རྩལ་སྦྱེས་ཡོད་
 དེ། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་རྩལ་སྦྱེས་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་ལ་རྫོང་གཤེར་ལས་སྦྱེས་བ་ཡང་ཡོད་

དེ། རྒྱལ་པོ་སྤྱི་པོ་སྤྱི་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་སྣོང་སྤྱི་པ་ཡོད་དེ། བྱ་ཆགས་པའི་ཆོང་པ་དང་
 བྱང་བྱང་མོ་ལྷན་གཅིག་དུ་འཕྲོགས་པའི་སྣོང་གཉིས་བྱང་པ་ལས། ཁེའུ་གཉིས་བྱང་སྟེ་ཕྱིས་
 གནས་བརྟན་གྲགས་དང་ཉེ་བའི་གྲགས་གཉིས་བྱང་བར་འདུལ་བ་ལྟངས་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 དུད་འཕྲོ་ལ་སྤྱི་གནས་གཞི་ཀ་ཡོད་དེ། སྤྱི་གནས་བཞི་ལྷན་གྱི་མཁའ་མྱིང་གིས་སྤྱི་གནས་
 བཞི་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ཟ་བ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡི་དྲགས་པ་མངལ་སྤྱི་པ་ཡོད་དེ། ཡི་
 དྲགས་ཀྱན་མོ་ཞིག་གིས་འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་དབང་སྤྱག་གི་བྱང་དུ། འཕགས་པ་བདག་ལ་
 མཆོན་མོ་བྱ་ལྟ་བུ་དང་ཉིན་མོ་བྱ་ལྟ་བུ་སྤྱི་པ་ནས་ཟ་བར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བདག་
 ལ་ཆོམ་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩས་སྤྱི་པ་ལ་རོ་བ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། ལྷ་ལ་རྩས་སྤྱི་པ་གྱིས་མ་བྲལ་བ་ཐལ། རྩས་སྤྱི་པ་ལ་སྤྱི་པ་པའི་ཆེ་དབང་པོ་
 ལྟ་དང་། ཡན་ལག་ལྟ་དང་ཉིང་ལག་ལྟ་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་ཞིང་། འཆི་བའི་ཆེ་ཡང་ཅིག་
 ཅར་དུ་འགག་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག་གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་ལྷ་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཟེར་ན། མ་བྲལ་སྟེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གཟུགས་ཁམས་པའི་བར་སྤིང་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་ཡིན་
 ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། བར་དོ་བ་དེ། འཕྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གང་རྩང་གིས་མ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར།
 མདོ་ལས། སྤྱི་གནས་བཞིས་འཕྲོ་བ་རིགས་དྲུག་བསྐྱས་ཀྱང་། འཕྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གིས་སྤྱི་
 གནས་བཞི་མ་བསྐྱས་ཏེ། གང་མ་བསྐྱས་ཞེ་ན། སྤིང་པ་བར་མཐོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འོན་ཀྱང་དེ་གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན། དེས་གཟུགས་ཁམས་པའི་བར་དོའི་རྟེན་ལ་

མྱུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་ན། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མྱུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་
པའི་བྱིར།

བརྩ་གཉིས་པ་ཀ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།

༡༡། །བརྩ་གཉིས་པ་ཀ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། སྤྱི་མིད་གྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ། འཆི་མིད་མ་གྲུབ་པའི་བར་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་ན་ཆོད་གཞན་ནས་གཞན་དུ་
འགྱུར་བའི་ཆ་དེ། ཀ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོའི་རིགས་མཐུན་དོར་བའི་ཆ་
དེ་ཤི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་ཀ་ཤི་གཉིས་ལ་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་འབྲེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། དེ་གཉིས་ལ་གོ་རིམ་ངེས་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་མ་
གས་བར་འཆི་བར་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཆོད་ལྟར་གྱི་སྤྱི་དཀར་
བ་དང་གཉེར་མ་མང་བ་སོགས་ཀྱི་གས་པ་མེད་པར་འཆི་བ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི།
སྤྱིར་མ་གས་བར་འཆི་བ་མེད་ཀྱང་། ཀ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ། སྤྱི་མིད་གྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་
པ་ནས་སྤང་བའི་བྱིར། མྱུང་ན་དང་སྤྱི་སྤྲུགས་འདོན་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐལ་བ་དང་། འཆུགས་
བ་སོགས་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འབྲེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལས་ཉོན་
གྱིས་འཁོར་བར་སྤྱི་བ་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
གྱི་དེར་མ་བགང་བའི་བྱིར། དེ་ངེས་པ་མེད་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་པའི་དགོ་

སྒོང་འགའ་ཞིག་ཡིད་བདེ་བ་ཞིན་དུ་འཆི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དེར་གསུངས་པ་
ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བ་སྐྱེ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་རྩལ་བསྐལ་གྱི་སྤང་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་སྤང་བར་འཇུག་རོ། །ཞེས་འབའ་ཞིག་པའི་
སྐྱ་སྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ཅན་ཡོད་ཀྱི། དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་
གང་ཟག་གི་འདག་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདོད་གཟུགས་ན་མ་ཆས་པར་འཆི་བ་ཡོད་ཀྱང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་
 དེ་འབྲེལ་ཐ་སྟོད་མེད་དེ། དེ་ན་ཆས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་སྒྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ན་
 འདུ་བྱེད་རྙིང་པ་དང་དེས་འཕངས་པའི་ཆས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། དེ་ན་འདུ་
 བྱེད་རྙིང་པ་དང་ཆས་པ་མེད་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཡུང་པོའི་གནས་སྐབས་གཞན་ནས་གཞན་དུ་
 འགྱུར་བ་ཡོད་པས། དེ་ན་ཆས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འདྲིལ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། གསེར་འབྲེང་
 ལས། འདོད་གཟུགས་གཉིས་ན་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཆང་བར་ཡོད་དེ། གཟུགས་ན་འདུ་
 བྱེད་རྙིང་པ་དང་། དེས་འཕངས་པའི་དགོ་བ་ཡོད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ཡོད་པས་སོ། །གཟུགས་
 མེད་ན་ཡན་ལག་བཞི་པའི་བྱེད་དང་ལྔ་པའི་དབང་པོ་དང་པོ་ལྔ་མེད་ཅིང་། གཞན་རྣམས་ཡོད་
 པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་བསྟ་ཚུལ་བཤད་པ།

༡༡། གསུམ་བ་བསྟ་བ་བཤད་པ་ལ། ཡན་ལག་བཞིར་བསྟ་བ། ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་
བསྟ་བ། སྟག་ཀྱན་གཉིས་སུ་བསྟ་བ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སུ་བསྟ་བའོ། །དང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡན་ལག་བཞིར་བསྟ་བ་ནི། འཕེན་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་དང་འཕངས་པའི་
ཡན་ལག་དང་། མངོན་བར་འགྲུབ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་དང་
བཞིར་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་། ཀྱན་བརྟས་ལས། ཡན་ལག་མངོར་བསྟ་བ་པའི་ལྟ་
བྱ་ཞེན། འཕེན་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་ མངོན་བར་འགྲུབ་བར་
བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། མངོན་བར་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གོ། །འཕེན་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་གང་
ཞེན། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་སོ། །འཕངས་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེན། མིང་དང་
གཟུགས་དང་སྒྲེ་མཆེད་རྒྱག་དང་། རིག་པ་དང་ཚོར་བའོ། །འགྲུབ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་
གང་ཞེན། སྡེད་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། སྡིད་པའོ། །གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེན། སྒྲེ་བ་དང་
གྲ་ཤིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། མ་
རིག་པ་དང་སྡེད་ལེན་གཉིས་ཏེ་གསུམ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་བར་འདུ། འདུ་
བྱེད་དང་སྡིད་པ་གཉིས་ལས་གྱི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་བར་འདུ། རྣམ་ཤེས་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་

ལྷག་མ་བདུན་པོ་དེ། སྤྱི་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བར་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱ་མ་རྟེན་འབྲེལ་
 སྤྱིང་པོ་ལས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་མོངས། །གཉིས་པ་བརྒྱ་བ་ལས་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མ་
 བདུན་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡིན། །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། ཉོན་མོངས་གསུམ་མོ་ལས་གཉིས་
 སོ། །གཞི་བདུན་དེ་བཞིན་འབྲས་བྱུང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཀུན་བརྟུས་
 ལས། མ་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་ནི། ཉོན་
 མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བར་འདུ་ལོ། །འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 གང་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བརྒྱ་འདུ་ལོ། །ལྷག་
 མ་རྣམས་ནི་ཆེད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བར་འདུ་ལོ། །ཞེས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་ཀྱི་
 ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བར་འདུ་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞིན། སྤྱོན་མེད་དེ། རྣམ་ཤེས་
 ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བགོས་པའི་གཞི་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལས་ཀྱི་མིང་གཏགས་
 རས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཙོ་བོའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་
 བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ། ཆེད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཀྱི་ཀུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། དང་པོ་
 གཉིས་དང་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདེན་པ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་
 སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་
 འབྲས་ཆར་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་

སྤྱུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གོ་ངེས་ལ། ཁོ་ན་རེ། མདོ་ལོ་ས། ཚོར་བའི་རྟེན་གྱིས་སྟེང་པ་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་གི་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་དེའི་ནང་ཚན་གྱི་སྟེང་
བའི་རྟེན་འབྲེལ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཞན་གྱི་ཚོར་བ་
ལས་དེ་དང་ཚར་མི་གཅིག་པའི་སྟེང་པ་བྱུང་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ལམ་ངེས་ལས། འབྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་སྟེང་པ་དང་། དེ་སྟེང་བའི་ཚོར་བ་གཉིས་པོ་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡན་ལག་གི་གངས་ངེས་དང་འཕེན་ཚུལ་འབྲུབ་ཚུལ་

སོགས་བཤད་པ།

༡༡། །བཞི་བ་གངས་ངེས་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྟོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་སྤྱ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་
བར་སྟེ་བ་ལེན་པ་ལ་འཕེན་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་དང་འབྲུབ་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སྤྱ་ངེས་ཤིང་།
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་བཞག གཉིས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་མིང་གཟུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་བཞག འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
སྟེང་ལེན་སྟེང་པ་གསུམ་པོ་དེ་བཞག བཞི་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟེ་ཆའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་

བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་བཞག་ལས་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཞག་དེའི་བག་ཆགས་བགོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་རིགས་འབྲེ།

འོན། འཕེན་ཚུལ་དང་འབྲུབ་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། གང་འཕེན་ན་
མིང་ག་ཟུགས་ནས་ཚར་བའི་བར་འཕེན། གང་གིས་འཕེན་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་འཕེན། གང་ལ་
བརྟེན་ནས་འཕེན་ན་མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕེན། ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་འཕེན་ན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
སྟངས་དུ་བག་ཆགས་བསྒོས་པའི་དབང་གིས་འཕེན། འཕངས་པའི་དོན་ནི་སྟངས་ལེན་གྱི་རྟེན་
དང་ཐང་ནས་སྐྱེ་ཆ་སོགས་དང་མིང་སོགས་འབྲུབ་རུང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲུབ་ཚུལ་ནི་
གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། གང་འབྲུབ་ཅེ་ན་སྐྱེ་ཆ་གཉིས་འབྲུབ། གང་གིས་འབྲུབ་པར་
བྱེད་ཅེ་ན། སྟངས་པའི་རྟེན་གྱིས་ལེན་པ་འབྲུབ་པར་བྱེད། ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་འབྲུབ་པར་བྱེད་ཅེ་
ན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟངས་དུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག་པ་དེ་ཉིད་སྟངས་ལེན་གཉིས་
ཀྱིས་གསོས་བཅུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུབ་ངེས་སུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲུབ་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། གང་གིས་འཕེན་བྱེད་རི་ལྟར་འཕེན། དེ་
འབྲུབ་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཡང་། ཉེས་པ་གང་ཡིན་དེ་དག་རྣམས། །ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་རྣམས་
ཀྱིས་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན། ལས་ཉོན་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་
ལ་རྒྱ་འབྲས་ཚར་གཉིས་དགོས་ན། ཚར་གཉིས་པོ་དེ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཐེབས་གཅིག་གི་དབང་དུ་

བྱས་སམ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་ཅེ་ན། གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ལས་
 གྱིས་འཕངས་པ་དེ་ཉིད་འབྲུབ་བྱེད་ལས་ཀྱིས་འབྲུབ་པར་བྱེད། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་འབྲུབ་པ་
 དེ་ཉིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་འཕངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་
 སུ་གངས་མ་ངེས་ཏེ། ཚོར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འབྲུག་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་པོར་དམིགས་
 པའི་གཟུགས་ཕྱང་དང་། མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་གཙོ་སེམས་
 རྣམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་གྱི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྦྱེས་ཕྱའི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་
 བདེན་པ་བཞིར་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེའི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་
 གཙོ་བོ་གང་ཞིག་དེ་བདེན་པ་བཞི་པོ་གང་དུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། སྤྲ་བ་རྒྱུན་
 དུ་འབྱུར་བའི་ཚུལ་ནི། ཡན་ལག་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྱི་མ་བྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་བཞི་ཅི་
 རིགས་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། རིག་པར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་སྤྲ་མ་སྤྲ་མས་རིག་པར་གྱུར་པའི་ཡན་
 ལག་བྱི་མ་བྱི་མའི་རྒྱུན་བཞི་ཀ་བྱེད་པ་ཡོད། དེས་གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་བྱི་
 མའི་རྒྱུན་རྒྱུན་བྱས་པ་ཡོད། སྤྲ་མའི་གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་གིས་གཟུགས་ཅན་
 དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་བྱི་མའི་རྒྱུན་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན་གཉིས་བྱེད་པ་ཡོད། དེས་རིག་པར་
 གྱུར་པའི་ཡན་ལག་བྱི་མའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མ་གཏོགས། རྒྱུན་ལྷག་མ་གསུམ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ།
 ཀུན་བརྟུས་ལས། ཡན་ལག་རྒྱུན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ངི་ལྟ་བུ་ཞིན། བག་ཆགས་དང་

ཕྱགས་དང། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱུང་བས་ཀྱང་རྒྱུན་ཉིད་དུ་ནམ་པར་བཞག་གོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷག་པ་རང་རང་གི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་དང། མི་
འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། མ་དེག་པས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་མཐོང་བ་ལ་སྐྱིབ་པའི་སློན་ས་
འགོ་བ་ནམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་ནས། སྐྱེ་ཆ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐལ་བའི་སློན་ས་འགོ་
བ་ནམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དབྱས་མཐའ་ལས། སྐྱིབ་པའི་བྱིར་དང་འདྲེབས་
པའི་བྱིར། །འཁྲིད་པའི་བྱིར་དང་ཀུན་འཇིན་བྱིར། །རྫོགས་བྱེད་བྱིར་དང་གསུམ་འཇིན་
བྱིར། །ཉར་སྦྱོད་བྱིར་དང་སྤྱད་པའི་བྱིར། །སྦྱོར་བའི་བྱིར་དང་མངོན་སུམ་བྱིར། །སྤྱག་བསྐལ་
བྱིར་དང་འགོ་ཉོན་མོངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཆེ་དུ་ལ་

རྫོགས་ཚུལ་བཤད་བ།

༡༡། །བདུན་པ་ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་པ་ལ། །ཁ་ཅིག་གིས། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་
ཆེ་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་རྫོགས་ཏེ། རྒྱ་བྱག་པོ་དེ་ཆེ་དང་པོ་དང། འཕས་བྱ་བྱག་པོ་དེ་ཆེ་གཉིས་
པོ་ཁོ་ན་ལ་རྫོགས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མིའི་རྟེན་ལ་མ་དེག་པའི་ཀུན་ནས་སྤངས་ནས་ལྷར་སྐྱེ་
འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་སློན་པ་དེ་ཉིད་ཆེ་དེ་ལ་

སྟེན་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་འདེབས་མ་རྒྱས་པར་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་
སྐྱེས། དེའི་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ལ་སྤར་གྱི་ལས་དེའི་དབང་གིས་ལྟར་སྐྱེ་བ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྟར་སྐྱེ་བའི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྤོང་འགྱུར་གྱི་ལས་མེད་
པར་ཐལ།

ཁ་ཅིག་གིས། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཆེ་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་ངས་པར་
ཚོགས་ཏེ། ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་ཆེ་དང་པོ་དང་། སྟེན་ལེན་སྟེན་བ་གསུམ་ཆེ་བར་བ་
དང་། འབྲས་བུ་དུག་ཆེ་གསུམ་པ་ལ་ཚོགས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། འོན། མིའི་རྟེན་ལ་ཆེ་སྟོང་ལ་
མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ལྟར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས་ཏེ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཆེ་སྤང་ལ་སྟེན་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ལས་རྒྱས་པ་མ་སྤུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྟེན་བ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ལ་སྤར་སྐྱེ་
བ་ལེན་བ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྟར་སྐྱེ་གནས་སྤོང་
འགྱུར་གྱི་ལས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ཆར་མི་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཆེ་གཅིག་ལ་ཚོགས་པ་ཡོད་དེ།
ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སུ་སྐྱེས། དེ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་
ཆེ་དེ་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཚོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ནམ་མཁའ་
མཐའ་ཡས་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སུ་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུག་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་
མཐའ་ཡས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཚོགས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་རྒྱ་

དུག་སོ་ཡང་དེའི་རྟེན་ལ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་གཟུགས་གཉིས་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
 ལྷུང་ནའང་ཆེ་གསུམ་ལ་ངེས་པར་རྫོགས་དགོས་ཏེ། མི་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་མིར་སྐྱེས་པའི་ཆེ།
 སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཆ་གཅིག་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་འཆི་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད། ཆ་
 གཅིག་ཆེ་ཕྱི་མའི་བར་སྲིད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་ན་ཆེ་གཉིས་མན་ཆད་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་
 དེ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་སོར་སྐྱེ་བའི་ལས་བསམ་གསལ།

དེ་ནས་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་སྦངས་པའི་ཆེ། བསམ་གཏན་
 དང་སོར་སྐྱེ་བའི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ། ངན་སོང་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས་བཤའ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ནམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་
 ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ནམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་རྟེན་ལ་འབྱུང་
 བའི་ཐུབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དང་སོ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་
 ལ་ནམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་སོ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བའི་ལས་
 གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལ་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བརྒྱ་བདུན་དུ་རིམ་
 གྱིས་སྐྱེས་པའི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགོ་
 ཕྱི་མི་འོང་གོང་འཕོ་བ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་མིར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ན། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྤོང་འབྱུར་གྱི་ལས་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་གཟུགས་གཉིས་སུ་རི་ལྟར་སྐྱུར་ཡང་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཆེ་

གསུམ་ལ་རྫོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། མིར་སྐྱེ་གནས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་
ལས་མེད་པར་ཐལ་ལོ།

རང་ལུགས་ལ་ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་ཚུལ་དང་ དེ་ལ་ཅོད་སྤྱོད་།

༡༡། །རང་ལུགས་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་སྤྱར་ན་ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་
ཡོད་དེ། མིའི་ཆེ་སྤྱོད་ལ་ལྟར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་སྤྱོད་དུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཆེ་སྤྱོད་ལ་སྤེད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་པ་གྲག། དེའི་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ལ་སྤར་གྱི་ལས་དེའི་དབང་
གིས་འབྲས་བྱ་བྱག་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཆེ་གསུམ་ལ་
རྫོགས་པ་ཡོད་དེ། མིའི་རྟེན་ལ་ཆེ་སྤྱོད་ལ་ལྟར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས། ལས་ཀྱི་བག་
ཆགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཆེ་སྤྱོད་ལ་གསོས་བཏབ་མ་རྒྱས་པར། དེའི་སྐྱེ་
བ་བྱི་མ་གང་དུང་གཅིག་ཏུ་ལས་དེ་ཉིད་གསོས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་
ཅན་གྱིས་སྤྱོད་པ་གྲག་སྟེ། དེའི་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ལྟར་སྐྱེས་ཏེ། སྤར་གྱི་ལས་དེའི་དབང་གིས་འབྲས་
བྱ་བྱག་མངོན་དུ་གྱུར་བ་གཅིག་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཀུན་བརྒྱས་ཀྱི་དར་རྟེན་གྱི་ལས། ཡན་
ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་འདི་དག་སྐྱེ་གནས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས་པ་ཡིན་ན། ཆེ་གཉིས་

ལ་རྫོགས་ཤིང་དེ་མ་ཡིན་ན། ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་དགོས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་
 འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཆེ་རབས་གངས་ལས་འདས་པའི་ཆོད་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཆར་
 ཡིན་གྱི་དེའི་ཆར་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲུབ་པའི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཆེ་རབས་
 གཞན་གྱིས་ཆོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཐམས་ཅད་
 ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་དེ། མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་
 དེ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་རྟེན་ལ་སྤྱོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ལ་མཆོམས་མེད་
 ཀྱི་ལས་ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ཐམས་ཅད་སྤྱར་ན་ཆེ་གཉིས་
 དང་བྲལ་ན་ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་དགོས་ཏེ། འཕེན་བྱེད་རྒྱ་གསུམ་ངེས་པར་ཆེ་གཅིག་དང་།
 འབྲུབ་བྱེད་རྒྱ་གསུམ་ངེས་པར་ཆེ་གཅིག་དང་། འབྲས་བུ་དུག་ངེས་པར་ཆེ་གཅིག་ལ་རྫོགས་
 པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་ན། ཆེ་
 གཅིག་གིས་བསྐྱས་པའི་བྱུང་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིའི་སྐྱེ་སྲིད་
 དང་བར་སྲིད་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཆེ་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་ལས་གཅིག་
 གི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། མཛོད་ལས། །དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་
 ཕྱིར། །སྟོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ལ་ཚུགས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བར་སྲིད་
 རས་ཤི་མ་འཕོས་པར་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ་ཡོ། །ཟེར་ན། ཅུ་བར་མ་
 བྱས། བྱས་པ་ལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གི་འཕངས་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་

ན། ཚེ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་བྱུང་བར་ཐལ། འདྲི་བའི་བྱིར། འདྲི་ན། འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་གཅིག་གི་འཕངས་འབྲས་སུ་གྱུར་བའི་མིའི་སྐྱེ་སྤྱིད་གཉིས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གི་འཕངས་འབྲས་སུ་གྱུར་བའི་
རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོས་ཅན་དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཀྱན་
ལས་བརྟུས་ལས། ལས་གཅིག་གིས་ལུས་གཅིག་འཕེན་བའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་གཅིག་
གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་བའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་འཕེན་བའི་ལས་ཀྱང་
ཡོད། ལས་དུ་མས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་བའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

འདྲིའི་ལན་ལ། མཁས་པ་ཁ་གཅིག་གིས། དེ་མེད་གསུངས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ལས་གཅིག་གིས་མིའི་ལུས་དང་ངི་ཟའི་ལུས་གཉིས་འཕེན་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ལས་གཅིག་
གིས་མིའི་སྐྱེ་སྤྱིད་གྱི་ལུས་དང་བར་སྤྱིད་གྱི་ལུས་གཉིས་འཕེན་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་བར་
དེའི་ལུས་ཡིན་ན་ངི་ཟའི་ལུས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ན་འཕེན་བ་གཅིག་
པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བར་དོའི་སེམས་ཅན་ཡིན་ན་ངི་ཟ་
ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། མཛོད་ལས། མི་ལྗོན་དེ་ནི་ངི་ཟའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་
ལ། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གིས་དང་པོར་ལུས་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་པར་བྱེད་ཅིང་།
དེས་རྗེས་པ་སྤྱང་སྤྱོད་གྱི་སྐྱེ་བ་འཕེན་པར་བྱེད་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་
མ་འཕེན་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདྲི་ན། དེ་ཚོས་ཅན། སྐྱེ་གནས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་

ལས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྦྲེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འབྱེན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 བ། དེ་དེར་ཐལ། དེ་རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྦྲེ་བ་གསུམ་པ་པན་ཆད་ལ་འབྱེན་པའི་
 ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་གོང་མར་མ་བྱལ། འོན། སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།
 རི་ལྟར་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་ཆུ་ཐིགས་ལྟར། །རྒྱ་མཆོ་མ་ཐད་བར་དུ་དེ་མི་འཛད། །དེ་བཞིན་བྱང་
 རྒྱུ་རྒྱར་བསྐྱོད་དགོ་བ་ཡང་། །བྱང་རྒྱུ་མ་ཐོབ་བར་དུ་དེ་མི་འཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་དེ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཡོངས་སྦྱོད་པས་མི་འཛད་པའི་ལས་མེད་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལས་རང་གིས་བསགས་པའི་
 སྦྲེ་བ་ཕྱི་མ་ནས་བརྒྱུད་མྱེ་ཆེ་རབས་དུ་མའི་བར་དུ་འབྱེན་པའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་
 སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱེ་གནས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། ཉམས་སྲར་བཞིན། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
 འབྲས་བུ་སྦྲེ་བ་གསུམ་པ་པན་ཆད་ལ་འབྱེན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གིས་འདོད་ལྷ་རིགས་དུག་ཏུ་སྦྲེ་བ་ལེན་
 པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེར་སྦྲེ་བ་གྲངས་པའི་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་
 འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུག་དང་། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུག་པོ་དེ་
 གཉིས་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། དེའི་ཆེ་དེ་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

དེའི་ཆེ་སྙམ་ཅུ་ཙམ་སྙམ་པའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་
 ཏུ་གཏོགས་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་སྡོན་དུ་སོང་བར་ཐལ། སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མ་ཁྲལ་ན། མ་སྐྱེས་བར་ཤི་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་ཁྲལ་བ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ཁྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྙམ་ཅུ་ཙམ་སྙམ་པའི་འབྲས་བུ་བྱུག་དང་། རྒྱལ་ཆེན་
 རིགས་བཞིའི་འབྲས་བུ་བྱུག་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་
 བ། ཐལ་འགྱུར་གསུམ་བ་ལ་མ་ཁྲལ་ལོ། །

ཁོ་ན་ལེ། དེའི་ཆེ་སྙམ་ཅུ་ཙམ་སྙམ་པའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་
 བཞིའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་མ་གཏོགས་པར་ཐལ། མ་ཁྲལ་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། དེའི་ཆེ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པར་ཐལ། རང་དང་
 རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ཆར་
 གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ།

ཁོ་ན་ལེ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྙམ་ཅུ་ཙམ་
 གསུམ་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་འདུ་བྱེད་
 ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་
 སྐྱའི་གཞུང་བསྐྱབ་བཏུས་སུ་བྲངས་བ་ལས། དགོ་སྒོར་དག་དགོ་སྒོར་གིས་འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱ་དང་
 སེན་མོའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱག་འཆོལ་ཏེ་སེམས་དྲང་བར་བྱེད་བ་ལ་

སྟོས། བཅུན་བ་དེ་ལྟར་ལགས་སོ། །དག་སྦྱོང་འདིས་ཇི་ཙམ་ཞིག་ཅོན་པའི་འོག་དཔག་ཆད་
བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ན་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ། ཐུག་པའི་བར་ན་བྱེ་མ་ཇི་སྟེད་ཡོད་བ་དེ་སྟེད་
དུ་དག་སྦྱོང་འདིས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་སྟོན་སྟོང་འབྲུར་དུ་ལོངས་སྟོང་བར་འབྲུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་བར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གིས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བའི་རྒྱལ་པོའི་སྟེ་བ་སྟོང་འཕེན་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། གསེར་འབྲེང་ལས། གལ་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་བ་མེད་ན་ཕྱིར་མི་
འོང་གིས་སྟེལ་མར་བསྟོམས་བས་གནས་གཙང་དུ་སྟེ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེར་སྟེ་བ་ལ་བསམ་
གཏན་ཐག་མེད་ཐོབ་དགོས་ལ། སོ་སྟེའི་ཆེ་ཐག་མེད་མ་ཐོབ་ལ་འཕགས་པའི་ཆེ་ན་ལས་མི་
བསགས་པའི་ཕྱིར། ཞེན། དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཆེ་བར་སྟེ་བའི་ལས་ཐོག་མ་མེད་བ་ནས་ཡོད་ཅིང་།
དེ་ཉིད་སྟེལ་མར་བསྟོམས་བས་གནས་གཙང་དུ་སྟེ་བའི་རྒྱར་འབྲུར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་
མེད་ཅེས། དོན་གསང་ནམ་བཤད་ལས་བཤད་བ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་ས་མཚུངས་ཚུལ་

བཤད་བ།

༡༡། །བརྩ་བ་ས་མཚུངས་བ་ནི། ས་དགུ་པོ་གང་ནས་ཤི་འཕོས་ཀྱང་རུང་། འདོད་པར་
 སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་འདོད་
 པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་དགུ་གང་ནས་ཤི་འཕོས་ཀྱང་རུང་བསམ་གཏན་དང་
 པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ། མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ས་མཚུངས་ཏེ། དེ་
 རྣམས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་མི་མཚུངས་ཏེ། དེའི་
 ཆེ་མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་དགུ་གང་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་
 པར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ས་མཚུངས་ཏེ། དེ་རྣམས་བསམ་གཏན་
 གཉིས་པར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་མི་མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་བསམ་གཏན་
 དང་པོར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲིད་ཅའི་བར་དུ་རིགས་འབྲེལ། །

དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ནི། ས་དགུ་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་ཆེ། འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་ཏེ། དེ་འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་
 བྱེད་གང་ཞིག་ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེའི་ཆེ་རྣམ་ཤིས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་ཏེ། དེ་འདོད་པའི་རྣམ་

སྒྲིབ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྒྲོས་མ་ཐག་པའི་གཙོ་བོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་པའི་
 བྱིད། དེའི་ཆེ་མིང་ག་ཟུགས་ནས་ཚོར་པའི་བར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་
 ཏེ། དེ་རྣམས་འདོད་པའི་རྣམ་སྒྲིབ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་གང་ཞིག་ས་གཞན་
 ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྒྲིབ་འཕེན་བ་མེད་པའི་བྱིད། དེའི་ཆེ་སྟེན་ལེན་གཉིས་འདོད་
 པའི་སས་བསྐྱས་ཏེ། འདོད་པའི་རྣམ་སྒྲིབ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོས་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་
 མོངས་གང་ཞིག་ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་བས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྒྲིབ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་
 མོངས་གསོས་འདེབས་བ་མེད་པའི་བྱིད། དེའི་ཆེ་སྟེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་སས་
 བསྐྱས་ཏེ། དེ་འདོད་པའི་རྣམ་སྒྲིབ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གང་ཞིག་ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་
 གཞན་གྱི་རྣམ་སྒྲིབ་འབྲུབ་བ་མེད་པའི་བྱིད། དེའི་ཆེ་སྟེན་ཀྱ་གཉིས་དེས་བསྐྱས་ཏེ། དེ་གཉིས་
 འདོད་པའི་རྣམ་སྒྲིབ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲུབ་འབྲས་གང་ཞིག་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྒྲིབ་
 འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དེ་གཉིས་འབྲུབ་བ་མེད་པའི་བྱིད། དེའི་མ་རིག་བ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཏེ།
 འདོད་པའི་རྣམ་སྒྲིབ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་སྦྱར་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་
 བ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་
 གང་རུང་གང་ཞིག་བྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་བ་བྱུང་སྟེ། འདོད་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་པའི་གང་ཟག་གི་རྟེན་ལ་
 འདོད་བར་རྣམ་སྒྲིབ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསོག་དགོས་བ་གང་ཞིག་འདོད་བ་ལ་འདོད་ཆགས་
 དང་མ་བྲལ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་

ཕྱིར། དང་པོར་དེར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་ངན་སོང་བའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་
བསོག་དགོས་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་རྟེན་ལ་དེ་བསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་ངན་སོང་
བའི་རྣམ་སྟོན་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་བསོད་
ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་
མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་རྟེན་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་མེད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་གྱི་རྟེན་ལ་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་ན། རང་གི་གཙོ་
བོར་འབྱུང་བའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཅ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་
སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡིན་ན། འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གོང་སའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་མི་དགེ་བའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་
གི་རྟགས་ཟུབ་སྟེ། དེའི་རྟེན་ལ་འདོད་ཉོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་གྱིས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དངོས་གཞིའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
སས་བསྐྱུས་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་ཉོན་

མོངས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ།
 ཉེར་བསྟོགས་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། བོང་གི་རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་
 བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ན། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་
 ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་པའི་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོས་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་ཡིན་དུག་གོས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ས་དགུ་གང་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་ཆེ་མ་རིག་པ་འདོད་པའི་
 སས་བསྐྱས་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་དུ་བྱུར་
 པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཀུན་སྒོར་
 དུ་བྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
 ཀྱི་སས་བསྐྱས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སས་བསྐྱས་
 པའི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིད་ཅེའི་བར་དུ་མ་རིག་པ་རང་རང་གི་འོག་སར་གཏོགས་
 པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༡༡། སྐབས་བརྒྱད་པའི་མཐའ་དབྱེད་ཇི་བཙན་ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་མཆན་དབལ་བཟང་པོའི་གསུང་རྒྱན་
 བཞུགས་སོ།

༡༡། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་བ་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་
 བས་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་བ་བཞི་ཡིན་པས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
 ལ།

སྐྱོར་བ་འཁོད་པ།

༡༡། སྐྱོར་བ་དང་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་བཤད་
 བའི་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་དེ་དེ་བསྐྱོམས་
 སྐྱོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིས། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ། ཡོངས་སྐྱེ། སྐྱལ་སྐྱེ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
 བྱིས། ཁ་ཅིག་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བའི་རྗེས་སུ་ཆོས་སྐྱེ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཆོས་

སྐྱེད་དེ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བྱིར། ཆོས་སྐྱེ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། རོ་བོ་
 ཉིད་སྐྱེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ། འོངས་སྐྱེ། སྐུ་ལ་སྐྱེ་ནམས་སྐྱེ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། གཟུགས་སྐྱེ་
 གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེར་བ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཙན། གཙོ་
 བོར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་ཐལ། ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུ་
 རྟེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་མདོར་བསྐྱུས་ན། །རྒྱལ་བོ་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་ལས་
 འཁྱུངས་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཙན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཙོ་
 བོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཏེ། གཟུགས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། བྱུ་རྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱལ་ནམས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེ་ནི། །བསོད་ནམས་ཆོགས་
 ལས་འཁྱུངས་བ་རྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཆོས་ཙན། གཙོ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱོམས་
 སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་པར་བྱིན་དུག་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཏེ།
 གཙོ་བོར་པར་བྱིན་དུག་ཉམས་སྐྱེ་འཁྱུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱལ། ཁོ་
 བ་རེ། སྐྱེ་བ་ལས་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྐྱོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་པར་བྱིན་དུག་བསྐྱོམ་པ་ཡོད་
 པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ན་པར་བྱིན་དུག་ཉམས་སྐྱེ་ཡེན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱལ། ཅུ་བར་
 འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་རོ་བོར་སྐྱེས་པའི་རྣམ་ཆོགས་སྐྱེར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་
 བསྐྱོམ་པའི་རྣམ་ཆོགས་སྐྱེར་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱུ་རྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྐྱོ་སྤྱིང་རྗེའི་རོ་
 བོར་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤྱིང་རྗེ་སྐྱོམ་ཞེས་པ་སྤྱིང་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་སྐྱེར་པའི་རོ་བོར་བསྐྱེད་

ནས་སྒོམ་པ་ཡིན་གྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གསུགས་པ་བཟླ་བ་བཞིན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིད།

ཁོ་ན་རེ། ཤེར་བྱིན་གྱི་རོ་ཐོར་སྐྱེས་པའི་རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེར་
བྱིན་སྒོམ་པའི་རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་རྟེ། ཤེར་བྱིན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྣམ་
རྟོགས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པའི་བྱིད། ཟེར་ན། མ་ཁྲལ།

ཁོ་ན་རེ། སྒོ་བ་ལམ་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་
བ་ཡོད་པའི་བྱིད། ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། དེ་ན་མཁྱེན་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་
ཡོད་པའི་བྱིད། ཁོ་ན་རེ། སྒོ་བ་ལམ་ན་རྣམ་མཁྱེན་སྒོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ལམ་མ་ཁྲལས་ན་
ལམ་སྒོམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་རྟེ། ལམ་མ་ཁྲལས་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྒོམ་པ་ཡོད་པའི་
བྱིད། ཟེར་ན་མ་ཁྲལ།

འབྲས་བུ་བྱུབ་པའི་དུས་མཚའས་བཤད་པ།

༡༡། །གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། འབྲས་བུ་འབྱུབ་པའི་དུས་མཚའས་དང་། སྐྱའི་རྣམ་
གཞག་པ་དབྱེད་པ། དེ་ལ་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་དགག་
བཞག་སྒོར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པས་ཆོས་ཉིད་ལ་
ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་ཇི་སྟེད་པ་རྩེད་པ་ཡང་མི་སྣང་ཞིང་། དེའི་

སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེར་ཤེས་བྱ་དེ་སྟེང་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐེལ་དུ་སྦྱ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། ཡོངས་སྦྱ་
 མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཟེར་ན། རྒྱན་
 མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཇི་སྟེང་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་རྒྱན་མཐའི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཉེ། དེའི་རྒྱད་ལ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཉེ། དེའི་རྒྱད་ལ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་ཡོད་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་
 པ་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྦྱེས་པའི་ཆེ་ཤེས་བྱ་དེ་ལྟ་བུ་གཉིས་སྒྲིབ་ཀྱང་ལྟ་བུ་བཞག་
 དུ་སོང་བ་དེའི་གཟིགས་ངོར་ཤེས་བྱ་དེ་སྟེང་པ་ལག་མཐེལ་དུ་སྦྱ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མངོན་
 སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཆེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་
 བྱས་པ་དང་། ཆོས་སྦྱ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་
 པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ།

རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཤེས་
 བྱ་དེ་སྟེང་པ་ལག་མཐེལ་དུ་སྦྱ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་དང་ཆོས་སྦྱ་
 མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན། ལུང་འདིས། ཇི་སྟེང་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱིས་ཇི་སྟེང་པ་
 གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཤེས་བྱ་དེ་སྟེང་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ཏོར་འདུས་བྱས་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དངོས་སོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་
ཞིག་མཛོན་དུ་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཐུགས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཞིན་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་
གྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ཏོར་ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱབ་
པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། ཁོ་རང་གིས་འདོད་ན། ཡོད་
པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ལུས་སོ། །

ཁ་ཅིག་རྣམ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
པ་ཡིན་ལ་དེའི་གཟིགས་ཏོར་མ་བྱལ་པའི་དོན་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་སྤར་བཤད་
ཟིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་
གཟིགས་པའི་གཟིགས་ཏོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ།
དེ་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ཏོར་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བྱང་ལེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་དང་པོར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་བྱེད། དེའི་
རྗེས་སུ་ཡོངས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་བྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་མཛོན་དུ་བྱེད་ཟེར་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་གྲང་ཡིན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐར་མ་ཕྱིན་པའི་

གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ།
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་ཆོས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་དུས་མཉམ། བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཆོག་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་ཡོངས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཆོག་མཐར་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་མི་བྱས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཅ་བའི་དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་པའི་
ཐད་ཀྱི་ནམ་བཤད་ལས། སོགས་སྐྱས་ཆོས་སྐྱེས་ཡོངས་སྐྱའི་དངོས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་དང་།
ཡོངས་སྐྱས་སྐྱལ་སྐྱའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་སྤྱད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ།
ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱས་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡོངས་སྐྱའི་བདག་རྒྱུན་
དང་། ཡོངས་སྐྱས་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྐྱལ་སྐྱའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན། ནལ་
འབྱོར་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་དོན་བྱུང་པར་ཅན་སྣང་བ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཡོངས་སྐྱའི་བདག་རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ།
ལུང་འདིས། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོངས་སྐྱར་སངས་རྒྱས་ཆུལ་དང་།
སྐྱལ་སྐྱར་སངས་རྒྱས་ཆུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལྟོན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་
ཡིན་ན་ཅ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་ཡོངས་སྐྱེ་དང་

སྐྱལ་སྐྱ་གཉིས་གཅིག་ཆར་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་ལས། ས་བཅུ་རྒྱུན་
མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཆེ་མཚན་དཔེའི་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་བྱེ་མ་ཆོས་སྐྱ་ཐོབ་
པའི་མཚན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་དང་། ཡོད་ཉན་ལྟ་ལྟན་དང་། དེས་པ་ལྟ་ལྟན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྟོགས་
པའི་སྐྱ་འབྲུག་པ་ལས། ལོངས་སྤྱོད་བདག་ཆེན་བྱས་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐོན་ས་
གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་མཆོག་གི་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་དེའི་ཆེ་ཆོགས་པ་གཅིག་ཏུ་མེད་ཀྱང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱལ་པའི་སྐྱའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ལོངས་སྤྱོད་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་
གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་པའི་ཚུལ་དུ་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། ལོངས་སྤྱོད་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་
སྐྱལ་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱལ་བ་པོའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱལ་
སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་དེ་འདྲ་པའི་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་
བས་དེ་འདྲ་པའི་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་སྟོན་པ་
ལྟ་བུར་བ་སྐྱལ་བ་པོའི་སངས་རྒྱས་གཅིག་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་སྟོན་པ་ལྟ་བུར་བ་རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་དོན་བྱུང་གི་ཉེན་དེ་ལ་གསར་དུ་
སངས་རྒྱས་པར་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལོངས་སྤྱོད་དངོས་
རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་པའི་སྐྱལ་སྐྱ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་
ལེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་དཔེའི་སྐྱལ་བ་ཁས་ལེན་པ་ལྟ་བུར་བ་རྣམས་དེ་

དང་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱུ་བ་འདི་དུས་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་
ཁ་ཅིག་འདོད་པའི་རྟོན་ལ་གསར་དུ་སངས་རྒྱུ་བ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕར་
ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྤྱི་སྐད་དང་ལག་ལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་སངས་རྒྱུ་
བའི་ཆེ་དེའི་སྤྱལ་བ་ཁམས་འོག་མ་ན་ཡོད་པ་རྣམས་འོག་མིན་གྱི་རྟོན་ལ་གསར་དུ་སངས་
རྒྱུ་བ་ཡིན་ནོ། །

རང་ལུགས་ནི། ས་བཅུ་རྒྱན་གྱི་མཐའ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཟིགས་ཐོར་
ཆོས་ཅན་རི་སྟེང་པའི་སྤང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཆར་ཏེ། དེས་བདེན་གཉིས་རོ་ཤོ་ཐད་དུ་
འཛིན་པའི་དྲི་མ་ཟད་པར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ས་བཅུ་རྒྱན་གྱི་མཐའ་མའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཤེས་བྱ་རི་སྟེང་བ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐེལ་དུ་སྦྱར་བ་
བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཆེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་ཤེས་སྤྱོད་ཟད་
པར་སྤངས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་མངོན་དུ་བྱས་པ་
དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
དེའི་ཆེ་དེས་བདེན་གཉིས་རོ་ཤོ་ཐད་དུ་འཛིན་པའི་དྲི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ཐལ།
ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་མངོན་དུ་བྱས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྤང་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་

ཁ་ཅིག་དེས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིར་
ལས། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་ལ་བྱས་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་
སྤར་མི་ལྡར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་བར་བཞག་པ་ལ་བྱེད་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཐི་བྲལ་
ག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་བྱས་ནས་དེ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་དུ་བྱས་པར་བཞེད་བ་རྣམས་
ས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱཏོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་
ར་དགའོ་ཞེས་གསུངས་བ་དང་འགལ་བའི་བྱིར།

[illegible]

གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐུ་རོལ་ཏུ་བྱུང་བའི་ནམ་མཁེན་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོན་དུ་འཇུག་པའི་
 བྱིར། རང་ལུགས་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་གི་ཐབས་སུ་བྱུང་བའི་མཁེན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་བསྒྲོམས་
 ལྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དེ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུའི་མཆན་ཉིད། སྒྲོར་བ་བཞི་
 བསྒྲོམས་ལྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུའི་མཆན་ཉིད་དུ་མི་
 འཛོག་ཏེ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུ་དེ་སྒྲོར་བ་བཞིས་མཁེན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་བསྒྲོམས་ལྟོབས་
 གྱིས་ཐོབ་པའི་བྱིར། འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་དོན་དོན་དམ་པའི་སྒྲིབ་དང། གཞན་
 དོན་ཀྱང་རྫོང་བའི་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་ཡོད།

ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ། ལོངས་སྒྲུ། སྒྲུལ་སྒྲུ་གསུམ་ཡོད། ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་
 བ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ། ལོངས་སྒྲུ། སྒྲུལ་སྒྲུ་བཞི་ཡོད། ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རོ་བོ་
 ཉིད་སྒྲུ། ཆོས་སྒྲུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ། ལོངས་སྒྲུ། སྒྲུལ་སྒྲུ་ལྔ་ཡོད་པར་སྒྲོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་
 གྲགས་པའི་མཆན་བརྗོད་གི་འབྲེལ་བ་ལས་བཤད།

ཡང་དེ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ། ལོངས་སྒྲུ། ནམ་སྒྲིབ་གི་སྒྲུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ། སྒྲུལ་སྒྲུ་ལྔ་
 ཡོད་པར་སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲིག་པའི་རྗེ་རྒྱའི་མཆན་བརྗོད་གི་འབྲེལ་བ་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། ཆོད་
 པ་སྒྲོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ཐེར་ན་མ་ཁྲུབ། འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲུབ་པ་འགྲིག་ཁོ་ན་རེ། ལོངས་

སྐྱའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་བྱིར། འདོད་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱལ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་བཞི་པོ་གང་ཅུང་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཏེ། ཁ་དོག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། འོངས་སྐྱའི་དབྱ་སྐྱ་བྱང་བ་ལྟར་ནག་དེ་ནག་པོ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འོངས་སྐྱའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དམར་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ནག་པོ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ནག་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན། ནག་པོ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། འོངས་སྐྱའི་བགས་བ་གསེར་མདོག་སེར་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སེན་
 མོ་ཟངས་མདོག་དམར་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རྒྱལ་བ་སྐྱན་གྱི་སྐྱ་ལ་
 བགས་བ་གསེར་མདོག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེའི་མཚན་བཟང་པོ་སྤུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་
 མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ། །

གཞན་ཡང་། བ་སྐྱང་ཁའོ་ཁའོ་ཡིན་པར་ཐལ། འོངས་སྐྱའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་
 དམར་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་དང་ཁ་དོག་གི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་
 པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རུས། དེས་ན་བགས་བ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅེས་པ་མདོག་ལེགས་པའི་
 དོན་ཡིན་གྱི་གསེར་མདོག་ཡིན་མི་དགོས་པར་གསེར་ཐེང་ལས་བཤད་པའི་བྱིར།

རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་བཤད་པ།

༣༣། །ཐུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ལྡན་པའི་བྱད་པར། ཐུབ་པའི་བྱད་པར། རོ་བོའི་བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དང་བོ་བྱུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉེར་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། སྐྱབས་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྦྲུམ་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། བདེན་བྱུབ་ཀྱིས་སྦྱང་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རྟེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག་ཅེས་པའི་གཞུང་འདིས་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉེར་གཅིག་དང་ལྡན་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། སྦྱང་བ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཞུང་འདིས་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དང་ལྡན་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག་ཅེས་པའི་གཞུང་འདི་དང་། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་གཉིས་མདོར་བསྟན་ཆུས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག་ཅེས་པའི་གཞུང་འདིས་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དང་ལྡན་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱིར། བྱུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ཆོགས་བཅད་ལྔ་ཕྱི་གཉིས་མདོར་བསྟན་ཆུས་བཤད་དུ་མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག་ཅེས་པའི་ཆོགས་བཅད་སྐྱེ་འི་བཞིན་པར་ཁས་

སྒྲངས་པ་མེན་ནམ་ཞེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱུང་པ་ལ། དགག་བཞག་སྒྲོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག
དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དགག་བྱ་སྒྲོ་བུར་གྱི་ངི་མ་མཐའ་དག་དང་བལ་
བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱལ་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོ་ག་བདེན་ཚེས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཚེས་ཅན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འགོ་ག་བདེན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་འགོ་ག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འགོ་ག་བདེན་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། གཞི་
བྱུབ་ན་ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྲུབ་པ་གང་ཞེས། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
སྒྲོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུམས་པ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཉན་སྒྲུབ་
སྟེ། དགྲ་བཙུམས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལུས་པ་བདེན་མེད་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་དོན་དམ་བདེན་
པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་
མ་ཁྲུབ། འདོད་ན། ལུས་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་རྟོགས་ཀྱི་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་ཚེས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་འགྲིག་ཟེར་ན་མི་
 མཚུངས་སོ། །རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་
 གླུ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་རྫོ་བྱར་གྱི་རི་
 མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བདེན་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྟོག་པ་དང་
 བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་ཆོས་
 ཉིད་རི་བྲལ་གྱི་འགོག་བདེན་ཐོབ་པར་ཐལ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་རྫོ་བྱར་གྱི་རི་
 མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་པ་ཤད་ལས། ཆོས་ཉིད་རི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་ཡང་དག་
 པའི་མཐར་བྱས་ནས་དེ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པར་བཞེད་པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་
 མ་ཐོབ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བས་དོགས་པའི་གནས་
 མེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ཉུས་སོ། །

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་འཛིན་དང་བྲལ་ན་བདེན་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་བ་ཐོབ་
 དགོས་པར་ཐལ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བདེན་འཛིན་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་བ་ཐོབ་པར་ཐལ།
 རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་འགྲིག་ཟེར་ན། མི་མཚུངས་སོ།

ཁ་ཅིག་དག་པ་གཉིས་ལྟན་གྱི་འགོག་བདེན་མཐར་ཐུག་དེ། རོ་བོ་ཉིད་གླུ་འཛན་
 ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།

མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། འགྲོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྣམས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཚོས་ཅན། འགྲོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲོག་
བདེན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྤངས་པ་མཐར་
ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། རྟགས་བྱལ་སྟེ། སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ་མཚམས་ལ། བྱམ་
པའི་ཚོས་ཉིད་ཚོས་ཅན། ཚོས་ཉིད་མཐར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོས་ཉིད་མཐར་ཐུག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རྟེ། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་རེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགྲོག་བདེན་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཚོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱ་ཚོས་ཅན། རོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རོན་དམ་པའི་
སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པ་འཁྲིག་ཟེར་ན་མི་མཚུངས། འོ་ན། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ན་ཚོས་ཉིད་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱ་ཡིན་ན་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཚོས་དབྱིངས་མཐར་ཐུག། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགྲོག་བདེན་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཚོས་དབྱིངས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་

ཁུས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་
དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་རང་ཉིད་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་སྐྱེ་སོང་བས་
ཁྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་རང་འབྲེལ་ལས། རིགས་པའི་ཇེས་འབྲང་ངོ་བོའི་བྱིར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་
ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་
པར་ཐལ། དེའི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འབྲེལ་བ་ལས། སྐྱེ་
ལྷག་མ་གསུམ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། དེ་ནི་
རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་སྐྱེ་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག་ ཟེར་ན་མི་མཚུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་ སྐྱེ་བ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་
པའི་འདུས་མ་བྱས་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་དོན་ཆོས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མཚོན་
བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་བྱིར། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར།
འདོད་མི་ཁུས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དང་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཁྲིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ དག་པ་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
འབྲས་བྱ་ཆོས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་བྱིར། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། ཆོས་

ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་བསྐྱབས་ཐོག།

རང་ལུགས་ནི། དག་པ་གཉིས་ལྟན་གྱི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་མཆན་
ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་དང་། རྩོ་བུར་རྣམ་
དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ།

ཚུད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་
ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། ཁུབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་
ཞེའི་དབྱིངས་དེ་ཆོས་དབྱིངས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་སྟོམས་པར་འབྱུག་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྟོང་བའི་ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁུབ་སྟེ། རྒྱད་ཁྲ་མ་ལས། འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ན་སྟོན་མེད་དེ། ལུང་འདི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་ཅེས་
པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱད་ཁྲ་མའི་ཁྱིཀ་དང་གསེར་སྤོང་གཉིས་ལས་བཞད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱུ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོང་
 ཡུལ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་བའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ལམ་བསྐྱེགས་ལས། ཉན་ཐོས་
 ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་
 གྲང་སངས་རྒྱུ་གྱི་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་རྟོགས་ཏེ། ཞེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་ན་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་བའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་
 བར་གསུངས་ཤིང་། རྒྱུད་བླ་མའི་རྒྱུ་ལས་གྲང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་།

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སངས་
 རྒྱུ་གྱི་ཆོས་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། སངས་རྒྱུ་བདེན་པས་
 སྟོང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར་མ་ཁྲབ་མཆོམས་ལ། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
 ན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པའི་བྱིར་
 ཁྲབ་པ་འགྲིག་མ་གྲུབ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཐལ།
 མ་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར་ཅ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱུ་བདེན་པས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན།
 སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཁྲབ་པ་ཁས།
 རྟོགས་གསལ་སྤྲ།

ཁ་ཅིག་ སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མིན་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 སངས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་

ཏན་ཡང་མ་ཡིན། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་བདེན་པས་སྟོང་བ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་
པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་བདེན་པས་སྟོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་
རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་བདེན་པར་མེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་མེད་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་མེད་པས་མ་ཁྲུབ་ཟེར་ན། དེ་
ཁྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་
ཉེ། རྒྱད་ཆ་མ་ལས། འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་བདེན་པས་སྟོང་བ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་
རྒྱད་ཀྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཇི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག་
གནས་གྱུར་པ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཤེ། རང་བཞིན་ནམ་
དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེར་འགྱུར་རུང་གཅིག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ།

ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱབས་ལུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་དང་ངོ་བོ་ ཐ་དད་ཡིན་མེན་དབྱེད་པ།

༡༡། །སྐྱབས་ལུ་ཆོས་ཅན་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སྤྱོད་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་ལུ་སོགས་པའི་དབྱེད་པས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པས། ཞེས་པའི་སྐྱབས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱབས་ལུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ལས་འཕྲོས་པ་འཕྲོས་ཆུང་ཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱབས་ལུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ནམ། ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱབས་ལུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་དང་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱབས་ལུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་ལུ་སོགས་པའི་དབྱེད་པས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས།

ཕུང་དོན་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱབས་ལུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱབས་ལུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་དང་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱབས་ལུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཡང་། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱབས་ལུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པའི་སྐྱབས་ལུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེ་གསུམ་ཐ་དང་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་
མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོང་ཡུལ་དང་། ལོངས་སྐྱ་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་མངོན་
སུམ་གྱི་སྦྱོང་ཡུལ་དང་། མཆོག་གི་སྐུ་སྐྱ་སོ་སྐྱེས་ལས་དག་ཡན་ཆད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་
སྦྱོང་ཡུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚས་ཅན་གྱི་སྐྱ་གསུམ་ཚས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་
དང་ངོ་ཐོ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་ཡུང་ཡོད་དེ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ཡུགས་ལས། གང་ཕྱིར་
དཔེན་པའི་དཔེན་གྱུར་བ། །ཐ་མི་དད་བ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱ་དེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོང་ཡུལ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་དེའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་
སར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་
ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས།
འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱ་དེ་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོང་ཡུལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཞུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོང་ཡུལ་གང་
ཞིག་གཞུགས་སྐྱ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་སངས་རྒྱས་
ལས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱེད།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱ་ཚས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་

ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 སངས་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་ལུལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། འོ་ན། གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་ཆོས་ཅན། འཕགས་པ་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཁོ་ནས་མངོན་སུམ་
 ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་
 འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅེ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པ་ཁོ་
 ནས་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། སོ་སྤྱི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སོ་སོ་སྤྱི་པོས་
 རྟོགས་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་
 སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་
 བ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མངོན་སུམ་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་གང་ཞིག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དང་
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་གྲུབ་བདེ་ཇུས་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདུས་བྱས་
 ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། འོ་
 བ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་སྒྲུབ་ལ་

མ་ངེས་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེས་ལ་གང་ཞིག་དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེས་མཛོན་སྤུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་སྤྲང་ལ་མ་ངེས་ཀྱི་སྒོ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ཉུས་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་མཐོང་ཉིད་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་གྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་མེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེས་མི་རྟག་པར་མཛོན་སྤུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེས་རྟག་སྟོང་དུ་མཛོན་སྤུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་བར་མཛོན་སྤུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་མཛོན་སྤུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེས་བཤད་པ།

༡༡། །བྱང་རྒྱུ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉིར་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེས་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེད་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དབྱེད་པ་ནི། ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེད་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་

ཡེ་ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་འདོག་

བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་
བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐྱེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་
ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁ་བྱི་ལྟས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་བྱང་ལྟས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅེག་སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐྱེའི་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་གྱིས་ནི། སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། ཞེས་

དང་། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེའི་དོན་ལ་མཁས་
 བ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་སྟོམས་
 བར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་རྒྱད་
 ལ་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 འགོག་སྟོམས་རྒྱད་ལྟན་གྱི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མངོན་གྱུར་བ་རྒྱད་ལ་མི་ལྟན་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་
 བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་རགས་
 བ་རྒྱད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་
 ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་རུས་པའི་རུས་པ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་
 ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན། དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་
 དོན་གཅིག་

འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་སྐབས་འདིའི་བསྟན་བུའི་གཙུག་པོ་

སྐྱེ་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

༡༡། གཞན་དག་ན་རེ་དེ་དག་རི་ལྟར་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་
 བྱེད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ། འོངས་སྐྱེ། སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་འཕགས་པ་
 གྲོལ་སྡེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་དེ་གསུམ་རུ་གྱུར་སངས་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱོད་རུ་སོང་།
 དེས་ན། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་ཁས་ལེན་ཟེར་ན། དེས་དེ་ཁས་ལེན་པར་
 ཐུག་ཏེ། དེས་བྱེད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་ཁས་ལེན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་ཐུབ་ན། བྱེད་པར་གསུམ་
 ལྟན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་ཐུག་ཏེ། དེ་གསུམ་
 པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐུག་པར་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ལ་གནོད་བྱེད་
 ཡང་དག་རུ་མི་འཇུག་པར་ཐུག་ཏེ། དེ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ལ་མི་འདོད་པ་ཐུག་པར་འཕངས་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་དེ་ལ་འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་
 གྲོལ་སྡེས་བྱེད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཁས་ལེན་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། དེས་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པར་ཐུག་ཏེ། འཕགས་པ་

གྲོལ་སྤྲེས་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བའི་མདོ་ལས། གཞུགས་ཀྱི་སྐྱ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་
མཐོང་བར་འཆོལ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་བར་བྱའོ་ཞེས་པའི་གཞུང་
འདི་སྐྱ་རི་བཞེན་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤྲེས་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བ་
སྐྱ་རི་བཞེན་པ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཉི་མི་སྤང་བ་ལས། གང་
དག་གིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཆོས་རྣམས་གང་ཞིག་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། ཞེས་པ་དང་། ཉི་མི་རྣམ་
འགྲེལ་ལས། གང་ཡིན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱ་ཟག་པ་མེད་
པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞིག་ཞེ་ན་ཞེས་པ་གད་པའི་བྱིར། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤྲེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐྱ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། རྒྱན་སྤང་ལས། ཉེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་
སྟོང་བར་བཞེད། །ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་
སྐྱ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལོངས་སྟོང་ཐོགས་པའི་སྐྱ་
དང་སྐྱལ་བའི་སྐྱ་ཉིད་ཀྱང་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་
འདིས་འཕགས་པ་གྲོལ་སྤྲེས་འདོད་པ་སྐྱར་ནས་གཞོད་བྱེད་འཕེན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེས་ན་འདིས་འཕགས་པ་གྲོལ་སྤྲེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་བཞེད་པར་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་སྟར་མ་ཡིན་ན། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤྲེས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་སྐབས་གནས་ཡང་དག་ལ་ལོག་ལྟ་མདོན་གྱུར་བ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ལུ་མངོན་
 དུ་གྱུར་བ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་སྐྱབས་གནས་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱུད་གྱི་
 རྣམ་བཤག་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ཁྱི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མངོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་བདུན་
 ཡིན་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་ཞེས་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། ལུང་
 དེའི་དོན་ནི། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་
 གྱུར་པའི་མངོན་རྟོགས་ལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་སྟོར་བ་བཞི་བདུན་དུ་གངས་ངེས་ཤིང་། སྐབས་
 བརྒྱུད་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མངོན་རྟོགས་མེད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལུང་
 དེའི་དོན་ཡིན་ལ།

ཁ་ཅིག། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྐབས་བརྒྱུད་
 པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུས་མ་བསྟུས་ཏེ། དེའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་
 བོར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ལོངས་སྐྱ་སྐྱལ་སྐྱ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་
 པ་གང་ཞིག དེ་དང་བོས་ཀྱང་མ་བསྟུས། གཉིས་བས་ཀྱང་མ་བསྟུས། གསུམ་བས་ཀྱང་མ་
 བསྟུས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་མེད་གཉིས་དེའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱུའི་གངས་ངེས་
 ལ་ཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་དེའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱུ་ལ་གསུམ་དུ་
 གངས་ངེས་པར་ཞལ་གྱི་བཞེས་པ་ལ། མྱོ་བ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་

མེད་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལོངས་སྐུ་སྐུ་ལ་སྐུ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་
 མ་ངེས་མི་ཚོད་དེ། འཕགས་མེད་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ངོ་བོ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་
 བར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་མི་བཞེད་པ་གང་ཞིག་སློབ་དཔོན་གྱིས་མི་
 བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་རྟེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་ན། རྒྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྐབས་
 བརྒྱད་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུས་མ་བསྐྱུས་པར་ཐལ། དེའི་
 བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལོངས་སྐུ་སྐུ་ལ་སྐུ་གསུམ་
 དུ་གངས་ངེས་པ་གང་ཞིག་ རྟོད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུས་གང་མ་བསྐྱུས། ཕྱི་མ་གཉིས་གང་གིས་གང་
 མ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་ལ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ལན་དོན་མཐུན་མི་
 ཐེབས་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་འདི་གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པ་
 གང་ཞིག་ འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ཀྱི་གཞུང་འདིའི་ཚྭ་གས་སྐྱ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 ལུས་རྟེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ཐལ་འགྱུར་འདི་ལ་རྟགས་མ་བྱུང་གྱི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྒྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུས་བསྐྱུས་པ་གང་
 ཞིག་ འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ཀྱི་སྐུར་བསྐྱུས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལོངས་སྐུ་སྐུ་ལ་སྐུ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་དུ། རྣམ་བཤད་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

རང་ཕྱགས་ནི། གཞུང་འདི་ཚྭ་གས་སྐྱ་སྐྱ་བོ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་དང་། དེའི་རྗེས་

འབྲངས་ནམས་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལོངས་སྐུ་སྐུ་ལ་སྐུ་གསུམ་དུ་བྲངས་
 དེས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གཞོན་ཐེད་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་
 པའི་དབྱེ་བས་ནམ་པ་བཞི་ཡིན་པས་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། བླ་
 པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལོངས་སྐུ་སྐུ་ལ་སྐུ་གསུམ་དུ་བྲངས་དེས་པ་གང་ཞིག དང་
 གོ་ཡང་མ་ཡིན། གཉིས་པ་ཡང་མ་ཡིན། གསུམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།
 དེས་ན། འཕགས་སེང་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུའི་བྲངས་དེས་ལ་ཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་གས་
 པ་གྲོལ་ལྡེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལོངས་སྐུ་སྐུ་ལ་སྐུ་གསུམ་དུ་བྲངས་དེས་པར་
 བཞེད་པ་གང་ཞིག་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པའི་བྱེད།

དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཉི་སྒྲུང་ལས། ད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་
 རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་ལོངས་སྐུ་དང་རྩལ་གས་པའི་སྐུ་དང་སྐུ་ལ་
 པའི་སྐུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། དེ་
 ཡང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ནམ་པ་བཞི་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱེད། ཅོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཕགས་སེང་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུའི་བྲངས་དེས་ལ་
 མི་ཅོད་པར་ཐལ། འཕགས་པ་གྲོལ་ལྡེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལོངས་སྐུ་སྐུ་ལ་
 སྐུ་གསུམ་དུ་བྲངས་དེས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་གང་ཞིག་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་བྱེད། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བླ་བླ་མ་ལས། དེ་དབྱེ་བ་དང་རྒྱ་ཆའི་

ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་རང་བཞིན་ལས། །སོགས་པའི་སྐྱ་གསུམ་དག་གིས་འཇུག་ །ཞེས་
བ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱི། །སྐྱ་གསུམ་དག་གིས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི། །སྐྱ་བསྐྱས་པར་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་
པོས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་
གྱུར་པའི་སྐྱ་ནི་གསུམ་པོ་ངས་པར་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ་སྟེ།
ལུང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གསུམ་ཏུ་བསྐྱས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ལུང་ཕྱི་
མའི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ལོངས་སྐྱ་སྐྱལ་སྐྱ་གསུམ་ཏུ་བསྐྱས་
པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྟེང་པོ་རྒྱན་ལས། ཟག་པ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཆོན་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཅེག་གིས་བསྐྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་
ཚོགས་ནས་ཀྱང་སྐྱ་བཞིར་གསུངས་པ་ལ་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་པོ་སེང་གེ་བཟང་པོས་ཀྱང་བཞིར་
མཛད་པ་ནི་དབྱེ་བསྐྱ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྐྱ་གསུམ་ཏུ་མ་འདུས་པར་བཞེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གསུམ་ཏུ་མ་འདུས་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ལོངས་སྐྱ་སྐྱལ་སྐྱ་གསུམ་པོ་གང་
རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། འོ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་སྐྱ་བཞིར་མ་འདུས་
པར་ཐལ། ལོངས་སྐྱའི་སེན་བྲངས་མདོག་ སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ དེ་དེ་བཞི་པོ་
གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་པ་འགྲིག་ འདོད་མི་རུས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པ་བློལ་སྤེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱུ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་
 འཛིན་པའི་སློང་འོག་མེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་ཁས་ལེན་པ་
 གང་ཞིག་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ལོངས་སྐྱུ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་གསུམ་དུ་གངས་མ་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་རྣམས་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྤང་བྱ་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་མཐོང་སྤང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྤང་
 ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྩལ་ཏེ། དེས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་
 མཐོང་ལམ་རྣམ་བློལ་ལམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག་མཐོང་ལམ་
 ཐོབ་ན་མཐོང་ལམ་རྣམ་བློལ་ལམ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འཕགས་པའི་
 ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡི། །རྣམ་པར་བློལ་བ་ཞེས་བྱས་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
 བ།

འོ་ན། འཕགས་པ་བློལ་སྤེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་མི་འགོངས་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་བློགས་པོར་བ། །རྣམ་པ་ཀྱན་དུ་ཡོངས་འཛིན་
 ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་སྤྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་འཛིན་
 པའི་སློང་འོག་མེས་ཡིན་པར་ཐལ། །གཞུང་འདིས་སྤྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་ཀ་དངོས་
 སུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་འཕགས་པ་བློལ་སྤེས་དེ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 དང་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་པར་འདོད་པའི་སློང་འོག་མེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་

ལ་དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་
 དུ་སངས་རྒྱུ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཉམ་པ་ལྟ་བུའི་
 སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 དང་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱུ་པར་བྱའོ་སྟུ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། འོག་ཤེས་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩོད་ཀྱི་པ་ལ་རྩེ། སྟོབ་
 དཔོན་གྱིས་སྟུ་བཞིར་བཤད་པ་དེ་མཁན་པོ་ཡང་དག་རྣམ་སྤང་མཛད་ཀྱི་བཞེད་པ་བསྟར་བ་
 ཡིན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འབྲེལ་བ་ལས། དེ་
 ཡང་རོ་མོ་ཉིད་སྟུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པས། ཞེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་སྟུ་
 དང་པོ་བསྟན་ནས།

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྟུ་སྟོས་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྟུ་ནི་
 ཞེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་སྟུ་གཉིས་པ་བསྟན་ནས། གསུམ་པ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྟུ་དང་། དེ་
 ལྟར་སྟུ་གསུམ་པ་བསྟན་ནས། བཞི་པ་སྟུ་པའི་སྟུ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རང་
 གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་བརྒྱད་པའི་འབྲེལ་བ་
 དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རང་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་དེ་སྟོབ་
 དཔོན་གྱི་རང་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་སོ། །འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེས་ཡེ་
 ཤེས་ཆོས་སྟུ་བཞེད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེས་བྱང་རྩལ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། ཞེས་
 པའི་གཞུང་འདིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྟུ་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་འདོད་པར་

ཐལ། དེས་གཞུང་འདིས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཁས་ལེན་བའི་བྱིར་
 ཉེ། དེས་དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆེན་ཉིར་གཅིག་བོ་ཡེ་ཤེས་
 ཆོས་སྐུར་ཁས་ལེན་བའི་བྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་
 གདམས་ངག་དང་། །ཞེས་བའི་གཞུང་འདིས་ལམ་ཤེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་
 བར་ཁས་ལེན་བར་ཐལ། དེས་དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་རྣམ་མཁྱེན་ལམ་ཤེས་སུ་
 ཁས་ལེན་བའི་བྱིར། བྱབ་པ་འགྲིག།

ཁ་ཅིག་གཞན་དག་ན་རེ་ཞེས་བའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་བའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་
 འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འཇུག་བར་ཐལ། དེ་གཞུང་འདིའི་ཚྱོགས་སུ་
 སྐུ་བ་བོ་གང་ཞིག་གཞུང་འདིས་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཅིག་བསྟན་བའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ།
 འདོད་ན། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འཇུག་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཡོད་བར་
 ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རྣམས་ཉེ། དེ་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒྱལ་བའི་ཆར་གཙོད་མི་རྣམས་བའི་བྱིར་ཉེ།
 དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་བའི་བྱིར། དེས་ན། གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་བའི་ཐལ་
 འགྱུར་དེ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་རྗེས་འབྱུང་རྣམས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བར་ཁས་
 བླངས་བའི་བྱིར་རོ། །

ཡོངས་སྤྱོད་ཚེགས་སྐྱབ་བཤད་པ།

༡༡། །མཚན་ནི་སྤུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྤྱོད་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། དེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཞུགས་སྐྱབ་མཐར་ཐུག་ཆོས་ཅན། ཡོངས་སྤྱོད་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
དེའི་འཛིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། །
ཅེག་དེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཞུགས་སྐྱབ་མཐར་ཐུག་ཡོངས་སྤྱོད་མཚན་ཉིད། དེ་དང་མི་ལྷན་པའི་
གཞུགས་སྐྱབ་མཐར་ཐུག་སྤྱོད་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཡོངས་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་སྐྱབ་གཉིས་ཆོས་ཅན།
མཚན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེས་པ་ལྷ་དང་ལྷན་
པ་གང་ཞིག་གཞུགས་སྐྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་སྐྱབ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེས་པ་ལྷ་དང་མི་ལྷན་པའི་གཞུགས་སྐྱབ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེས་པ་
ལྷ་དང་མི་ལྷན་པ་གང་ཞིག་གཞུགས་སྐྱབ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། དེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཞུགས་སྐྱབ་མཐར་ཐུག་ཡོངས་
སྤྱོད་མཚན་ཉིད། དེས་པ་ལྷ་ནི། གནས་དེས་པ་འོག་མིན་སྤྱག་པོ་བཀོད་པ་ཁོ་ནར་བཞུགས་
པ། ཆོས་དེས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུངས་པ། འཁོར་དེས་པ་བྱང་མེམས་
འཕགས་པ་ཤ་ཉག་གིས་བསྐྱོར་བ། སྤྱོད་སྐྱབ་མཚན་དཔེ་གསལ་ཚེགས་ཀྱིས་སྤྱོད་སྐྱབ་པ། དུས་
དེས་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྟོང་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཙྰ་པ་སྒྲིབ་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྤྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་
 ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། ལོངས་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ལོངས་སྤྱི་འཇམ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
 མ་ཁྱལ། ཉམས་སྤྱུང་སྟེ། ལོངས་སྤྱི་འཇམ་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གང་ཟག་གི་ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་གི་མཆན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཉམས་པའི་འབར་ལས། ཁོ་པོ་ཅག་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྤྱོད་འདོགས་རྟེ། རི་ལྷ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་སྤྱོད་
 པར་སྤྱོད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་རིམ་ལས་དེ་
 དག་གི་ལུགས་ལ་ལམ་སྒྲོམ་པ་པོ་དང་འཁོར་བར་འཁོར་མཁན་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྤྱོད་འདོགས་
 པའི་གཞིར་ང་ཅམ་དང་འདྲིའི་མཆན་གཞིར་རྣམ་ཤེས་འདོད་པ་སོགས་ཚུལ་གཉིས་ཤེས་
 དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་
 ཏུ་ཁས་སྒྲུངས་ནས། དོན་དམ་པར་བདག་སྤྱོད་མེད་པར་གང་མས་པའི་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེས་པའི་ཆོག་གི་ཚུལ་གྱིས་ན། རྒྱུན་ཉིད་
 བྱི་གང་ཟག་གཅིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་དེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཟུགས་སྤྱོད་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་
 རྟེ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ནང་ཐན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རྟེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན།
 ལོངས་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཟུགས་སྤྱོད་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་

ན། དེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཞུགས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཐོབ་བྱེད་གྱི་
 ཐབས་སུ་གྱུར་བའི་སྦྱོར་བཞི་བསྐྱོམས་སྦྱོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཟེར་ན། ཆོས་ཅན་སྦྱོར་ཅན་ཡིན། ཉགས་བྱུང་སྟེ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་གྱི་ཡོངས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། དུས་དེས་
 པ་འཁོར་བ་ཇི་སྟེང་མ་སྦྱོང་གི་བར་དུ་བཞུགས་པར་ཐལ། ཡོངས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་
 ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ན་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་དུས་
 སུ་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཉ། དེའི་དུས་སུ་ཡོངས་སྐྱེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བྱང་འཕགས་
 ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ།

ཁོ་ན་རེ། དེ་རིང་གི་དུས་གྱི་ཡོངས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། སང་གི་དུས་སུ་བཞུགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲལ།

ཁ་ཅིག་ ཡོངས་སྐྱེ་བཞུགས་པའི་གནས་འོག་མིན་དེ་གནས་གཙང་ལྗེའི་ནང་མཆན་དུ་
 གྱུར་བའི་འོག་མིན་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གནས་གཙང་ལྗེའི་ནང་མཆན་དུ་གྱུར་
 བའི་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱིར་མི་འོང་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ ཡོངས་སྐྱེ་བཞུགས་པའི་གནས་
 འོག་མིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན། ཡོངས་སྐྱེ་བཞུགས་པའི་གནས་
 འོག་མིན་དེ་གནས་གཙང་ལྗེའི་ནང་མཆན་དུ་གྱུར་བའི་འོག་མིན་གྱི་སྟེང་ན་གྲོང་ལས་དགོན་
 པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །

སྐྱུལ་སྐྱུ་བཤད་པ།

༡༡། །གང་གིས་མིང་བ་ཇི་མིང་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
 བོ། སྐྱུལ་སྐྱུ་རྒྱུན་ཆད་པའི་དུས་མི་མིང་དེ། །ལོར་བ་ཇི་མིང་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་མཛད་པ་བཅུ་
 གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པས་སྐྱུལ་སྐྱུ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་
 བ་ལ། དེས་པ་ལྟ་དང་མི་ལྟར་བའི་རབ་དུ་སྤྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་གི་གཞུགས་སྐྱུ་དེ། སྐྱུལ་སྐྱུའི་
 མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཟོ་བོ་སྐྱུལ་སྐྱུ། སྤྱི་བ་སྐྱུལ་སྐྱུ། བྱང་རྩལ་ཆེན་པོའི་སྐྱུལ་སྐྱུ་དང་
 གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ནི། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་བཟོ་བོའི་མི་ལྷ་ཀམས་སྐྱུལ་བའི་སྐྱུལ་སྐྱུ་
 དང་། ཇི་ཟེའི་རྒྱལ་པོ་རབ་དགའ་འདུལ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་མི་མང་ལེན་པའི་གཞུགས་སུ་སྐྱུལ་
 བའི་སྐྱུལ་སྐྱུ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་རི་དྲགས་ཏུ་ཏུར་སྐྱུལ་བའི་
 སྐྱུལ་སྐྱུ་དང་། དགའ་ལྟན་ཉེན་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གསུམ་པ་ནི། བདག་ཅིག་གི་
 སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ལས། བཟོ་དང་སྤྱི་བ་བྱང་རྩལ་ཆེ། །ཕྱང་
 བན་འདས་པ་རྟག་སྟོན་པ། །སངས་རྒྱས་སྐྱུལ་བའི་སྐྱུ་དེ་ནི། །ནམ་པར་ཕྱོལ་བའི་ཐབས་ཆེན་
 པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཆོད་པ་སྟོང་བ་ལ་ཁོན་རེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སྐྱུལ་བའི་སྐྱུལ་སྐྱུ་
 ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། ཉག་ས་བྱུང་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། བ་སྤྱི་ཁྲུང་བྱུང་ཁྲུང་སེམས་
ནམས་དང་། །སྟན་ཅིག་ཇོག་ས་སངས་རྒྱས་སྤྱུ་བྱངས་འདས་དང་། །དེ་བཞིན་སྟོང་དང་སྟོང་མིན་
མི་དག་ཀྱང་། །སྟན་ཅིག་སྟན་ཅིག་ལ་ནི་སྟོན་བར་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྟོན་པ་དེ་མོང་དུ་སྤྱུལ་བའི་དེ་མོང་དེ་དེ་མོང་ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་གཞུགས་
བརྟན་དེ་དེ་མོང་གི་གཞུགས་བརྟན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྤྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། སྟོན་པ་དེ་མོང་དུ་སྤྱུལ་བའི་དེ་མོང་དེ་དེ་མོང་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་པ་མིར་
སྤྱུལ་བའི་མི་དེ་མི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འོ་ན་དེ་མོང་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་མ་བྱུན་
པ་ཡོད་པར་ཐལ། མི་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་མ་བྱུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་འགྲིག།

ཁོ་ན་དེ། སྟོན་པ་ལྷ་ཀྱུ་བྱུང་པ་ཆུང་སྤྱུལ་བའི་ཆུ་དེ་ཆུ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་པ་ལྷ་ཀྱུ་
བྱུང་པ་མིར་སྤྱུལ་བའི་མི་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ།

ཁ་ཅིག་སྤྱུལ་སྤྱུ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོ་རྟེ་གཙོད་པ་ལས། གང་དག་ང་ལ་
གཞུགས་སུ་མཐོང་། །གང་དག་ང་ལ་སྤྱར་ཤེས་པ། །ལོག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དེ། །སྤྱི་པོ་
དེ་དག་ང་མི་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་འདོད་
པ་དེས། མདོ་དེ་གསུངས་པ་པོ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། སྤྱུལ་སྤྱུ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བེ་རྒྱུ་འཛི་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་
 བ་དེ། བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པ་ལྟར། སྤྱལ་སྤྱུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་
 ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་གྲུ་མ་ལས། རི་རྩར་བེ་རྒྱུ་འཛི་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །རྩ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་
 བརྟན་འཆར་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འཕྲོ་སེམས་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །རྩལ་པའི་དབང་པོའི་སྤྱུ་
 ཡི་གཟུགས་བརྟན་འཆར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། ལུང་དོན་ནི། བེ་རྒྱུ་འཛི་
 ས་གཞི་གཙང་མ་ལ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱ་ལས་
 དག་པའི་དོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱུ་སྤྱལ་སྤྱུར་སྤང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུའི་སྤྱུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་གདུལ་བྱ་ལས་དག་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གདུལ་བྱ་ལས་དག་ཡན་ཆད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དག་སྤོང་ལྟས་སྤྱིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་མ་
 དག་པའི་གདུལ་བྱ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་བཤད་པ།

༡༣། །དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཅི་སྤིད་པར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྱབས་སུ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་
 ཅིག་ ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱུས་བདག་རྒྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་
 དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱུའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྲེན་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་

དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱ་བ་ཤེ། རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་དང་ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱེ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རང་རྒྱ་དེས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་
ཏན་དེ་དེའི་འཕྲིན་ལས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁུན་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་
ཚས་སྐྱེའི་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་བའི་ཡུང་མ་བསྐྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རྣམ་མཁུན་ཚས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་སོང་།

རང་ལུགས་ནི། རང་གི་རྒྱར་གྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱེའི་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་གྱི་མཚན་
ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱ་བ་ལུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་། བྱེད་པ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་
ལས་གཉིས་ཡོད། དང་སོ་ནི། གཤུག་བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་དགེ་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དགེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། ཉེར་བདུན་ཡོད་དེ།
ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ནས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བར་ཉེར་
བདུན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཡོད་དེ། ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཉེར་བྱུག་དེའི་
འབྲས་བུས་བསྐྱས་པ་གཅིག་ལྟེ་ཉེར་བདུན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་སོ་ཡང་ཡོད་དེ།
ཚོགས་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་བྱུག་སྒྲོར་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་གཅིག་མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་

བ་གཅིག་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་བཙོ་བརྒྱད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུག་ཡོད་དེ།
 འགྲོ་རྣམས་ཞི་བའི་ལས་དེ་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། བསྐྱ་བའི་དངོས་པོ་
 བཞི་ལ་འགོད་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་རྟོགས་པ་དེ་བདེན་བཞི་
 ཤེས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། སྦྱོད་པ་པར་ཕྱིན་བྱུག་
 ལ་འགོད་པ་དང་། དོན་གཉིས་སྐྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དགེ་བ་བཅུ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་
 ལས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། འགྲོ་རྣམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། །ཞེས་པས་བསྟན།
 གཉིས་པ་ནི། བསྐྱ་རྣམས་བཞི་ལ་འགོད་པ་དང་། །ཞེས་བསྟན། གསུམ་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་བཅས་པ་ཡི། །རྣམ་པར་བྱང་བ་རྟོགས་པ་དང་། །ཞེས་པས་བསྟན། བཞི་བ་ནི། སེམས་
 ཅན་རྣམས་དོན་ངེ་བཞིན་གྱི། དོན་དང་། །ཞེས་པས་བསྟན། ལྔ་བ་ནི། བ་རོལ་ཕྱིན་བྱུག་དང་
 །ཞེས་པས་བསྟན། བྱུག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལམ་དང་ཞེས་པས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། འགྲོ་རྣམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ལམ་
 གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མ་བསྟན་པར་ཐལ། ཆོགས་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་སྐྱེས་
 བྱ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། གཞུང་
 འདི་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ནས་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་
 ཐར་བ་དོན་གཉེར་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེའི་ཐད་གྱི་རྣམ་
 བཤད་ལས། དེས་ལམ་གྱི་བརྟེན་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དངོས་སུ་
 བྱི་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་ཐར་བ་དོན་གཉེར་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྒྲོར་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་གཅིག་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་
 རྟོང་བ་ཉིད་འཛིག་ཉེན་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཅིག་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་གཅིག་ཡོད་དེ། གཉིས་སྒྲུང་གི་སྒྲོམ་པ་ཟད་པའི་
 རྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི།
 རང་བཞིན་གྱིས། རྟོང་བ་ཉིད་དང་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ་ནི། གཉིས་ཟད་དང་ཞེས་བས་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ས་གཉིས་པ་ནས་ས་དགུ་
 པའི་བར་གྱིས་བསྐྱས་པ་བྱུག་ས་བཅུ་བས་བསྐྱས་པ་བཅུ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ནི། ས་གཉིས་པ་ནས་དགུའི་བར་གྱིས་བསྐྱས་པ་བྱུག་ཡོད་དེ། ས་གཉིས་
 པ་ནས་ས་ལྔ་པའི་བར་གྱིས་བསྐྱས་པ་གཅིག་ས་བྱུག་པས་བསྐྱས་པ་གཅིག་ས་བདུན་པས་
 བསྐྱས་པ་གཅིག་ས་བརྒྱད་པས་བསྐྱས་པ་གཉིས། ས་དགུ་པས་བསྐྱས་པ་གཅིག་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་གཉིས་པ་ནས་ས་ལྔ་པའི་བར་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བརྟེན་ཅན་བརྟགས་ཅན་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་
 བྱུག་པས་བསྐྱས་པ་གཅིག་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་དམིགས་པ་མེད་པར་
 རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། བརྟེན་ཅན་པས་
 བསྟན། གཉིས་པ་ནི། དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ས་བདུན་པའི་
 གཅིག་ཡོད་དེ། ཐབས་མཁས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཁུས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་ལ་
 འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པའི་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་

ཀྱི་སྒྲིབ་པ་བྱུང་བར་ཅན་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་འགོག་པ་ལ་
 འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྤྲིན་
 དང་ཞེས་པས་བསྟན། གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དང་ནི་ཞེས་པས་བསྟན།
 གསུམ་པ་ནི། མངོན་པར་ཞེན་བ་ལྟོག་པ་དང་ཞེས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ས་དགུ་པའི་གཅིག་
 ཡོད་དེ། སངས་རྒྱལ་སྤྱོད་གས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཅིག་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དང་ཞེས་པས་བསྟན། ས་བཅུ་པས་བསྟུས་པ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་
 དེ། དེ་ནི་ངེས་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་ཆོག་གས་དང་ནི་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། འབྲུས་བྱས་
 བསྟུས་པའི་འཕྲིན་ལས་གཅིག་ཡོད་དེ། དེ་ནི་སྤྱང་ན་འདས་ལ་འགོད་པ་སྟེ་ཞེས་པས་བསྟན།
 ས་མཆོམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་
 ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲིབ་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱེད་པ་པོ་ལ་
 ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་
 འགོག་ལམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཞུགས། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགོ་བ་ཡིན་
 པར་ཐལ། རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།
 འདོད་མི་ལུས་སོ།

ཁོ་ན་དེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་
 ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱ་བ་ལུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གདུལ་

བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་འགོག་ལས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ།

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རོན་དམ་པའི་དགེ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཅེས་པ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དང་ཐ་དད་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་དང་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། སྦྱོར་བ་ལ་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན། སྐལ་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་ཆད་
པའི་དུས་མི་སྲིད་དེ། སྐལ་སྐྱ་རྒྱུན་ཆད་པའི་དུས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་
ལྟར་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་ཆད་པའི་དུས་མི་སྲིད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་རྒྱུན་
ཆད་པའི་དུས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་བརྒྱད་པའི་བཀལ་ལན་ལེགས་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ།

འདིར་སྐྱས་པ། ལྟར་བཅས་དག་པའི་འཕྲིན་པ་ཐུབ་དཔང་གི། །བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་
ཆོས་ཀྱི་རབ་དང་ལུལ། །དེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་སྟོང་པོའི་དོན། །ལེགས་པར་བསྐྱས་པའི་
བསྐྱན་བཅོས་མངོན་རྟགས་རྒྱུ། །རྒྱན་དོན་མ་ཞོར་འབྲེལ་མཐུན་བཟང་པོའི་གཞུང་། །གཞུང་
ལུགས་ཀུན་མཁྲེན་མཁྲེན་རབ་དཔང་ལུག་རྩེ། །རྩེ་བཙན་ཆོ་མ་ཡལ་སྐས་དགོངས་པ་
གང་། །གང་གིས་འཛིག་རྟེན་གཟེགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི། །གསུང་རྒྱུན་བཅོས་སྦྱང་མེད་
པར་མདོར་བསྐྱས་ཏེ། །སྐྱུན་གྲགས་འདོད་པའི་ཀུན་རྟོག་རིག་དོར་ནས། །གཟུར་གནས་སྒོ་

ལྷན་འགའ་ལ་མན་འདོད་པའི། །སྐལ་བཟང་མགྱིན་པའི་རྒྱན་འདི་ཁོ་ཐོས་སྟེལ། །དེང་དུས་
 རིགས་ལམ་འཆད་པ་པལ་ཆེར་ནི། །གན་རབས་ཆོག་རྗེས་འབྲང་ལ་རབ་ཞེན་ཅིང་། །ཡང་
 དག་ལྟར་སྤང་འབྲེད་པའི་རྒྱས་མེད་པའི། །བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་ཆོག་འཕྲེང་ལྷ་བས་
 ཆོམ། །ལུང་དོན་རིགས་པས་འབྲེད་པའི་མཐུ་ལྷན་ཞིང་། །སྟོགས་ལྷང་སྟག་དོག་སྤངས་པའི་
 མཁས་བྱུང་གི། །མགོན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ། །རྩལ་བཞིན་སྦྱངས་ན་དོན་
 དེ་འབྱུང་བར་ངེས། །འདིར་འབད་དགོ་བ་གདམས་རྒྱན་ཆེན་པོ། །དུས་གསུམ་དགོ་བའི་རྩ་སྤང་
 ལྷན་ཅིག་ཏུ། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་རྒྱ་མཆོར་ལེགས་ཞུགས་ཏེ། །མཐའ་དག་སྐྱེ་དགའི་
 མགོན་དུ་འཕེལ་བྱུང་ཅིག ། །

༥ ཨོ་སྤྱི། །རབ་འབྱམས་རྒྱལ་སྤྱུང་གི་བས་བསྟོད་པའི་ལམ། །མདྲ་བྱང་པར་ཕྱིན་
 ཐེག་པའི་རྩལ་ལུགས་མཆོག། །གང་གི་དེན་གྱིས་ལེགས་པར་གསལ་མཛད་པ། །རྒྱལ་བའི་
 རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་བྱུག་གི་ཡུལ། །གང་གི་སྟོ་བྱོས་སྤང་བྱེད་འོད་སྤང་གིས། །རྒྱལ་ཡུམ་རྒྱན་
 གི་དགོངས་པ་གསལ་བྱེད་ཅིང་། །གཞུང་ལུགས་སྤྱོད་པ་དམ་པའི་ཆོགས་ནམས་གི། །སྟོབས་
 པ་འཕྲོག་བྱེད་སེང་བཟང་ཞབས་ལ་འདུད། །རྒྱལ་བའི་གསང་མཛོད་བྱམས་པའི་ཆོས་གི་
 ལུལ། །གང་གི་མཆོན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་མཛོན་བཟླ་བ། །དབག་ཡས་ངོ་མཆར་གིས་པ་
 ཡོངས་གི་གཏེར། །བཤེས་གཉེན་མཆོག་གི་བཀའ་དེན་འདིར་ཡང་བྲན། །རྣམ་དག་རིགས་
 ལམ་འབར་བའི་འཕྲུལ་འཁོར་གིས། །ལུགས་བཟང་རྩ་ཐོ་འབྲུམ་གི་བརྟུང་བསྟུས་པ། །མདྲ་
 བྱང་ལེགས་བཤད་ཡིད་བཟང་ཡོན་ཆབ་འདིས། །རྣམ་འབྲེད་སྤྱན་གི་དེ་མ་རང་སར་དག།

གཞུང་ལུགས་པད་དཀར་བཞད་པའི་ཚལ་ཡངས་པོར། །སྐལ་བཟང་བྱང་བ་གར་གྱིས་ཅེན་
 པ་དང་། །ཆབས་གཅིག་དགེ་ལེགས་དཔལ་གྱི་སྦྲོན་མེ་ཞིག །མདོན་པར་གསལ་བས་སྦྱེ་
 རྒྱུ་མོངས་པ་བསལ། །དེས་ན་མི་ཟད་སྒྲིགས་བམ་འཆར་བའི་དབྱིག །རྒྱ་ཆེར་སྦྲེལ་བའི་
 སྤྱིང་སྦྲོབས་རྒྱ་མེད་པ། །གཞུང་གནས་སྒོ་ལྷན་པོར་དབང་བརྒྱ་སྤྲུག་གིས། །བསྟན་ལ་རི་མོར་
 བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་འདིས། །སྤྱིད་པའི་ནད་བརྒྱ་བྱངས་ནས་འབྲིན་པའི་སྦྲོན། །ལུང་
 རྟོགས་དམ་ཚས་ཡར་རྒྱའི་རྗེས་འགྲོ་ཞིང་། །གསེར་མདོག་ཅོད་བན་འཆར་བའི་རིང་ལུགས་
 གྱིས། །འཛེས་སྤྱིང་ཡངས་པའི་ཕྱོགས་ཀུན་ཁྲབ་སྒྱུར་ཅིག །ཁྲབ་དབང་ཡབ་སྐུས་སྤྲུགས་རྗེའི་
 སྦྱུ་འབྲུལ་ལས། །ཉུ་སྦྱོད་ཡོངས་དག་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས། །ཀུན་ལས་རྣམ་པར་
 རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་མཆོག་འདིར། །སྤྲུགས་མཐུན་བཞད་སྦྱབ་ལང་ཆོ་དར་བར་ཤོག །སྤྲུག་བསམ་
 དག་བས་གྱིས་བརྗོད་ཞུས་དག་སོགས། །བསྟན་པའི་ཞབས་འདེགས་བགྱིས་པའི་ལས་བྱེད་
 རྣམས། །ཐོས་པས་མི་ངོམས་ཅོད་པའི་དགོས་དོན་མཆོག །རྒྱ་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་འཐོབ་
 པར་ཤོག །མདོར་ན་སྦྱོངས་འདིའི་འཐབ་ཅོད་ནད་སྤྲུག་སོགས། །ཉེས་སྦྱོན་དུ་མཐའི་ཆོགས་
 རྣམས་མཐར་བསྐྱད་ནས། །ཆེ་དཔལ་བགྲང་ཡས་བསོད་ནམས་རབ་རྒྱས་མཐུས། །རྟོགས་
 ལྷན་གསར་བའི་ཡོངས་སྦྱོད་འཕེལ་བར་ཤོག །

ཅེས་བཞད་སྦྱབ་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཆེན་པོ་མཁས་དབང་བུམས་པ་བཀྲ་ཤིས་
 གྱིས་མཛད་པའི་ལེགས་བཞད་མདུ་བྱང་བ་པར་བྱིན་གཞུང་གི་རིགས་པའི་ལམ་སྒོལ་ཆེན་
 པོ་འདི་ཉིད། བྲུ་ཆང་རིན་པོ་ཆེའི་བཅི་བཞག་ཡིན་པས་མཁོ་ཆེ་ཞེད་དཔེ་རྒྱན་ཡང་ཁ་ཆང་བ་

ཡུལ་ཚུགས་འདིར་དགོན་པར་སྐྱད་བས་བསྐྱུན་འགྲོའི་དོན་ཁོན་ཁུར་དུ་བཞེས་པའི་དཔེ་ཆ་བ་
ནམས་ཀྱིས་གྲོས་མཐུན་གྱི་སྒྲོན་ས།

ཡགོང་ས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཞིགས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱབས་མགོན་དོ་རྗེ་འཆང་ལ་
གནས་ཚུལ་གྱི་དངོས་པོ་སྐྱེན་གསོལ་ཕུལ་བ་ན། དམ་བཅིངས་ཀྱིས་སྐྱབས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་ནམ་
མཁའི་མཐའ་དང་འགྲོགས་པས་ཞལ་རས་འཇུག་དཀར་གྱི་སྐྱད་བ་སྒྲོ་བཞིན། རིན་ཆེན་གཉིས་
པ་སྤང་ལྷ་བཅུདེ་གནང་སྤྱིན་དང་། བཀོད་ཁུབ་ཀྱི་བཀའ་ཁུང་འཁྱུར་མེད་བདེན་ཆེག་གི་མེ་
ཏོག་སྤྱི་པོར་སྐུལ་བ་བཞིན་ཚུགས་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ལྷ་ཆེན་པོ་རྡོ་བོའི་ཐོས་
བསམ་སྦྱིང་གི་བཞེས་གཉེན་ནམས་ཀྱིས་འཛིན་ལྷ་སོ་སོ་དང་། ལྷ་ཁག་ཆེ་ཆུང་། གཞན་
སྟོང་སྟོང་བར་གསུམ་གྱི། དུལ་ལོ་མགོས་སྤྱག་ ༩་མར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ནམས་བསྐུས་
ནས་མཐུན་རྒྱུན་གང་འདྲིམས་སྐྱར་ཞིང་། བཅན་མའི་སྤེ་བ་སྟོང་སྟོང་གཉིས་ཀྱིས་དབར་ཤིང་
ཆ་ཆང་བ་ལེགས་པར་ཕུལ་ཏེ། པར་ཡིག་ཁྱུས་དག་བ་གཞུང་བརྒྱ་སྟེ་བའི་དབང་སྤྱག་ཆེན་པོ་
སྤང་གི་དགོན་མཆོག་སྐྱེན་བྲལ། བ་པོ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བཞེས་འགའ་རེ་
དང་། པར་ཡིག་བ་གཉན་ཐོག་སྤྱགས་འཆང་དཔལ་བཟང་། པར་བཀོས་བ་སྒྲོ་དམར་དགེ་སྟོང་
བསམ་འབྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ཐོ་རྒྱུད་དགེ་སྟོང་བཅོན་འབྲུས། སྒྲོ་དམར་སྤྱགས་འཆང་རྩ་བུ་རྩི། རྒྱ་
མཚོ། ཞེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱེས་བུ་དུ་མས་འབད་བཅོལ་དང་དད་གྲུས་ཀྱི་སོར་མོའི་
འདུ་བྱེད་ཀྱིས་མཆོག་ཏུ་བསྐྱེན་ཏེ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔའི་བཟང་བུ་སྤྱིན་པོ་ཞེས་བཤིང་མོ་ཡོས་
ཀྱི་གནས་པོ་གསར་ཆེས་ལ་མགོ་བཅུམས་ཏེ། དུས་ཀྱི་པོ་ཉ་ཞེས་པ་ས་པོ་རྩིའི་ལོ། རྒྱ་ལེལ་

གྱི་དབང་པོ་ཚུ་སྟོད་ཉ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོང་བ་དང་པོ། དབྱངས་འཆར་གྱི་དབྱངས་ཨེ་
གསལ་བྱེད་པ་འཆར་བའི་ཆོས་ལ་མཐུག་ཇོགས་པར་བྱུབ་པའོ། །

ཞེས་པ་འདི་ཡང་རིག་པ་སྒྲ་བ་སྒྲ་བྱི་བྱམས་པ་འབྲིན་ལས་ཀྱིས་གཙོས་དཔར་དུ་
སྒྲུབ་པའི་དགེ་བཤེས་རྣམས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་ནས་པར་བྱང་སྟོན་ཆིག་ཅིག་ཀྱང་དགོས་ཞེས་
རས་ལུག་བྱུབ་གཅིག་དང་། བཟ་ཤིས་པའི་སྣ་དར་ཆེ་ལེགས་བཅས་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་
བསྐྱལ་ངོར་བསྒྲོག་མ་པོད་པར། ལགར་ཐྱ་བྱང་ཆེན་མོ་ཞོར་བྱ་བྱ་འཛིན་གྱི་སྤྱིད་སྟོང་གི་ལས་
ཁུར་འཛིན་པ་སྒྲུར་ཆུང་སྒྲུལ་མིང་པ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་བྲིས་པའོ། །

དབར་བྱང་སྒྲིན་ཆིག

༡༡། རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་
འབབ་བྱུང་། ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། འི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་
བཤད་བདུད་ཅི་འདི། དབར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་དཀར་བྱང་པོའི་མུམུས། ཡང་དག་ཆོས་
ཀྱི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ལྷན་བཟུ། གདངས་ཏེ་རྒྱུད་པའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། འེས་ལེགས་ཞོར་བུའི་
མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག། ॥

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྒྲིན་རྣམ་འདྲན་ཡུལ་མེད་པའི་ལུགས་སྒྲིན་རྣམ་རྒྱས་པ་མེགས་འབྲེལ་ལྷན་

ལེགས་ཆོག་སུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། རང་བསྐྱེད་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འབྱུང་གང་ལའང་སྒྲིན་ཆིག་པའི་དགོ་

བསྐྱེད་སྒྲིན་ཆིག་ཏུ་ཡུལ་པའི་དགོ་སྒྲིང་ཆོས་སྒྲིབ་དག་དབང་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་མཚོར་སྒྲིན་ཆིག་སྒྲིབ་པའོ། ॥

སྒྲིབ་སྒྲིབ་བ།

ལྷ་སྐབས་གནས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྩེ་བཙན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཉིད་

དབལ་བཟང་པོ་མཆོག།

གཙོ་སྒྲིབ་འགན་འཁུར་བ།

སེར་སྒྲལ་སྒྲུ་ཤོག་དྲུག་སྒོ་བཟང་དམ་ཆོས།

ཁྱེད་ཀྱི་བ།

ཆ་བ་དགེ་བ་ཤེས་བཤེད་ནམས་དོ་རྩེ། ཆ་བ་དགེ་བ་ཤེས་སྒོ་བཟང་སངས་རྒྱལ།

ཉར་དགེ་བ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་དགོན་མཆོག། ཉར་དགེ་བ་ཤེས་སྐབ་བསྐྱེད་ཆོས་འཕེལ།

ཉེ་ཉར་དགེ་བ་ཤེས་དབལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ། ཉར་སྒོ་བཟང་ཆེ་བ།

གོ་བོ་སྒྲལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ཀོང་པོ་ངག་དབང་རབ་བརྟན།

ཀོང་པོ་ངག་དབང་བཙུན་འབྲུག། ལྷ་འབྲུམ་དགེ་འདུན་ཐོགས་མེད།

བསམ་སྒོ་སྒོ་བཟང་བཟོད་བ།

དཔེ་མཛོད་ལག་ལེན་འཛིན།

ཏར་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབལ་སྦྱིན་པ།

ཆ་བ་གནས་བརྟན་བཟུངས།

དབར་ཅ་སྦྱིག་མཁུ།

དགའ་བྱུང་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་དབར་ཅ་འཇུག་སྦྱིག་ཁང་ནས་བསྦྱིགས།

དེབ་གཟུགས་སྦྱིག་སྦྱོར་བ།

ཀོང་པོ་བསྟན་འཛིན་ཆོ་ལྷན། བཅེ་བསྟན་འཛིན་ཡིད་དགལ།

རྒྱ་སྦྱོར་བ།

ཆ་བ་དབྱ་བྱུང་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལགས་དང་

ཁོང་གི་རོགས་ཆོགས།

བྱད་པར་དགའ་ལྷན་ཐོས་བསམ་གྱིང་མཚོག་གི།

དགེ་འདུན་གྱི་ནམས་དམ་ཚེས་བསྐྱབ་པ་ལ།

ཉིང་འཆོ་འགལ་རྒྱན་པ་ལུས་ཀུན་ཞི་ནས།

ལེགས་ཚོགས་མཐུན་རྒྱན་ཚོ་ལ་མེད་འབྱུང་པར་ཤོག།

བྱད་ཅེ་འདྲེ་བསྐྱན་གྱུ་བ་པའི་དབང་ལྷན་གྱི་འཆང་ཞོག་དོན་ཡོད་མཁས་བྱུང་གི་གསུང་།